

REJTŐ JENŐ

**PISZKOS FRED KÖZBELÉP
FÜLIG JIMMY ÓSZINTE SAJNÁLATÁRA**

ELSŐ FEJEZET

SZERETNÉK VILÁGHÍRÚ LENNI!
Sok a pénzem! Kevés a leleményességem!
Minden jó ötletet örömmel fogad:
megnyerő ifjú, aki elvesztette életkedvét.

Válaszok:

1. számú levél:

Hirdetését olvastam és közlöm önnel, hogy elveszett életkedvének becsületes megtalálója vagyok. Hat évig Bostonban mint a villamosszék áramelindítója működtem, amíg egy alkalommal kaucsukkézelőm miatt rövidzárlat történt, és az elítélt áramhiány következtében nem szenderült jobblétre, illetve a rosszabb létben, a szender mellőzésével életben maradt. Sajnos, kivégzés nem lehetséges áldozat nélkül, és így nyugalmas állásomból nyomban röpítettek. Legyen szabad ennyit a kaucsukmanzsettámról. Ezután természetesen a filmnél kerestem elhelyezkedést, mivel szakképzett nyergesmester vagyok. Állítólag cowboy jeleneteknél ilyenre szükség lehet. Így lettem tehát a Paramountnál kerékpáros kifutó, ám hamar megnősültem, úgyhogy ma virágzó, de alig jövedelmező kertészetem van Oklahoma államban. Nevem Schwachta Szókratész vagy Knapp (ahogy tetszik). Negyvenöt éves, özvegy ítéletvégrehajtó vagyok, aki úgy érzi, hogy még tartogat számára valamit az élet. Hirdetését olvastam és ajánlatom a következő: Ön világhírú lehet, ha örökbefogad és nekem ajándékozza vagyonát, azután gyalog, vagy úgynevezett roller nevű játékgörgön elzarándokol Kalkuttába és útközben mindenhol azt hirdeti, hogy a nyerskoszt csodákat művel! E marhaságnak híre menne, nevét megismernék a világ mind a négy sarkában, mivel így szólna az emberiség: „No lám csak...”. Értesítsen, hogy melyik vonattal vár egy negyvenöt éves nyugalmazott ítéletvégrehajtót (aki úgy érzi, hogy még tartogat számára valamit az élet), és hetvenkét szabályszerűen végrehajtott, igazolt kivégzést mutathat fel. Az ön embere vagyok!

Üdvözi:
SCHWACHTA SZÓKRATÉSZ
vagy KNAPP (ahogy tetszik)

2. számú levél:

Uram! Világhírűvé lenni gyerekjáték! Feltaláltam a „Gyermekeid játszva gyilkolnak” nevű csörgőre, kereplőre és kisvasútra alkalmazható tetszetős gyerekjátékot, mely egyben légyölő. Két légy súlyától a szerkezet működésbe jön és lecsap! Finanszírozzon Ön, és nevemet Edisoné mellett, Öné az én nevem mellett emlegeti az emberiség e találmány révén, amely két legyet pusztít el és egy csapásra világhírűvé teszi...

3. számú levél:

AKAR ÖN VILÁGHÍRŰVÉ LENNI? AZT SZERETNÉ, HA CSODÁLNÁK ÉS
TISZTELNÉK? HA MILLIÓK EMLEGETNÉK A NEVÉT?
ÉS HAJLANDÓ ILYESMIÉRT JELENTŐS PÉNZÖSSZEGEKET ÁLDOZNI?
SZERINTEM EZ EGY NAGY MARHASÁG ÖNTŐL!

Minden tisztelet nélkül
B. KNOX
természetimádó, mormon prédikátor, a Mazdaznan
Egyesület Dalárdájának baritonistája.

4. számú levél:

CSEKÉLY ELLENSZOLGÁLTATÁS FEJÉBEN VILÁGHÍRŰ LEHET!
MI AZ ÉRVÉNYESÜLÉS TITKA?!

Gondosan tanulmányoztam Napóleon, Tolsztoj, Chaplin és D. S. Windthorn életét. E nagy emberek azért lettek halhatatlanná, mert „Bájóka” Lenolajat használtak kopaszodás ellen.

Akar Ön fogalommá válni, mint Rasputin, Beethoven, Shaw, Pasteur és D. S. Windthorn?

HASZNÁLJON „BÁJÓKA” LENOLAJAT!

Gyártja: D. S. Windthorn mérnök, 24. Brooklyn

5. számú levél:

Ha Ön gyorsan és jutányosan világhírű óhajt lenni, olvassa el főművem:

„HOGYAN ÉLHETÜNK GAZDAGON, SIKERESEN ÉS EGÉSZSÉGESEN.”

Szíves megrendelését a *Bostoni Beteg Hajléktalanok Szeretetkórházába* várom, sőt elvárom, mert öt hónapja beteg, családos embertársán segíteni kötelesség!

Kiváló tisztelettel,
E. HUBERTON
a „*Hogyan éljünk gazdagon, sikeresen és
egészségesen*” c. mű szerzője

U.i. másik főművem: „*Karrier, erő és egészség lélegzőgyakorlatok és svéd torna útján*” ugyanezen kórház címén megrendelhető.

És így tovább! Képtelennél képtelenebb feleletek, egyik butább, mint a másik. Dombbá nőtt a sok válasz, és valamennyi merő ostobaság.

- Sajnos, nincs megfelelő - szólt Theobald Lincoln, miután az utolsót is elolvasta. A karszék előtti félméteres levélhalom megmozdult, és előbújt alóla egy betemetett titkár.

- Sejtettem. Az emberek nem túlságosan leleményesek, Mr. Theo - közölte a felbukkant.

Így mondta: „Mr. Theo”, mivel ezt a fiatalembert alkalmazottai sem nevezték másképpen, csak teobaldi tekintélyének roncsaiból kedélyessé restaurált keresztnevén. Hogy mégis alkalmazták a miszter megszólítást is, ez csak azért volt lehetséges, mert némi tisztelet, ha neki személyesen nem is, de millióinak csak kijárt környezetétől.

A fiatalember ugyanis milliomos volt. Egyénisége három pregnánsan jellemző együtthatóból állt, ú.m.: szeplős arc, vörös haj és mélységes előítélet mindenféle tevékenységgel szemben; szóval hiába akarom szépíteni az ügyet, valljuk be férfiasan: ez a fiatalember roppant lusta volt.

Különböen kellemes ifjúnak mondták. Szüntelenül vidám arca, felületes életfilozófiái, széles válla, derűs kék szeme jóízűen rokonszenvessé tették, és külseje még az esetben is előnyösnek számított, ha hölgyismerősei azt játszották, hogy melyikük szeretné Theót, amennyiben nem volnának milliói.

Legutóbb azonban menyasszonya keletkezett, egy váratlan, heveny lelki életből kifolyólag, és pedig Charlotte Dusan, a Franciországból importált elsőrangú művésznő, ki a Broadway egyik előkelő orfeumában *Haláltánc* néven eljárta agóniájával olyan művészi érdeklődést keltett, hogy szereplésétől az üzem pezsögőfogyasztása mintegy harminc százalékkal fellendült.

Mr. Theo, a Pacific Ocean Trust vezérigazgatójának fiaként született, és ezt úgy értelmezte, hogy elegendő napi működés számára, ha unalmának elűzését tűzi ki élete céljául. Eleinte csak az unaloműzés vezette Charlotte Dusanhoz, később azonban egészen komoly és heves éjszakázássá fajultak érzelmei a művésznő következtében.

- Charlotte! Elveszem feleségül magát! - mondta egy napon a milliomos. De a művésznő rácsafolva a könnyen elképzelhető feleletre, így szólt:

- Mit kezdjek egy emberrel, aki csupán milliomos? Azt hiszi, hogy ez minden?

- Igen - felelte őszintén a fiatalember, mivel csakugyan azt hitte.

- Téved! Az én férjemre ne mondják, hogy pénzeszsák. Legyen tekintélye és pozíciója! Dolgozzon valamit!

- Nem tehetem - felelte Mr. Theo. - Akinek pénze van, az ne zavarja dolgozással a mások munkáját.

- Akkor ne is álmodjon rólam!

A fiatalember szerelme azonban nem ismert akadályt. Keresett valami középutat, hogy a tekintély is meglegyen és a munka se váljék szükségessé.

- Mr. Thorn - kérdezte a titkárát egy ilyen tájékozódó szomorú estén -, mit tegyen valaki, ha nem akar dolgozni, és mégis szeretné bizonyos fokig megindokolni állandó jelenlétét a világon?

A titkár markáns, barázdált arcát dörzsölte az álla körül. Emanuel Thorn száraz, sovány ember volt, flegmatikus és álmos hangú.

- Mondjuk - ajánlotta megfontoltan - alapítson egyesületet azzal a címmel, hogy: „A Munka Nem Szégyen, De Unalmas!” Az egyesület éjjel-nappal terjesztené programját: Senki se dolgozzék, akinek a munkájára nincs szükség, vagy nem a megélhetéséhez kell pénzt keresnie. Ha ez megvalósul, úgy rohamos fejlődésnek indulna a világ, áldás következne az emberiségre, és az ön nevét együtt említenék Galileivel, aki szintén semmit sem dolgozott szerintem, mert csakis unalmában figyelhette meg, hogy a föld forog.

- Stop! Ön mégiscsak a leghasznosabb ember a szolgálatomban! Bármilyen hülyeséget mond, eszembe juttat valami épkezláb ötletet.

- Yes... - Bólintott, és hiányzó, ritkult, vörhenyes pillákkal bóbiskoló szemhéjait megelégedetten lecsukta. - Fő, hogy az ember valami módon nélkülözhetetlenné váljék. Eredmény a munka értéke, mert a legértékesebb munka sem alibi, és nem menti az eredménytelenséget. Azt hiszem, most nagyon jól mondtam.

- Engem is meglep. Lehet, hogy meghűlt valahol. Az ideám mindenesetre elsőrendű! Világhírű leszek. Az egyetlen mód arra, hogy valaki munka nélkül jólétben élhessen, és ne kritizálják. Senki sem kutatta, hogy Edison dolgozik-e, amikor éppen nem találja fel az izzólámpát, a gramofont és más effélét. Vagy ki törődött azzal, hogy Darwin munkálkodik-e állandóan, miután úgy vélte, hogy felmenőági majmokkal tartunk rokonságot? Holnap közzétesz a lapokban egy hirdetést.

Nem tetszett a titkárnak.

- Mindig küzdöttem az ellen, hogy egy gentleman a nyilvánosság előtt szerepeljen. De ön makacs ember. Feladom hát a küzdelmet és a hirdetést.

Így történt. Ám az ostoba válaszlevelek meddő eredménye után Mr. Theo feltette, hogy érintkezésbe lép ama zord atyával, aki már sokkal régebben magáévá tette Charlotte Dusan felfogását a munka fontosságát illetően. A fiatalember kész volt rá, hogy enged a sok rábeszélésnek és belép a céghez.

- Mr. Thorn! Kössön össze a „Pacioci”-val!

Jellemző volt ez is Mr. Theo egyéniségére, hogy a komoly, hatalmas Pacific Ocean Trust vállalatot természetéhez mérten a rövid „Pacioci” megjelöléssel illette, mint ahogy kedves pónilovacskát édesgetnek undok cuppogással.

Rosszkedvűen szivarra gyújtott, mivel előrevetette árnyát a nehéz munkával kapcsolatos jövő, amikor ugyanúgy fog élni, mint most, de joggal korholják majd naponta.

- A Pacioci, Mr. Theo! - szólt a titkár, és átadta a telefont.

A fiatalember szokott meggondolatlan módján belehadarta a kagylóba:

- A papát kérem! Itt Theo beszél!

A háziközpont „Leó”-t értett, és kapcsolta a portást, akinek ilyen néven húszéves fiúgyermeke volt.

Érdes hang kiáltott Mr. Theóra:

- Na megállj, te csirkefogó! Egy órája ülök itt nadrág nélkül!

- Az hogy lehetséges?

- Úgy, hogy nincs itt a nadrágom! Azt akarod, hogy megfázzam?!

- Isten őrizz! - felelte ijedten a milliomos, mert szerette embertársait.

- Máris náthám lett!

- Hát nincs ott valami ágyterítő, amivel takarózni lehet?

- Te ostoba alak! Ágyterítőben nem lehet az előcsarnokba menni!

- Az biztos.

- Ha öt perc múlva még mindig nadrág nélkül ülök itt, akkor beverem a fejedet!

- Máris intézkedem.

- Halló! Az alsó felhajtásra tétess bélésanyagot, mert kirojtosodik, ha sár van. És a vasalás olyan legyen, mint a borotva éle, mert megemlegeted a kezem járását!

Miután a portás, akinek Leó néven húszéves fiúgyermeke volt, dühösen lecsapta a kagylót, Mr. Theo csengetett, és erre megjelent Sigorszki, a lakáj.

- Azonnal elviszi az egyik nadrágomat a Paciocihoz - szólt a milliomos -, de olyan legyen a vasalása, mint a borotvaé, mert a portásnak lesz, és ha nincs megelégedve, úgy súlyos testi fenyítésben részesülünk. Az alsó felhajtásra tétessen bélésanyagot, mivel kirojtosodik úgy. Mondja neki, hogy üdvözlöm, és ha kell a kabát is, csak telefonáljon.

Sigorszki, a lakáj, valaha átélt egy vasúti katasztrófát, és ennek következtében félszemű és féleszű lett. Általában egészséges korából csak megbízhatatlansága és pontatlansága maradt a régi.

- Mr. Theo - kérdezte lassú orrhangon, emelt fővel -, miért rojtosodna ki a nadrág. Hiszen ilyenkor autón közlekednek az emberek.

- De a Pacioci portásának nincs autója... Igaz!... Ez sem helyes! Ugorj be a nadrággal Chryslerékhez, és vásárolj szegénynek egy sportkocsit.

Mr. Baruch T. Livingstone, a portás igen meglepődött, midőn belépett fülkéjébe a félszemű és féleszű Sigorszki egy nadrággal és egy hathengeres Chrysler-sportkocsi vételét igazoló kötlevéllal. A dühös atya megfogadta közben Mr. Theo tanácsát, és az ágyterítőbe burkolódzva ült az ablaknál, kezében az elnöki dolgozó „TANÁCSKOZÁS FOLYIK, CSENDET KÉRÜNK!” feliratú alkalmi táblájával, hogy Leó nevű fiát jól fejbe üsse, amikor késve bár, de mégis elhozza az áhított ruhadarabot. Fogalma sem volt arról, hogy ez a veszély nem fenyegeti, mivel a fia délben felcsapott matrónának, elitta a műtömés árát, és félórája úton van a nadrággal Hawaii felé, ahol illatosak az éjszakák, tüzes szeműek a nők, továbbá zeng a gitár, ha a tangószövegíróknak még hinni lehet, ami eléggé kétséges.

- Azt üzeni a gazdám - jelentette Sigorszki -, hogy most már nem fog kirojtosodni a nadrágja, mert vásárolt önnek egy ötliteres kocsit.

A portás álmélkodott, amennyiben ez a szó a csodálkozás és az ájulás közti különleges, hökkent állapotot eléggé híven kifejezi.

- Kicsoda... ön? - hebegte.

- Roland Sigorszki. Nemrégiben beszélt a gazdámval egy nadrág ügyében.

- Nincs szerencsém... Talán közelebbit szíveskedne, hogy kicsoda ön...?

- Kérem. - Hűvösen bólintott, és máris felmondta: - Születtem Ogyesszában, negyvenkét éves múltam, és mint Papagalos nyugdíjazott görög állomásfőnök hajdani főlovászmestere kerültem az Államokba. Íme a nadrág. Fogja, uram.

- Bocsánat, de itt tévedés lesz... - ámuldozott. - Én nem beszéltem soha az állomásfőnök úrral...

- Nem vette rossz néven. Legalábbis nekem nem említette. Szófukar ember volt az öreg. Tessék... Itt a kötlevél is. A nadrág vasalása különlegesen éles.

- Bizonyos ön abban, hogy nem téved?

- Magam vasaltam. De ha óhajtja, még egyszer kivasalom, mivel a gazdám szeretné elkerülni az ön kilátásba helyezett inzultusait. Fogja, uram.

A portás szédelegve állt. Sigorszki még közölte vele, hogy milyen számot hívjon, ha szüksége volna a kabátra is, és távozott.

Baruch T. Livingstone szájatva állt ott, egyik kezében a nadrág, másik kezében a kötlevél, lábainál a lehullott ágylepel, és úgy festett e jelenésszerű, de mérsékelt díszes pózban, mint valami különlegesen modern festő műve.

Ekkor azonban megjelent a személyzeti főnök egy kövér emberrel.

- Bemutatom magának az új portást, Livingstone - közölte kedélyesen, hogy ne ingerelje a beteget. - Ön megfélekedzik arról, hogy valaki a bank elé is kell. Felveheti azonnal a fizetését.

- Nem vehetem fel azonnal. Csak másodsorban.

És először is a nadrágot vette fel. A nadrág fizikai igazságának tudatában könnyedén és egykedvűen kettészakadt. Mr. Theo megfélekedett arról, hogy a portás ülőfoglalkozása következtében erőteljes férfiú volt. Így hát Baruch T. Livingstone nem tehetett mást, derekára csavarta az ágyterítőt, és az új portás csodálkozva nézte, amint elődje beül az épület előtt egy hatalmas autóba és elrobog.

- Látja, Marvéd - szólt a személyzeti igazgató -, szorgalmas emberek így válnak meg néhány esztendő múltán a vállalattól.

Az új portás nem tudta, hogy értse ezt. Nadrág nélkül vagy autóval? Vagy elmebeteg?

Ez azonban már nem tartozik regényünk tárgyához. Az epizód csak annyiban bír jelentőséggel, hogy ha a portás nadrágja nem lép az események ésszerű sorrendje közé, akkor Mr. Theo bejelenti atyjának szándékát és mint jellemes ember, nem vonja vissza többé. Így azonban későbbre halasztotta a tévesen kapcsolt beszélgetést, és hálósobájába ment, hogy ledőljön kissé.

Ám ezzel már elindult élete rakétasebességgel, visszavonhatatlanul és végérvényesen, egy kacskaringós fordulatokkal dús pályán, elképesztő kalandok és örültségek között.

10.45-kor határozta el, hogy aludni tér, és 11.20-kor már együtt reggelizett jóízűen ama régóta porladó halottal, aki minden bajnak okozója lett.

MÁSODIK FEJEZET

A halottal véletlenül találkozott a hálószobájában, abból az alkalomból, hogy felfigyelt e néhai úr hortyogására, és amint benézett az ágy alá, ott látta a megboldogultat békében nyugodni, harsány álomba merülten.

- Halló! Mi ez?... Azonnal jöjjön ki az ágy alól!

A tetem vállat vont, mint aki nem szereti, ha minden csekélységet így eltúloznak, és gúnyos megnyugtatóssal dűnnyögte:

- Kérem, kérem... Mit van úgy oda?...

Előjött, de közben kibukkanó vállával feldöntötte a bordóernyős lámpát, ezután kinyitotta az ablakot, jobb kezefejét az utca fölé tartotta, mintha futólag megáldaná a járókelőket, majd fanyarul így szólt:

- Esik... Érdekes, hogy San Franciscóban minden szerdán esik. Ez a gyáraktól lehet. Hány óra van?

A vörös milliomos nyomban egy fotelbe ült, hogy teljes kényelemben, legszélesebb vigyorával élvezze az egész históriát. Az ilyen embereket ő gyűjtötte. Úgy érezte, hogy e világon annyi hülyeség történik naponta, és oly ritkán akad egy is, amelyik szórakoztató volna, hogy ilyesmiért hálásaknak kell lennünk.

- Kicsoda ön?

- Egon Small porszívó- és vasútjegyügynök. Ezenfelül több éve már meghaltam, ami melleleg nem zárja ki azt, hogy megkínáljon egy cigarettával.

- Cigarettám nincs. Akar szivart?

- Nem. Hozasson cigarettát. Vendéget nem szokás ultimátumszerűen kínálni.

- De azt megbocsátja, hogy bemerészkedtem a hálószobámba?

- Azt nem veszem rossz néven, de mi volt annyira sürgős magának, hogy felébresszen? Nem olyan időket élünk, uram, hogy egy intelligens ember bárkit is felkeltsen, ha az illető éppen alszik... Pálinkája nincs?

- Oportói vörösbort tartok a háznál.

- Jellemző... - dűnnyögte keserű, lenézó gúnnyal. - Egy milliomos... Nna! - Nem fejezte be és legyintett, mint akit az udvariasság akadályoz, hogy megvető véleményét nyilvánítsa. A tükrös asztalról felvett egy kölniszórót, és bepermetezte az arcát.

- Nyomban hozatok pálinkát - kiáltott lelkesen Mr. Theo. - És cigarettát is! Ön mától fogva a barátom!

- Hm... Megengedi, hogy ez esetben családi körülményeit szeretném ismerni? - És hivatalos zordsággal, mint aki a sírból egyenesen bejelentőlappá elevenedett, szinte vádlóan kérdezte: - Atyja neve?

- Walter Lincoln.

- Van valami köze a néhai Ábrahámhoz?

- Annyiban, hogy végül valamennyien eljutunk az ő kebelébe.

- A nagy államelnököt gondoltam, akit egy színház páholyában lelőttek vagy leszúrtak.
- Ártatlanok vagyunk! Nemhogy az elnököt, de még egy belépőjegy árát sem szúrták le semmiféle színházban az őseim, mivel ezt a szórakozást nem kedvelték.
- Szép család - dörmögte, és megkóstolt egy pudingszerű valamit, de kiköpte, miután hajkenőcsnek bizonyult. - Szívesen ennék valami hideg felvágottfélét, de figyelmeztetem, ha azt feleli, hogy csak meleg disznókarajt tart a házban, habozás nélkül nyomban inzultálok.
- Mért hiszi, hogy kötelességem önt kényeztetni?
- Mert azt is olvastam a hirdetésében, hogy igen sok pénze van. Ezt mellesleg kezdem kétségbe vonni, mivel állandó ígéreteket tesz szeszes italok és dohányárak bevásárlására, hogy azután készakarva megfélemedezzen ezekről.

És eltűnt a szekrényben derékig.

- Nem jönne velem ebédelni valahová? - kérdezte egyre vidámabban Mr. Theo. - Mikor reggelizett?

- Két napja sincs.

- Az ingek két polccal lejjebb vannak...

- Még hajlonghat is az ember... - mormogta egyre idegesebben, miközben a milliomos ingei között válogatott, és mindenféle lábatlankodó pizsamát egyszerűen kidobált a földre. - Csupa ízléstelen holmija van. Hogy lehet piros nyakkendőt viselni?

- Kizárólag azért kerestem fel, hogy az úridivatról értekezzék?

- olvastam a hirdetését. Gondoltam, mindenkit megelőzők, ha személyesen érkezem levél helyett, továbbá gazdaságos, mert önmagamát nem kell készpénzzel bérmentesíteni.

Egy megfelelő övet nadrágja köré fűzött, a többit leszórta a földre, és hátrasimította rendetlen ősz haját.

- Na, jön vagy nem? - kérdezte türelmetlenül.

- Ha mindenkit meg akart előzni - kérdezte az autóban Mr. Theo -, akkor bizonyára elsőrangú ötlete van.

- Természetesen. Ön lesz a második Stanley?! Na?!

- Lehangol. Az elsőről sem hallottam.

- Őseinek tartózkodása a színművészettől odáig tökéletesedett, hogy ön nem tud olvasni, és ezért műveletlen.

- Ha így folytatja, lehetséges, hogy étkezés után megverem.

- Még ez sem lesz előttem műveltségének bizonyítéka. Stanleyről ennyit: csodálatos teljesítménnyel felkutatta Livingstone-t, a nagy tudóst, aki a Kongó vidékén eltűnt.

- Mégiscsak emlékszem az esetre. Folytassa.

- Ön is felkutathat egy eltűnt nagy tudóst. Pontosan két év előtt bejárta egy hír a világsajtót, hogy elveszett a Csendes-óceán szigetvilágának nagy kutatója, Gustav Bahr, az Angol Királyi Földrajzi Társaság tagja stb. Utoljára egy kannibál törzs étlapján említették a nevét valami savanykás körettel kapcsolatban, azóta nyoma veszett.

- Azt hiszem, jó nyomon járok, ha az étlap alapján...

- Ne folytassa! - intette le Egon Small. - Elfelejté, hogy olcsó éttermekben sokszor előkelő fogások neveit írják az étlapra, holott nem is főzték ezt a nagyúri csőben sült mifélet vajasmorzsával.

- Ön szerint tehát Gustav Bahr él, mert a valóságban nem tálalták fel csőben sütvé vajasmorzsával?

- Az is valószínűtlen, hogy rostón uborkasalátával, vagy akár zsemlyemorzsában sütvé, idei burgonyával, zsírjában és zöldpetrezselyemmel feltálalták volna - felelte a néhai, és különös, álmatag, szelíd mosollyal nézett a távolba, miközben nagyot nyelt. - Ugyanis e konyhareceptek egyike sem olyan, hogy életben maradhatott volna. Holott él. Tsiui-szigeten. A Fárőr-fok előtt. Fidzsitől északra. Ott megtalálhatja ön is.

- Ez érdekel - felelte élénken Theo. - És biztos ön abban, hogy Gustav Bahr Tsiui-szigeten van?

- Miért lennék ebben biztos? Gustav Bahr egyáltalán nincs semmiféle szigeten.

- Hát akkor hol találom meg?

- Itt, San Franciscóban!

- Mi?!

- Képzélje el, hogy Stanley mennyi fáradtságtól kímélte volna meg magát, ha Livingstone ott van vele már az induláskor mint kézipoggyász, a karaván holmija között. Hihetetlen, hogy ezt az egyszerű eljárást még eddig nem alkalmazták. Ön lesz az első... Vigyázzon a kormányra!

Mr. Theo elgondolkozott. Ha Gustav Bahr csakugyan itt él valahol, akkor megoldották a házhoz szállított, mesterséges világhír szabadalmát.

- És hol van e pillanatban Gustav Bahr?

- Most?... - Gondolkozott. - Milyen nap van ma?

- Szerda.

- Akkor rendben van. Gustav Bahr itt ül maga mellett az autóban, éhes és unatkozik... Hé! Felfut a járdára...

HARMADIK FEJEZET

- Nézze, uram - mondta Mr. Theo, amikor végre a terített asztalnál ültek és a pincért várták. - Ön az ágyam alá mászott: nem szóltam semmit, gorombáskodott velem: lenyeltem, ön turkált a szekrényemben: beletörődtem, kételkedett a tisztességemben, de úgy, mintha ez is nagy megtiszteltetés lehetne számomra: hagytam. Rendben van! De most figyelmeztetem a következőkre: Becsületszavamat adom, hogy leveszem önről az ingemet, nem fizetem ki a reggelijét, és a rendőrségre viszem betörésért, amennyiben nem felel arra a hihetetlen és rejtélyes pimaszságára: miért kérdezte, hogy: „milyen nap van ma?”, mielőtt közölte, hogy az ön neve Gustav Bahr? Mit felelt volna, ha ma péntek lenne vagy kedd?! Jól gondolja meg, uram, a választát, mert elégtelen indok esetén e tompa evőkéssel indián módra megskalpolom, lenyúzott fejbőrét derekán viselt övembe tűzöm, és elmegeyek!

Az elhunyt rendületlenül fogadta e kitörést.

- Nem féltém a fejbőrömet - szólott nyugodtan. - Ha megvoltam valahogy csöben sütvé, megleszek hajviselet nélkül is. Ám vendégszeretetért hallja felvilágosításomat. - Lehunyta egy pillanatra szeméit, mint aki összefoglaló visszapillantást vet mondanivalója tárgyára, azután halkán belefogott: - Small Egon álneven ügynök vagyok. Leadott megrendeléseimért szerdán lakásomra küldik az egész heti jutalékomat, mivel utazom a hét legtöbb napján. Az igazi földrajz kutató sohasem képes az utazással végképp szakítani. És mondhatom, a porszívóval bejárt útvonal is érdekes felfedezések, meglepő tapasztalatok kútforrása, ahol nem nélkülözöm a veszélyt, a megpróbáltatásokat, és sűrűn akadnak közben vademberek, vagy ami ritkább: még szelídek is előfordulnak a vásárlók kegyetlen ősi törzsében. Ha nyilvánosságra jut, hogy Gustav Bahr vagyok, úgy vége derűs, nyugodt életemnek. Mi az eset, ha nem egyezünk meg és menekülnöm kell a maga várható indiszkréciója elől? Már sem cégemnél, sem lakásomon nem fordulok meg többé. Tehát ha kedd van vagy szombat és jutalékom még esedékes, úgy kétszer is meggondolom, hogy nevemet közöljem-e. De mivel szerda van és a pénzt már bizonyosan kiküldték, anyagi kockázat nélkül bemutatkozhattam és menekülhetek is, ha kell. Amennyiben most nem kér bocsánatot tőlem, úgy ön természetesen legyen hétszer átkozott.

- Belátom, hogy igaza van. Kérem, bocsásson meg, és mondja el, hogy mit gondol. Előbb természetesen fogyassza el a tegnapi reggelijét, és csak azután fogjon hozzá.

- Úgy van. Azután hozzáfogok mai reggelimhez.

Így is történt. Elfogyasztotta az előző napról esedékes és a mai napról elmaradt reggelijét, sőt, mivel ki tudja, mit hoz a holnap, a másnapi reggelijét is elfogyasztotta. Amikor ezzel megvolt, lehunyta a szemét, mint pogány idők nagy váteszei, ha elmélyülnek önmagukba, mielőtt jövendölésüket a törzs jelenlétében kinyilatkoztatnák.

- Kisebb, inkább botanikai, mint felfedező utakkal kezdtem tüneményes pályámat. Első próbálkozásom egy társasággal a Déli Sark felfedezésére irányult. Miután megtaláltuk ezt a helyet, hazatértem. Nagy kutatóutakra nem is gondoltam, de a sorsnak egy villanyosút szakasznyi része is elég, ha le akar csapni. Ez a szomorú tényállás! Kis hajómmal a szigetvilág flóráját tanulmányoztam, amikor Manila előtt váratlan orkán szakadt reánk. A világjáró tudós élete Isten kezében van. Így történt, hogy beteljesedett a végzetem. Manila zátonyos partjain, egy háromnapos pusztító vihar következtében... Megnősültem! Igen!... Érkezés után legszörnyűbb felfedező utamra kellett indulnom: Zuhogó záporban, gyaloghintón, hotelszobát keresni Manilában! Hagyjuk a drámai részleteket! Nem írom le a város elsőrangú szállodáját, melyekben a túlnépesedett Japán vagy Korea folyóvizeken élő lakosságának mintájára már a pusztá

fürdőszobát kínálhatták csak fel, hol a kádban alvók feje felett nyugtalan zuhanycső mered, damokleszi szörcsögéssel. Beszélhetnék olcsó, kevésbé zsúfolt hotelekről, melyekben, mint az Ázsia szepteppei önellátásban élő nomádok, mindenki magával hozza hálóhelyét és ragályos betegségeit... de ez nem fontos jelenség. Folytassuk hát ott, amikor éjjel egy órakor, szakadó esőben, kimerülten, gyaloghintómban ültem, melyet a kuli, leszorított rúdja segélyével magasan és meredek ívben egyensúlyozott a feje felett, mert így akarta kifogni velem a záport, és bár legalább azt remélhettem volna ezért, hogy később, összecsucskva, beállít pihenni egy esernyőtartóba. De akkor még ifjú voltam és elszánt, mint Columbus kollégám, akiről talán még ön is olvasott. Az indiai átjárót kereste, és felfedezte egy megbocsáthatatlan tévedés folytán Amerikát, miután ez a földrész véletlenül a két kontinens között tartózkodott. Nem a kenyérrigység beszél belőlem, amikor ezt megállapítom, de elvem, hogy egy baklövést nem menthet az eredmény. A lényeg az: csak egy választás volt számomra; kihúzni valahogy az éjszakát. Egy bárba vitt sebes trappban a riksa. Tudományos pályám során először jártam grillekben tanyázó, úgynevezett ötórás népség között. A hölgyek zörgő karpereceikkel, dús festékeik harci színeitől egészen a cigarettájukig Egyiptomot juttatják eszébe a tudósnak. Egyiptomot, ahonnan tudvalevőleg a festett lábköröm divatja származik, továbbá a Tíz Csapás. Először figyeltem meg táncukat, melyhez érthetetlen oknál fogva sem lándzsát, sem szekercét nem használnak. Később már nem akartam mást, mint ez a bizonyos Columbus nevű, annak idején: egy átjárót kerestem a parkettól a ruhatárig. Ám ekkor közöttem és a parkett között utamba került egy nő, mint egykor Amerika szerencsés kollégámnak! Felfedezett a feleségem! Akkor még ismeretlen és titokzatos volt számomra, mint hajdan Ausztrália, Terra Incognita korában, mielőtt Cook kapitány leleplezte, ahogy bizonyára ön is tudja.

- Nem tudok róla, de ha állítja, hogy ez a rendőrtiszt leleplezte önágyaságát, akkor bizonyára úgy van.

- Ausztráliát gondoltam, uram! Szóval elég annyi, hogy ott állt előttem egy leány, karcsú, mint a Tűzföld, titokzatos, mint az Iráni Fennsík és olyan kacér, hogy ahhoz fogható földrajzi fogalom alig létezik.

- Nem is ragaszkodom ahhoz, hogy önágyasága kacérságát festői útleírásokkal érzékeltesse...

- Nem is teszem. Régi alkoholisták szerint kitűnő fizikumú földrajzkutatók sem bírnak el többet egy üveg pezsgőnél. Kivéve talán Marco Polót, aki bizonyos fokig szélhámós volt, vagy Cecil Rhodest, ki inkább diplomatának számít. Így tehát érthető, ha bizonytalan hullámzással közeledett életem jámbor hajója a feszes selyembe csavart, lágyhullámú ringatódzás felé, melynek háttérében a végzet lappangott. Mert ez a nő olyan volt, mint Afrika; dúsán festői, titokzatos, egzotikus, forró... és hogy tudott csókolni!...

- Bocsánat, hogy félbeszakítom, de nem értek a földrajzhoz: hogy tud Afrika csókolni?

- Alacsonyrendű tréfálgozása sokkal triviálisabb, hogysem sérthessen általa. Tehát folytatom higgadtan. Megismerkedtem ezen az estén pályafutásom korallzátonyával. Képzelden el egy zátonyt, válla nélküli estélyi ruhában, csodás kék szemmel, és olyan volt...

- Tudom: olyan volt, mint a Tűzföld, vadul csókolott, mint Afrika, hullámzott, mint az Iráni Fennsík és átkarolta önt, mint Felső-Mongólia. Gyerünk tovább!

- Otrombasága ezúttal sem sért. Megismerkedtünk, és újabb egy üveg pezsgőt ittam, ami talán még Pizarrónak vagy Corteznek is megártott volna, holott ezek elsősorban hódítók voltak. Igaz-e vagy sem?... ma már kitudhatatlan, de többen is állítják, hogy hajnalban lelkes nyerítést hallatva, magam futottam feleségem gyaloghintójával a szállodáig. Ma sem értem, hogy mégis egy kövér, vén telepes szállt ki elégedetten, és ötven centet adott. A monszun további két napot dühöngött és én további nyolc évet, mivel huszonnégy órán belül elvettem feleségül ezt a

hölgyet. Azt hiszem, sikerült megértetnem önnel, hogy milyen egy korallzátony. Bár remélem, amúgy is tudta.

- A zátonyokat illetően csak a víz alatti tönkről volt tudomásom.

- Mindegy. Ha akarja, egy korallzátony közepére kerültem, ha akarja, a tönk szélére: a fő, hogy zátony volt ez, titokzatos, víz alatti ősképződmény... de hogy tudott csókolni!

- Ne hangsúlyozza. Megjegyeztem, hogy a korallzátony úgy csókol, mint Afrika, kecses, mint a Tűzföld és általában önagysága kacér, mint a jelentősebb földrajzi fogalmak. Most szeretném tudni a sok beszéd magvát. Ön nem elég tömör.

- Felelek önnek, úgy is mint tömör. Világosan és egyszerűen, anélkül, hogy elkalandoznék. A földrajzkutató pályáján általában döntően jelentős felívelést jelent, ha megnősül. Ilyenkor kerül sor a hosszú, nagy horderejű, esetleg többéves útjaira, amikor semmiféle dzsungel nem lehet elég mély, sötét, távoli és veszélyes. Ami az én házasságomat illeti, e tekintetben ideális volt. A feleségem ugyanis szenvedélyesen szájharmonikázik. Tisztelt uram! Én hallottam a prédát kereső berberoroszlán ordítását, és Bombay-ban jelen voltam, amikor egy veszett elefánt utolsó sóhaját lehelte kürtszólamban. E hangok ma meghitt emlékeim, ha nőm szájharmonikázására gondolok. A harmonika okozta, hogy rászántam magamat az Amazon dzsungelének felderítésére, és csoda, hogy ma még arrafelé ismeretlen rész is van. Egyszer elmentem e harmonikázás miatt a közép-afrikai Rudolf-tóhoz, másszor bezárkóztam a fürdőszobába, és megeresztettem a vízcsapokat... Végül a Tsiui-szigeten, mielőtt visszafordultam volna, éreztem: elég! Betelt a mérték! Minek mennék haza a kannibálok közül? Békében, nyugodtan maradhatok itt. Így is lett. Jól aludtam, nagyszerűen éltem. És híztam. Ez lett a vesztem. A kannibálok kezdtek szemérmes mosollyal nézegetni. Ajándékokat és ingyencfalatokat hoztak. Sejthettem, hogy az ünnepekre hízlalnak, és meghívókat küldenek vidéki rokonaiknak rám való hivatkozással? Egy délelőtt a főnök kínos zavarban és elnézésemet kérve közölte, hogy este elkészítenek, és szívesen teljesítik az utolsó kívánságomat: ha akarom, spékeltet, ha akarom, pácolva tálalnak fel, de ha tetszik, tűzdelhetnek is, mondották, mivel e törzset nem jellemzi a kegyetlenség. Hiszen ők titokban spékelve szerették a földrajzkutatót, csupán előzékenységből ajánlották fel a választást. De mégsem ettek meg...

- Ne mondja!

- Kevés hiányzott ehhez. Szerencsémre délután kikötött egy hajó, és néhány matróz sértőnek találta az elgondolást, hogy hurkának töltsék őket, vegyes felvágotthoz. Ebből szóváltás lett, majd kézitusa, és nekem sikerült elmenekülnöm a hurkajelöltekkel, de magammal vittem valamelyik régi étlapról egy Egon Small amerikai ügynök nevét. Én voltam, aki a nyilvánossággal tudattam, hogy a kannibáloknál Gustav Bahrt elköltötték az élők sorából. Ez a történelem. Most önön a sor, hogy megfelelő hírveréssel előkészítse az expedíciót, amely felkutat, megtalál és visszahoz.

- Ha így áll a dolog, ahogy mondja, miért megy haza ismét? Nem jó volt itt San Franciscóban? Búsan bólogatott.

- Nagyszerű volt... De az a nő még itt sem hagy békében.

- El akarja hitetni velem, hogy áthallatszik Londonból, ha önagysága szájharmonikán játszik?

- Tudja ön, hogy mi az a hazajárás?

- Hogyne. Ha romlott lelkivilágú földrajzkutatók nem költik holt hírüket, hanem becsületesen hazautaznak a családjukhoz.

- Nem vitatkozom. A lényeges az, hogy halálom hírére a feleségem spiritiszta lett, és azóta meghív minden szeanszra a túlvilágról. Van valami a spiritizmusban, vagy nincs, én ezt nem tudom eldönteni. Egy bizonyos: minden éjszaka azt álmodom, hogy felébredek otthon a lakásomban, és együtt vagyok a feleségemmel. És harmonikázunk. Álomban megtanított. Hát én inkább hazamegyek, a lakásomban alszom, és azt álmodom, hogy felébredek San Franciscóban, mivel itt jól érzem magamat. Sajnos uram, ha egy asszony molesztálni akarja a férjét, legyőzi a halált is. Számomra ez a tanulság. Találjanak meg, tévedések, bolyongások és küzdelmek árán, annak rendetlen módja szerint, ahogy illik.

- És hogyan *illik* magát megtalálni?

- Nem egyszerű. Önnek majd fel kell mutatni a bizonyítékokat. El kell, hogy mondja az oknyomozó, tudományos háttérű történetet. Ha nem talált meg annak rendje és módja szerint, akkor csak kinevetik és leleplezik. E tekintetben nem jelentek kedvezményt, ha a hajóján is vagyok elrejtőzve.

- Hogy képzelem a kutatást?

- Én beköltözöm önhöz, és elbújok a lakásában. Azután következik a sajtókampány: mi lett Gustav Bahrral? Végül jön maga, és expedíciót szervez. Indulás! Gondos kivitel. Méréseket eszközöl, összevetik adataikat, kikérdezik a bennszülötteket, behatolnak a Tsiui-sziget belsejébe, és a vadon közepén rám bukkannak. Jó volna, ha begyakorolná velem a nagy pillanatot Stanley élettörténetéből. Őt például szélhámossággal gyanúsították, pedig csodálatos volt, amit tett. Nekünk tisztább kézzel kell cselekedni, mivel szélhámosságról van szó.

- Szóval, hogy ment ez a jelenet?

- Amint Stanley megpillantotta Livingstone-t, így szólt: „Ha nem csalódom, ön Mr. Livingstone!” Esetemben Gustav Bahrt kell mondani. Én majd kezet nyújtok, és ezt felelem: „Yes...” Mire ön elismétli Stanley forró szavait: „Hálát adok Istennek, hogy önnel találkozhattam...”

- Nagyon szép lesz - sóhajtotta Mr. Theo. - Majd kell valaki, aki súgja.

- Megéri a fáradságot! A bennszülöttek rivalgása, kísérőinek sorfala között a hajóra megyünk, és maga vissza fogja vinni feleségéhez a teljesen elvadult felfedezőt.

- Maga nem látszik éppen elvadultnak.

- Most nem is. De majd nézzen meg, ha vissza fog vinni a feleségemhez.

És már a puszta gondolattól valóban sokkal elvadultabbnak látszott.

NEGYEDIK FEJEZET

Elég volt néhány rövid kis hírecske, és a világ lázba jött. Csakugyan?! Mi is lett ezzel a Gustav Bahrral? Jó, hogy említik... Itt egy értékes ember tűnt el a leltárból, és senki sem szól, senkinek sem hiányzik! Hallatlan, kérem!

A tömeg szíve megmozdult! Valaki sínylődik a távoli óceánon! A szomszéd lakásban megöszül egy zongorahangoló, és senki sem törődik vele. Viszont az eltűnt kutatót a csendes-óceáni szigeten mindenki szívből sajnálja, mindenkit dühbe hoz a felelős tényezők hanyagsága, és a polgárok zöme úgy érzi, hogy rokona lett az elveszett kitűnő tudósak. A polgárok szeretik, ha kitűnő egyénekké rokonságba kerülnek. Természetesen nevetséges volna azt mondani, hogy küldjön a távoli ismeretlen szigetre néhány dollárt ennek a tudósak.

És ez a fő. Értik?

A szomszéd zongorahangolónak küldhetnek tíz dollárt, tehát megtalálja a módját, hogy diszkreditálja az ilyen toladó nyomort! Az asszony ruhái, a gyermekek dohányzása, a zongorahangoló könnyelműsége (öt év előtt egy négyágú ezüst karos gyertyatartót vett a nagyanyjának) okai a bajnak. Legyünk őszinték: a zongorahangolót nem meri sajnálni, mert néhány dollárral segíthet rajta. Az emberi részvét éppen fordítottja egy kirándulásnak. Mennél távolabb fekszik térben a szánalom célja, annál gyorsabban és kényelmesebben eljut hozzá megértő embertársainak szíve!

És gyorsan másról beszélnek. Kicsi tragédia, közeli szegénység, tehát kínos. Ezért talál olyan hatalmas visszhangra minden roppant igazságtalanság. Roppant igazságtalanságokon nem lehet apró adományokkal segíteni, és ez fokozza a sajnálkozó egyének biztonságérzetét. A közügy mindenkinek kedvenc magánügye. De végre is egy ember baját, akinek a felesége idej zöldborsót vesz, amikor még ennyi és ennyibe kerül kilója, nem lehet közüggyé felfűjni. És ha már itt tartunk, miért jár a leánya állandóan új selyemharisnyában? Miért nem teszik össze a pénzt?... Látja, ilyen emberek, mint ez a Gustav Bahr, ötcentes szivarokat szívnak... A sógornóm mondta, aki jól ismer néhány híres tudóst, mert kölcsönkönyvtára van. Az ilyen embereken, mint Hangoló Anton és családja, nem lehet segíteni... Látta, hogy a kisfiún szakadt harisnya van? Hát ez az!... Mindenki lehet szegény, de engedje meg, rongyosan azért nem kell járni! Annak nem muszáj lenni! Az unokafivérem sokszor együtt van minisztériumi emberekkel, mert jó társaságba jár, és azt mondja, hogy ez a Gustav Bahr mindig olyan rendes és tiszta volt, mint aki most jön egy skatulyából. Istenem, csak megtalálják szegényt! Tudja, hogy én meg az uram nem aludtunk egész éjjel?!

És sajnálják és ennek még gyűjtenek is esetleg, és ha majd előkerül, meggyanúsítják és pletykáznak róla.

De pillanatnyilag folytonos téma lehet a lapoknak Gustav Bahr. Egy főszerkesztő éppen vacsorára siet, és Guss, a politikai rovatvezető izgatottan útját állja. Másfél hasáb még üres, és lapzárta lesz nyomban!

- Nem értem magát, Guss! - mondja a főszerkesztő. - Írjon másfél hasábot arról a nagyságról, aki a kannibáloknál eltűnt!... Szörnyű, hogy egy ilyen világhírű festőművészt... hát kutatót! Ki a fene törődik vele!... Szóval ez magasztos ügye az emberiségnek, és miért nincs hír róla?... Kétségbeesett gyermekei sírnak utána... Maga lehetetlen fráter! Írja, hogy a testvére gyermekei sírnak, vagy a szomszéd gyerekek, de gyereksírás kell, mert anélkül nem ér semmit! Vagy kezdje így a cikket: „Gaston Bohrer! Van, aki e nevet nem ismeri?!” Mi az, hogy nem így

hívják?!... Torkig vagyok magával, Guss! Elsején elmehet! Nem tud semmit, és mindig csak okoskodik!

No azután jönnek a belletristák. Ezek a malíciózusak, könnyen elmélkedők, és párhuzamot vonnak. Mindig és mindennel! Mondjuk a „*Kakaóbotrány margójára*” című publicista remekmű így szól:

„A tudós meghal a kakaó honában és az ügyvéd, aki tízezreket költ asszonyokra, megvesztegetett egy kakaó-szakértőt... Az egyik meghal, a másik még él, a kakaó miatt. Milyen különös kép: Két ember jelleme és köztük a kakaó, ez az egyszerű termék, amelyet mindenki a maga módja szerint készít el. Egyik az emberekért, másik az asszonyokért. De gustibus non est disputandum...”

(-blg-)

A másik egy kivégzett revolveres bankrabló esetéről medítál.

„A tudós a szívét viszi a kannibálokhoz és a rabló az ő kannibál szívét hozta a civilizációnak... Az egyik eltűnt, de a kultúráért vert benne a szív! A másik cinikus, cigarettával megy a kivégzésre. Ez is szív, az is szív. Lássák be végre a tényezőket: Eppur si muove! És mégiscsak utána kellene járni!”

(Justinianus.)

A Tudományos Intézet esszéistája gúnyosan kiált a vasárnapi mellékletben: *„Nem tudnak védekezést az elharapódzó ponyvairodalom ellen? Adják ki a széles néprétegek számára olcsón Gustav Bahr mindenki számára izgalmas művét: »Sextánssal a fényévek és sectorok imagináriusain át a kozmikus rendszer és az oceanobiográfia relációinak nyomában, a differenciális integrálrendszerben.« Ez beadná a kulcsot mindenféle cowboy- és kalandorregényeknek! És üdvös népnevelő hatása is volna.”*

A népszerűség magasabb fokát jelenti, amikor a világhírű író életrajzregénybe kezd, és már nagyobb lépés a népszerűség felé az étlap:

„Marinírozott bárányleves tormaival à la Gustav Bahr.”

De az igazi, a megfizethetetlen, a beteljesedett népszerűség: Egy sláger! Az első foxtrott sláger!

Ez a teteje!

Jönnek a görölk!

„The twenty Gustav Bahr Melody Sisters In the Bask.”

És eléneklik az ismert slágert, amelyben egy szép bennszülött leány minduntalan így sóhajt:

*„Ágyó, kis Gustav Bahr,
Ágyó szép dzsungel-regény
Elválni fáj!
Mégis muszáj!
Mert mustár nélkül nem szeretlek én!”*

És dansz következik.

Hát ez az! Most már itt az idő Theo számára! Erre várt!

És megszülethet a világszenzáció egy reggeli lap címlapján:

A PACIFIC OCEAN TRUST ELNÖKÉNEK TUDOMÁNSZERETETÉRŐL KÖZISMERT
FIA ELHATÁROZTA, HOGY E KOR LIVINGSTONE-JÁT,
GUSTAV BAHRT FELKUTATJA!

*Az egész világ megrendülten tekint e veszélyekkel teli hősi és magasztos vállalkozás felé! -
(Legjobb az enyhén illatos „Brazol” borotvakrém! Brazol púder! Brazol selyemharisnya!)*

A rádió előadást tart a nagy kutató céljairól, a szigetvilágról, a modern műszerekről, az óceán-
járókról, a félvad pápuákról és általában a pénzintézetekről. 4.20-kor hanglemezeket közvetí-
tünk. - *(Egyen minden reggel Pauker-magvakat. Tízdekás mintacsomagok is kaphatók!)*

A strand homokján üres üvegek hevernek, és címkéjük ezt hirdeti:

„GUSTAV BAHR NAPOLAJ”

És megafonok harsogják a kannibál fox-trottot.

Íme, az ember!

Így lesz a felfalt utazóból divatos fox-trott és nevéből napolaj-reklám, a strand porában.

Ecce homok!

No, de amíg egy expedíció eljut odáig, hogy elinduljon! Hogy ne legyen más feladata, mint be-
hatolni az ismeretlenbe, legyőzni a halálos veszélyeket, bolyongni viharban fagyban, forróság-
ban. Csupa gyerekség az előkészülethez képest! Öreg sarkutazók mesélik, hogy ha
elviselhetetlennek látszott az örök jég, a szüntelen éjszaka, a fagydaganat és más nélkülözések
kínja, valaki visszaemlékezett az útnakindulás előkészületeire, és ilyenkor megnyugodtak kissé,
mivel úgy érezték, hogy aránylag mégis tűrhetőbb most a sorsuk.

Mr. Theo tervét illetően elsősorban a korszámú, elsőrangú szakemberek kiválogatása látszott
problémának. Hát ezért felesleges volt aggódnia. Az első hírre felhívta édesapja, hogy régi
barátjának unokaöccsét figyelmébe ajánlja.

- Részt vett már expedícióban?

- Nem. Éppen ezért szeretne elmenni. Majd jó hasznát veszitek.

- Mihez ért?

- Elsőrangú műtővös. Az ilyet mindig lehet használni. Tavaly díjat nyert Csikágóban egy
aranyozott névjegytartóval. Nem lesz sok baj vele, csak kímélni kell, mert kedélybeteg.

A legnagyobb lap főszerkesztője, aki az egész sajtókampányt vezette, okvetlen ragaszkodott
ahhoz, hogy elvigyék az unokafivérét, ki elismert futballbíró, és nem lehet tudni, mire használ-
hatják egy expedíciónál. A főszerkesztőnek igaza volt. Az expedíciónál csakugyan senki sem
tudta, hogy mire használják ezt az embert? Másnap egy régebbi menyasszonyának apja
telefonált:

- Mr. Theo, egy csekélységet kérek, amit ön nem fog megtagadni.

- Parancsoljon.

- Ugyan kérem, ígérje meg a következőket: ha feltalálja ezt a Gustav Bahrt, első szava a nagy
tudósaknak ez legyen: „A művelt emberiségnek üzenem: Mindenütt jó, de legjobb a Horchman-
pneu és tömlő, ugyanott elsőrangú golyóscsapág!”

- Ez képtelenség...

- Bebizonyított tény! Próbálja ki egyszer ezt a pneut és tömlőt, ugyanott golyóscsapágyat! Nem hiszem, hogy megtagadná ezt a semmiséget, azok után, hogy Ellen oly ritkán tagadott meg öntől bármit is.

Mivel Mr. Theo megtagadta a kérést, egykori menyasszonyának apja nem köszönt többé, és csúf pletykákat terjesztett felőle. A házmestere szerényen kérdezte, hogy elvinné-e a fiát, aki az Isten is expedíció számára teremtett. Vízvezetékszerelő, de ért valamit a kenceolaj-finomításhoz is. A házmester keresztülvitte: velük ment a vízvezetékes.

Lassanként elterjedt a környéken, hogy a milliomos kőszívű egyén, nagyképű, és olyan húhót csinál ebből az expedícióból, mintha ő fedezte volna fel Colum bust. Ugyan mi volna abban, ha a házi orvos apósát elvinné magával? Igazán szépen énekel, és egy kórboncnokot mindig lehet használni.

Úgy beszéltek erről a kórboncnokról, mint egy ügyes kis útinészesszerről.

Legtöbb baja azonban Gustav Bahrral volt a milliomosnak. Már elkészült a hatalmas, komfortos szekrény, melyben az elveszett tudóst magukkal viszik, és Gustav Bahr beköltözött, hogy akklimatizálódjék, mint a hídépítőmunkás, akit mesterséges, víz feletti keszonban szoktatnak a légnyomáskülönbözethez.

- Ki irányítsa az expedíciót?

- Természetesen - felelte a híres tudós - az illető nem lehet akárki. Egy Gustav Bahrt kell megtalálnia!

- Kit tart a legjobb földrajzkutatónak?

- Ezt a kérdést sértésnek szánta?

- Úgy értem, önt leszámítva.

- Hát kérem... - Elgondolkozott. - Az élők közül, sajnos, nem ismerek hozzám fogható. Régebben egy Magellan, egy Diaz vagy Schweinfurt... De hát jelenleg, sajnos, be kell érünk azzal a felfűjt Nobel-díj-jelölt Sir Arthur Maxbellel.

- Nagyszerű! Azt hallottam, hogy zseniális ember!

- Igen. Gyönyörűen fest. Volt egyszer egy vitám vele, fél évig leveleztünk. Mert személyes találkozástól megkímélt a sors. A térképen, szerintem, két fokkal keletre tévesen vette fel Tsiuit. Bebizonyítottam, hogy nevetséges ostobaság, amit tett.

- Szóval önök nem is látták még egymást?

- Nem. Alig hinném, hogy kellemes a külseje.

- Vigyázzon!

A tudós gyorsan eltűnt a szekrényben.

Sürgöny.

„Hallgatólagos beleegyezésére, amellyel leveletem tudomásul vette, közlöm, hogy az esti vonattal érkezem. 45 éves nyugalmazott ítéletvégrehajtó, aki úgy érzi, hogy tartogat még számára valamit az élet.

Schwachta Szókratész vagy Knapp (ahogy tetszik).”

Dühösen összetépte. Millió dolga lett! Kérvények, beadványok, felkérés, sajtó és Gustav Bahr és megint Gustav Bahr, aki napról napra döböntebben konstataálta, hogy milyen hihetetlen a különbség egy indiai nábob káprázatos palotája és a tartózkodási helyéül választott szekrény között.

Azután megindult az elképesztően groteszk és összefüggéstelen, lidércnyomásszerű események sűrű változata. Kezdte a nő: Charlotte Dusan, aki újabb prolongációban ropta estéről estére a *Haláltánc* című tüzes végvonaglását.

Jött!

Jött, mint egy fúria, rózsaszínű, fojtogatásra görbült karmokkal, ágaskodó platinakígyóival, egy Medúza, kockás tavaszi kosztümben.

- Nevetségessé akar tenni? Azonnal fújja le az expedíciót!

- De hisz a maga kedvéért teszem!

- Az én kedvemért ne csináljon reklámot!

Ájulás, orvos, sikoly, a lépcsőházban rekedt riportereknek Mr. Thorn szendvicseket küld, az elrohanó Charlotte Dusan szenzációs leleplezéseket ígér Mr. Theóról, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy bojkottot szervezzenek az expedíció népszerűsége ellen.

A déli lapok ordító betűkkel hozzák a hírt, hogy a Pacific Ocean Trust legszebb luxushajóját *Stanley Up To Date* néven az expedíció rendelkezésére bocsátja. Az emberiség lenyűgözve áll e hatalmas szolidaritás előtt, amelyben politikán és világnézetben felüli treuga dei-ben összefognak kicsik, nagyok, közeliak, távoliak, európaiak, színesek és színtelenek. Egyetlen elvesztett tudósért! Itt nincs politika, Wall Street és reklám, ez nyersen maga a nagyszerű tény: Az ember az emberért! „Man for man!” - (*Lefekvés előtt, felkelés és alvás közben legjobb az érett nyugat-indiai juhtúró!*)

Ezután tíz dollárért a hentes kötényével és kosarával megkísérli, hogy elhagyja a riporterek sűrűjén át lakását. A kapuban visszavedlik Mr. Theová. Vesztére. Hatalmas Chrysler-kocsi áll meg a kapuban, és bordó szoknyában, a tömeg hangos tetszésnyilvánítása mellett nagy bajuszú, ideges maharadzsza lép ki, megemelve szalmakalapját.

- Van szerencsém. Nevem Baruch T. Livingstone, a Pacific Ocean Trust volt portása.

És átnyújt egy szakadt nadrágot.

- Mit óhajt? - kérdezi Theo, azt remélve, hogy felébred.

- A kötlevélből megtudtam a nevét. Ön telefon útján várakozásra készített, holott különben nem vártam volna fiamra, aki nadrágomat elvitte! Állásomból ezért kidobtak, és... Gyerekek, takarodjatok, mert rendőrt hívok!

- Ne folytassa! Felajánlok önnek ötven dollárt.

- Soha! A fiam felgyújtotta az agyamat. Elküldtem a szomszéd műtömhöz, és tudja Isten, miért, egy távoli szigetre utazott, holott San Franciscóban igen magas fokon áll a szabóipar. Megértettem. Én is mindig a tengerre vágytam, csak az állásom tartott vissza! Szabad vagyok! Eladom az autót, kiházásítom a feleségemet, és talán későn, de nem elkésve a tengerre megyek, és önnek kötelessége gondoskodni rólam...

- Uram, utolsó ajánlatom száz dollár!

- Ön egy megevett kutató nyomait akarja feltalálni! Itt vagyok én! Expedíció portás nélkül ma már nem az igazi! Ha megtagadja kérésem, továbbra is ebben az ágyterítőben járok, ami kifejezett propaganda ön ellen!

- Százötven! Ha nem fogadja el, leütöm, és a tömeg összecsapódik ön felett.

Nem fogadta el. Mr. Theo leütötte, és a tömeg szavalókórusban kiszámolta. Kilencig feküdt a portás, de már hétnél felkelhetett volna.

Aznap még kétszer ütötték le, és egyszer Sigorszki kiverte a fogát egy riporterrel.

Azonban minden hiába.

Az utca főműsorszámáa többször is megisméltődött! Jött a Chrysler-kocsi, és kiszállt a maharadzsza. A gyerekek már elnevezték „görl-bácsinak”, és tegeződtek vele, sőt cukorkát adtak neki. Valamit tenni kellett, mert az aktus mind botrányosabb lett. Mikor este kilenckor a szemközti épületállványon megjelent a portás Theo ablakának magasságában, kezében az ágyterítőt lengetve, a milliomos beadta a derekát. Elviszi az expedícióval, kabinja a kórbonc-nok és a futballbíró között lesz, valamivel távolabb az ötvös, mert ez kedélybeteg és nyugalomra van szüksége.

Tízkor este kitört a pánik!

Sürgöny érkezett, amelyben Gustav Bahrné közli, hogy jelenlétével emelni akarja az expedíció ünnepélyességét, látni akarja férjét élve vagy holttá nyilvánítva, legközelebbi hajóval jön.

Gustav Bahr közölte, hogy ez esetben az ő részvételére ne számítsanak.

- A közvélemény nem tűri - érvelt Theo -, hogy visszautasítsam az ön özvegyét.

- Uram! Lehet, hogy igaza van - felelt Gustav Bahr, aki most már úgyszólván állandóan a hatalmas kékszínű, fogasokkal ellátott keszonban tartózkodott. Ám a ruhafogasokon hentes-árúk függtek. - De ha én meghallom szájharmonikázni az asszonyt, akkor az ön expedíciója sohasem fog rám találni, mert egyszerűen nem jövök ki a kabinból. Abban biztos lehet, hogy Livingstone-t nem keresheti senki sem Stanley gardrób szekrényében.

- Mit tegyünk?

- Induljon egy héttel előbb! Hivatkozzék a beálló nedves időszakra. Ha száraz lenne, arra is hivatkozhatna. Régi jó fogás a szakmában.

Így azután minden megváltozott váratlanul: indulás egy héttel előbb. A boldogult férj menekül özvegye elől.

És még nincs egy használható ember.

Na, akkor jött a használható. Az volt az igazi hecc!

Vaszics, a fél szemére vak orosz matróz érkezett látogatóba. Nagyon sovány, roppant széles állú, horgas orrú, zsoké külsejű egyén volt, lángvörös hajjal, hiányzó fél szemén plasztonnal. Sigorszki nyitott ajtót, és olyan pálinkaköd hömpölygött be az előszobába, hogy a félszemű lakáj megtántorodott, mint akit dőfés ért.

- Mit óhajt?

- A gazdájával szeretnék négyszemközt beszélni.

- Lehetetlent kíván. Ha vendég van, Mr. Theo kiküld a szobából, és kettőjüknek mindössze három szemük van, viszont ha a titkárt hívják, azzal már összesen öt a szemek egyenlege.

A cingár vörös csuklott, és egy szelíd gesztussal elhárította a tréfás lakájt, aki erre belezuhant a paravánba, kidöntötte a rabcifalat, és leszállt a konyhában. Ezután Vaszcics összeszedte magát, és méltóságteljes léptekkel benyitott a szalonba. De az ajtó kifelé nyílt. Honnan tudhatta? A két szárny azonnal beszakadt, úgyhogy Mr. Theo revolverrel rohant ki a hálószobájából.

- Mit akar?

- Mindegy. Csak édes ne legyen. Nem szeretem a likórt. Nevem Vaszcics, fedélzetmester voltam a *Részezes Bálna* cethalászhajón, de állás nélkül vagyok. A kapitány, egy brutális barom, kiütötte a fél szememet.

- Ön nagyon is gyenge a hajósélethez.

- Sajnos, ez igaz... Különösen most, hogy fél évet börtönben voltam, mert az a rabiátus fráter két pofonba belehalt.

- Szóval mit óhajt?

- Ha volna a házban vöröshagyma, nagyon megköszönném. Mert itt van a löncs ideje.

Mr. Theo lassan rájött, hogy ez a kis vörös ember megtévesztően gyászos külseje ellenére, igen kemény fából van faragva.

- Van már valaki - kérdezte a félszemű -, aki ért az ilyen kutatáshoz?

- Maxwell professzor, azt hiszem, vállalja.

- Elsőrangú lesz. Azért mégis kell valaki, aki ért az ilyen kutatáshoz.

- Alkalmaztam egy kitűnő kapitányt. Robert Watson.

- Hm... Még nem hallottam róla. De azért lehet kitűnő hajós. Bár nem valószínű...

- Maga tudna megfelelő embereket ajánlani?

- Hát éppen tudnék. Itt van például véletlenül San Franciscóban Fülíg Jimmy...

- Az kicsoda?

A vörös megvetően mosolygott, és fesztelenül a falnak akart támaszkodni tenyerével, de leszakította az ablakfüggönyt, és ez rézrudastul ráesett egy másfél méteres japán vázára.

- A fene látott ilyen gyerekjáték lakást... - dűnyögte rosszkedvűen a romok felett. - Hát látja, erről a Watsonról nem tudok, de a Fülíg Jimmyt ismerik Cape Towntól Hondurasig, és ez neki nem is olyan nagy öröm.

- Matróz?

- Igen. Azonfelül uralkodó. Egyszer a Boldogság Szigetek királyát helyettesítette a trónon, míg az uralkodó világi életet élt. Alvilágít.

- A fene!... Viccel? Vagy igazán van olyan matróz, aki egy birodalmat kormányozott?

- Fülíg Jimmy egyszer velem együtt a „Nekivág!” nevű sónert Jávától Sanghajig kormányozta. Egy szigetországot könnyebb kormányozni, mert aki a trónon ül, annak nincsen a nyomában ötven finánc motorcsónakkal... Bocsánat, de elfáradtam.

Odahúzott egy alacsony széket és leült, de ekkor kiderült, hogy kisasztallal volt dolga, és a romok közül értékes arany és ezüst cigarettaszelencék gurultak szét.

- Hallja! Fene látott ilyet!... Törpék országát rendezett itt be?

Mr. Theo, bár megviselte a sokféle előkészület, kedélyesen vigyorgott. Ez igen!

- Magát felveszem fedélmesternek és este telefonáljon, hogy hol mutathatja be azt a Fűlig Jimmyt. Lehetőleg nem itt, mert kíméljük most már, ami még megmaradt a berendezésből... Voltaképpen mit jelent az, fedélmesternek lenni?

- Annyi a hajón, mint egy miniszter...

- Hát jó... - nevetett Mr. Theo. - Alkalmazom önt tárcanélküli hajóminiszternek.

Ebben azonban tévedett. A lépcsőházban kiderült, hogy tárcája is van Vaszcisnak, mivel egy hatalmas arany cigarettaszelencét húzott elő a zsebéből, és műbecslően nézegette...

Délután fél ötkor felhívta Mr. Theót a Pacioci portása:

- Uram, halassza el az indulást. Csütörtökre mozijegyem van.

- Jó!

Lecsapta a kagylót, és ekkor Sigorszki jelentette, hogy a kapu előtt kétszáz vándormadár várakozik. Az ornitológiai intézet felkérte, hogy teljesítse a tudományos missziót, és megfelelő sorrendben bocsássa szabadon az állatokat. Még nagyban vitatkoztak a küldemény kísérőjével, amikor a házmester kisfiacskája megszánta a kétszáz vándormadarat, kinyitotta ketrecüket, és éktelen rikácsolással, csicsergéssel telt meg a környék, felborult a rend, mindent elleptek a szárnyasok, és az utcát elzárta a rendőrség.

Így álltak az ügyek délután hat órakor, amikor fáklyafénnyel jött a matrózdalárda, és sokáig énekeltek.

FÜLIG JIMMY LEVELE ST. ANTONIÓ FŐHERCEGHEZ, A BOLDOGSÁG SZIGETEK URALKODÓJÁHOZ

I.

Nagyságos

Mi Első Samtan Tonio kiráji uraskodónak

ALMIRA
Félemelet, trónterem

Dear M. Felséges! Továbbá tisztelt kirájiné önagysága és a szeretve tisztelt császári öreganyja felségednek akit én is úgy szeretek mint magam privát mamáját ki pedig szegény régen elhunya, de asz nagy hazudság, hogy csak miattami bánódástól mivel hön tisztelt atyámra is büszke lehetek.

Hállás köszönést vagyok bátor amiért a Holkongból érkezett rendőri átírásra felsék nem hatyta eksz kartárcsát beszárni és ügyemben ovadékot lehelyezett. Azóta nekem elutaszni is szabad. Lábrahelyeztek. Eszt mekköszönöm kiválló tisztelettel, vagyok bátor.

Szíves érdeklődést van szerencséje felsékednek hoty írjag töpször és őszintén mivel szereti eszeket. Tehát kívánságát értesíteni örömmel bátorkodom. Miután felséged közbenjövése szabadonbocsátást képezett a kapitányságról, udvarijasan mondá egy régi ismerősöm a fő-felügyelő:

- Mostan ez lxmelmehetsz, de ha máskor behosznak adig ülsz mig beleszöldülsz.

Esztet mindig ígéri de én soha sem tegezem vissza, mert idős nyomozó. Aszután a kikötőbe mentem, mert szeretem a tengerpartot, habár iten mindig verekszenek és a raktárfelügyelőt úgy vágják az öcséhez, hogy beestek a réfkapitányság irodába, pedig vasárnap iten zárva az ajtó.

Úgy hogy máris menekültem. Így kerültem a festői Szan Franciszkóba, ami jelentős várost képez. Iten régi üzletbarátaimat kerestem fel, akik minten nyáron szabadtéri lakást rendeznek a pályatest mentén.

Felkaroltak engemet és átvittük dohányféléit a dokról a városba és nekem csak a karomat súrolta egy golyó, de a Besuranó Pfeffert tüdőbe találták. Dehát nincsen üzlet kockázás nélkül. És ez a baj, mert ahogy bonyolva lett az eladás, azonnal kezdődött a kockázás. Aszt én se tudtam, hogy a kockámba 1 db ólom van, amitől irányul. Az ember nincs benne a kockájába és becsaphassák, mikor veszi. Ezért aszután senkinek se adtam vissza a pénct, de ezek mindig magyarásznak, úgy hogy két kocsival jött a riasztókészülés, de még tűszoltóság is, mert nem találtak el a petrólejum lámpával, amitől tűz forgott fenn. Híjába esz a söpredék csak vitatkoszni tud. És a mentők is két kocsival jöttek.

De tudom, hogy a megszokott szürke mindennapi életem nem csigája felsékedet. Volt azonban mozgalmas esemény is. Felsék bizonyára emlégszik, midőn szeméjemben mekfordult asz alvilágba és én inkognitóba mint király, kegyed helyén uralkottam, ami rövid áldást jelentette a Bolondsák Szigeten. Emlékszik ety közös haverunkra, a Buszkó Mótsingra, aki egyben az Igazi Trébics is és aban a szerencsés részesülésben volt, hogy felsékedet öt dollárért eladta rapszolgának. Felsék akkor mekszökött és neki vissza kellett adni a pénct. Most megint üzeni a Buszkó Mótsing, hogy felséket megadhatná neki eszt az öt dollárt, mert neki nincs miből ráfizetni. Buszkó Mótsing iten egy jólmenő vitorlásból él, ami megfenekelt. Esz most nyílt, mint bújhely és a rendőrsék megkerülése ezidáig könyűségbe ütközött. Csak a lekszőkésesebb konfortos van itt: Egy üvek pálinka. Néhány ember számára esz kényelmes íty. De a fő ety ör, aki garantáltan vityász, hogy meglepetéstől kímélje a közeledő rendőröket. Esz az ember a cék reklámja. Régen festő volt, de a nagy háboruban sűjosan megsebesült, amikor megszököt a fetyházból. Úty ment bele a fejibe neki a golyó, hogy az alvási agyizmát, ami centrumot képez, megsértette. Orvos mondá, hogy az agylövés veszéjes. Ezek a centrumosok soha nem tudnak aludni, még a legnemesebb regények olvasásától se. Ijen nyomorék. A festő is ilyen: sem aludni, sem tiszteséges lenni nem tud. Mostan fontos szereplő vigyázásból, mivel a tisztelt bentlévők a rendőrsék mellőzését kéretik. És esz nem alszik, ha kintáll, örölés köszben. Mivel ojan golyó érte centrumban asz agyát, hogy sem aludni, sem józan lenni, sem mosakodni többé nem tud. Viszont verekedési centrumot nem sérte a golyó. Esztet látam egy jobbkezeséből, de balkészel megálapítottam, hogy elájulni mék tud. Esz a centruma 1.-ső rangú.

Iten halotam egy üzletet, hogy naty fegyvercsempészés foj a Szigetek felé, mer a bent szülőttek lázítását ismét financírozzák. De eszt az üzletet nem üszöm. Pedik mostan nagyob a divat ebbe, mert Quebra nevű kalósz szeretne lázadást minden szigeten.

Íty kerültem én Buszkó Mótsink üzemébe, amit partravetett a dagáj. Valaki aszt írta rá naty betűkkel:

GRAND HOTEL AZ ALHATATLAN FESTŐMŰVÉSZHEZ
Ismerősöknek tilos a bemenet!

Iten találkosztam a vörös Vaszicsal, kinek összesen ha ety szeme van, de akkor is sokat mondok, úgy be volt dagadva. Rém sovány fíjú, de esz csak látszat, mert egyszer vele Delhiben felpofosztunk ketten egy hindu sport klubot átutazóba. Ő mondta, hogy leszerződött ekszpedícióra, ami aszt jelenti, hogy fel kell fedezni valamelyik sarkot. Pedig én nem hiszem, hogy tőp van kettőnél. De jó fizetés a fő. Így kerültünk Oakland egy festői kocsmájába, amelynek tekintéje van és úgy hívják: „ÉLJEN A BESURRANÓ!” és asz van írva alája: „*Aki Itt Erős akar lenni, az úgy jár, mint a vas.*” Eszt úgy értik, hogy addig lesz ütve, amíg meleg. Nem üres felírás.

Iten rém sokan voltak és a tolongásban valaki megfogott, hogy talán ne lökdössek. Nem szeretem a hosszú párbeszélést, hát jól szájonvágtam és békítőleg hosszáfűztem, hogy nem az övé a kocma. Igen meglepett egy lengő horogütéssel, amitől a „Kedélyes Matrószok” spór Egylet És asztaltársaságot kirántottam magammal az utcára.

Eszután naty kör volt bent mire visszatértem és mondom a pasasnak, hogy ha van épen szabadlábbon hozzátartozója, szóljon hogy értesítsem őket. Valami tréfásat kezdett mondani, de mit tesz a véletlen, én máris lekenek, könyökhajlásomba kapom a nyakát és belevágom a söntésbe. Nem mindennapi fíjú volt, mert úgy pattant vissza, hogy rúgás által képezve gyomron ért és ismét az uccára kerültem, ahol épen porolta magát a „Kedélyes Matrószok” spór egyesülés asztaltársaság és most kezdhették előlről.

Én szeretem sportolásnál a kemény tréninget és örömmel fojtattam. Valami kezdő lehetett, mert azután négyszer is a földre vittem (ha emlékszik felsék könyed úri balkezeseimre). De mékis esz nagyon kemény fíjú volt, mert asztán szájonkapott, hogy ismét együtt lehettem a Kedélyes Matrószok spór egyletével, pedig már untak. Könyen visszamentem, mivel ajtó már nem akadályozott. Sajnos döntésre csak a polc került, ugyanis a Vörös Vaszics egyszercsak jön és rohan. Hogy abahagyjam.

„Te hüje!” ordította. „Esz Mr. Tejo, aki a zekszpedícióját képezi.”

Hát ijen balsors. Épen eszt asz új tulajdonosomat részesítem testi sértésben. Esz ety vigyorgó szélesválú alak és mondá, hogy csak hatyják verekedni ötet, amit senki sem teve.

„Kár”, mondtam, „mer én szívesen beálltam volna felfedezéshez.”

„Na és?” mongya és közben teljesen szeplős volt. „Maga nagyon teccik nekem és mongya mi akar lenni?”

Miután én választám a rangot, amihöz egyenruha is lesz, úgy akartam, hogy fregatfőhadnagynak szervezzen, de ő meggondolja. Így is teve. De azért tovább akart verekedni, amire mondom:

„Én a gaszdámat nem bántom, mer meggyőződés nélkül senkit sem tudok igazán szájonvágni.” Felséked a legjobban tudja, hogy két dolog van a világon, ami nem vicc. Asz egyik a balkezes egyenes, amitől zöldet lát a pasas, a másik a jobbkezes, ami ugyanaz lilába. Ijjen a szájonvágás, amejjel maradtam kegyednek felséges tisztelője, továbbá a kegyelmes asszony ökszelenciánének és külön tekintetes tiszteletel ajánlom magamat t. császári kegyes öreganyjának, kinek kezét csókolja uralkodásának felvirágzós emlékét ápolva a Bolontság Szigetek szeretve tisztelt eksz uralkodója.

Eszennel vagyok bátor:
Don St. Fülíg di James
del Jerseycity il Csarnoktér 7.

ÖTÖDIK FEJEZET

- Keresett valaki? - kérdezte Mr. Theo, midőn hazatért.

- Kereste a hóhér!

- Hallja! Hogy beszél maga velem?!

- Mr. Theo, igazán sajnálom, és szívesebben jelenteném, hogy Bernard Shaw kereste, vagy örömmel újságnám, hogy itt volt Diana Durbin, a helyzet azonban mégis az, hogy kifejezetten a hóhér kereste önt.

- ...Miféle hóhér kerest, és milyen ügyben?

- Ítéletvégrehajtó hóhér kereste, és remélem, hogy magánügyben. Csodálatos korunk sem tart még ott, hogy gazdag egyénekhez, hivatalos minőségben a hóhér házhoz járjon kivégezni. Villamosszék sem nála, csak egy bőrönd, melyben legfeljebb egy portable rendszerű, hordozható villamos számoly lehetne, viszont ilyent, úgy tudom, nem gyártanak.

- Maga a hóhér, Mr. Thorn! Szórszálanként széthasogatja az ember szavait! Mikor kerest ez az alak?

- Tizenegy óra körül lehetett. Azóta itt ül és várja önt.

Mr. Theo besietett a hallba, és csakugyan ott ült a vendég.

Magas homloka filozófusokra, markáns arca ponyvacímlapok mesterdetektívjeire, nagyképűsége hatodrangú vidéki színészekre, rikító holmijai messziről érkező, dúsgazdag hentesáru-készítőkre emlékeztettek.

- Uram, nevem Schwachta Szókratész vagy Knapp, ahogy tetszik. Rendelkezésre állok.

- Ön az, aki folyton sürgönyöz? Mit akar tőlem? Én nem hívtam!

- De hallgatólagosan tudomásul vette leveletem, és ebben a hitben eladtam ön miatt a virágoskertemet, lemondtam nyugdíjamról egy szegény rokon javára, és minderről jegyzőkönyvet vettem fel.

- Azonnal menjen a fenébe, mert kidobom!

- Well... Majd meglátjuk!

És elment. De nyugalom egy percig sem volt! Gustav Bahrnak fejhallgató kellett, hogy csendben élvezhesse a rádiót. Kétszáz dollár büntetés, mert a Vörös Vaszics megvert a lépcsóházban egy tisztiorvost, és este, mint a földreszálló Zeus megjelent személyesen Sir Arthur Maxbell, dörgő mély hangjával, figyelemre méltó külsejével. Matuzsálemszerű barna, ráncos arca, hóféhér kecskeszakáll, szigorúan biggyedő ajkai, szürke cilindere, gondosan összecsavart barna esernyője, galambszínű, igen szűk és rövid felsőkabátja, roppant sárcipője, hatalmas gólyaléptei támadó lendületükkel, sokszorosán kihangsúlyozták roppant tekintélyét a földrajz-kutatás tudományában.

Könnyedén kiismerte magát a sarkvidéken, és eljutott már a Csád tótól a Zambézi vizesésekig, nem tévesztve el az utat, iránytű nélkül, vadonokon át, pusztán földrajzi ismeretei alapján! Viszont e pillanatban káromkodott, mert három rendőr és egy kiskereskedő magyarázata ellenére, reggel óta bolyong San Franciscóban, amíg ezt a nyavalyás 45. utcát felfedezte. Pedig most iránytű is volt nála. Amikor a házigazda kezét nyújtott, rémülten hátratorpant.

- Tartsa meg a bacilusait!

- Uram, foglaljon helyet! - szólt Mr. Theo kissé hökkenten e bemutatkozás után.

- Mikor indulunk? - kérdezte felelet helyett Maxbell, és körülnézett kissé rosszállóan, talán mert elvárta volna, hogy a gőzös máris itt vesztegeljen a szobában.

- Elsősorban rendelkezünk, ha valami külön kívánsága van a felszerelés tekintetében?

- Okvetlenül! Ne felejtsem el sok száraztészta vinni. Az Istennek sem kapni száraztészta útközben.

- Milyen műszerre van szüksége? - kérdezte egyre idegesebben Mr. Theo.

- Cipőhúzóra. Az legyen, uram, ajánlom, mert én Amundsent ott hagytam a Spitzbergákon, amikor szétrepedt a cipőm. Igazi tudós vagyok, tehát magam főzöm a teámat, és leffentyűzettel működő, úgynevezett „cúgos” cipőt viselek. Különben minden műszert hozok, nem használok olyan eszközt, melynek nem magam ellenőriztem a gyártását. A tudomány csak akkor tudomány, ha csalhatatlan! Szeretném, ha ezt tudomásul venné.

Valahányszor a tudomány jelentőségét méltatta, az arca megsemmisítő szigorral meredt hallgatóira és csodálatosan túlméretezett mutatóujját elutasítóan és figyelmeztetően magasra emelte, miközben szemöldökeit annyira felvonta, hogy mindkét szeme kiduzzadt a széttáguló üregekből.

Mr. Theo felelni akart valamit, de Maxbell könnyedén legyintett.

- Nem érdekel, amit más mond. Egy élő ember állítása sohasem tekinthető egzaktnak. Nem álllok szóba senkivel az ötvenedik halálozási évfordulója előtt. Ezzel azt hiszem, megbeszéljük a legszükségesebbet. A többi rám bízhatja, mivel csukott szemmel, műszer nélkül, akár egy ismeretlen földrészen is könnyen eligazodom. Jó napot.

És távozott.

Amikor később Mr. Theo bement a hálóba, találkozott Maxbell tanárral, aki nemrégiben érkezett a fürdőszoba felől, és dühösen szitkozódott.

- Nincs itt egy inas, aki megmutassa az előszobaajtót?! Tíz perce vándorlok a lakásában, és nem találok a kijárást!

Maxbell-lel még sok baj volt aznap.

Éjfél tájban, amikor a közbiztonsági híd kapusa meggyőzte, hogy nem ott lakik, mégiscsak taxit vett, és a sofőrnek bement a szállója nevét: Metropol! Költséges, de biztos mód. Ilyet azután az ördög látott! A portás becsületszavát adja, a titkár megesküszik felesége és gyermekei életére, hogy itt nem lakik a tudós. No, de azután egy körtelefon kideríti, hogy a kiváló kutató lakása a Continentálban van. Így végre rövidesen célhoz ér. Bemegy a szobájába, ám ott egy szál bokavédő bandázsba öltözött ifjú hölgyet talál, akit nyomban kiutasít, és esernyőjének zord, tiltó jelképét, kerubinek módján, messzire nyújtja erkölcsi szigorában.

Nagy botrány lesz!

Sietve érkezik az ájult hölgy férje egy „Expander” nevű szobatornaszerrel, és buzgón ütlegeti a tanárt. A portás kideríti később, hogy Sir Arthur Maxbell a szomszédos szobában lakik, de nem itt, hanem egy emelettel feljebb. Többen is közreműködtek, hogy felvigyék a testileg-lelkileg megviselt tudóst.

A zsebéből kihulló iránytűt felszedte egy boy, és megőrizték az irodában.

Este megjelent Mr. Theónál a család ügyvédje.

- Egy kollégám érintkezésbe lépett velem ma, mert ön hallgatólag tudomásul vette valami hóhér ajánlatát. Figyelmeztetem, hogy veszélyes ügy. Fizetni kell majd. Miért nem válaszolt sem levélre, sem sürgönyre? Egyezzen ki.

- Szóval mondják le a vagyonomról, különben pénzbe kerül?! - dühöngött Theo.

- Mondja azt, hogy igenis hallgatólag elfogadta ajánlatát, de nem úgy, ahogy ő képzelte. Magával viszi kutatóútjára, hogy ez is érdekesebbé tegye az expedíciót, és majd honoráriumot fizet neki.

- Uram! Már van az expedícióhoz egy portás, egy hóhér, egy műötvs, egy futballbíró, a felesége, a kórboncnokuk, egy félhülye inas, egy monoklis csavargó, egy szerelő, és én, aki kívülről tudom az összes modern slágereket. Délután szerződtek egy műlovar vagy egy kanárioktatót, és holnap indulunk! Hahó! Maga nem jön?!!

- Őszintén szólva, gondolkoztam ezen - felelte az ügyvéd -, de a jövő szezonra halasztottam. Kérem, én azt ajánlom, ne vigye kenyértörésre ezt a Schwachta-ügyet.

- Rendben van! Visszük a hóhért, és szerezzon valahol egy elíteltet, akkor boncolás is lesz útközben! - És úgy bevágta az ajtót, hogy csak úgy durrant.

Délután a hóhér értesítette, hogy lehetőleg déli fekvésű kajütöt kér, és szeretné, ha a biztonsági előírásoknak eleget tennének, mivel egy megfelelő kézikönyvet vásárolt, és abból ellenőrzi majd a szabályszerű felszerelést.

Mr. Theo már nem ellenkezett. Azonnal telefonált a déli fekvésű kajütért, ő is beszerzett egy kézikönyvet, és Watson, az újonnan szerződött kapitány a kézikönyv alapján gondoskodott a kabin berendezéséről.

HATODIK FEJEZET

Az előkészületek befejeződtek! Az újságok dicshimnuszából támadásba mentek át. A Saturday Pictures Post mérgezte a levegőt. Egy újabban feltűnt humoros rajzoló és író riporterét, A. Wintert akarta rásózni az expedícióra. A geológus lemondott. A meteorológus beteg lett, a bakteriológus számára kedvezőtlennek bizonyult az időjárás. Kormányos még nem volt, és az orvos, a rádiós szintén hiányoztak.

A műötvs, a portás, a szerelő, a futballbíró a feleségével és a szép hangú kórboncnok képezték szilárd alapját az expedíció résztvevőinek. Meg kell, hogy értsük Mr. Theo ideg-állapotát, mikor mindezekhez a Pictures Post egy újabban feltűnt riportert is ajánlott, aki humoros rajzokat készít. (Sohasem lehet tudni, mire jó az ilyen egy expedíciónál).

- Újságíró nem viszek! Szíveskedjék megmondani annak a bizonyos A. Winternek, hogy az egyetlen szakember, Sir Arthur Maxbell, kizárólag a száraztészta és a cipőhúzót ajánlotta figyelmembe.

Neveltséges! Majd bolond lesz egy szaglászót odavinni, aki esetleg leleplezi az egész ügyet.

- Meg fogom mondani A. Winternek - felelte epésen a főszerkesztő -, azt hiszem, illő választ kap majd a nyilvánosság előtt.

Lecsapta dühösen a kagylót. Másnap azután megkapta a választ. A. Winter kéthasábos rajzos riportot írt. Közölte az olvasókkal, hogy a cipőhúzó- és száraztészta-rakománnyal induló ifjú milliomos nem veszi tudomásul a tényeket. Tsiui szigete közel van, és Sambi-Sumbi, ahol Gustav Bahr a Tulangók nyomát kereste, messze. Ám kérdés, hogy reklámhajhászás-e a cél, vagy a tanár felkutatása?

Mellesleg néhány jól sikerült karikatúra is következett. Az első mindjárt ez, hogy: „Mr. THEO COLUMBUS VIHAROS ÚTJA VÉGEZTÉVEL MEGPIHEN AMERIKA PARTJÁN.”

A képen Mr. Theo látható szmokingban, amint a rakpart lépcsőjén végigterült és elaludt. Azután Mr. Theo, mint Hannibál, A. Winter elképzelésében átkelt az Alpokon. Áramvonalas elefántja félig tipróláncos autó, de hárommotoros repülőgép is egyben. Az Alpokat, amennyire lehetett, Mr. Theo atyja munkásaival lehordatta félmagasságnyira, úgy, hogy most alig nagyobbak a környék lágyvonalú dombvidékénél, és Mr. Theo könnyedén kitűzi a büszkén lengő, amerikai színekkel ékes cipőhúzót. Végül említi a riporter, hogy komoly tárgyalások folynak Chaplinnal, aki az expedícióról készülő film főszerepére a legalkalmasabb, és a szeplős Mr. Theo-Stanleyhez stílszerűen „COLUMBUS PULYKATOJÁSA” címen rövidesen forgatják.

Mr. Theo legszívesebben lemondott volna az expedícióról, mert ez esetben nyugodt lélekkel megverhetné ezt az A. Wintert. Idegesen kérdőre vonta a szekrényben akklimatizálódó Gustav Bahrt.

- Lehetségesnek tartja - kérdezte a tudóst -, hogy maga Sambi-Sumbin van?

- Végre is semmi sem lehetetlen. De hogy Sambi-Sumbiban rám akadjanak, ez számomra is nagy meglepetés volna.

- De hogy az ördögben terjedt el magáról ez a hír?!

- Én is olvastam már a lapokban, hogy állítólag Gustav Bahr itt is, ott is feltűnik. Valamiféle csempész könnyen visszaélhet a nevemmel. Mindezek ellenére, ha rám hallgat, Tsiuiban keres, és meglátja, hogy eredményesen.

- A szekrény megfelel? Nemigen járhat majd ki belőle a hajón. Remélem, kényelmes?
- Elég kényelmes szekrény. Csak kellene egy polcokkal, fogasokkal ellátott lakószoba is, a ruháim és fehérneműim számára.
- Vállalnám az összes kényelmetlenséget maga helyett, csak csinálná egy napig a szervezést... De ezt az A. Wintert, ha visszatérünk, szilánkokra pofozom.
- Mr. A. Winter van itt - jelentette Sigorszki, és a szeplős ifjú elsápadt.

...Mr. A. Winter a másik szobában várakozott jámboran. Sejtelve sem volt Mr. Theo idegállapotáról. Nem is lehetett. Mindig lesznek véletlenek. Ez az A. Winter orvos volt, kit Thorn, a titkár titkos ajánlata a teljhatalmú Watson kapitány szerződtetett, és most eljött bemutatkozni. Épp elég Winter él az Államokban, de hogy ez a hajóorvos éppen Arnold, tehát szintén „A.” Winter volt, az már különleges játéka a balszerencsének.

Azonfelül ez az orvos a világ legszomorúbb emberének látszott, és joggal. A Floridában Old Winter néven közismert, gyengéd lelkületű levélhordónak egyetlen unokájaként nevelkedett a postán. Egyetlen gyermeket is érzélgőssé kényeztetnek, hát még az unokát, ha egyetlen. De hogyan lehet valaki a természet törvényei ellenére született unoka? Lehet! De mennyire!

Dr. A. Winter atyja egy vándorcirkusznál működött az ifjú anyával közösen, mint bűvész. Csak egy éjszaka vesztegelt Floridában a cirkuszkocsi, amíg az újszülött világra jött. Azután a gyermek A. Wintert leadták a postán, és máris továbbindult a ponyvásszekér, amely azóta is úton van, vagy tán régen átszálltak a szülők Illés próféta, minden idők felülmúlhatatlan, elsővonalbeli szekereire. Tény az, hogy Mr. A. Winter sohasem volt gyermek, és egy örökös unoka idült lelkiállapotában szenvedett, ami sűrűn nyilvánult könnyezésben. Időnként fátyolos lett a hangja, és ujjait egymásba kulcsolva, kétségbeesetten tördeli a kezét, de ez inkább beidegződött szokás és szinte öntudatlan.

Enyhe vonalú, kissé kerekded alakján gallérja fölé boruló, lágyívú toka jelzi, hogy bánata ellenére jól táplálkozik és kiegyensúlyozott, higgadt, műértő egyéniség az étkezésben. Így áll most, gondosan ápolt, gömbölyű kezeit tördelve, és a falon függő képeket nézegeti közben szórakozottan. Sejtelve sincs persze arról, hogy egy ugyancsak A. Winter nevű riporter tolakodó és gyűlölt személyével cserélik össze. Nem is tudhatja. Ő megvesztegette Mr. Thorn, a titkárt, hogy orvos lehessen az expedíciónál, és Thorn ajánlotta Watsonnak. Jelenleg zsebében a szerződésével eljött, ahogy illő: a tulajdonosnak is bemutatkozni.

- Mit óhajt? - kérdezte Mr. Theo, és végigmérte.
- Nevem... A. Winter... Nem tudom, ismeri-e, Mr. Lincoln?...
- Eddig nem ismertem. Ma említették - felelte zordan.

„Udvariatlan ember” - gondolta. - „Vagy vérszegény.” Fialat milliomosoknál előfordul. Majd felír arzént.

- Kérem... én az expedíció ügyében jöttem - hebegte A. Winter a fogadtatás miatt szomorúan -, megengedi, hogy önnel utazzam?...

Rideg gúnnyal végigmérte. Ez az alak azt hiszi, hogy a támadással célt ért?

- Hát figyeljen! Ön tévedett! Nem változtat a helyzeten sem Hannibál, sem Columbus és az én csúf szeplőim sem! Azt hiszem, ez világos beszéd volt?!

Óvatosan hátralépett. Hol volt itt a világos beszéd?

- Azt hiszem - szólt A. Winter megtörten -, hogy az én látogatásom aligha lehet összefüggésben az ön szeplőivel, Mr. Hannibállal, továbbá Signor Columbussal...

- És mi van Chaplinnel?... Őt kihagyta! - felelte metsző gúnnyal, de vibrált a szája és az orra is, dühödt gyilkolási vágyban.

A. Winter megrettent. De nem mutatta. Gyászkeretes zsebkendőjét pontálüvege alá helyezte, azután pedánsan eligazgatta ismét felső zsebében, és sóhajtott.

- Néhai jó nagyszüleim rendkívül szerették Mr. Chaplin bohóságait. Négy éve sincs, hogy eltemettem őket. Még... élhettek volna... szegények.

Mr. Theo udvariasan csak annyit felelt:

- Amit tudok önről, az elég ahhoz, hogy teljesen megértsem nagyszüleit, amiért jobbnak látták mielőbb elhunyni!

A. Winter tokája beleremegett a kijelentésbe, és reszkető öt ujja körmét előbb szájához, azután nyakkendőjéhez, majd ismét szájához, végül szemüvege széléhez érintette.

- Én csak a legszükségesebbre szorítok majd - mondta -, ha önnel lesz dolgom, mivel nem rokonszenvezik velem.

Mindenképpen szeretett volna részt venni az expedícióban. Ugyanis azt hitte, hogy ettől lefogy és így automatikusan felnőtté válik.

- Ismétlem, kedves A. Winter úr! Álláspontom, mint tudja: hírlapíró nem kell a hajón, de ezzel szemben áll a cipőhúzó, valamint a száraztészta.

Egyetlen értelmes szót ez a fiatalember nem mond. Ez kétségtelen. A hírlapíró és a cipőhúzó! Továbbá Hannibál, Greta Garbo és a szeplők! Vagy megzavarodott, vagy nagyon vérszegény. Mi volna, ha arzént szedne?

- Én szívesen veszek részt... az expedícióban - próbálkozott ismét.

- Fenntartom a véleményemet: az expedíció kizárólag sok száraztészta vizs! Érti? - és nyersen kacagott. - Azután pulykatojást!

- Mit csinálunk?... - hebegte az orvos.

- Columbus pulykatojását említettem - kiáltotta eltorzult arccal.

Egek!

Tanácsalanul, aggódva nézte. Szemét elfutotta a könny.

- A... fehérje fontos - szólt végül. - Tehát a pulykatojás ellen nincs kifogásom, de szerintem a száraztészta felül zöldséget is kellene vinni - rebegte riadtan -, és gyümölcsöt a skorbut miatt...

- Ez épp olyan megjegyzés - kiáltotta indulatosan Theo -, mint a Tulango-törzs vagy Sambi-Sumbi! Alávaló állítások!...

Ettől már megrándult kissé a válla. Nincs kétség: ez örült!

- Megengedi - mondta és elővette receptkönyvét -, hogy felírjak valamit?

- Ide hallgasson! Ha itt bármit is felír, akkor lekísérem önt az utcára, ahol már nem védi a vendégjog, és a legelső sarkon pontosan addig verem önt, amíg kék, zöld, ibolyaszínű és kockás szövetekhez hasonlóan sávozott lesz tetőtől talpig.

Két ujját ismét szemüvegének kiszögellő keretrészéhez illesztette és hátralépett, kapkodó lélegzettel.

- Kérem... úgy vehetem... talán valami okból megváltozott a szándéka... személyemet illetően?

- Semmi sem változott! Érti?! Semmi!

Kissé megkönnyebbült. Ha goromba is, sőt háborodott a milliomos, azért A. Winter sajnálta volna, hogy nem vehet részt az expedícióban.

Mikor A. Winter elment, Mr. Theo félszemű és féleszű lakáját hívta:

- Sigorszki! Ha ez az ember, aki itt volt, még egyszer a közelembe tud férkőzni, elveszíted az állásodat. Sigorszki, a profilaktikus eljárások híve, erre nyomban az erkélyre sietett, és amikor dr. A. Winter kilépett a kapun, sietve leöntötte az orvost egy vödör vízzel. Ez bús arccal, csordogálva feltekintett.

- Miért öntött le? - kérdezte hangszórót formálva két kezéből, lassú, tagoló szájmozgással, az emelet felé.

Sigorszki ugyancsak tenyerének hangszóróján át, lassú mimikával felelt:

- Azt akartam, hogy vizes legyen!...

Az orvost úgy látszik megnyugtatta a kézenfekvő magyarázat, mert megértően bólintott, majd szétmálltan csöpögő kalapját megemelte, és csendesen sírdogálva távozott.

HETEDIK FEJEZET

Másnap kirobbant a szenzáció!

A Saturday Pictures Post olvasói körében gyűjtést rendeztek, és e gyűjtésből külön expedíciót indítanak Gustav Bahr megmentésére, éspedig Honoluluból Hermans tanár, a világhírű tudós részvételével, aki szerint Gustav Bahr Sambi-Sumbi szigetén él. Nem kétséges a cethalászok történeteiből, hogy a távoli sarkvidékhez közel eső portugál szigeten a bennszülöttek között élő titokzatos európai az eltűnt Gustav Bahrral azonos.

A tanáron kívül természetesen A. Winter, a rajzos riporter is részt vesz az utazásban, és beszámol.

- Nagyon helyes - vélte Mr. Theo -, legalább hangos lesz a blamázs, amikor üres kézzel visszatérnek.

- Én sem hiszem, hogy megtalálnak engem Sambi-Sumbin - mondta Gustav Bahr. - Megjegyzem, ha csakugyan ott tartózkodnék, még mindig kétséges, hogy kitűnő kollégám, Hermans, rám akadna-e?

Kellemes változást jelentett az expedíció tevékenységében a legénység toborozása, Fülíg Jimmy és a felszemű Vaszics közreműködésével. Nemegyszer komoly verekedéssé fajult a vita, és olykor öt-tíz percig is eltartott, amíg Fülíg Jimmyvel testvériesen osztozva egy szék vagy asztal két részén, rendet csináltak.

Fülíg Jimmy érzékenységét roppant sértette a Watson nevű kapitány, nemcsak fehér nadrágja és kék kabátja miatt, de ellenszenves, hűvös mosolya következtében is.

- Ha ez az ember kapitány, akkor én legalább első tiszt vagyok.

- Igazsága van neki - mondta Vaszics, mert pártolni akarta Fülíg Jimmyt. - Ahol minden félcivil hülye kapitány lehet - önre nem vonatkozik Mr. Theo, miután nem félcivil, hanem teljesen civil - szóval, ahol minden jöttment fél és teljesen civil ökör beleszólhat, ott a Fülíg Jimmynek is kijár a pozíció. Legyen ő fregattfőhadnagy!... A mindenségit az ilyen lökdösődő házfalaknak...

És miután ebben megegyeztek Mr. Theóval, Fülíg Jimmy még délután vásárolt egy bricsesz-nadrágot bőrkamásnival. Azután egy aranygombos flanel pizsamakabátot, továbbá nyakából lógott az áttétel, a nyeles monoklival, és beszerezte a legmeredekebb fehér tányérsapkát, fényes fekete ellenzővel, amit kizárólag az önkéntes mentők fő- és alorvosai viselhetnek teljes joggal. Gyönyörű emailgomb díszíti. Ezen a jelvényen két srófhúzó között egy havasi gyopár és négy piros kémény fénylett zománcból, ami az üzlet tulajdonosa szerint annyit jelent, hogy: „*Mindnyájunkat érhet baleset.*”

Harminc elsőrangú legényt szerződtetett a fregattfőhadnagy; régi barátait, akik örültek szerencséjének. Theo csodálta a szerződtetés módját, ahogy a fregattfőhadnagy hatalmas, vállas egyéneket visszautasított, máskor meg valami cingár, rongyos, piszkos képű suhancot hosszan kapacitál. Például egy Tüskés Vanek nevű sápadt, suhancszerű egyént csábít minden-félével, amíg ez nagy kegyesen felcsap.

- Ez az ember - mondta Mr. Theo - olyan, hogy ingyen sem alkalmaznám.

- Mert nem érti maga a brancsot - felelte Fülíg Jimmy, és vastag izzadtságcseppek gyöngyöztek a homlokán, mert gyönyörű viharkabátját az időszerűtlen, napsütéses alkalom ellenére is felvette. - A Tüskés Vanek aranyat ér. Sportfiú, Shanghaiban egy boxmérkőzés előtt össze-

verekedett az utcán, és elmaradt a meccs, mert a két Európa-bajnok a kórházba került a Vanek keze alól. Limában a rendőrsportklub futóbjánakát négyezer méteren elhagyta, pedig az háromszor utána lőtt. Az ilyen ember aranyat ér expedíciónál.

Mr. Theo nem szólt semmit, holott különösnek találta Fülíg Jimmy elgondolását egy tudományos kutatóút személyzetének fontos tulajdonságairól.

- A fő, hogy mindnek legyen papírja - magyarázta -, mert az az első! Egy hajó legénysége papír nélkül csak annyi, mintha nem volna meg a horgonya vagy a mélység- és a sebesség mérője.

Két nap múlva a kikötői kapitányságon Fülíg Jimmy büszkén leadta a hajó papírjait. A húsztágú legénység okmányai rendben voltak. Mr. Theo kint várakozott. A fregattfőhadnagy kissé gondterhelten jelent meg.

- Szép rend van itt San Franciscóban!

- Mi történt? Nincs rendben valamelyik papír?

- A legnagyobb rendben van mindegyik. De micsoda eljárás az, hogy az én papírjaimat is kéri? Vagy hajótiszt az ember, vagy nem.

- Magának nincsenek papírjai?

- Az ilyen célozgatásokat kikérem! Engem a világ minden kikötőjében ismernek. Egy hajón az a fontos, hogy szakképzett legyen az ember mindenben. A tenger az nem papírból van!

Mr. Theo befolyása és vagyona lehetővé tette, hogy Fülíg Jimmy visszakapja papírjait próba-időre, ami némiképpen enyhítette sérelmét.

Végre azonban úgy-ahogy rendben volt minden, és egy nappal az indulás előtt eljött Sir Maxbell, hogy néhány szót tanácskozzék.

Eddig felolvasott és bankettekre járt a vén díva.

Most ott állt a kék szekrény előtt, amelyben Gustav Bahr raboskodott.

- A fő, hogy orvos legyen a hajón és ötszáz kombinált porom számára helyet találjunk. Lehet, hogy máris lázam van.

És a pulzusát tapogatta. Rettentő hipochonder volt.

- Ön mit tart a Sambi-Sumbi kombinációjáról?

- Szamárság. Gustav Bahr csekély felkészültségével nem merészkedett olyan messzire.

Mr. Theo megrettent. Itt baj lesz. A szekrényben neszelés hallatszik.

- Azért - szólt hangosan - kár lenne ezért az emberért.

- Igen, igen - bólintott Maxbell. - Végre is nem kell mindenkiben a tudóst nézni... Úgy látszik, lehűlt a levegő, mivel itt recsegnak a bútorok.

Mr. Theo ijedten a szekrénynek támaszkodott a hátával.

- Azt mondják - vetette közbe gyorsan -, hogy kitűnő ember volt ez a Gustav Bahr.

- Ne áltassuk egymást - legyintett keserűen Maxbell -, nagy útra megyünk együtt, tudja meg hát, hogy egy ifjúkori művemen elkövetett plágiummal lett tudós...

- Menjünk át a másik szobába! Itt nagyon lehűlt a levegő - szólt gyorsan és rémülten Theo.

- Egy esetben igaza volt - merengett Maxbell. - És ennek most hasznát látja. Az én térképezésben két fokkal tévedtem Tsiui szigetét illetően. És így most nem találhám meg Gustav Bahrt, ha közben nem jövök rá a tévedésre.

- Persze önök leveleztek...

- És ez az ember győzött. Elismerem. A legfontosabb mérések bebizonyították, hogy Gustav Bahr bizonyára véletlenül, de helyesen állapította meg a Tsiui sziget fekvését. Talán nem figyelt oda, vagy részeg volt - tűnődött tanácstalanul.

- Marha!

A szekrénynek ez a megjegyzése váratlan volt, és a tanár riadtan felkapta a fejét.

- Ki szólt itt?

- Én nem hallottam semmit - felelte Theo -, inkább úgy látom, hogy ön kissé sápadt... rosszul érzi magát...

- Igen, igen - körülnézett, és riadtan megtapogatta a pulzusát... - Úgy látszik ez láz... Hallucinálok. Uram! Én beteg vagyok!... A térképemen jelzett útiránytól két fokra kell eltérnie. Ezt jegyezze meg, mert kimúlásom esetén szüksége lesz rá. Amennyiben nem múlnék ki, felesleges megjegyeznie, mert ott leszek én...

Amikor elment a tanár, Gustav Bahr kirozott a szekrényből.

- Elveszett ember vagyok - lihegte sápadtan.

- Miért?...

- Eh... Nem érti?... Sohasem talál rám... Soha!... Neki volt igaza a két fokban!...

- Mi?!

- Igen! Beismerem. Amikor odaértem Tsiuira, szomorúan láttam, hogy ennek az alaknak a térképe helyes. Levélben győztem, de a valóságban nem! Én tévedtem két fokkal, nem ő!... Talán beteg volt, de mégis helyesen látta!

- No és?

- Nem érti?... Ez két fokkal keletre, az én térképem szerint vezeti majd az expedíciót. Pedig az ő térképe helyes. Tehát messze elhajózik Tsiui mellett, egyenesen bele a jeges sarkvidékbe.

- Hát meg kell mondani, hogy téved! Illetve maga téved! Azaz mind a ketten tévednek... Az ördög ismeri ki magát!

- Ezt más nem tudja, csak én! Ha megtalálnak, közölhetem. De uram! Így sohasem találhatnak meg!

Szinte sírt.

- Reméljük - mondta végül Mr. Theo -, hogy útközben Maxbell felismeri a tévedését.

- Miféle tévedését? Maxbell éppolyan jól tudja a helyes irányt, mint én!

- Most mondta ön, hogy két fokkal eltér! A mindenségít!

- Eltér, mert nem akar megtalálni! - kiáltotta Gustav Bahr elkeseredetten. - Inkább belátja, hogy igazam van, csak hogy ne találjon rám!

És végre, végre! Fényes külsőségek, zeneszó és fáklyafény között, gumibottal puhított tömeg jelenlétében a *Stanley Up To Date* lassan megmozdult. A sziréna bűgött, a futballbíró sípolt, és méltóságteljesen, dörgő éljen és notabilitások cilindersorával szemben... igen!... Ez igaz! Elindult az expedíció!

A helyszíni közvetítést recsegő megafonok szétbógték az ürbe. Még látszott a fényes hajó, a nyájasan integető hóhér... De már fogyott a szpíker előtt a szöveg, és így kénytelen volt bemondani kézírata szerint a következőket:

„Itt állok meghatottan és nem találok szavakat amikor eltűnik szemünk elől a hajó...” Mi az Isten csudája van!? Most állnak itt, és a pilótagözösön ordít valaki. De mit lehet itt tenni?...

„És ahogy az utolsó lámpákat is felszítta az óceán köde (milyen marhaság, hogy pont ma nincs köd) az emberek meghatottan eloszlanak, az arcukon látszik: *Man for man!* A mi hőseink nekivágtak! Tudjuk, hisszük és nincs kétség, célhoz érnek. De ha nem, akkor is hősök voltak...! Most a polgármester int a cylinderével... zsebkendők lobognak és lassan, nagyon lassan (de milyen lassan! Te jó Isten!) oszlik a tömeg. A hajó utolsó lámpái most tűnnek el. Tíz perc, negyvenhat másodperc késéssel... És pontban kilenc óra húszkor hanglemezeket adunk. A rádió helyszíni közvetítése a *Stanley Up To Date* útvjáról véget ért és kérjük a becsületes megtalálót, hogy a tőzsde előtt elveszett irattáskát illő, de száz dollárnál nem kevesebb jutalom ellenében adja le a Smallow & Co. cégnek. Ugyanott elsőrangú esőkabátok és teniszütők...”

És a hajó megy-megy, csendesen úszik, és a nézők között egy rémült ember áll a parton: Gustav Bahr!

A nagy kutató nem tudja, mi lesz most? - Itt hagyták! Ez mi?! A köd elnyeli a hajót, amely őerte megy. És ő, derekán a frottírral, itt áll megfürödve.

FÜLIG JIMMY LEVELE A BOLDOGSÁG-SZIGETEK KIRÁLYÁHOZ

II.

T.c.

Santan Tónió főherceg nagyságos őfelsége

ALMIRA

Trónterem, fölépcsőház, félemelet 4. (jobbra)

Szíves soraimat vagyok bátor az alábbiakban ezennel. Két nappal későbbre kitoltunk az indulásal. Felsőgetről nekem abban a hitben vagyok, hogy úriember és asz asz érzésem, hogy nem fogok kegyedbe csatlakozni. Eszér számítok, hoty megbízásom lehet diszér, diszkér dikrécisz, szóval, hogy nem tetszik elköpní, ahoty eszt latinul mondják, de minek latint hencegni amikor nincs hivatalos ügy? Szóval kérem felségedet a királyné őnagyságát és a kedves császári öreganyját (kinek kezescsókomat sok szeretettel képviseletemben adja felsék) hoty esztet a szélhámosságot nehogy pletykázzák.

Szóval már épen készüle az óceánjáró, mikor megjelent két barátom és hoztak egy ládát. Én díszegyenruhámban a sok újságíróra tekintet miatt csak úgy odaszóltam, hoty „Vityázzanak és a szekrényt Mr. Tejo kabinfülkéjébe vigyék!” Kínosan érinté, hoty esz a Jászmin nevű gyalogvivős aszongya, ne pofázzak mer ő is ott tanulta a teherhordást ahol én. Elszégyeltem mert mégis fregattfőhadnagy vatyok, és a kínesság miatt figyelmeztem, hogy meg lesz rúgva ha járatya a száját. Erre ő: „Itten már te is valaki vagy! Már ebbe a kikötőbe mindenki valaki akar lenni?!” Nem értettem, ami fenforog. Eszek nem szeretnek engem?

Ez a Tejo egy jó fiú. Csak úgy látszik ideges kicsit. És akkor ott volt Watson és asz a két gyanúsán rendes matrosz 1-én. Láccot, hogy könyvből jól tudják a tengert. Aszonban a legények csak nem jöttek, pedig én szerződtem. Egy se! Csak a Vaszics, de az többször is mer visszacsúszott eleinte. Mr. Tejo szivarza és megjegyezte szomorújan, hogy engemet is mekehetne a fene az emberejimmal együtt. Közben megérkezet a zekszpedíció főb része. Nagyon érdekes egy ilyen kutatóekszpedíció, hogy milyenekből áll. Van egy műötvs. Esz sokat intézkedett. Azután egy hóhér, de ikaszán natyon elegáns, kis detektív pipával. Szerinte kevés a mentőcsónak a hajón. Asztán jött egy énekes, ki úgylátszik szintén kell a zekszpedícióhoz és kérdezte hoty esz a hajó jégtörő-e? És egymásnak magyarásztak és ez a Watson udvarijas volt hozájuk, amiből látható mennyire nem tengerész, mer asz ijen városi bandát asz nem szereti, még könyvből sem. És csak a legénység nem gyött. De különben már minden együtt volt az ekszpedícióhoz. Csak még ahoty Mr. Tejótól tudom, valami portást vártak és akkor teljes. Előre érdekel már, hogy minek eszek ilyen fontosak a kutatásútra? Mer matrósza nem volt. De már zenéltek és a raktárház tetején egy filmes forgata. És nincs legénység! Ez jó! Meg gyött egy úr búcsúzni a várostól csíkos nadrágban, fényes, fekete hosszú kalapba, amit zsakettnek hívnak. Valami polgári szeméjj társaival küldöncsékben és leemelé fejről a zsakettet és fehér kesztyűje volt és emlékesztete Gombperecre, az ettiketes faxnik spanyol hideglójára. És akkor én montam Tejónak, hogy naty botrány lesz, hát elmegyek meknézni hoty hol van a legénység. Mek az orvos? A Watson monta, hogy ő leszerződtette. Bementem a műtöbe, mer ottan vannak orvosi köpenyek munkához való fehérek és egy ijét mingyár magamhoz vettem csomagolva. Aszután szépen leliszoltam. Rém kínos volt nekem, hogy az én szerződtetett legénységeim nem jöttek...

Felsék! Kegyed esztet nagyon szereti és milyen szép is! Az Oakland kikötő amikor így kigyuladoznak a lámpák és begyuladoznak a polgárok, tehát elmenek a belső városba pofonok ellen. Mennyi muzsika, mennyi ívlámpa meg nagy vörös, zöld és kék lampojinok és por és ricsaj és tengeri bűdösség mer a dagály kidobja a döglött halat meg a csigát. És általában! Mennyi kidobás, ahogy este lesz, és a sok ember, mintha hivatalba járna, leissza magát. A Bolondság Szigetekre gondoltam ahol húsékes állampolgárainnal pertut ittam és eszt nem vette tőlem néven szőr Ekmont, kit felséked gyerekkorából jól ismere és homlokán a heg. Felségedre is gondoltam elsősorba, mert olyan esz a kikötő, hogy minden marhaság észbe jut. És furcsa asz ahoty itten egyik órától a másakra nem szemeltek jó nézéssel engem. És én montam magamba, mi dolog esz? Gondoltam majd egyik pofonról a másakra megváltoz, de induláskor nem akartam provokálást botrányozni. Mer gyönnek a rendőrök és asztán van itt olyan alak a kikötőben kinek kínos lenne ha felpofoznák odabent. Legutóbb Adenben tapasztaltam ijét és uralkodásom alatt nem fordult elő Almirában. Mer mindentől nem függve még felséksértés is lett volna. Én tehát főúri lépteimet a Döglött Hal nevű törzshelyemre irányoztam. Csak mikor megláttam asz egyik sikátor kék-piros világítású gyöngyfűgönyös lebugrilje előtt állni Pofa Jenő nevű kormányosomat, amit arról lehet megismerni, hogy ety sapka meg ety szakálcsonó között pipa füstöl és látám hogy kiveszi a pipát, feltolja a sapkáját és félig háttat fordít, hát odamegyek.

„Én téged bántottalak?” - kérdeztem, mer kíváncsiságból. Mire ő:

„Én füttyülök rád.”

„Azomban te szerződtél hozzám és nem jöttél.” Vállat von. Aszongya:

„Nézd Fülíg Jimmy, amíg te egy senki voltál, addig szívesen csináltam veled mindenféle mókát. Ha megin egy senki leszel, akkor megin csinállok mókát teveled. De nekem nem veszi be aszt a gyomrom, hoty te itten urat jáccol és flangérozol, tehát mekmondom neked szépen minek veszekedni: én köpök rád.”

Esz rendes beszéd volt, hát montam neki, hogy várjon ety percre. Bementem a kapu alá, felvettem a magammal hozot munkakabátot, aztán kigyöttem és montam neki, hoty készülődjön mert most nagyon megverem. Ez a Pofa Jenő életveszélyes ember és azonnal kiveszi a kést. Legnagyobb sajnálatomra. Mer csak ezer kapott akkora pofont, hoty szét tört a pipája, tovább a szopókából sokat lenyelt. Nem hatyhattam mekszúrni magam asz új ruhába, hát ficama lett. De aszt attól is kaphatta, hogy nyár volt, nyitva van minden és beeset földszintileg egy pince-lakásba. Nem vártam meg, hoty kigyőjjön, becsomagoltam a munkaköpenyemet és továbbhaladtam.

Mért haraguszna ezek rám?...

Én a Pofa Jenővel öt napig közösen laktam ety családi sírboltba, hát asz ilyesmi, Felsőked jól tuggya, csak még jobban lepecsételi a barátságot. Nem mondom, hoty elromlik, ha képenütnek valakit és bevesz ettől egy pár gram szopókát, de esz már méksem az igazi barátság. És akkor szemberöhögött zsebredugott kézzel a Bőkezű Rócsild. Nem a gazdagsága miatt volt Bőkezű és nem a gazdagsága miatt volt Rócsild. Rócsildnak azért hívták, mert esz ety gazdag svéd mágnás, s egyszer amilyen szerencsés esz a Bőkezű, elütötte őt autó következtében. És akor fizetett sokat, mer a haverok, akik ety kapu alá vitték asz elgászolt Bőkezűt, kicsit hozzásegíteték a lábát ety töréshez. Még azt is megtették neki (barát asz barát!), hogy a fejit odaütögették, úgy hoty mire kijöttek a mentők, már kórházképes volt és elvitték. Így asztán a Rócsild 1. csomó pénct fizetett, és ha a Bőkezűnek esze van, akkor halgat a Buszkó Mócsingra, aki aszt monta, hoty gyorsan tolják ki asz egyik szemét, mert ami biztos asz biztos. Akkor élete végéig kosztja van, mert eszért ételjáradék illi a törvényből és a szeméből kifolyóan. De hiába a Buszkó Mócsing bolondos jó szíve (felsőkedet sem zaklatá asz öt dollárért, pedig mostanában nem dúskál és hiába nyúl a zsebébe, továbbá másokéba: örekszik). Szóval ételjáradék nem lett, pedig az elgázolóval szemben igazi kitolás esz a szem lett volna. A bal. Nem is lett volna kár, mert teljesen dioptriásá rövidült a látása. Így is sok pénct kapott, mert mire a kórházig érték amennyire lehetet ő maga is meglasztotta két ujját a foglatukba és ütyesen, a mentőszekrét oldalával, hasítást végzett a lábán. Talán ha kicsit messzeb van a kórház, elhatároszta volna hoty kitolja magának a feleslegesb szemit, amit könnyelműség volt, hoty nem teve. És akkor ő fizetett minden barátjának 1 liter bort és 10 cigarettát! Pedig eszek segítettek neki. Csak én magam két bordáját nyomtam be a hüvelykujjammal! (Mer barát asz barát!) Természetes, hoty roszott helyébe rosztt várj. Egy hónap múlva elütötte őt a hentes autója és olyan elsősegéjbe részesítettük, hoty a rendőrsoszt mondá, közbenjár nekünk a vöröskereszt kitüntetésért. Azonal elkötöttük a vérzést és hiába elmondott mindennek, esz a Buszkó Mócsing, aki nagyon kegyetlen is tud lenni, egy rántással helyretette a kificamodott kart és valaki gyorsan megfésülte. Képzelheli magát felső az ő helyébe, ahoty esz a csirkefogó rúgott, harapott és átkozott és még vigyáztunk, hoty ruhájával a tócsába se érjen. A mentő kikérte magának, hoty ide elhívták és a hentes mekkérdezte tőle hoty két eset van: Vaty akar húsz frankot, vaty egy pofont, vaty feljelenti zsarolásért vagy elmety a fenébe. Ötödik nincs. Esz a tanulsák abból, ha valaki barátajival hála nélküli.

De asztán a Bőkezű sokat hajózott velünk. Bőkezűnek azért hívták, mert a keze olyan naty volt, mint egy biffsztök a rajzfilmben. Hogy mer röhökni zsebredugva, szvetterbe és bagót rág? Énnem sajnó puha szívem van. Ezért említem én annyiszor Felsők tisztelt öreganyját, kit szeretek. És mostan is bántott, hoty eszek a cimborájim, kikkel annyit együt voltunk jóban rosszban és tolongszolásban, hoty eszek ilyenek lettek nekem. Mondom szelíden mer talán szép szó használ:

„Mivel bántotalak én tégedet, te típortfejű marha?”

Mer így is hívják őt, mióta elütötte az autó és barátjai fejberúgták, hogy pénzt kapjon. Erre aszongya:

„Mer te mindig hencegsz és asziszed vagy már valaki és azt nem lehet elbírní, hogy ety ilyen senki azt higgye, hogy ő több mint a letört bagó!”

Mondom: „Erről, hogy letört egy derék dolog jut az eszembe rólad, csak felveszem a munkakabátomat.”

Úgy is lett. Mikor továp mentem, még hallom hogy Cviki Aurél, aki *méregképes* könyvelő, mer sikkasztási pöre előtt megivott valami enyhítő körülményt, kiszámítja, mennyit keresett volna esz a Bókeszű Rócsild, ha én ety ötliteres sportkocsi vagyok. Élete végéig szerényen és gondtalanul élhetet volna.

Így mék halál közt is lebeget, mert nikotinmérgezést kapott egy pofontól. Esz sűrűn fellép, ha valaki bagóval a szájába verekszik és ety svungos tetleginzultustól elismerésében gyorsan lenyel félfont préselt dohánt. Dehát nem lett életjáradék, mivel nem géperejű pofonokat kapott.

Aszért nekem is nagyon-nagyon keserű csúszott le a torkomon, szomorúságból való nikotin, mert bármit is mondanak a főfelügyelői urak, kikötői fiú vagyok aki még a trónt is megfosztottam magamtól, mer úgy éreztem, hogy itten szeretnek, ahová tartozok. Bementem hát a „NYAKÁT NEKI RITZ ÉTEREM”-be, hogy lehajcsak egy pohár italt. És itten nagy csodálásomra szinte azt hitem, agyrázkódásom lett a pofonoktól, miket a Bókeszű Rócsild kapott.

Te Úristen!

Ott ült velünk szembe a Kapitány! Felsék tuggya! Bizonyos Pizsok Alfréd nevű!... Felsék én nem hazudok magának, higgye el így van: málnaszőrt ivott. Kavarta és habzott.

És felállt és azt monta: a ruhatárt itten ő kezeli.

Én leghamarabb nyertem vissza a lélekjelenségemet. Mondom ennek az öregnek: „Maga natyon hasonlít ety Pizskos Fret nevű köz és életveszélyre. Ety pillanatig asz ember azt hiszi, őt látná. És csak asztán lesz újra nyugodt.” Aszongya:

„Nemcsak hasonlítok, hanem ez még sokkal több. Mer én vatyok.”

És szomorúan néz. És issza a málnaszőrt. Elfordítottam a fejemet és kértem, hogy ne csinálja esztet, mer nem lehet nézni.

„Idehallgasson Kapitány. Esz itten valami naty gázsák, amit megint maga kiforralt. Maga mindig így kezdi fordítva. És nem lehet tudni, mit kavargat.” Mongya ő:

„Láthatod fijam, hogy málnaszőrt.”

Ekkor én már biztos voltam, hogy itten nagy gázság lesz, és esz megint valahonnan fordítva gyön, az ő reneteg eszével, mert szíve nincs egy csepp se, de minden csepp hiányzás helyet két liter agyavelő van benne. De mostan búsan néz.

„Te mindég bizhatatlan voltál Fülíg Jimmy, te mindenkit hazugnak és gazembernek néstél, nem jó pedig annak, ki mindig magából indula.”

Így ő. És szomorú volt...

Mondom én:

„Sose bántottam magát, és maga mindig csak rosszat beszélt rólam.”

„Nahát” aszt mondja, „itten van esz a sok tanú, ety sem fog hamisan vallani, mer mi nem fizetünk nekik. Ezek bizonyítják, hoty én ma sok jót montam rád. Mert elnehezült a lelkismerésem és magam is gondoltam, hoty esz a Fülíg Jimmy nem rossz fiú... Nem okos, nincs sok etyenes lépése, és nem volt épen juszto mordic, ha felakasztottak nála rendesebbet, de aszért nem rossz fiju, asz biztos.” Engem kissé meghata, hoty így dicsér azok után amik a törtétek alapján fenforogtak aznap pofonilag. És gondoltam, még utána nézek matrósoknak és mentem asz „Adakozó” nevű helysékbe. Esz egy Rolland nevűé volt, aki betört ety barátjával, de másnap megtutta, hogy a Csecsemőgondozó Ingyentej-Intézmény pénztárát rablá és esz ojan fiú volt, hogy a rabolt pénzt visszavitte. Pedig bezárták. De kiszabadula és nemességéért ety gazdag ember kocsmát nyitott neki. Esz volt az „ADAKOZÓ” vagyis „GONDOZATLAN FELNÖTTEK PÉNZÉRT SZESZ INTÉZMÉNYE”. Itten három matrósom ült és gúnyos mosollyal néztek rám meg egymásra. Mondom a tulajdonosnak, hoty hol vehetném fel a munkakabátomat? Akkor meglátom a Buszkó Mócsinkot, akiről most már sokan tudják a titkát: hogy ő tulajdonképpen az Igazi Trébics. Furcsán nézett ki fekete művész kalapjába, kilógó hosszú ősz hajakkal, ahogy sandalított orra hegyére csípett drótlátcere fölött, és ojan hosszú szalonka kabátja volt feketéből, hoty ezért megtakarította a nadrágot.

Esz tud valamit talán mer szaglászós 1-én. Odamegyek!

„Bántottam én itt valakit? Beszélj Buszkó Mócsink. Te okos vagy. Itten rágalmazott vagy szidott engem valaki?”

Aszonta:

„Itten nagyobb baj van te Fülíg Jimmy. Asz történt, hoty a Pizkos Fred dicsért téged! Aszt nehéz elbírní!”

Erre kiderüle:

Esz a Pizkos Fred ott ül. És már egész délután patakokba folyt a málnaszőr és mindig mondá, amikor gyött ety matrósom.

„Hallom, hoty elszerszödtél a Fülíg Jimmyhez! Aki mostan már tiszt!... Naccerú fijú asz.”

Erre monták, hogy igen. Ő meg monta:

„Asz a Fülíg Jimmy nem ojan köszönséges töltelékfegyház, amijennek látszik. Ész meg tehetség van neki.”

Erre valaki aszonta:

„Nono. A Fülíg Jimmy azér csak Fülíg Jimmy. És van itt még ojan mint ő.”

De az öreg Pizok Alfréd csak itta a málnaszőrt, csak csóválta a fejít és aszonta:

„Én mindig láttam, hogy ő jobban érti a tengert, mint a többi. Ezen ha felveszi az 1-n ruhát láccik, hoty valaki van benne.”

Ettől asztán mekvadult a Bökezű Rócsild mek a Tüskés Vanek és aszonta, nem nyukszik, amíg nem leszek megin ojan senki, mint voltam. Pedig ojjan nem leszek!

És akkor aszt mongya a Mondmár Fülöp ez a 2-es egizencija:

„Nagy felfűjt marhahólyag ez a Fülíg Jimmy, ami ha elpukkad, nem marad más, mint marha meg hólyag.”

Felvettem a munkakabátot, és rohantam vissza. A „NYAKÁT NEKI RITZ”-be.

„Maga sátán, maga miket dicsért rólam?!”

Aszongya:

„Asz előbb itt szidtdál, hogy én csak rosszat mondok rólad, mos meg szidsz, hoty jót mondok. Hát esz se jó, meg asz se jó. Micsináljak én, hoty te meglegedj?”

Itt ismerje ki magát asz ember! Aszért nem verekedhettek, mer aszt monta, hogy különb vagyok.

Mondom:

„Maga mit mókázik itt a málnaszörrel?”

Aszongya: „Hát nem hallottad, hoty orvosnál voltam?”

Mondom: „Ki tartja azt számon, hoty kinél tör be maga.” Aszongya:

„Orvosnál voltam és diganóvizt adott betegségről. Nem mehetek többé tengerre, nem ihatok szeszes pálinkát, mer kikeszdte a tudómet a szívbjaj. Asz sűrűn van, hoty a szív megnagyobbodik, és nincs elég hely a tudónek. Úty hívják eszt, hogy gyomorkatarus és asztmától jön.”

Felsék biztos tudja, hoty ilyen van-e. Asz biztos, hoty nagyon valószínűen hangzik. És még a Pizkos Fred sincs vasból, bár ez eddig nem volt kézfekvő.

Mondom: „Ha nem kapott az agya vesebajt, megmondhatja tanácsképen, hogy mit tenne maga asz én helyembe?”

Röviden gondolkozva mondja:

„Aszt hiszem öngyilkos lennék.”

Erre én megint elmentem. És esz a Watson szereze legénséget. Ami nekem natyon kínosan. Csupa szemét embert és asz egésznek a tanulása, hoty asz ember is ojjan mint a nap: Jó ha nyuktával dicsérik különösen a róla elnevezett Pizkos Frett. Ezzel zártam

10-telője őfelségnek: Don Fűlig.

A továbbaikban alant másnap folytatom, mer nem attam fel és naty események lettek, mejjeket eszennel alulírok. Naty szenzációj esz Sanfranciskóba és Vasziccsal ittunk rá, hogy indulunk.

Ittunk és együtt néztük a kikötőben vesztegető hajót, amivel Mr. Tejó eksploziója megy maj. Aszután megint ittunk, mert a Vaszics ennél a Tejónál leülésből kifőjóan arany cigarettatárcát talált. Én is elhatároztam, hogy tisztelő látogatást végzek az utolsó napon a Tejónál és hejet foglalok egy percre. Próba szerencse. És abban a tárcában benne volt a próba. Az előszobába egy szobalán nyitott ajtót, mer más nem lakott. A szalónba nyitottam, de itten nem volt senki. Hát várakoztam. De feltűnt, hogy köszben elviték innen a dohányszelencéket. Finom eljárás ez. Szép vendégek járhatnak ide. Volt itt egy nagy kék szekrény. Szárva. Szerencse hogy ilyen akadáj nálam nem forog fen. Van egy Wertheim-rendszerű hordoszható cipőgombolóm. Azzal én sokat kizártam már. Ere legnagyobb meglepetésemre...

Felsék dzsentelmen, tehát rábiszhatok kegyedre minden szélhámosságot! És itt kezdődik a hecc! Valaki lakhatott ebbe a szekrénebe! Mert esz olyan komfortosan volt berendezve, szalámival és szellőző ventilátorral, meg kényelemmel, hogy azt a másfél évet is iten szívesebben töltöttem volna a zacskókészítést illetően. De akkor lépéseket hallottam, mire a szekrénybe bújtam, rám és az ajtót jól begomboltam. Settenő léptek közelnek! Kézfekvőnek látszik, hogy szaktárs gyön. Esz betör. És ő is a szekrénybe hitt értéktárgyat illetően, mert ide setteng és itt velem ütköz! Vasútnál ilyent garamboltnak nevez a szak. Óvatosan odailleszt egy kulcsot, amin csak röhögtem, mivel régi szokásomból képezve a cipőgombolót bentartottam a szárba. De azért derékig látszott a kolléga egy lyukon, ami légzés célja miatt szolgált. Ijen kolégát még

nem láttam! Eszen flotírozó fürdőkabát volt és különben csak saját bőr. Az arcot nem láttam, de azon még bőr se lehetett, mer még ő káromkodik! Frotírban! Esz úgy látszik a strandról jár betörni. Vagy itten mekfürde, hogy az is tiszta haszon. De most úgy reszketet, hogy lezuhant neki a frotír, mint friss szoborról a leplező. De nem volt ojan, hogy alakját valami főt téren megöregítsék márvánnyal. Bár csak derékig láttam, de a többi akor sem enyhítő erre mint körülmény, ha a fej ojjan szép mint a Robert Tajlor.

Most elbújt gyorsan, azt hiszem, az ágy alá. Mostan jött, mint derült égből a horogütés, ez a Tejo. Neki se láttam az arcát, de felismertem a hangját. Esz bekopog a szekrénybe nekem, hogy frászt kapok és aszongya: „Most maradjon csendbe. Bár! Mer gyöttek a hajóra vivők és szállítják magát is! Indulunk, mer van már matrósz!”

Érti?!... Mi esz?... És mostan világos lett előttem, mint egy varázsütős balegyenestől: Gusztus Bár a neve, aki miatt az ekszpediálás köll!

Tehát lehet, hogy itten szélhámosság van a szőnyegen. Valahol a szekrényben dugdosták és éppen fürde. Tehát nem is betört. És nem is ették meg a kaniláb indijánok! Ha előbb látom, úgy sem hittem volna, hoty van ojan szegénysorsú embermegeví aki eztet elfogyassza! De mielőtt itten valaki is szólhatott volna, már gyöttek a hajóra vivők. Asz ott az ágy alatt nem moccanhat!

Halló! Mi esz?

A szekrényt felragadták!... Velem!

Egyszerűen vittek a teherautóba. Meglógási akciójót itt abszolúte mellőzni kellett, mert nem forgott fen lehetőség a szőnyegen. Asztán a kikötőbe letettek hajónak való holmi mellé. Csak itten nyitottam ki cipőgombolóval és kislisztoltam. Mi legyen? Itten most baj van a csalással. Nekem most vissza kell menni a csúf tudósér. Asz nem lehet vitás. Mert én nem vagyok semmi rossznak az elrontója. És a Tejó most jól nész ki, ha hiszembe van a Gusztáf Bárról, de engemet visz hejette!

Visszasiettem a lakásba. De nem volt ott a tudós.

Ekkor végre a fürdőszobából jön egy fej.

Esz ő! És nagyon remegősen mondta, hoty neki nincs ruhája és szeretne innen eljönni. Mondom, épen ezért jöttem, mer maga nélkül nem ér semmit a ekszpedáció. De ő mondta, hogy nem akar jönni, most csak a ruha köll. Gyorsan fejbe ütöttem és a kis iratszekrénybe helyeztem, de nagyon össze kellett gyúrni szegényt, azomban majd később, ahogy mondják „kilóghaja magát”.

Kelt Sajátúlag: Eksz Kartácsa.

NYOLCADIK FEJEZET

Alig hagyták el a kikötőt, mikor megtörtént a tragédia: Maxbell tanár férfiasan, de rezgő szakállal mondta Theónak:

- Úgy hiszem, tifuszt kaptam. Ne veszítse el a fejét. Csak egyszerű tengerésztemetést kérek: Nyeljenek el a habok.

- Sir! Mielőtt a habokat e kínos fait accompli elé állítaná, kérdezzük meg az orvost.

Keresték az orvost. Watson szerint indulás előtt a hajón volt, ő elhozta. Fülíg Jimmy is kereste. Hol a csudában van? Kétszer is elrohant Sigorszki mellett. A félszemű lakáj a korlátnak dőlt és álmodozott.

Még indulás előtt megpillantotta, amint ott settenkedett a kajütök között. Na megállj! A nehéz poggyászokhoz görgőnek alkalmazott rudak egyikével vagy tíz percig verte a hízásnak induló, ősz süvölvényt. Alapos munka volt. A korszerűen felszerelt műtőbe hurcolta az orvost, hogy élvezete zavartalan legyen, és csak amikor a rúd eltört, akkor rugdosta le a hajóról.

Most merengve nézte a vizet.

Fülíg Jimmy verejtékezve kutatta át a hajót. Hiába. A fedélzeten szembejött Schwachta Szókratész, vagyis Knapp úr (ahogy tetszik). Az áramvonalas hóhér, szmokingjában, keménykalapban, közömbös utasként ácsorgott. Időnként előhúzta hátsó zsebéből egycsövű messzelátóját és belenézett.

- Ide hallgasson - mondta gyorsan Fülíg Jimmy. - Maga itt nagy szolgálatot tehet, ha akar. Nem tudom, hogy történhetett, pedig én csináltam itten a szervezést, és most az orvos nincs sehol. Amíg kikötőbe érünk, vállalja magára, hogy elintézi a beteg utasok dolgát.

- Rendben van. Megölöm őket - felelte vállat vonva. - De kizárólag elektromos úton.

És máris levetette a jobb kezelőjét.

- Ne ugrasson, mert leszakítom a fülit. Maga csináljon úgy, mintha orvos volna. Jöjjön!

Mr. Theo kövé dermedt, amikor Fülíg Jimmy odahozta Schwachta Szókratész, vagy Knapp urat (ahogy tetszik), és ez egycsövű messzelátójával figyelmesen lehallgatta a tanár mellkasát.

- Nos? - kérdezte Maxbell fojtott aggodalommal. - Súlyosnak találja?

- Az ön korában nem... Végre is meddig akar élni?

- Tessék??... Uram, a földrajzkutatók magas kort érnek meg.

- Tisztelet a kivételnek. És ebből az alkalomból minden tiszteletem az öné.

Fülíg Jimmy körülnézett, hogy mit vágjon a hóhérhoz.

- A könyvbúvár úr azt a marhaságot állítja - szólt fenyegetően a fregattfőhadnagy -, hogy tifusza van. Nyugtassa meg.

- Nem áll módomban megnyugtadni Sir Maxbellt - felelte hidegen. - Valóban tifusza van... bár... - tette hozzá habozva. - Nem biztos. Mutassa a nyelvét. Hm... Igen... Nem szokott elaludni a fürdőkádban?

- Soha.

- Akkor lepra - szolt vállat vonva, és sóhajtott, mint aki belenyugszik a megváltoztathatatlanba.
- Uram, önnek vége. Különös szerencse lesz, ha megéri a reggelt. Bízunk ebben.

És távozott a büfé felé, mivel sört kellett innia.

- Szemtelenség - üvöltötte a tanár böszülten. - Így beszélni egy haldoklóval!... Uraim, követelem, hogy jegyzőkönyvet készítsenek az orvos eljárásáról, és halálom esetén tegyenek jelentést Maurois-nak, aki az életrajzomat írja!

Később Fülíg Jimmy egy sötét fordulónál barátságosan félrevonta nyakánál fogva a hóhért.

- Mondja, mit pimaszkodott maga az előbb?

- Kérem, az én orvosi véleményem szerint a tanárnak tifusza vagy leprája van. A hamis diagnózis súlyos bűntett, amiért alaposan meg kellene vesztegetnie engemet.

- Öregem - mondta Fülíg Jimmy elismeréssel -, maga nem elveszett ember. De ha útközben mégis az lenne, akkor tudja meg, hogy én vesztettem el.

Később a tanár, mert egyre dühösebb lett az „orvos”-ra, erőt vett magán. Dörmögve tanulmányozta a térképeket és magával hozott műszereit. Sokat magyarázott a futballbírónak, akit valamilyen okból egy hírneves dán geológusnak vélt, és nagy tisztelettel kezelte.

- Ön szerint, igen tisztelt uram - és egy pontra mutatott -, mi a helyzete ennek az oldalt fekvő szigetnek itt elől?

- Hm... Tipikus lesállításban van, ha a Fidzsi-szigeteket egy válogatott csatársornak vesszük.

Maxbell ezt nem értette, de ilyesmit mindig gondosan titkolt. Tehát egy körzővel méregetett. Később odajött a műötvs is, és hárman tanácskoztak behatóan. A kórboncnok viszont a futballbíró ifjú és elhízott nejeének udvarolt, valami régi vidám históriát mesélve, amikor még a kezdő boncnok poétikus időszakában minden hullafoltot fojtogatásnak néz az ember. Hol vannak ezek a régi szép idők?

A futballbíró neje mosolygott. Mindig mosolygott, inkább a szájsarka rögzítésével, mint vidáman, mert olyan buta volt, hogy egyszerű tómondatokat sem értett, és ez ellen használta az általános derűt.

Közben Mr. Theo karon fogta a fregatthadnagyot.

- Jöjjön.

Bementek Fülíg Jimmy kabinjába, ahol az iratszekrény volt. Kopogtak, de csak halk nyögés hallatszott.

- Még él - mondta Mr. Theo elismeréssel, és kinyitotta az ajtót.

Úgy érezték, hogy végük van.

...A szekrényből, kétréteggyörnyedt állapotban, mint félig csukott könyv, ha gyufásdobozzal helyettesítik benne az olvasójelet, dr. A. Winter lépett ki sírdogálva!

KILENCEDIK FEJEZET

Hogy került ide Mr. A. Winter, kit indulás előtt alig egy órával Sigorszki, habár a gőzös műtőjében, de mégis a kéznél lévő altató mellőzésével, olyan alaposan elvert és lerugdosott a hajóról?

Egyszerűen és gyorsan került vissza ismét, mivel Sigorszkit a hajón tudta, nyugodtan elment a milliomos lakására.

- Adja vissza a pénzemet! - zokogta erélyesen a titkárnak, aki már csak maga volt a lakásban.

- Miért?

- Nem állok szóba magával! Csaló! Vagy visszaadja a pénzt, vagy feljelentem!

Thorn úgy érezte, hogy az állásába kerülhet, ha a vesztegetés kiderül. Az ördög vigye el! Azonban nem volt nála csak néhány shilling.

- Várjon itt meg. Hozom a pénzét.

A. Winter búsan ült és a körmét rágta, amikor valahonnan egy úr érkezett frottírban. Szintén köpcös volt, valamint igen bús. Illetve ennek a bújába némi komor elszántság is vegyült.

- Van szerencsém.

- Jó napot. Nevem A. Winter.

- Úgy!... Szóval ön az?! - kérdezte a zord fürdőző támadóan. - Mondja csak, mit tud ön voltaképpen Sambi-Sumbiról! És a Tulango-törzsről?! Mi!?

„Ujjé!”, kiáltott lelkileg rémülten A. Winter. „Verés jön!”

- Kérem... én ezekről mit sem tudok - hebegte, és ijedten hozzáfűzte nyomban: - De ha kívánja, megtanulok róluk bármit!

- Igen? - kérdezte nyersen, és körülnézett, mint aki súlyos fémtárgyat szeretne a keze ügyébe. - Általában, uram, mondja csak el: mit visz magával egy tengeri Hannibál?

„Helyben vagyunk!”, sikoltott belülről A. Winter. „Hannibáltól egy hajszálnyi Rubikon választja el az első pofont!”

- Én úgy értesültem - lihegte hátralépve, rekedten -, hogy tengeri útra... izé... leveskockát... illetve... száraztésztát!... És... megvan! Sámfát visznek!... - Hirtelen elcsüggedt, és így szólt: - Ne kérdezzen tovább. Lássunk hozzá, verjen meg, mert este dolgom van.

A zord strandoló nézte. Tetőtől talpig, megvetéssel, de rejtett irigység is lappangott a tekintetében.

- Tisztában van azzal, hogy én most félig agyonverem?

- Egy percig sem kételkedtem ebben.

És zsebóját kitette az asztalra. Már az első verésnél megállt.

- Hát nézze - szólt nyájasan Gustav Bahr. - Ön a halál torkában van. Ha azt akarja, hogy a halál krákgonj egyet nyelés helyett, úgy fürödjön meg!

- Mi?

A rejtélyes egyén, mint valami túlvilágról visszatért bosszúálló masszőr lelke, vészjóslóan mondta:

- Fürödjön meg, ha kedves az élete!

- Kérem... - hebegte rémulten, és mint aki vértanúsága tudatában a hóhérbárd elé maga készül, kigombolta a mellényét.

- Önt elviszem valahová, hogy cáfolatot adjon le! De ehhez az kell, hogy rendbe hozza magát! Fürödjön meg! - Ismételte kísértetiesen a masszőr, és szeme mohón csillogott.

A gyermeki A. Winter öt perc múlva a kádban ült, és mosolyogva paskolta a vizet. Úgy látszik, minden jóra fordul.

Később azonban ráébredt, hogy ellopták a ruháját és rázárták az ajtót.

Csak jó negyedóra múltán nyílt ki ismét, és a doktor bátoratlanul kinézett. A többit tudjuk. Fülíg Jimmy becsomagolta A. Wintert a kisebb szekrénybe, visszavitte a hajóra és most vígan verték ismét Chaplinért, Hannibálért, a száraztésztáért és egyéb súlyos vétkei miatt.

De A. Winter már nem erőltette a felvilágosítást, alig tiltakozott, sőt bizonyos fokig állandósult, új életkörülménynek tekintette a verést, tehát két pofon és egy rúgás közben eszébe ötlött, hogy elhagyta valahol a szemüvegét.

Theo most végre úgy érezte, hogy ezzel a tolakodó frátert elintézi alaposan, és Fülíg Jimmy úgy látszik, alkalmazója iránti szolidaritásból szintén képen törölte a szerencsétlen csillagzat alatt született orvost.

Nagyon megverték dr. A. Wintert.

Tanulság: Aki mindenben ártatlan és mégis mindenért sír, azt, úgy látszik, előbb-utóbb az ok és okozat sorrendjének felcserélésével meg is verik visszamenőleg mindenért.

És közben pórén állt ott. Ezért külön megverték.

- Ugye tudja, miért kap verést? - lihegte Theo.

- Persze, hogy tudom. Hannibálért.

- És Colombusért?! És Chaplinért?!

Keserűen bólogatott.

- A világ összes hírességéért nekem kell lakolni. És ezután jön a sámfa, valamint a száraz tészta.

- Most majd gondoskodunk róla, hogy ne szaglászhasson! A fenékbe kerül.

Az iratszekrény A. Winterrel a mélybe került, miután nagy nehezen sikerült térdrel, ököllel hosszas erőlködés után begyömöszölni a helyére, pedig Fülíg Jimmy már azon volt, hogy felmegy és kölcsönkéri Maxbelltől a cipőhúzó. Végül úgy-ahogy az orvos erősen összehajtogatva meglapult a szekrényben, mint egy mélabús dosszié, és ekkor rázárták az ajtót.

- Vége az egésznek - lihegte Fülíg Jimmy. - Ez a bolond tanár két délkörrel eltévesztette a maga szekrényét. És én vagyok az oka. Nagyon bánom.

- Én nem adom fel a reményt - szólt sóhajtva Theo. - Talán életjelt ad majd otthonról.

És úgy látszik, a milliomos eltalálta. Egy hidroplán érkezett a *Stanley Up To Date* fölé, nem messze a hajótól egészen a víz fölé száll, kidob egy kis bóját és elrepül...

Levél!... Már hozzák is! Mr. Theónak szól! Mohón kaptak utána. Fülíg Jimmy alig tudta türtőztetni magát.

- Akkor mégis megnyertük a játszmát - súgta.

Azonban tévedett, mert ez állt a levélben:

„Dear Mr. Theo!

Sajnos, súlyos hiba történt és igyekszem jóvátenni. Itthon felejtette mindkét pizsamáját! A sárgát már nem hordta, de a képzettyesre szüksége lesz. Nem küldtem a repülővel, mert nincs kivasalva. Délben felkeresett egy szélhámos, hogy adjak pénzt, mert repülni óhajt, mivel közös csalást terveztek Önnel. Természetesen nyomban kidobtam. Gustav Bahr özvegye (?) felkéréselt, hogy kalauzoljam San Franciscóban. Megmutattam neki az új halcsarnokot. Nincs elragadtatva. A hölgy ma este elindul a SACRAMENTO nevű hajón. Azt állítja, hogy a lelke Önökkel van. Közöltem, hogy kísérteteket lát, amit nem tagadott, de a spiritizmus nevű idegállapotát hozta fel mentségül. Több alkalommal szájharmonikázott és engem ez nagyon ingerel. Különben azt állítja, hogy az expedíció védőszelleme. Remélem azonban, hogy ez a veszély nem fenyeget komolyan. De amennyiben csakugyan megfordulna hajójukon a hölgy szelleme, és találkozik vele Mr. Theo, úgy közölje vele, hogy itt hagyta a napernyőjét, és megőriztem. Újság nincs. Sok szerencsét kíván:

Harry C. Thorn.

U.i.: Menyasszonya visszaküldte jegygyűrűjét, felbontotta az eljegyzést és állítólag lelövi Önt. Itthon hagyta a fürdőkabátját is.”

Először Fülíg Jimmy szólalt meg.

- Mondja, Mr. Theo - kérdezte merengve -, honnan szedte maga össze a világmindenség legnagyobb állatait?

- Úgy találomra alkalmaztam őket, ahogy magát.

Sötét események előszele fújdogált az éledő alkonyi áramlattal, és Theo komoran szitta szivarját a korlátnál. Nem éli túl a blamázt.

- Jöjjön le a rabhoz - súgta mellette a sok baj okozója, Fülíg Jimmy, előkelő ruhájában. Most már jó lesz kibékíteni a firkászt, ha lehet!

- Sürgönyözni fogunk Thornnak - mondta Mr. Theo. - Csak ő segíthet, vagy a csoda. Ha ő segít, az már magában véve is csoda.

- És közben eljön az a szellem-nő.

- Azt nem várjuk be...

- Hm... És ha jön a lelke? A szájharmonikával?

Theo ránézett. Szomorú, megvető bólogatással. De nem szólt. „Hülye.” Ez látszott a szemén.

Közben leértek a fenékbe, hogy utána nézzenek A. Winternek, és kinyitották az iratszekrényt. Kissé fejbe ütve álltak.

Mr. A. Winter a kívülről elzárt szekrényből egyszerűen eltűnt!

Theo szájtátva meredt famulusára.

- Ez... igazán cifra!...

A csigalépcsőn semmi esetre nem mehetett fel. A hordókba és a deszkaládákba nem fért bele felnőtt ember. Tüzetesen átkutatták a raktárat.

- Szőrén-szálán eltűnt!

- Mr. Theo - mondta Fülíg Jimmy -, én régi fiú vagyok a vízen. Fogadjon meg egy tanácsot. Eztet a szót speciel, hogy *kísértet*, sohase mondja hajón. Én nem vagyok babonás, és nem hiszek a badarságokban, mert aki minden hétfőn hármát köp kelet felé egy barna kavicsra, azt nem érheti megrontás. Elhiheti hát, hogy itt nem egy antiintelligens matrózfélével áll szemben. De felvilágosodottságom ellenére óva intem, hogy eztet a szót használja, mert sosem lehet tudni, mi jön ki belőle, ha ezek a buta, dajkameséket hívó matrózok meghallják.

- Kísértetek nincsenek, Mr. Fülíg. Csak kísérteties csirkefogók.

- Mi ez?!

Egy finom fuvallatnyi szájharmonika-szólam nyöszörgött fel a sötétben, és nyomban elnémult.

Mr. Theo nem szólt semmit. Körülnézett. Egy lélek sem lehetett ott rajtuk kívül.

- Itt... most már - szólt rekedten Fülíg Jimmy - ne álljunk...

Gyorsan felmentek, és jó volt a friss levegőt beszívni.

TIZEDIK FEJEZET

Közelgett Honolulu! Nagy ívlámpák és kedves egzotikus pálmafák sorfala.

Igazán szép volt. És mit tudta a pilótaegzósön intézkedő révkapitány, hogy a hajóhídon álló Watson irigyelt pozíciója dühíti az *első tisztet*. Ha tudja, akkor talán nem üvölt a kiejtett kötél miatt olyan gorombán, hogy Fülíg Jimmynek alkalma nyílik felsorolni a révkapitány családfáját, különösen torzszülött, korcs egyéneket gyanítva a felmenők sorrendjében, többek között egy kentaurszerű, félig állati, de félig sem emberi lényt, sőt teljesen a melegvérű emlősök kérdéses típusához tartozó dédeket is leír Fülíg Jimmy, mint a révkapitány családfájának megalapítóit, végső ágon egyetlen fő őst, egy részeges, agybeteg, rinocérosz formájú varangyosbékát említ, melyre (Fülíg Jimmy szerint) a révkapitány még ma is leginkább hasonlít.

Először megálltak jó távol a kikötőtől, amíg átvonul rajtuk a sokféle, elengedhetetlen hatósági molesztálás. Már látszott a parton várakozó tömeg indigószínű, hatalmas feltja, a rézárnyalatokkal borongó alkony porfátylai mögött, és leszűrt zaj zsongott onnan, elmosódva. Bennszülött csónakok, sampanok nyüzsögtek a *Stanley Up To Date* körül, és ezekből mint elszántan rohamozó kalózok, fűrgé, fénylő testű bennszülöttek inváziója özönlük a hajóra, fülsértő karattyolással. A maláj suhancok fejükön himbálódzó gyümölcsös kosarakkal, kínai árusok, Lipcséből importált maláj népművészeti cikkeikkel elérik a fedélzet ama pontját, ahol Sir Arthur Maxbell zsakettben és cylinderben áll, mint a földrajzkutatás polgári ruhában ítélkező istene, kezében hosszú ív, melyről egy „üdvözlő beszéd” című imádságot mormol. Zsakettje bizonyos zsiráfyszerű jelleget ad külsejének, mindössze annyi különbséggel, hogy ezt az állatot még sohasem látták cylinderben, és bizonyára üdvözlő beszédet sem szokott tanulni.

Pánikra hajlamos bennszülöttek arcra borulnak előtte, amit figyelmesen megtekint a szemüveg kerete felett, és egy arra lődörgő, sötétbarna, de néhol drappszerű furcsa egyénről megbotránkozva közli a kórboncnokkal:

- Maguk geológusok nem tudják, milyen rossz az, amikor megjelenik egy ilyen bennszülött, aki főművem szerint a „Kaukázid-Támol”-törzs tagja, és így e fiatalember voltaképpen már néhány száz éve kihalt, amit a csikozásszerűen változó, drapp színű bőr is kétségtelenné tesz.

- Ez a szín valóban ismerős - jegyezte meg Rüger doktor. - Nyolc napon túl gyógyuló zúzott sérülések elszíneződésére emlékeztet. Különösképpen a fehér csíkok miatt.

Maxbell a barnabőrűhöz fordulva támol nyelven felelősségre vonta, hogy miért nem halt ki már több száz év előtt? Az illető azt felelte, hogy a tanár menjen el az útjából, mert a csáklyát keresi. Egyébként Wardernek hívják, és e csíkokat a testen lecsurgó verejtéke idézi elő, mert feloldja a drapp színt. Különben matróz.

A sétatfedélzeten szörnyű láрма.

A hóhér erélyesen tiltakozott, mert elvették a fényképezőgépét, és a műötvs sírógörcsöt kapott az izgalmak következtében. Mr. Theo idegesen sétált a kabinjában.

Lassan bealkonyult...

És ekkor következett az igazi, döntő csapás!

A milliomos még évek múltán is, ha ideért a történetben, néhány szippantásnyi szünetet tartott, és összevont szemöldökkel nézte a szivarja hamuját, drámai halksággal, kissé ünnepélyesen belekezdett a misztikus élménybe...

Kissé fülledt, misztikus, sok tekintetben máris indiai éjszakában vesztegelt a hajó. Egzotikus növényeivel, fényudvaros lámpák mögött, elmosódva, víziószerűen látszik a part.

A boy még teát hozott egy perccel előbb, és megigazította a faliórát. Erre határozottan emlékezett. Oly nyugodtnak tűnt minden az estében...

Ekkor jött, mint aki babonás, napkeleti történetekből és vallásos legendákból kelt életre, vagy az ópiumfüst sárkányrajzaiból született, jött, mint a fátum, egy indiai ballada homályából, félelmetesen és zordonan, mint maga a sors:... Wagner úr!

Igen! Wagner úr jött! Illetve érkezett, mint a végzet, személyesen, és megállt a küszöbön! És úgy látszott, hogy nyomban meg kell halnia mindenkinek, aki látja, mivel két halántékából, szabályos körben a gyomráig roppant körszakállt viselt, és ez a szőrzet kék színű volt!

Kék!

Olyan kék, olyan világító, kísértetiesen csillogó, ibolyaszínű jelzőlámpák tompa, lapislazuli izzásában hevülő, olyan rémületesen élénk és tisztára kék, hogy káprázott tőle, aki látta!

Ez a jelenés több volt, mint mitikus! Mint ahogy Wagner úr valamennyi megnyilvánulásában több volt, mint az emberi tulajdonságok jelzővel kifejezhető értékhatára. Még kacszó járása is több, mint csámpás, mert Wagner úr részeg is volt, de részegsége is több, mint mánor, mert Wagner úr némileg próféta is volt, hatalmas arányokban, önkívületig feszülő boldogságában, túlradó vidámságában, szinte minden pillanatban készen arra, hogy megölelje az egész világot, ahol hat hónapig tart az ünnep, és a hetedik nap a munkáé, de azt átalusza az ember. És közben oly hihetetlenül megrendítően, elefánszerűen csúnya, krokodilszerűen derűs és jóindulatúan közönyös, hogy egyaránt irigylésre és sajnálatra méltó. Bibircsókos, ráncos arca, vastag, széles ajka, hetyke, hézagos barna fogazata olyan, mint egy koponyának készített üres tők, és keménykalapja mellé tűzve, egyetlen szál hetyke gyertyát visel.

Vörös, fehér, kék csíkos trikót hord, tetovált, barna karokat, spárgából alkalmazott övén rajta felejtette a csomagvivő fácskát, és hatalmas cipői később beismert zenei hajlamait jelezték jó előre a leváló talpak kasztanyettszerű csattogásával.

Mr. Theo egy pillanatig úgy érezte, hogy nyomban hanyatt esik! Így is lett. Wagner úr hanyatt esett, és elaludt. A milliomos Fülíg Jimmy segítségével, szinte a kajüt négy sarkából szedte össze ezt az egyetlen embert, olyan ernyedten, olyan széthullott végtagokkal feküdt a padlón.

Leöntötték, és törött viaszbabu módján a kajüt falához támasztották. Erre kissé megrázta magát, ásított, és rekedt, zengő hangján higgadtan megjegyezte:

- Csak nyugalom, kérem... még nincs semmi baj... Ha beszélek is, azért csak fogjanak.

Lassanként kiderült, hogy a látogató ismert egyéniség a kikötőkben. Úgy emlegetik, hogy „MESESZŐR A SORHAJÓBICSKÁS”. A név prédikátumszerű első fele ama kozmetikai szerencsétlenség óta ismeretes, amitől Wagner úr szakála kék lett. Ugyanis néhány hónap előtt összeveszett a *Hallgatag Drugics* nevű közrettegesben álló rablóval. Ezt az embert *Nyolcemeletes Drugicsnak* is hívták, mivel éppen nyolc fokból állt a létra, melyet állandóan magával hordott. Senki sem tudta, hogy a *Hallgatag* (vagy *Nyolcemeletes*) *Drugics* miért hord állandóan létrát magával, amelynek nyolc foka kevés ahhoz, hogy betörésnél használja. *Drugics* a létráját *Melanie*-nak nevezte. Mindig vele volt, és senki sem tudta, hogy miért?

*Drugics*sal volt valamiféle differenciája a *Sorhajóbicskásnak*, és a felhozott becsületsértések között véletlenül azt is megemlítette, hogy *Drugics* még hülyébb, mint a létrája. *Drugics* ekkor egy házfalhoz támasztotta *Melanie*-t, és pofonütötte a barátját. Wagner úr beleesett egy másfél

méteres tartályba, amelyben a legmodernebb hajópáncélok bevonására szolgáló búzakék zománccfestéket keverték aznap, Drugics rosszállóan mondta az elmerülő Wagner úrnak:

- Minek köllött a létrát belekeverní?...

Ezután vállára vette *Melanie*-t, és hallgatag lépteivel távozott. Egy arra járó matróz, talán részeg volt, vagy nem tudta, mit cselekszik: kimentette Wagner urat. Később sok kellemetlensége volt ezért.

A rikító szörzetet le kellett volna borotválni, ez világos, de Wagner úr éppen olyan szívósan ragaszkodott a szakállához, mint a kék szín, és úgy érezte, nem élhetne tovább a terebélyes férfidísz nélkül.

Hangja sűrűn csapott át hirtelen jött vidámsággal a lelkes, kollektív emberszeretet rekedtes, szinte sívító tenorjába. És általában így kiáltott a szembejövő ismerőseire: „Na, mi újság? Mi újság? Hogy van maga? Hát újra szabadlábón? Ez kedves!” Sok kellemetlensége volt, ugyanis a világot egyetlen nagy baráti közösségnek vélte. Szerinte csupa vidám fickó szaladgál itt a földön, és valamennyivel szívélyes lábón áll, mivel szép napokat töltöttek hajdan egyik-másik fegyházban vagy csapszékben. És megrögzött optimizmusában sűrűn esett optikai csalódásba. „Na, mi újság, mi újság?!” - kiáltotta esetleg, és megállított egy fő-zeneigazgatót, és kedélyesen megfenyegette, ha ez tiltakozott: „Ne add a bankot, te csibész! Nekem hiába loptál egy zsakettet valahol!”

Sajnos a legsúlyosabb kellemetlenségek sem győzhették meg arról, hogy ez a világ nem a hozzá hasonló buzgó és derűs egyének közössége. Ismerősei, ha észreveszik (és ez is előfordul), így üdvözlik már messziről: „Na, mi újság, Wagner úr?!” Mire ő kissé felületes szórakozottsággal csak éppen jelzi a választ: „Adj Isten magának is! Hol voltam ennyi ideig, hogy nem látott?” Ugyanis állandóan olyan részeg volt, amilyen részeg emberek csak a legritkábban fordulnak elő ezen a világon, és így általában azt se tudta, honnan jött, hova megy, úgyhogy minden felvilágosításért hálás volt. Leghívebben az fejezte ki gyermeki kedélyét, hogy a parkokból, ahol csak a legrövidebb ideig is lakott, friss virágot lopott a gomblyuka számára, és a régit zsebre tette. Minden zsebe tele volt virággal. És lelki színvakságát revelláló mámorában, egy állandóan heveny alkoholmérgezés korlátlan emberszeretetétől túláradva harsogott mindenkire, messziről kalapját lengetve: „Na, mi újság!? Mi újság?”

Most azonban igyekezett.

- Mr. Pacific Trust - kezdte kissé ünnepélyesen a valószínűtlen egyén, akiről mégis hinni kellett, hogy nem pusztán látomás, mert megevett egy fél szivart. - Én nyílt sisakkal állok itt.

Pedig mindössze egy keménykalappal állt ott, mely azért gömbölyű volt, mint egy sisak és nyílt, mert tenyérszerű lyuk tátongott a tetején.

- Kihez van szerencsém - kérdezte Mr. Theo, midőn a szakáll látványa képessé tette arra, hogy megszólaljon.

- Én vagyok „a” Wagner úr - szólt bizonyos fogalommá vált nevek viselőinek magabizó könnyedségével. Edison, Franklin Benjamin vagy esetleg Richard keresztnévű névrokona eme Wagnernek nem mutatkozhatott volna be a közismertség határozottabb tudatában.

- Nem tudom ugyan, hogy mit óhajt, és kihez van szerencsém - szólt örömmel Mr. Theo, mivel gyűjtötte az ilyeneket -, de szívesen látom. Kérem, tegye le a kalapját, a szakállát, és foglaljon helyet.

- Ön sohasem hallott a Wagner úrról?

- De igen. Nem hiszem azonban, hogy ön a sokat emlegetett Wagner lenne - felelte kissé habozva, mintha azért nem tartaná lehetetlennek, hogy a nagy zeneszerző ül itt kék szakállal.

- Téved - felelte öntelt mosollyal. - Én vagyok a sokszor emlegetett Wagner.

- Akkor különösképpen örülök - folytatta vigyorogva Theo -, bár azt hallottam erről a híres Wagnerről, hogy annak idején Velencében meghalt.

- No, nem éppen. Csak nagyon megverték, és sokáig feküdtem utána.

- Mr. Theo - szólt közbe Fülíg Jimmy -, ez az ember, akinek egész biztos a bolondházban festették be a szakállát, hogy ne tudjon elszökni, egy Wagner úr nevű, közpofonoknak örvendő szélhámós, akinek a hiányzó két zápfogát én vertem ki Aleppóban.

Wagner úr egy személyében felismert Nobel-díjas író helyeslő mosolyával bólogatott a szavakra.

- Tehát nincs köze a nagy zeneszerzőhöz?

- A nagy zeneszerzőhöz igen sok közöm van. Apám egy vándor operatársulat zenekaránál működött évekig.

- Mit játszott az öregúr?

- Lóversenyt. Amit a zenekarnál keresett, azt eljátszotta a lóversenyen. Különben a zenekar hanghordozását jelentette. Ő vitte a hangműszereket a színházhoz. Amikor odakerült, csak csellósólista volt. Később már két csellót bíztak rá. És rábízták a havasi kürtöt is esetenként. Különösen névrokonom, egy bizonyos Wagner nevű komponista operáinál használják, aki megírta Siegfried címen a nagy francia forradalmat, a havasi kürtökkel, mert ez az egész zendülés jóformán havasokon játszódtott le. Hőse ez a Siegfried nevű, aki sérthetetlen, és a vezetőkeve Gessler úr. Ennek az öreg artistának a fejről saját fia lelőtt egy egész pakli kártyát... Mert az ügy összefüggött a kártyázással, sőt a dominóval és a rulettel is... Ezért nevezték el az egyes kártyalapokat, az opera és a lázadás alapján Tell Vilmosnak, zöld alsónak és a bátor kisfiúcskát ultimónak, ami egy makkhetes. Itt jön aztán a nő, Szibillnek hívják, de ha ezt kérdezik, hattyú lesz, és ebben az állapotban énekel. Sekszpir karnagy úr, akitől sok jópofa bmondást tudok, erről a nőről mondta, hogy „Mi újság. Asszony a neved.” - Nagyot csuklott, és részegségében közel volt az ájuláshoz. - Amint látja, uram, operákkal, világtörténelemmel és szerencsejátékokkal éppen eleget foglalkoztam. Ígyunk valamit szerintem.

- A másik neve Richard? - kérdezte Theo.

- Az én másik nevem szintén egy opera hőse.

Fülíg Jimmy élénken bólogatott.

- Úgy van! Régebben Tökalsónak nevezték. Én is értek a muzsikához, mert egy időben éjjel-nappal kártyáztam.

- Négyszemközt akarok önnel beszélni - szólt hirtelen komorsággal a kékszakállú.

Fülíg Jimmy, a milliomos intésére távozott.

- Uram... nyílt sisakkal jöttem... - lihegte Wagner úr titokzatosan. - A havasi kürt, ami nem mindig kellett, csak általában Wagnerhez, külön harminc cent jövedelmet hozott. A havasi kürt következtében vettük fel a Wagner nevet, és zenészkörökben csak mint a Havasi Wagner családot emlegettek bennünket, ha rágalmaztak. Egy olasz operáról nevezett el atyám a mellékkeresete folytán.

- Lehetséges - kérdezte idegesen Mr. Theo -, hogy önt Carmennek hívják? Ez esetben utaink elváltak.

- Örülök, hogy nincs így. Ebben a műben iszákos szereplő játszotta a megtört szívű bohócot, és ez korszó söröket hozatott. Ez az az opera, amelyről engem elneveztek, és egy híres rablóról szól.

- Érdekes, hogy pont erre nem gondoltam.

- Teljes nevem Wagner Rinaldo-Rinaldini. Csinos olaszországi zsebtolvaj volt ez a hős, és később egy Szép Heléna nevű nővel valami kínos fináléba keveredik...

- Nagyon örülök - szólt Mr. Theo -, hogy mindezt elmondta nyílt sisakkal. De most közölje, hogy miért jött?

- Megmondom őszintén: kérek egy szivart... Köszönöm... Tehát hallja: Én voltam - kezdte lassan forgó nyelvvel - az az ember, aki üzletet közvetített a Magazin és a *Wagner Corporation* vállalat között. Ez az új tröszt én vagyok. Ugyanis a hajókat, matrózokat, vállalkozókat jól ismerem, tehát tisztában vagyok a bűnözéssel, és így üzleteket is vállallok. Állapodjunk meg: egyikünk rátalál a tanárra, az megosztja a dicsőséget a másikkal.

- Nem kívánok az önök dicsőségében osztozni.

- Kérem... - szólt sértődötten Wagner úr, és gyönyörű szakála szivárványszínekben borongott a sugárzó alkonyban. - Ez esetben távozást fogok megkísérelni.

A kísérlet azonban nem sikerült, mivel többször is visszahullott ültébe, míg végül Mr. Theo felsegítette.

- Köszönöm... De ha meggondolja: A Pacific Railway Gramofon Trust és a Wagner Corporation... esetleg fuzionálhatnak... Rajtam ne múljon... Ma érkezik a hajóm... Innen, Honoluluból indul az expedíció... Már jelezték... már érkezik a hajó, jöjjön ki, megmutatom... Hol a gyertyám!

- Minek tűzi ezt a gyertyát a kalapja mellé?

- Mert... gomblyukba vagy cipő mellé tűzve nem viselnek gyertyát... A gyertya a Corporatio! A csónaklámpákat itten lopkodják, és megbüntetik, ha nincs világítva... hát most ez a patentem. Mielőtt elindul a csónakom, meggyújtom a gyertyát, és ha a partra érünk, elfújom a kalapomat...

Közben mégiscsak a fedélzetre értek, ahol Wagner úr örömmel üdvözölte Sir Arthur Maxbellt, és csodálkozott, hogy ezt kieresztették a börtönből. Hiába cáfolták feltevését, szóba sem állt ilyesmiről. Csak legyintett:

- Nekem akarják bemutatni ezt a fegyháztöltelékét? Együtt vittek vele vásra verve, Colombótól Batáviáig, hadiflottán. Mi, öreg?...

És hunyorgatott.

- Kérem, gyűjtsa meg a kalapját, és menjen a csónakjába - mondta Mr. Theo.

- Oda nézzen! Ott megy az én hajóm! Csak öt nappal előbb indult, mint a maguké, és mégis utolérték... Ez az én saját tulajdonom! - sikoltotta Wagner úr.

Az estében, jóval előttünk egy hitvány kis gőzös látszott a tatjával feléjük, amelyet a part menti forgalomból is rövidesen kivonnak előreláthatólag. Horpadt bordázata rázkódott, mintha a gép lenne nagyon ócska, vagy a hajótest igen rozoga. Ezzel akarnak expedícióra vállalkozni? Hiszen egy nagyobb hullám mindenestől a víz alá nyomja.

- Pompás hajó - harsogta Wagner úr. - Ki mondaná erről, hogy negyvenkét éve szeli az óceánt? Ezt senki sem mondta volna erről a hajóról, amely futó megítélés szerint is évtizedekkel öregebbnek látszott.

- Micsoda marha lehet - szólt Fülíg Jimmy -, aki arra vállalkozik, hogy expedíciózzon ezzel.

- Egész jó matróz az ipse - dünnyögte Wagner úr, és megfogózkodott egy pillanatra Watson aranygombos uniformisába, de a gyenge kabát nagy része a kezében maradt, lehasítva. Mr. Theo ismét megóvta a veréstől.

- A *Wagner Corporation* hajóját jó matróz vezeti... ügyes matróz... fürge fiú...

- Hogy hívják?

- Úgy hívják, hogy Piszkos Fred...

- A Pi... Piszkos... Fred? - szólt döbbenten Fülíg Jimmy.

- De mennyire!... Ma érkezik San Franciscóból gyorshajón, hogy átvegye a parancsnoklást...

- Miféle gyorshajó érkezik ma San Franciscóból?

- A maguké... - szólt Wagner úr. - Halló... Nem is tudtam, hogy ikertestvéreid vannak!... Szervusz, öreg matróz! Látja, ezek itt teljesen egyformák mind az öten.

Hátranéztek.

...És ott állt mellettük a Kapitány! Piszkos Fred teljes életlomposságában, de Wagner úr, a szeme előtt képződő, kellemes, vöröses nedű fénytörése következtében öt példányban látta a Kapitányt. Mintha egy teljes rablóbanda jelent volna meg.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

És ezzel viharsebesen indult a dráma!

Mr. Theo nem értette, hogy e vakmerő, bivalyerős és nyilván több róka furfangjával versenyképes Fülig Jimmy miért lép hátra döbbenten és zavart ijedtséggel a szemében, e közönyös arcú, szakadt sapkájú öreg tengerész elöl? Bibircsókos, ráncos bőrét kicserzette a nap, és az is lehet, hogy vízhatlanná lett, a kérdés eldöntését kizárttá teszi a körülmény, hogy a Kapitány sohasem kísérletezett még arcát illetőleg vízzel.

Szakadt, fekete, magas nyakú, hosszú ujjú gyapjúinge, többszemélyes nadrágja kétségtelenül azonos évtizedes holmijával. De ha semmi sem árulta volna el azonosságát, a hüvelykujj-mozdulat, amellyel deres hajáról egy bökéssel hátrtolta sapkaellenzőjét, és a rántás, amellyel, mint elegáns klubhotel tulajdonosa, úri kényelemben, hónaljig merült a nadrágjába, nyilvánvalóvá tette, hogy ez itt ama Pizskos Fred nevű, legfurcsább legendai alakja a világ kontinenseinek, aki Algírban, Celebesben vagy a Bermudákon, bármelyik csapszékben a törzsasztalához ül, aki tudja jelentéktelen hibáit is a világ minden hajójának, pertuban van a Sárga Tenger kalóztanyáinak kínai kiskirályaival és a Szigetvilág bennszülött varázslóival. Magányosan, mogorván örökké kóborol, és letűnt fiatalsága idejéből, úgy mondják, ásatag, úri szomorúságok rejtélyes, dermedt kövületei pihentek.

- Gyerünk... - mondta a sorhajóbicskásnak - rendes hajón szeretnék lenni. Ez itt csak tragacs!

- Látják, ez ért a hajóhoz! Ennek a mi hajónk rendes! A *Wagner Corporation* hajója! Az igen! Csak ragaszkodtak a hatóságok, hogy át kell keresztelni teljesen! És megígérted nekem, Fred, hogy jó hosszú nevet adsz! - Vigyorogva beszélt, gyorsan, és borízú hangja artikulálatlan vidám rikoltozásba csapott át. - Ez a Fred egy gentleman, ez mindent megígér! Azt akarom, hogy hosszú neve legyen... Olyan, mint ez a *Stanley is Money!*

- Hosszú neve lesz - szólt szinte engedelmesen a Kapitány.

Fülig Jimmy nem vette le szemét a Kapitányról. Kavarja ez itt most a dolgokat, vagy nem kavarja?

- Mért nem lehetett tudni, hogy a hajón van? Mi?! - kérdezte Fülig Jimmy.

- Mert újabban az a szokás fiam, ami az én időmben még nem volt - szólt borús hangon és a távolba nézve -, hogy San Franciscótól Honolulug nem jön le a tiszt a gépházba, mert fél, hogy beolajozza a bőrkamásliját.

Fülig Jimmy úgy érezte, hogy elsüllyed szégyenében.

- Gyere, my old Pizskos. Ezekkel nincs mit tárgyalni! - szólt Wagner úr komoran, de váratlanul felderül. - Halló! Nézd csak! A Besurranó Brugger! Mi újság, te csibész?

És boldogan integette maga felé Honolulu térképészeinek elnökét, Dr. Jones Antihoppe urat, aki motorcsónakkal kijött Sir Arthur Maxbellhez, és távolabb beszélgetett most a tanárral. Elhülten hallgatta Wagner urat, aki boldog mosollyal dicsérte, hogy mennyit röhögtek Dr. Jones Antihoppe tiszteletbeli konzulon, amikor ezt az ogyesszai Spielmann-kávéházban megverték a biliárdjátékosokkal, mert mindig belenézett a másik lapjába.

- Mert ennek nem elég, ha hátulról ismeri a kártyát! - és harsogva, vidáman fenyegette: - Te most nagyon elegáns vagy nekem! Ez mindig szeretett hencegni!

- Hát, azt hiszem, Wagner úr - mondta Theo. - A serleg betelt!

- Tessék?... Adhat egy pohárral... Te nem iszol, Fred?... Mit lökdös?! Itt mindenki lökdös!

Wagner úr elindult, és nem értette, miért nem tudja eltenni a zsebkendőjét, azonban később látta, hogy Watson kapitány letépett fél kabátjával van dolga voltaképpen.

- Valaki... gyűjtsa meg... a kalapomat... - szólt körülnézve. - És ha meggondolja, én fuzionálok, ha a maga vállalata, ez a Pacific Standard Oil Broadcasting Ocean akarja.

- Megírom majd az édesapámnak, hogy terjessze a közgyűlés elé. Könnyen lehetséges. - mondta idegesen Theo, és kezét fogott Wagner úrral, aki erre a nyakába borult és elaludt.

Leöntötték egy vödör vízzel.

- Ez jó a virágnak itt a gomblyukban - szólt hálásan. - Mielőtt elmennék, szeretnék önnel egy pár szót beszélni négyszemközt... Hopplá!

Theo ismét felállította hónaaljánál fogva, mint valami babát.

- Hát jöjjön, de csak egy percre.

- Hát nézze... - szólt Wagner úr. Hogy távozását jelezze, elővette fehér cérnakesztyűjét, és felhúzogatta, mint jobb részvényesek. - Ajánlom magának, hogy egyesüljünk, és ne is terjessze a papa népgyűlés elé, mert énnekem a politika sem kenyerem, sem italom... - A bal kesztyűt ismét lehúzta, mert egy lyuk következtében beletántorodott és felszaladt rá könyökig. - Kár, hogy nincs snapsz a hajón.

És énekelni kezdett.

- Ha mondanivalója van, akkor beszéljen, de gyorsan!

- Gyorsan... - felelte gúnyos, fölényes akcentussal. - Maga könnyen beszél. Szóval, ha okos, akkor az egész Metro-Goldwyn Royal Dutch Hajózás társul velem... Maguk nem találhatják meg a tudóst, mert ide ész kell...

Erre már dühbe jött Theo.

- Hát nézze, kedves Wagner úr...

- Most ne hízelegjen... - legyintett könnyed harsogással. - Ide ész is kell, és maguk nem találják meg, mert maguk nem szélhámosok! Azonban nekem... ilyet még nem hallott a világ - és csak röhög. - Becsületszavamra, ez volt a legszenzációsabb ötletem... Nagy titok... Adja nekem a fülét... Na, ne féljen, maga gyerek, csak sügni akarok... - Megfogta Mr. Theo fülét, és kis híján leszakította, mivel dőlésben megkapaszkodott a fülben. - Figyeljen ide. Én magammal viszem ezt a Gusztáv kutatót a gőzösön... Eldugva! Ládában! Na?!

- Mi??!

- Ezzel a kis hajóval előbb megtalálom, mint maga, meg az összes fegyházviselt kísérője, mert ide ész is kell. Ha akarja a fűziót, este várom az irodámban. Egy „Szépen fizetek!” nevű penicilus hajigáló vendéglő a hivatalom... Legyen okos, vagy ahogy Lohengrinben mondják: „Gondold meg, Bajazzo, és kacagj!”

Ezzel véget ért a konferencia, és a vendégek távoztak.

Wagner úr barátságosan mosolyogva köszönetet, és búcsúzóul még egyszer kedélyesen megfenyegette Sir Arthur Maxbellt.

- Ez egy nagy csibész - dicsérte a körülállóknak. - Dakarban kirámolta a sógora üzletét, és felgyújtotta. Szervusz, te vén betörő... Na, mit lökdös... Itt mindenki lökdös...

Lementek a csónakba. Wagner úr meggyújtotta a gyertyát kalapja mellett, és egy áriát énekelt arról, hogy az asszony ingatag. Abban a hitben, hogy a Rigolettót adja elő, a Yankee Doodle-t dalolta. Mellesleg kétszer lépett a csónak pereme mellett a tengerbe, és csak a bent ülők ügyessége mentette meg az életét.

Fülig Jimmy búsan mondta a dermedten álló Mr. Theónak:

- Vörös úr, itten most nagy tusa lesz. Mert ez a Piszok Alfréd megint kavarja, látom, hogy kavarja, pedig nem is tudom, mit.

- Ember! Nem szégyelli magát, megijedni egyetlen öreg embertől.

- Nem! Én bevallom: félek tőle. Mert ez nem ember. Öt éve sincs, hogy Alexandriában felpofoztam egy kisebb beduin törzset, de ettől félek. Mert ez maga az ördög.

Mr. Theo szélesen mosolygott.

- Ön, igen tisztelt uram, csak vihog ezen - szólt dühét az illemtudással vegyítve Fülig Jimmy. - Szeretném azonban, ha belátná, hogy felségsértés volt tisztára hülyének nézni engem.

- Ha így lesz, számíthat férfias beismerésemre. Jelenleg azonban csakugyan hülyének nézem.

- Ezt a véleményüket igen sok esetben megváltoztatták már rólam az emberek.

- Sajnos - felelte szomorúan Theo - úgy érzem, hogy ama kevesek közé fogok tartozni, akik állhatatosak. Én ugyan nem láttam sem a fejetlen kalózkapitányt, sem az emberfejű hajót, ennek ellenére én sem vagyok babonás, és a rongyos öregúr kevéssé aggaszt.

...A csónak a parthoz ért, és Wagner úr áriája tisztán hallatszott, és gyertyafényes kalapjának szabadalmazott lidércvilága is idáig ködlött imbolyogva, sárgásan, amint tántorogva énekelte, hogy az asszony ingatag.

A félszemű és féleszű Sigorszki gúnyosan dűnnyögte a korlátnál, ahol könyökölt:

- Bagoly mondja az asszonyról, hogy ingatag...

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Már ahogy közeledtek a parthoz, hallották a hangszórók torzultan ideszüremplő bömbölését.

„Vigyázat...! Vigyázat...! Jól látom innen az érkezőket... A csónak közepén fehér sapkában Mr. Lincoln... Lincoln! Mellette a világhírű professzor képekről jól ismert, őszbe vegyülő, dús, vöröshajú feje... Ismétlem: Mellette vegyül... Helyesbíték: Hölgyeim és uraim: pontos időjelzés 10 óra 40 perc 25 másodperc... Most érkezik Walt tanácsnok a polgármester képviselőjében... Vigyázat! Egy hímzett gyöngydzsesz retikül, körülbelül a térség közepén elveszett. A hölgy kéri a lovagias megtalálót, hogy a 200 dollárt, az arany cigarettatárcát és a retikült megtarthassa, csak a préselt bőrnaptárt dobja a tengerbe... Most kiszállnak! A vörös ifjú és Sir Arthur Maxbell, akit mindenki felismer közismert bőr lábszárvédőiről. Üdvözli őket Hawaii népe és a Broadcasting vállalat nyílttéri hangszórója, mely a térség négy oldaláról végzi az adást Watchern hangerősítő ebonittölcseken. Ismétlem: már 7 dollárért igen szép kivitelben kapható. Ugyanott elsőrangú kiszolgálás... Itt jönnek, és jól látom a lelkes tömeget...”

Hát igen. A tömeggel baj volt. Mert:

A tömeg eljött. Itt állnak a *Stanley Up To Date* miatt. És itt a polgármester-helyettes és vele a többi notabilitás.

De a tömeg észre sem veszi a nagy embereket! A tömeg, mint egyetlen duzzogó ismerős elfordul tőlük! A polgármester is! A szpíker ezt mondja: „Itt jönnek! Minden tekintet feléjük irányul...”

És közben ő is másfelé bámul! Mi van?

- Uram! Az öné vagyok! - mondja valaki Theónak. Ez maga Wagner úr! Semmi kétség. Valahol ihatott közben, mert most már kancsalít is, és fejét egy fába üti, úgy esik a földre, ahol befejezi:

- Velem jól jár! Olyan ember vagyok, aki nem ismer akadályt.

- Nagyon megtisztelő, de nincs szükségem segítségre.

- Akkor is önnek segíték. Mit hagynak a földön?! Miért nem segít valaki?! Köszönöm.

- Mi a csodát néznek itt az emberek?

- Az én hajómat! - És a mellére csapott, de úgy, hogy felbukott, mintha kemény küzdelem után végre kiütötte volna önmagát. - Tönkretettek! Piszkos Fred, ez a részeges megölt!

E pillanatban Mr. Theo is felfedezte a látványosságot! Egy átsiető rendőrtiszt léptei mentén megnyíló embermezsgyén keresztül eléje tűnt a csoda...

És most ő is kis híján hanyatt esett.

Mert ilyen a Földön még egyszerűen nem volt!

Az ócska gőzös frissen kátrányozott oldalán, a *Stanley Up To Date* példájára, de a hajótest nagyságában és szélességében fehérrel mázolt betűk ezt a „hosszú” nevet ordították a part felé:

„NA MI ÚJSÁG, WAGNER ÚR?”

Ez most egy hajó neve!

Mr. Theo nevetésébe beleremegett a kikötő.

- Csak nem akarnak ilyen névvel közlekedni a tengeren? - kérdezte azután Wagner Rinaldo-Rinaldini urat.

- Muszáj így hagyni! - bömbölte a Wagner Corporation elnöke - azt hiszi, hogy egy hajót csak úgy kedve szerint ilyen vagy olyan névre átfesthet?! Az új nevet bejegyezték! És most ez a horpadt, vacak hajó viseli a nevet, amellyel atyám tiszteletben megőszült.

- És maga tiszteletben megkékült... - fejezte be megértően Fülig Jimmy.

Ezután egy fához támasztották Wagner urat, és bementek a posta épületébe sürgönyözni Mr. Thornnak. A sürgöny így szólt:

„Ne hozza nyilvánosságra, hogy bejelentette nekem özvegy (?) Gustav Bahrné érkezését. Holnapután útra kelünk, mintha nem volna tudomásunk róla. Nagyon fontos. Kidobott illetőt, aki lemaradt az expedícióról, lássa el mindennel, és indítsa útnak. Ha repülőgépen jön, holnapra itt lehet. Theo.”

Ezután a kikötőben sétálva közölte Fülig Jimmyvel a pokoli újságot. Kiöntötte a szívét. Elmondta a borzalmat. Hogy a sürgönytől nem sokat vár, mert Wagner úr szavaiból úgy vette ki, mintha Gustav Bahrt a szörnyű nevű hajón fogva tartanák!

Fülig Jimmy is megrettent. Mégiscsak ő csinálta a bajt. Mert:

- Itt az a baj - mondta Mr. Theo búbanatosan, de azért megtekintve a csinos járókelő hölgyeket -, itt az a baj, hogy ellenünk a sors. Kezdetől fogva semmi sem egyezik. A sürgönyt feladtam, mert a részeges Wagner nem olyan ember, hogy feltétlen készpénznek vegyem a históriáját. De sajnos az is könnyen lehet, hogy Gustav Bahrt valahogy elkaparintották, vagy csatlakozott hozzájuk.

- Miért nem tárgyal evvel a sorhajóbicskással?

- Megőrült? Azt hiszi, a blöff elmehet odáig, hogy ilyen csirkefogókkal paktáljak?

- Jó. Nekem van egy ötletem.

- Mit akar?

- Csak bizza rám.

Most odaértek szemben a kísérteties hajóval:

„NA MI ÚJSÁG, WAGNER ÚR?”

- ordították a betűk.

A hajó korlátjánál váratlanul egy rendkívül szigorú külsejű nő ötlük a szemükbe. Egy hihetetlenül zord arcú, eléggé fiatal, de száraz hölgy, ki mintha ezen búslakodna, komoran hajol a víz fölé. Most már kissé riadtan nézi Mr. Theo a famulusát, és ez viszont őt. Egy riporter éppen lefényképezi őket, de azután a kis gőzöst is. Lobban a magnézium.

- Szenzációs ötlet a Pictures Posttól ez a hajó - mondja a riporter bátortalanul. - Expedíció, humorral!

- És miféle hölgy az ott?

- Én sem ismerem. Miután a Pictures hajója, tehát gondolom, hogy A. Winter.

Újabb mennykőcsapás!

- A. Winter... hölgy?

- Ön nem tudta? Anna Winter a teljes neve! Ajánlom magamat...

Most már nem mertek egymásra nézni, csak mentek tovább vadidegen házak emeleiteit bámulva gépiesen. Rémes, hogy mennyire vertek itt valakit, Hannibálért, a száraztésztáért és a cipőhúzóért. De kit? És mi lett vele? Hová tűnt?

- Most hagyjon magamra, Mr. Fülíg. Ha csak egyetlen másodpercig az expedíció kell gondolkoznom, megőrülök.

És ha még tudta volna, hogy ez csak kedélyes, szelíd kezdete annak, ami jön!

TIZENHARMADIK FEJEZET

A Szépen Fizetek Világítótorny és Falatozó Honoluluban néhány különleges egyén exkluzív lebuja, a világon páratlan a maga nemében. Egy közeli zátonyon valaha világítótorny állt, melyet a zátony lassú süppedése miatt évtizedek óta beszüntettek. Itt működött a Tülok Tódor-féle vendéglő, ama régi, legtipikusabb, legkonzervatívabb, magányos rablók étkezdéje, akik nem szeretik korunkat. Akik az új tengerészgenerációt, a gépfegyveres banditizmust, a hangosfilmet, a sztratoszférát, a csőbútort, a többtermelést és a kötelező himlőoltást nem kedvelték. Némelyikük bételt rágott, és Tülok Tódor, a tulajdonos még kalózhajón is szolgált, illetve nem is szolgált máshol.

A zátonyhoz, mely magányos szirt volt a vízen, valahogy el kellett jutni. Van erre elég csónak.

Ha azután ideért, a világítótorny alján vaksötét denevérfészek fogadta, előfordult azonban már kígyó és skorpió is. No és? Majd naponta kihívják egy vállalatot nagytakarítást rendezni. Voltak, akik a lépcsőn mentek és élve felértek. Ez nagy gyakorlatot igényelt, mivel itt is, ott is hiányzott egy-egy rész az épületből, és világítászerű divathülyeségeket itt nem kedveltek. „Liftet” is használtak, amihez meg kellett rántani egy kötelet. Akinek nem úgy állt a szénája, hogy fentről egy kosár téglát öntsenek rá, magánügyben, valaki leeresztett egy ládát, és harminc centért felhúzták a barátai. Ha azután mégis úgy vélték, hogy ezt nem kellett volna tenni, akkor egyszerűen visszadobták a mélybe.

Fülig Jimmy kettesével sietett fel a lépcsőkön. Kissé lihegve érkezett a világítótorny pókhálós bagolyfészkebe, ahol a gyulladt szemhéjú, ijesztően vén Tülok Tódor bóbiskolt. Horgas, nagy orrával, krétaszín, sápadt arcbőrével egy emberszabású keselyű csodálatos koponyája is lehetett volna. Fülig Jimmy tudta a szokást itt. Sapkáját egy szegre dobta, és szó nélkül leült.

A köszönészerű formaságokat e helyütt mellőzték, mint a flepszeket, a lélekelemzést, a rádióaktivitást és általában a neuraszténia megnyilvánulásait.

- A Wagner urat keresem - szólt Tülokhöz.

- Elég hülye vagy - felelte a tulajdonos.

Az egyik ablakbeszöggelésben magányos vendég ült, és halkán, monoton fejhangon énekelt. Ez a Hallgatag (vagy Nyolcemeletes) Drugics volt. Beszélni nem szokott, de énekelni annál sűrűbben. Kappantenorján dúdolt egyetlen folytatólagos dallamban, mintha egy megőrült zeneszerző befejezhetetlen ámokfutamát ismerné csak. Drugics mindig kettesben mulatott, „Melanie” nevű létrájával.

- Te Drugics! Van egy üzletem a számodra.

- Jó.

- Körülnézés lesz. Esetleg pofonok is.

- Mindegy.

- Hol talállak?

- Szénrakodó.

És tovább énekelt „Melanie”-nak, ráhajtván fejét a hatodik fokra, amely Drugics részegségének igen magas fokát képviselte.

Fülig Jimmy felhajtott egy pohár rákit, és némileg megnyugodva szívta be a petróleum, az ópium és a nedves falak penészszagát.

Most olyanféle zaj keletkezett a lépcsőház boltozatai között, mintha egy tíztagú részeg társaság érkezne! Káromkodás, zuhanó kövek és lehulló vakolat puffanása, majd különféle hangos kiáltások zűrzavara hallatszik lenről. Pedig mindössze Wagner úr érkezett. És ez Tülok Tódor szerint nem kisebb csodája korunknak, mint a televízió, a kecseszkecsken, az A-vitamin és általában a tervgazdálkodás következményei.

Ugyanis Wagner úr sohasem jött fel liften. Részegen, gyalog, dalolva, botladozva érkezett, és egyszer belezuhant két lépcsőfok közé is, de esés közben megkapaszkodott, úgyhogy a mélység felett függve teljes félórán át énekelt segítségért, amíg végre valaki megszabadította, mivel Wagner urat a sötétben nem ismerte fel.

Az illetőnek később sok kellemetlensége volt emiatt.

Wagner úr azután is csak gyalog járt fel, és sosem lett baja. Eszébe nem jutott volna a kalapja mellé tűzött hetyke gyertyaszálát meggyújtani. Az ilyen ficsúrkodást itt éppúgy megvetették, mint a tangózást, a grafológiát, az atomrombolást és más káros kihatásait a túlzásba vitt bridzselésnek.

Csodálatosan részeg állapota ellenére egy vadonatúj gardéniát viselt a gomblyukában, és harsogott.

- Szervusztok, kedves barátaim! Hát mi újság, mi újság?!... Halló, téged már láttalak! - kiáltott Fülig Jimmynek. - Te valami fogorvos vagy Aleppóból!... - És máris szinte hanyatt dőlt, ahogy felikoltva mutatta mindenkinek a sarokban dúdolgató különcöt. - Halló! Nézd csak, a Drugics!... Ez jól megadta nekem, ez a csibész!

- Gyere tárgyalni - mondta Fülig Jimmy.

- Jó... Arravaló... az irodám, gyere, te vén fogász... Ezek mind jól pofoznak!

A szerszámkamrához egy falépcsőn lehetett feljutni, a bádogtető alá, és hajdan valamiféle viharjelző zászlót vagy bóját tartottak benne. Most úgy látszott, kiváló patkányraktár.

- Üzletről van szó - kezdte Fülig Jimmy.

- Megcsinálhatjuk - felelte Wagner úr, dús kék szakállát simogatva. - Mind a tizenkét véglopott vásznat Pinkerton nevű orgazda barátomnál hagytam, és átadom olcsón!

- Más képezi a vita tárgyát. A milliomos küldött. Közös üzletet nem akar, de megveszi tőled a kutatót.

- Azt elhiszem - szólt tragikus gúnnyal... - Halló! Tódor, aranyos barátom! Gyerünk az itallal, mert kijózanodtam, sajna... - És Fülig Jimmyhez fordult. - Hát erről van szó, kedves Drugics barátom... De hol van Melanie? Csak nem adtad el a lét... - Egy régi nagy pofon reminiscenciája elnémította, majd így fejezte be: - „A lét vagy nemlét kérdése ez”, énekli a Traviatában egy makknycas!

És elénekelt a makknycas belépőjét a Traviatából. Az ária azonban alig különbözött egy „Gudnáj New York” szövegű amerikai slágerétől. De mert józanul nem bírta tovább, elhatározta, hogy maga hozza a pálinkáját, és sietve lezuhant az ivóba. Amikor visszajött, már vigyorgott, és egyben úgy érezte, hogy elérkezett a pillanat, amikor leghelyesebb, ha felhúzza a cérnakesztyűjét.

- Hát, kedves Sztrovacsek barátom, fejezzük be: az egész vászonkészletet, ami a drága old Pinkerton nevű orgazda cimborámnál van, olcsón átadom...

- A vászon nem kell. Az eltűnt tudóst megveszem, ha csakugyan ő az.

- Igazolom én! Tessék!

És átadott egy csomó hervadt virágot a belső zsebéből. De nyomban visszavette és a nadrágzsebébe gyömöszölte, sajnos, Fülíg Jimmy nyitott övével együtt, amit ez visszarántott, de a csat eltépte a spárgát, és Wagner úr nadrágja csendben leroskadt.

- Szép kis zürzavar! - kiáltotta vidáman, és mivel az eltépett spárga csődöt mondott, attól kezdve két kézzel fogta a nadrágját. - Csak keresd meg te. A belső zsebemben van. Vigyázz a madárfészekre.

Mert egy madárfészek is volt a belső zsebében!

Két fiókával. Ezeket reggel találta a parkban, és hogy ne éhezzenek, később férgeket is fogott nekik, holott ez teljesen felesleges volt, mivel a madarak nem sínylettek hiányt eleségben jötevőjük szíve felett.

Fülíg Jimmy óvatos kézzel Wagner úr zsebébe nyúlt. Két pelyhes fióka és néhány álkulcs között papír zörrent. Kihúzta.

- Ez az - mondta Wagner úr, kit rab módján leláncolt a nadrágja. A fregattfőhadnagy olvasta:

„Nézd Wagner! Én még estig várok! Ha akkor sem adod ide a részt, ami jár, széttöröm azt a lavorszájú, tetves fejed, a fene egyen meg. Ezt elhiheted és ezt figyelmedbe ajánlom.

Lógás Hugó.”

- Hoppla, nézd csak! Ez egy ajánló levél! Várj! Fogd meg a nadrágomat... Köszönöm... Így... Én hamarabb megtalálom... Ez nem az... ez sem... Itt van!... Hoppla! Mít csinálsz!?... Azt fogni kell!

Fülíg Jimmy megnézte a bizonyítékot, és belátta, hogy kár volt sürgönyözni Thornnak. Wagner úr igazat beszélt! Egy aranyérem volt az igazolás:

„A GOLFKUTATÓK: GUSTAV BAHRNAK!”

- Biztos, hogy az érem valódi?

- Ez?... - És kacagott. - Ez olyan valódi, mint az aranyfogam!

És kinyitotta a száját. Egyáltalában nem volt aranyfoga.

- Ötszázat adok érte - ajánlotta Fülíg Jimmy.

Mint veszett hiéna kacagott Wagner úr.

- Haha!... Ezért?! Egy ilyen tanárért! Aki alig negyvenhét éves, gimnáziumot járt, áramlatokat talál és két töltőtolla van! Inkább darabokra tépem!

- Nem ér többet!

- Ez?... Jaj! Hogy mondhatod, Sztrovacsek barátom!... Meg kell fogózkodnom a nadrágomba, mert hanyatt esek!... Egy prima tanár!... Elsőrangú könyveket ír... És micsoda mutatványokat tud! Például napok óta egy ilyen kis ládában van, és úgyszólván él!

- Nem kell!

Otthagyta. Amikor kifelé ment, ott látta az ivóban a Bőkezű Rócsildot is. A fregattfőhadnagy sötét pillantást vet rá. Még ezzel számol.

- Jimmy! Halló!

Megáll a kiáltásra, és visszafordul a Bőkezű felé. Kár, hogy nincs vele a munkakabát.

- Mit akarsz?

- Van egy üzletem... És ha akarod Jimmy, beállok a hajódra. Nem megyek a *Wagner Úrral* semmi pénzért.

Miféle hajó az, amelyik a Bőkezű Rócsildnak sem megfelelő? Nem kérdezi. Ez magánügy.

- Jó, jó... és az *üzlet* micsoda?

- Egy nőt kell megtámadni.

- Azt nem csinálom.

- Ő fizet. Valakivel így akar megismerkedni, kivárja az illetőt. Mi elfutunk a pasas elöl... Száz dollárt ad ezért a nő!

- Minek kettő ide?

- A hölgy fél, hogy az idegen esetleg elbánik egy támadóval.

Fülig Jimmyt érdekelte az eset. Mentek.

És különben is szüksége van Bőkezűre. Negyedóra múltán a belváros főútjából kiinduló sikátorok egyikébe értek. Sok van ilyen, nagy kikötőkben. Egy fordulás, és a pazar fények eltűnnek, hogy a száz év előtti város jöjjön a helyébe.

Beálltak egy kapumélyedésbe... Vártak. Már késő este volt. Negyedóránként ha ment valaki erre.

- Mikor indul tovább a *Wagner Úr*?

Rövidítve emlegették már a gőzöst.

- Holnap. De az ördög...

Elharapta a szót. Mi lehet azzal a tragaccsal? Meg kell tudni.

Most autó állt meg a sarkon, és jól öltözött nő szállt ki egy cingár fiatalemberrel. Egyenesen hozzájuk sietett.

- Ez itt a barátom - szólt Bőkezű Rócsild.

- Ezt az urat, akiben megbízhatnak, azért hoztam, hogy legyen ok rá kettőnek rám támadni. Autón követték az idegent, akiről szó van. Jön már. Itt befordul most rövidesen... Élethűen csinálják.

- Nem szoktunk kontármunkát végezni - nyugtatta meg a Bőkezű Rócsild.

Azután kezdődött. A fiú elment a nővel. A vaksötét sikátorban még nem látszott az a bizonyos másik férfi, aki miatt az egész történt, de már hallották a lépteit. Most! Bőkezű elindul. Fülig Jimmy szintén...

Utolérik a fiút és a leányt... Bőkezű hirtelen elkapja a nő retiküljét... szakszerű csavarintás...

Sikoly... Lábdobogás! A magányos úr már „harap”, ahogy halászul mondják. A kísérő ugrik, és torkon ragadja Fülig Jimmyt, majd a tessék-lássék kedvéért pofon üti, hogy csak úgy káprázik. Fülig Jimmy is jól akarja színlelni a dolgot, hát nekivágja a cingárt egy szemétláda oldalának, hogy széttörök a fiú alatt, és ez a deszkaroncsok közé zuhan... Fülig Jimmy elfut!... De leesik a sapkája...

És ez volt a baj!

A sapka jóslata, amely szerint *Mindnyájunkat érhet baleset* bevált. Mert a fregattfőhadnagy nem hagyta előkelő holmiját... Utánanyúl, felkapja... ám közben az ismeretlen, magányos férfi beéri.

Piff-puff. Négy-öt ökölcsapás... Nehéz itt a tusa a koromsötétben. És ez kemény fráter... Most egy precíz horogütéstől mégis groggy lesz, és nyomban elterül békésen, hosszában a gránitkockákon.

Phú! Ez nagy csata volt!

- Maga marha! - kiáltja a cingár, kikászálódva a szemétláda roncsaiból. - Ki mondta, hogy leüsse?

- Ki tud arra vigyázni verekedés közben?...

A nő nem rest, és letérdel a földre. Lobban egy öngyújtó.

...És amikor Fülíg Jimmy meglátja a leütött fekvő egyén arcát, nyilvánvaló lesz előtte a tragikus, megdöbbentő, rémületes valóság!

...Saját gazdája, Mr. Theobald Lincoln, az expedíció főnöke hevert ott, elsőrangúan leütve.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Amikor Theo magához tért, egy kanapén feküdt a hotel halljában, ahol lakott.

- Jobban van? - kérdezte a hölgy mellette.

- Igen... - felelte bágyadtan Theo. A fiatalembernek zúgott a feje, különben jól volt.

- Köszönöm önnek...

- Csak azt ne!... Hol a kísérője? - kérdezte gyorsan, mivel emlékezett a cingárra, kit eltemetett egy szédületes pofon röppályája végén a láda.

- Izé... Szanatóriumban... Különben Lilian Hiller vagyok.

Megnézte alaposan a nőt. Csinos! Hú, de csinos!

- Theobald Lincoln.

Lilian Hiller szeme kerekre nyílt az őszinte csodálattól.

- A nagy felfedező?

- Tessék?! - kérdezte riadtan Mr. Theo.

- Ön az, aki Gustav Bahrt felkutatja?! - folytatta hévvel. - Óh, én úgy csodálom ezért!

- Kisasszony, ön ugrat engem, és ezt nem szeretem. Jól tudja, hogy nincsen semmi merész abban, amit teszek; kényelmes utazgatásról van szó mindössze, némi blöffel egybekötve.

Lilian Hiller szeme kissé csodálkozva tágra nyílt.

- Érdekes - szólt csendesebben és talán kissé csalódottan is. - Azt hittem, hogy ön egy hiú mamlasz.

- Miért?... - hüledezett Theo.

- Gondoltam...

Távolabb, a portánál, egy mentősapkás, bőrkamásnis úr idegesen érdeklődött, hogy hazatért-e Mr. Theo.

- Halló! - kiáltotta a milliomos, mert felismerte a fregattfőhadnagyot és sejtelve sem volt, hogy ez egyben a horogütés gazdája is, amitől ő elájult. De Fülíg Jimmy kissé oldalt pillantott, mintha nem látná Mr. Theót, és sietve elbicegett. Megüthette a lábát valahol.

Lilian sápadt lett, amint felismerte bérencét.

- Ki... ki volt ez? - kérdezte riadtan. - Ismeri?

- De mennyire! Első tiszt a *Stanley Up To Date*-en! Mi baja?

- Semmi, csak meleg van kissé...

- Mulatságos és remek fickó a Fülíg Jimmy... Ugye nem is látszik, hogy milyen erős?

- De látszik - mondta a nő, és Mr. Theo kék szeméaljára pillantott. Rém kínos felfedezés volt ez... És kissé halomra döntötte a terveit. - Jöjjön a bárba. Szeretnék egy pohár pezsgőt.

Pezsgő. Finom, halk muzsika. Épp egy tangót játszanak... „Oh, ha még egyszer elmehetnék Hawaiiba...”, énekli édeskés vággyal egy kövér dobos, mintha nem itt volna éppen. Theo valahogy még komolyabban érzi, mint annak idején Charlotte Dusannál, hogy ez a nő megdöbben-

tően kedves. Liliannak is csillog a szeme. Érdekes! Mintha az lenne a tekintetében, hogy „nem ilyenek képzeltem”.

- Nem volna kedve velem jönni a *Stanley Up To Date*-en?... Elkísérne az útra, mint vendég?

- Nem... Sajnos nem... - szólta a nő nagyon szomorúan. - Tegnap kellett volna mondania.

Egy elhízott, lágy hangú dobos sírja a tölcésérbe:

„A szívemet Hawaiiiba küldöm, minden szerdán délután, Ne küldje vissza még, könyörgöm, és gondoljon csendbe néha rám... Elringat majd a vad szenvedély... Ha jó az éj... Gyere, ne félj...”

És a lefojtott trombita játssza egymagában, és kettyen a bordó fény kapcsolója, suhognak a ruhák, koppannak a cipők...

- Mi történt tegnap óta? - kérdezi Theo.

- Magam sem tudom pontosan. De sajnos, nem mehetek el a *Stanley Up To Date*-tel.

„Amelynek első tisztje felismer és leleplezi, hogy én béreltem a támadókat” - tette hozzá magában.

...Azután kísértáltak a tangószövegírók paradicsomába, a Hawaii-sziget éjszakája várta őket... És hiába, nem üres szó a sok vers, amit zsongnak és bongnak a dzsessz-zenekarok erről a Hawaii-ról. Mégiscsak különösen bamba szépségű látvány itt, ez a párok között puffedt hold, amint tömött fényudvarának izzásában szinte serceg. És a pálmák megzördülnek itt is, ott is, kíváncsian kibukkanó majomfejektől... Az ég olyan, mintha egy rakéta a robbanás pillanatában megdermedt volna és sziporkái mozdulatlanul fénylenének...

- Kár, hogy nem tegnap találkoztunk - mondja a nő és sóhajt.

- Mi történt tegnap óta? - kérdezi Theo, és megfogja a kezét. - Talán szerelmes lett valakibe?!

- Sajnos igen... - felelte szomorúan.

Theo ettől nagyon szerencsétlen lett, holott a nő éppen úgy értette, hogy őbelé lett szerelmes.

Ilyesmi még Hawaiiiban is lehetséges, egy tündöklő nyári éjszakán, amikor holdfény rezeg a fán... És madár dalolgat a csacska lombnak, ha leszáll az éj. (Gyere, ne félj.)

Micsoda ostoba szövegek!...

És tudj' Isten... Beszélhetnek a nagyképűek: van bennük valami... Hiába!

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

VELŐTANYA
A VÍG KILOCCSANTÓHOZ!
A zongoránál PEPITA OFÉLIA áll és gitározik.

Szép dolog az uniformis, gyönyörű viselet, hajószizteknél az önkéntes mentősapka, de mit ér mindez a Velő Tanya nélkül. Persze ilyenről mit sem tudnak az átlagemberek, kik megérkeznek ezen elsőrangú kikötőbe, mindenféle jégpályaszerű teremben járkálnak korcsolya nélkül, és tolószéken gurítják eljűk az ennivalót, ami helyes eljárás, mivel beteg dolgokat esznek.

Milyen más egy ilyen Velő Tanya! (A Víg Kiloccsantóhoz!) Istenem milyen más! Az egyszerű deszka faasztalok enyhe hullámverésben hajózó járművek módjára ringatóznak, ha rájuk könyököl a vendég.

A zongoránál csakugyan Pepita Ofélia áll személyesen, ez nem túlzás és nem kecsgetetés, valóság: a művésznő maga működik ott! No meg a zongora is fontos velejáró, mivel a tengerek népe muzikális. Pepita Ofélia időnként megforgat egy srófot a villanyzongora oldalán, és két másodpercen belül halk káromkodás hallatszik.

A művésznő közli nézetét a makacs gépről.

Harmadik vagy negyedik srófolásra a zongora, mint ébredező részeg, néhány halk csuklással muzsikálni kezd. Legtöbbször a *Tamara, terólad álmodok, ha bealkonyul csendben, a mi öreg sumbavai fegyenceletpünkön* kezdetű slágert. Ezután a művésznő a zongorára könyökölve bús citerázással kíséri a dalt, és kisüstön fött, közkedvelt alt hangján énekel.

Ha lejárt a zongora szerkezete, néhány gombnyomásra ismét felhangzik a káromkodás.

Hát nem szép ez? És milyen szép, meghitt falak! Ilyenek állnak rajtuk például, szénnel írva: „TÚFEJŰ! ÉN PONTOSAN ITT VOLTAM! A RAKOMÁNYBÓL NEKEM IS JÁR! KITOLM A SZEMED!”

Úgy látszik, csak elkerülték egymást, mert közvetlen mellette ez állt: „*Mit hencegsz, te ló! A részed Spileknél van!*”

De akad itt gyanakvó, bösz Othello is.

KERÜLD A NŐMET! A GYANÚS CÁPA
MINDIG VISSZATÉR!
PARTRAHOZOM A SZIGONYT! JELIGE:
„ÉLETFOGYTIG NEM A VILÁG!”

Néhány karikatúra is látható, szabadstílusú rajzok, megfelelő szöveggel. A szöveg stílusát sem sokféle formáság köti. Azután bölcs részeket gyönyörű jelmondata. Például: „Igyál, mert a részegség enyhítő körülmény!”, vagy „Aki részeg volt, az nem vallhatja a tiszta igazat! Ergo: Borban a hazugság!” Majd egy istenáldotta, züllött költő műve:

BÖLCS RABLÓK BALLADÁJA

írta

SEKSZPIR ALADÁR

*Költsd el pajtás nyomban a pénzed itatra!
Amit ma megihatsz, ne halaszd holnapra.
Ne csak addig nyújtózz, míg a takaród ér.
Elszoksz a munkától, s akárki tettenér!
Munkára kényszerül, ki pénzét elissza,
Takarékos gengsztert elfogják, mert lusta!
Okulj ha látod, hogy gyűjtenek a méhek
S nincs soha egy vasuk; csoda hogy megélnék!*

AJÁNLÁS!

*Ki pénzét elissza, azt a munka tartja fönt,
Ezért van az, hogy a józanság öl, butít és
nyomorba dönt!*

Ide érkezett sietve Fülíg Jimmy és ide érkezett általában mindenki, ha csak valamit is adott az alvilág etikettje szerint kötelező rossz szokásokra.

- Hé! Nézd csak! - kiáltott Martin, a szögletesfejű mulatt. - Ofélia, srófoljon egy tust a zongorán! És felcsendült egy pattogó, gyors káromkodás.

- Szervusztok - intett kegyesen Fülíg Jimmy.

Pedig ha sejti, hogy miféle orv végzet leselkedik itt rá, esetleg nyomban elrohan.

- A művésznő vacsorázzon az első tiszttel! - intézkedett Fülíg Jimmy, harmadik személyben emlékezve meg önmagáról. És ezzel beteljesedett balsorsa!

Pepita Ofélia eléggé csinos volt. Talán kissé erősen pisze, de még nincs eldöntve, hogy ez a tulajdonság szépséghiba-e? A festői Virginia államról elnevezett szivarfajtát szívta, mely csak számos szipákolásra, gyufák és szalmaszálak megismételt használatával fogott tüzet. A művésznő virzsiniázó szenvedélyét abból az időből őrizte meg, amikor a *Luxus* nevű teherhajón, Briccesz kapitány környezetében a másodalkoholista nehéz szolgálatát látta el.

- Ön nagyon emlékeztet engem Briccesz kapitányra, tisztelt Fülíg úr - közölte kissé olvadozva.
- Két éve, hogy tévedés áldozata lett szegény, de azért én hűségesen várom. Ezt megkérdezheti itt mindenkitől. Két hete sincs, hogy Lógás Hugó fejéhez vágtam a gitárt, mert megsókolt.

- Nehéz egy ilyen hangszer? - orientálódott Fülíg Jimmy, és megemelte a gitárt elgondolkozva.

De nem lett harc. Fülíg Jimmy feledtette Briccesz kapitányt! Mert amikor később bal karjával gyengéden magához vonta a művésznőt (és jobb kezében magasra emelte feje fölött az ólmosbotot), Pepita Ofélia szemérmes engedékenységgel súgta:

- Ne higgye, hogy szívbajos vagyok... Csak azért tűröm, mert szeretem...

Ekkor érkezett nagy zajjal a *Na Mi Újság, Wagner Úr?* személyzete. És veszekedtek. Buzgó Mócsing, Tüskés Vanek és a Főorvos úr is ott voltak a nevezetesebbek közül. Továbbá egy vörös fiatalember (már a harmadik e történet folyamán), akit újabban a Rézgróf néven ismertek igen előnyösen a kikötőkben.

Elsősorban nagyon szép fiú volt, vörössége dacára. Spanyolosan öltözött, ezért részint görögnek, részint angolnak hitték. De később azt mondta valaki, hogy csakugyan spanyol, annak ellenére, hogy ezt híreszteli magáról.

Ez volt a Rézgróf, a *Wagner Úr* első tisztje. Most éppen az örökké suttogó, asztmás Petters vitte ellene a szót, amikor a söntéspolchoz özönlöttek.

- Beszélhetsz, amit akarsz! Nem megyünk, és kész! - súgta, és még fütttyentett is korhadt gégéje az erőfeszítéstől.

- Ez a Pizskos Fred igazat beszélt - mondta Buzgó Mócsing. - És ha Fred igazat beszél, az már magában véve is elég ok aggodalomra.

- Per Dios! Ostoba, babonás alakok vagytok! - szidta őket a Rézgróf.

- Aszondom - szólt hozzá a Főorvos, miután ivott -, hogy igazuk van a fiúknak.

- Ilyen előzmények után én sem szívesen megyek - szólt a kétméteres, csontvázszerű Holdvilág Charley. - Mert ilyen hajón...

- Talán befognád a szádat itt! - mondta a Rézgróf, és Fülíg Jimmyre nézett, aki nyomban felállt.

- Pardon - szólt Pepita Oféliának, és lassan előrejött. - Talán velem van valakinek baja?

Jelentősebb közelharcok előtti feszülő, várakozó csend következett.

- Ne kezdjétek verekedni - lépett közjük Buzgó Mócsing, és drótszemüvege felett, mint valami fontoskodó bagoly nézett egyikről a másikra. - Fülíg Jimmy most kell nekünk.

- Hát szerződjetek hozzá! - szólt gúnyosan a Rézgróf. - Örülj, Jimmy, hogy ezekre a rendes legényekre szert tehetsz!... Átadom őket!

Mondmár Fülöp dühösen csapott a polcra:

- Mégse fogod bebeszélni, hogy mindenki hülye, csak te nem! Amit Fred mond, és amit mi láttunk...

- Csend!

Megint elhallgattak gyorsan, és Fülíg Jimmyre néztek.

Itten valami titok van! Már a Bőkezűnél megérezte a rejtélyt! Mindig ránéznek és elhallgatnak. Majd jól megrúgja ezt a Rézgróft.

- Kár a sok szóért - mondta Buzgó Mócsing, aki, úgy is mint az Igazi Trebics, nagyon félt jelenleg. - A Holdvilág Charley és a Főorvos maradjanak ha tetszik, de én beállok Fülíg Jimmyhez!

- Ez az - szólt Tüskés Vanek. - Én is szívesen megyek Lincoln hajójára.

Hirtelen csend lett. A Kapitány jött! Még a dühös Rézgrófról is lefagyott a gúnyos, ideges nevetése. Azért, amíg él, mégiscsak Pizskos Fred lesz itt a Kapitány. Ez már nincs másképp.

- Málnát adj, Martin - mondta, és senkire sem nézve leült.

- Hallom, hogy mostanában furcsa előérzeted van - kezdte Martin, és letette a poharat hunyt szemmel, mert ez a málna-dolog mindenkit hisztérikussá tett.

- Beteg tán? - kérdezte Fülíg Jimmy is odaoldalogva.

A Kapitány megtömte a pipáját, és rágyújtott.

- Ül le, Fülíg Jimmy... - szólt azután csendesesen. - És ti is figyeljétek...

Lassan közelebb jöttek. Istenem! Mi lett ebből a címeres sátánból.

- Kinevették? Lehet. De mégiscsak így van: valami kezdődik velem.

Néhány matróz érkezett a *Stanley Up To Date*-ről zajongva. Odamentek a beszélgetőkhöz.

Fülig Jimmy hiúságát legyezgette, hogy minden kikötők legmogorvább sztárja nyíltan kivételt tesz vele, és asztalához ültette.

Merengve néz Pizskos Fred a pipa füstjébe. Vörös lében bóbiskoló szemekkel, révetegen pislog.

- Figyelj ide, Fülig Jimmy, és ti is, fiúk. Én már nem sok vizet zavarok a tengeren. Jól tudjátok, hogy aki az óceánon él, megéri a halált. Megéreztetek már ti is. Szép, derült időben, amikor a víz sima, nincs semmi aggasztó... És mégis... A fedélzetmester összevész a kormányossal, a köteleket nehezebb kicsomózni, akármennyit iszik az ember, csak nem rüg be, és az egyik matróz megjegyzi: „Valami készül.” És éjjel pusztító vihar lesz, vagy kigyullad a fülledt szénpor, szóval... Még jó, ha néhányan megélik a partot egy csónakban...

Nagy szünetet tartott. A dohányport összesöpörte az asztalról a tenyerébe.

Martin is odajött, sőt Pepita Ofélia úgyszintén, és egy moszkító döngése, néhány lélegző nesze világosan hallatszott a masszív csendben.

- Hozzon ginevert! - mondta a Vörös Vaszi.

- Várj!... Üljetek le, fiúk! Ma én fizetem az italt! - közölte ünnepélyesen a Kapitány.

Mindenki elsápadt. Összenéztek...

Még hónapok múlva is híre járt és akik nem látták, ma sem hiszik, de hinni kell, hogy úgy volt: Pizskos Fred vendégül látta a matrózokat. Nincs kizárva, hogy csakugyan beteg, és lehetséges, hogy a halálán van, de hogy nincs észnél, az a történetek után kétségtelen.

A Vörös Vaszi részvétellel kérdezte:

- Mitől rúgtál be ennyire?

Nem felelt. Szélroham rázta meg az ablakot. Indokolatlan, különös, semmiből jött szél ezen a derült éjszakán, ami mindig baljós jel.

Kísérteties volt bizonyos fokig ez az éjszaka, nem kétséges.

- Figyeljtek - mondta csendesen. - Pizskos Fred utószor száll hajóra holnap, és többé nem lát engem emberfia semmilyen kikötőben.

- És ez mitől jön? - kérdezte Vaszi. - Mert nem látszol éppen köhögősnek... Hej, Martin, még egy pohárral Fred egészségére vagy betegségére... Fizeted ezt is?

- Igyál csak... Nincs már minek takarékoskodni. És ti is igyatok. Fülig Jimmynek hozz grogot, te rabló, de gin is legyen közte, mert úgy szereti... - És merően bámult a füstbe, mintha ott figyelne valamit a szürke kígyózásban. - Igyatok, én fizetem!

Mint mondtam: ez kísérteties éjszaka volt...

- Port Szuezen, a *Részezes Delfin*-nél jártam az éjszaka álmomban - kezdte halkan, vontatottan. - Tudjátok jól, hogy nemrég Port Szuezen a *Brigitta* vitorláshajóról három hindu zarándok tért be az ivóba, és az egyikkel végzett a bubópestis. Azután kiderült, hogy a *Brigittán* tizennégy pestises halottat rejtegettek a zarándokok!...

Ismerték jól a rémregényt. Valamennyi lap megírta. Nagy pánik volt! A kocsmát felgyújtották, a hajót nyílt tengeren elégették.

- A Gangesig akartak hajózni hulláikkal az ostobák - bólogatott Borck, egy gorillaszerű.

- Hát ezt álmodtam: mintha a *Részes Delfin* ma is létezne, egyenesen odamentem a kikötőből. De egyetlen ember sem járt az éjszakai, nedves Port Szeuzben, és fekete volt az utcákon végig minden ablak. Csak éles furulyázás hallatszott. Tudtam jól: itt a Zöld Pofa vár valahol, mert csak ő szokott furulyázni, vihar előtt, ha elsüllyed egy hajó.

Bólogattak, Ezzel tisztában voltak valamennyien.

- Így is volt. A *Részes Delfin*-nél várt, és hívott kockázni a Zöld Pofa, akit ti is láttatok valamennyien a Déli Kereszt alatt, de sohasem másutt, és mindig friss hajóroncs közelében.

Persze hogy látták. Mondmár Fülöp beszélt is vele egy alkalommal. Ki ne látta volna a Zöld Pofát? Közismert kísértet, az arca fűszínű, orra helyén sötét folt, két szeme sárga fényvel pislog, mint egy-egy világítótorony lámpája, hosszú pléhsípot fúj, és csontujjai mereven billegnek a likakon. Továbbá koporsószerű, fekete ruhában jár, barokk szegélynek tűnő penészdíszel. Ki ne látta volna a Zöld Pofát? Végre is nem gyerekek ülnek éjszaka a Velő Tanyán!

- És később - folytatta maga elé meredve a Kapitány - még megjött az orosz Muravjev is, régi jó barátom, akit Pernambucóban felkötöttek tavaly.

- Az rosszat jelent... - dörögte Borck.

- Kockáztunk, és a Zöld Pofa nyert.

- Hogy dobott?

- Fej fölé emelte a poharát - súgta megtörtén Pizskos Fred.

Részvétellel nézték. Ez esetben vége! Nem vitás! Ő is csak ember. No jó, hát nem!... Mindegy. De sajnálni azért bárkit lehet. A Kapitány arcát befedte egy hirtelen tóduló füstgomoly, mintha előadás után a függöny gördülne le.

- Neki állandóan kevese volt - folytatta egész halkán, mozdulatlan, fénylő arcok középpontjában -, de ha én dobtam, eltört egy kocka.

Tiszta dolog: vége neki!

- Hajnal lett. Muravjev egyszer csak kimutatott az ablakon. A Csatorna üres volt, mintha a Világ néhány perccel végítélet előtt állna. Csak egyetlen kétkéményes koporsó úszott csendesen. Jól tudtam: ez a hajó a *Brigitta*!

Sápadtan hallgatták. A langyos kocsmaszag egyre nehezült, mert a nyílt óceán köde behömpölygött a dagállal együtt, és lenyomta a párákat. A Kapitány újra pipára gyújtott, úgy folytatta, emelt fejjel fújva a füstöt, és kecskeszerű ujjaival szakállát babrálta.

- Egy halott volt a hajón. Jól látszott. Óriási halott! Én feküdtem ott, és olyan hosszú voltam, mint maga a gőzös... És ezáltal tudtam jól: Pizskos Frednek befellegzett!...

Némán ültek. Egyik-másik falfehér volt.

Martin gyorsan lehajtott egy fél pohár rumot. Fülög Jimmy is sűrűn pislogott, de vegyes érzéssel. „Kavarja ez?”, gondolta örök hamleti dilemmájában töprengve: „Kavarja ez most, vagy nem kavarja?”

- Azután - folytatta csendesen a Kapitány - a Zöld Pofa nevetve vállon veregetett, besöpörte az asztalon heverő, néhány hátralévő évemet és elment... Ez volt az álom... Muravjevet láttam még zavarosan, amint nézett rám a hóna alól, mert újabban ott hordja a fejét. „Gyere, Fred” - mondta az orosz... Utoljára négy éve együtt voltunk vele hajón, a Farőr-foknál. Most azt mondta, hogy ott találkozik majd velem újra... És vége lett. Felébredtem. De tudom jól, és ti is tudjátok, hogy mit jelent ez.

Senki sem szólt. Valamennyien tudták, hogy ez mit jelent. Pepita Ofélia is, aki csak halkan rebegte:

- Srófoljak magának egy gyászindulót?

Sohasem hallották még ennyit beszélni. És ilyen bágyadt, halk mélabúval. Senki sem szerette. De most mégis elszomorodtak. Az ördög sem rokonszenves, és mégis jobban kedvelik, amikor gonosz, mintha bölcsődalokat énekelne. Az ember ragaszkodik az illúzióihoz.

De a Kapitány ezzel nem törődött. Sóhajtva felállt.

- Fiúk, vigyétek hírül: Piszkos Fred hajóra szállt, pedig tudta jól, hogy itt a vég. De ha így van, hát inkább a tengeren. Megbocsátok az ellenségeimnek. Bocsássanak meg nekem. Fülíg Jimmy legutóbb egy ládába zárt, és két napig a hajófenékben ültem. Ezért fizetni akartam, hogy megemlegesse. Most megbocsátom. Az én vándorutam véget ért. A tenger hullámai engem sem dajkálnak örökké, legalábbis a felszínen aligha...

Vállára dobta a kabátját, odavetett egy papírpénzt, és ment. Másnap látták a kikötőben, hogy útra kel a *Na Mi Újság, Wagner Úr?* nevű gőzösön.

FÜLIG JIMMY LEVELE ST. ANTONIÓ FŐHERCEGHEZ,
A BOLDOGSÁG-SZIGETEK KIRÁLYÁHOZ

Méltóságos
Sam Tantónio
király úrnak

Bolontság Szigetre, Királyvár, balra.

Tisztelt Kartács úr, kedves kirájnő őfelsége és szeretve tisztelt császári öreganyja, ezennel. Becses lapját birtokába melyben sajátulag üdvöszöl vagyok bátor megkapni és az alantiakban tiszteltetem szíves értesítésére. Köszönettel meghatóan vettem, felséges sajátulag írt anzikszát melyben becses válaszát küldve énrám gondola. Csak azt felelhetem én is, hogy, amit az anziksz: őszinte kecses jóindulattal gondolunk Mi néhai Fülík Jimmi ekszuráló egykori felségedre, üdvöszletünket küldjük hívünknek.

Ha én azt írom „Mí” az is csak uraskodó többszamos, nem pedig azt jelenti, hogy kívülem a vörös Vaszics, a Buszkó Mótsing és a Pofa Jenő úgyszintén üdvöszlik, bár ezek is kecsesen gondolnak felsékre, mivel nagyon dicsérem. De csak rám vonatkozik a királyszámostöbbs.

Kikötöttünk Hola-Luluba, ami fővárost képez Havaiba, jelentős rakodói vannak, nagy kocsmái, imbozás rassziák és igen számot evő pofoszók lakják. Különösen, ha én érkezem. Itten újból találkoszám Piszok Alfréd nevű kapitánnyal, akit most már sajnálok, mer esz csakugyan fácsar látvány. Ha kegyed tisztelt kiráj úr látná esztet, akit úgy hívtak a kínai kalózok, hogy A Tisztátlan Fukar Sárkány, Yu-Hi. (Yu-Hi kínaiul azt jelenti, hogy „szép kis disznó az illető”), ha ezt látná, ijen részvétell!

Erről beszélt az egész Velő Tanya (Dining Room a Vidám Kiloccsantóhoz), ahol ötórái verekedés van és itt találkosznak az alsó körök személyiségei, kik előljárnak a rossz példával. Itten van egy művésznő, akit szeretve csodállok tisztelek, gyöngéden és nemesen zongorászik, igazi művész és régi tisztelóm. Gondolhatya felsék, hogy esz nem olyan züllött kocsmái zenész, mint a hozzáhasonlók. Szépen zongorál, de hegedül is és lantol és külnyelveket is tud.

Az is lehet, hogy dinasztikát alapozok vele nőülés által és gondoskodom, hogy felsék utódai ne hiányoljanak trónkövetelőkben. Ennek a követelőnek az anyja, apai ágon Pepita Ofélia lesz, ki minden nap a Velő Tanyán sétahangversenyez fel és alá a helyiségben...

Itten monta esz a szegény Piszok Alfréd, hogy álmódott a Szöld Pofa nevű kísérteties hajósról, aki kockászott vele és Murafjef, egy hónaljfejú barátja dettó és a csatornán látta a kísértethajón önmagát.

Elejinte gyanakodtam. Mert akármilyen valószínűjén hangzott esz a történet, vigyászni kell a Kapitánnal. De mégis beláttam: Szegény ember: ez kész! És ojan sajnálásra méltó, mer senki se sajnálja.

Mostan a Fő!

Hajnalban mentem szénrakodásilag találkozni a Hallató Trukics nevű barátommal kivel boldog időkben sok meghitt menekülésben vettem részt. Bányászati egyén volt valaha eszért jól tud páncélszekrén robbantást és van mintik kis dinamit kéznél nála. Mer esz 1. használhatójan életveszélyes ember és 1. nagyon kedves, rokonszenves létrája van neki. Melanie nevezetű a létra, nyolc foga van és eszért 8-emeletes Trukicsnak is nevezik őt a rendőrök. És minden fetyhász gondnok tudja, hogy Trukics létrájára vigyászni kell a megörszendő depók osztályában, ahol az ember tárgyai is kitöltik gazdájuk büntetését. Mivel ha nem vigyásznak Trukics létrájára, akkor őt megtarthatnák életfötyig rabnak, mivel esz a Trukics egy pár kiskorú dinamitpatront hozna nekik. Kiskorú az ojan dinamitpatron, amit gondnokság alá lehet helyeszni és a patron a gondnokság alatt felrobban.

Esz a Trukics nem lehetne uralkodó, mer nehéz lenne megöregíteni. Napolejon kartácsunkat könnyű volt a róla elnevezett Ajacsióban egy főt téren megöregíteni négy testvér rokonával, akiket alakmelléknek szobroltak, továbbá az orosz Cár Péter nevű uralkodót, akit lován öregítették meg. De hogy lehetséges esz a Trukiccsal? Álljon egy szobor talpazaton, főt téren létráson? Így az hiszik hogy egy vilákhírű ablakputcolóról van szó. Engemet lehet most (és foknak is) öregíteni szobornak lábszárvédővel sapkába, amint jobbomba kard, balomba revolver és köszben egyik kezemet áldójan terjesztem a népre...

Szóval találkozám a szémparton ezzel a 8-emeletes Trukics cimborával aki fogánál hozta a létrát és mondam, hogy felmegyünk ety hajóra. Szokása szerint az felelte, hogy nem szólt semmit. És mentünk a kikötőbe, ahol esz a másik zekszpecidijó gőzös, a világ legfurcsább nevű hajója áll. Aminek esz a neve: *Na Hogy Van Ez a Wagner?* Furcsa név. Ere a következő elhangzást párbeszéltek:

„Ez az?” kérdeszte Trukics és nagyon megáll.

„Esz.” mondom és ámulék. De ő erre az felelte, amit ety derült égből a villám:

„Szervusz.” Hüje esz vagy mi? Egyszerűen megfogja a Melanie létra fogát, belekarol és távoszik önagyságával.

„Hé! Hova mész?”

„Iszok”.

„Nem gyösz a hajóra?”

Erre mint ety derült égből lecsapódó marhaságot mondja:

„Nem metyek. És te se. Esz nem hajó. Esz a pokol! Itt nem lehet senki erős.”

Nagyon meglepett, mer ijén sokat még soha életében nem beszélt. Két heti készletét monda el.

„Trukics!” kijáltam csodálón. „Én nem is merek rád! Te félsz ettől a hajótól?!”

Erre jött a meglepő. A Trukics félt! Látszott! Habza! Esz a Trukics sem nem kötekedő, sem nem verekedő, és kerüli a késelést, esz a Trukics olyan hoty átmety az uccán, ha ütik etymást, nem szeret pofozódást, verekedést, esz csendes és gontolkodzó, amiben engem rám emlékeztet. De aszért mindenki tudja, hogy ha békét hatyják, asz már anyi mint egy kis életbiztosítás. Eccer a viszjavító munkások csöveket raktak és amik aludt igénybevették létráját. Eszek tizen voltak a vascsövekkel. De ő a pusztá keszeivel nekik ment a munkásoknak és ety percen belül cső-csővön nem maradt. Eszért kérdeztem tőle újra:

„Te félsz 8-emeletes Trukics?” Erre ő eszt felelte:

„Én félek! Én oda nem megyek!”.

Esz még meglepőbb volt, hogy ijen újabb szóáradást mondott, de ami mék jobban fejen ért mint nyílt égből lecsapó gumibot, asz mégis annyi, hoty ő fél. Talán túlvilágias, szellemi hazajárásba hisz esz a régimódi levilágosult babonás? Oljan aki kíséretektől fél, hogy eszek éccaka kislisszolnak koporsóikból? (Ety ijett láttam Felsékednél a Citad Elláról nevezett várba. Erre jó lesz vityázni.) Aki a mai csodás technika villongásába még hiszi az ijen marhaságot, asz nem tekintendő kultúrának és a szemembe antiinteligens egyén. Szóval esz a 8-emeletes Trukics ety 6-emeletes marha. Eszt gőzöltem vele, de ot hagyta.

Tisztelt Felsék! Ety nagyon bölcs kitűnő ember mondta: senkit se neveszünk marhának tényállás előtt! Esz ety nagy mondás és tőlem származ, sajátulag. A festői dokkon kies alakok sliszoltak és mivel dagály érkeze, hát nedvesség lett a kikötői éccakába.

Én csónakkal óvatosan megközelítem a hajót. Jól látom, ahol a naty betűkel áll a hajónév: *Hoty Érszi a Wagner Magát?* (Mintég röhökni kell, mer hajónévbe ijen hüjét eddig melőztek.)

Persze felmáztam és akor láttam, hoty esz mijen kosz kis hajó. Csupa piszok, meg deszka és asz mind recseg. Ety lámpa se égett. Gondoltam, hoty esz most érdekes lesz, mivel elviszem a kofferbe börtönzött Gusztaf Bárt. Új dolog. Tudóst még nem loptam. Asz biztos, hoty furcsa ety hajó... Még a levegő is nehéz volt. Megnézem, hogy mi van it! És négylábkézen lopkodtam magamat előre és asz embernek lüktet a nyaka mek nyilal a fejszontozása a ködbe, a nedvességtől, mek esz a csend is ety ijjen sötét fedélzeten... És nyitva asz összes kabin ajtó, mintha iten éppen most elment volna asz egész hajó it hagyva laktalanul mindent.

És a rohadó deszkának ojan furcsa patika szaga van... És... mostan valahol harmonikásztak...

Én igazán zeneileg nem citerázok a harmonikától. Nem vagyok babonás, mer engem be kent egy növénnel Timor szigeten a varásló, hoty nem fok asz átok, pláne, ha ijen váltságoskor helyzetbe kerülök és kétszer kiköpök kelet felé. Több mint kétszer, gyorsan kiköptem kelet felé. Később nyugat felé is. De asz ember leköpheti a szélrósa minden irányát; ha etyszer kulturás akkor nem hiszi, hoty ijjesmi használ kísérek ellen. Ha pedig nem hiszi, hoty használ a köpés, akkor félni kell a kíséretektől. Azt hiszem esz készfekvő.

És akkor aszért én még se pucoltam meg. Pedig szél lett és zörge csikorga minden. És gondolám benészek ety kabinba. Iten rossz szag volt és sok légy. Nem is tudom mi van, ami iten ojan, mintha nemcsak a flanel sorhajókabát, hanem mellemnek kasa is szűk volna. Pedig százhetvenes kebelbőség van jelen, ha teleszívom magamat. És teleszívtam és kifújám és letörlém homlokom és mégis a kasmellem szűk volt. De aszért mentem.

És kiköptem észak felé és dél felé is...

És sehol senki sem volt. Mindössze én. És akkor a fenégbe indulám egy lépcsőn, ami akkorát nyikordult, mintha torka lenne és arra léptem volna, hogy sikoltani kell neki.

Kegyed jó házból való uralkodó, de azt hiszem megállt volna a Kegyed királyi délceg vére is, mint ahogy én is úgy érzem, hogy megállt a szívdobbanásom, mint a mozsárba tört zsebóra, ha fazon nélküli aranyt képeznek belőle. A fenégre vezető csapóajtóra nehéz ládát tetek. Rém nehezet. Eszt elgurítám utamból.

Mer a fenékbe sötét volt és valami egészen furcsa... És a vacak deszkától közel hallatszott a hullámcsobolás. És valami ojan rossz szag, ami fent is volt. Amire most rájöttem: Iten karbolszag van! Esz pláne kissé enyhén randa érzésnek bizonyula.

És mentem előre és mostan fentről és messziről egész csendes zümmögéssel harmonikásztak a kíséreték. Igen kísértetek, mer én nem vagyok babonás köpködésnek hinni! És akkor megbotlék valamibe, és asz lejesett és legurult dübörögve ety pár lépcsőn, ami a fenék méjebb részét képeszte. Ijetten megálltam és vártam. Csend!

Lenyúltam ahova rugék és ety hosszú láda teteje volt. És a ládába meginn rongy.

Ez olyan... mint... koporsó!

...Uram Atyám...

Ekor a szellőző ablakon bemendegélt a hold ide és már akkor nagyon préselt engemet a karbol és ekkor a hold odasüte és láttam, hogy igen sok patkány van itten és legyökéződött a lábam, mer én már mostan gondoltam valamit, ami ojan volt, hogy félni kellett a Vaneknek és remeghetett a Trukics és vacoghattak a Melanie nevű létra fogai is... Joggal!

És akkor én nem is kaptam levegőt, pedig teljesen nyitva lehetett a szám.

A holdfény a falra érkezett szembe! És akkor láttam egy ládát, amin esz állt!...

BRIGITTA

És erre csak azt tudom, hogy rohantam! Mint asz örült! Követkeszett a legmagasabb pucolás! Amit alatvalóak usgyének is hívnak!

...Sohasem fogom tudni, hogy kerültem én a Velő Tanyára vissza. Azt tudom mikor bejöttem lihekve, mindenki felállt és rámnéztek. Mer ojan lehettem, mintha a főt térről jönnék, ahol már megöregítettek gipszbe.

Felsék jó családból van, de tudhassa: a Fülíg dinasztia sem szívбайos, de ha nekem eszt még etyszer át kellene élni, inkább legyek újra asz ádeni Crikley nevű főfelügyelő dolgoszójába, aki rém kíváncsi ember és állítólag asz ő birtokába található a világ legnagyobb pofonjai. Adja át Felséked a Királyné Naccságának és asz Anyacsászárné ökorosságának is jóindulatú alázatomban. Továbbá Felsékedet kiváló tisztelettel maradtam értesítve hűségese trónhelyettese.

Nagyrabecsületem kifejlesztésével:
don Fülíg il Jimmy, de kissé

begyulladtam, mer mégis csak még a világon nem volt ijjen, mivel kellett gubó pestis asz ety veszéjes megbetegedés, továbbá teljesen fertőző.

don felülírott, di Fülíg.

TIZENHATODIK FEJEZET

És most jön a fordulat.

Az olvasó higgadtságát kérem, amire különben állandóan szüksége lesz a vérfagyasztó história folyamán, amelyben kísértetek és borzalmak hemzsegnak, attól kezdve, ahogy a *Stanley Up To Date* elhagyta Honolulu-t, öt nap késéssel. Mert itt jelentkezik a dermesztő, kiszámíthatatlan végzet hírnöke.

Jön a nő!

Mindig így kezdődik! Vigyázat! Figyelem!

A férfi mindent kiszámít alaposan, előrelátóan, precízen, véglegesen. És erre jön a nő! Másodpercenként százhusz kilométeres hazugságokkal, lihegve, hadarva, szemlesütve, ájuldozva vagy mosolyogva; egyszer csak jön, és mindent halomra dönt!

Aztán leül e halomra, és kipúderezzi magát. És őszinte részvétét fejezi ki.

Óvakodjunk a nőtől! A legegyszerűbb mindennapi fogalmak is zavarosak lesznek, ha nővel kapcsolatban akarjuk tisztázni őket. Vegyük például a szerelmet.

Vagy ne vegyük? Mindegy. Tehát vegyük. Itt van például a szerelem.

Hol?

Bocsánat, hogy a szavamba vágok, de ezt most tisztázzuk végre. Hol az a sokat hangoztatott szerelem?! Ki látta? Az illető tartsa fel a jobbik esztét.

Na ugye?

Pedig ez roppant fontos! Mert regényünkben is megjelenik ez az izé, és szintén sok bajt okoz. A szerelem mindig bajt okoz. Tehát kategorikusan közlöm: szerelem nincs! Vagy helyesebben: kizárólag szerelem van. Beszélni kell erről. Nagyon fontos, mert ha kikapcsoljuk a szerelem nevű fogalomzavart az eshetőségek közül, úgy határozott terv szerint élhetünk. És ki mondja, hogy ez nem fontos?

ÉN!

Felelőtlenségem teljes tudatlanságában állítom, hogy Mr. Theónak igaza volt, amikor nyomban konstatálta, hogy ezzel a nővel nem szabad szóba állni, és azután öt napig szóba állt, ült, táncolt, járt prózában, dalban és sóhajok között szüntelenül ezzel a nővel. Azt hiszem, még csókolódtak is. Öt nap múltán azonban nyers kacajjal a lelkében konstatálta, hogy a nő egy ön- és közveszélyes elem, aki elől menekülni kell.

Ekkor megkérte a kezét.

De Lilian kimondta a boldogtalanító nemet. Így a *Stanley Up To Date* útnak indulhatott. A hölgy szép volt. Csak ne keressük a logikát mindenben! Indokolás nincs! A nő olyan, mint egy költői hasonlat. Ha szép, akkor az sem baj, ha nincs semmi értelme.

Az események itt nekivágnak, vihartempóban. Indulás: 18.20 óra. Theo öngyilkossági gondolatok között hivatalosan értesül, hogy az angol uralkodó rokona, Lord Hamilton elkíséri az expedíciót.

Délután 19.40 óra. Ismétlem: 19.40. Közép-ázsiai, amerikai, valamint az összes világtájak időszámítása szerint Wagner úr részegsége csodálatos tüneménnyé hatalmasodott, mint az aurora-borealis, ha teljes ívében kibontakozik a sarki égen.

Ilyen elképesztő, ahogy a sarki ívóból kibontakozik hetyke gyertyásan, zsebmadaraival, nadrágját két kézzel viselve, és Mr. Theóhoz megy legkékebb körszakállával.

19.45-kor hetedszer dobják ki a hallból, holott a jelenlévő szállodaigazgató hű barátságára is hivatkozik, a szumbavai fegyenctelepen eltöltött régi szép időket felemlítve. Végül Mr. Theo arra jön éppen, és Wagner úr ügyét felkarolja. Miután felkarolta, beülteti egy fotelbe.

Mindenki ijedten nézeget, mert a hallban állandó madáracsicsérgés hallatszik, és nem értik.

19.56 perc, 7 másodperc. Wagner úr felajánlja 5000 dollárért a hajóján raboskodó tudóst.

19.58 perc. Százdolláros ajánlaton Wagner úr nyersen kacag, és távozni készül, de felemelik a földről, és leporolják.

19.59 perc, 1 másodperc. Wagner úr habozás nélkül elfogadja a százdolláros ajánlatot.

Mr. Theót a golfkutatók érme meggyőzte Gustav Bahr azonosságáról.

20 óra 10. A hajó még alig készülődik. Dalolás hallatszik, Vaszics lenéz. Wagner úr keménykalapja imbolyog lenn a vízen, rezgő világításban, mint valami ócska bója.

- Mi újság?! Te csibész!... Most megismersz? Zsakettben bezzeg hencegtél. Ide figyelj. Egy ládát hoztam a gazdádnak. Nem akarsz vásznat venni?

És énekelni kezdett, de egy szélroham folytán a gyertya lángja belekapott a kalapjába, mely fellángolt. Megszokott mozdulattal a víz alá nyomta, és újra feltette az ócska, fekete nemezholmit. A gyertyáról most zöld moszat is csüngött.

Végül fenn volt a láda.

Már égnek a lámpák, amikor még egy szállítmány érkezik. Fülig Jimmy is hoz egy ládát. Senki sem tudja, honnan.

Leviteti a kabinjába. Egy veszett ember száll ki belőle. Megveri és a szekrénybe zárja. Később beteszi a szekrénybe a viharkabátját és egy adag felvágottat.

Az illetőt közben ismét megveri.

Este 24 óra semmi perc.

A *Stanley Up To Date* elindul. Zene, tömeg stb. A partról háromkéményes hajónak látszik a gőzös Maxbell úr roppant cilindere következtében.

Lord Hamilton egy elegáns ősz úr kíséretében jött a hajóra. Jól ismert, szőke, diákos feje nyájasan bólogatott mindenki felé, és kísérőjével együtt kajütjébe ment, ahol fogadta Mr. Theót.

Arra kéri, hogy jelenléte itt a hajón ne okozzon semmiféle feszélyezettséget, mint egyszerű magánember utazik.

Őlordsága mindenkivel megismerkedett. Kissé zavartnak látszott, amikor Sir Maxbell után a többi kutató nevében doktor Rüger kórboncnok üdvözölte. És a műötvs átnyújtott egy bronzplakettet.

- Ki van még? - kérdezte idegesen öfensége.

- Van még egy elsőrangú futballbíró - felelte Mr. Theo szemrebbenés nélkül - és az az elegáns úr ott egycsovű messzelátóval. Schwachta Szókratész, vagy Knapp, örült és virágkertész, ahogy tetszik. Ez minden.

De tévedett.

Cíteraszó hallatszott váratlanul.

- Uram - súgta Fülíg Jimmy -, elhoztam Oféliát, mert nem élhetek nélküle.

- Ember! Mit fog csinálni itt ez a zenésznő?

- Majd megfigyeli bűvárokodás közben a futballbíró, a hóhért meg a kórboncnokot és utánozza őket.

Mr. Theo maradék erejével szabadkozott kissé, de utóbb belátta, hogy elengedhetetlenné vált egy gitározáshoz értő másodalkoholista jelenléte az expedíciónál. És meghajol a művésznő személyes érvelése előtt:

- Egy expedícióban sem muszáj unatkozni - búgta Pepita Ofélia. - Jobban végzik a tudományos bűvárlatot tangó mellett, amikor énekelek viccelek, gitározok...

- Még szivarozik is - protezsálta melegen a fregattfőhadnagy, és Mr. Theót ez végképp levette a lábáról.

A *Stanley Up To Date* teljes gőzzel, vidáman, bizakodva sietett célja felé. Irány: délkelet, idő: délután 16.20 óra. Ragyogó este!

...Reggel Fülíg Jimmyt az ágyból rázták ki. Az illető Mr. Theo volt.

- Hallja! A vörös Vaszics megszúrta a Borck nevűt, és egy Pofa Jenő valakinek letörte a hüvelykujját. A futballbíró válik a feleségétől, a hóhér provokálta a műötövöst, senki sem tudja, hogy merre megy a hajó, mert Watson nikotinmérgezést kapott az erős virzsíniák következtében, és Maxbell még alszik, mert reggelig tart nála, amíg megtanul egy tangót! Én...

...Nem folytathatta, mert az aránylag csendes időjárás ellenére hirtelen recsegve megdőlt a hajó.

- Megőrült a kormányos!

- Nem - felelte Mr. Theo, és siralmasan hozzátette: - Mit csinált, maga briganti! Eldobhatom az expedíciót! A hajókormányánál Pepita Ofélia áll és gitározik!

FÜLIG JIMMY LEVELE ST. ANTONIÓ FŐHERCEGHEZ,
A BOLDOGSÁG-SZIGETEK URALKODÓJÁHOZ

Tisztelt Felsék!

ALMIRA,
Királyi vár, félemelet

Tehát elindulánk a hajóval és bizon kelemetlen volt esz, mer a Tejó ládájába, pénzért a Kockás Ofélia művésznőt találta.

Esz a pizok Wagner, aki mék makát is felcsempézte, mer nem volt visszafelé gyertyája mivel viszes lett.

És itt van egy igazsi tudós is asz én szekrényemben személyesen és ha kijönni akar, olyankor ütöm. Ez a Gusztáf Bár.

Esz úgy volt, hogy mielőtt indula a hajó, Oféliával voltunk és jött az ötlet! Kockás Ofélia is jöjjön velem! Tejó nevű tulajdonosom sajna Pepita arámat nem viszi. Nagyon sírt, mert rövid együttlétünkötől is igen fősze volt. Beszélting a Wagner úrral. Egy jó tervet. Hogy ő ládában felviszi a Pepita Oféliát a hajóra, mer van csónakja.

Tíz dollárt kért esz a pizsok és mék aszt asz érmet is, ami véletlenül nálam maratt, amikor mutatta.

De aszután értesít enketet a Tejó, hogy nem érti: Ő köszbe mekszereszte Gusztáv Bárt és most sürgönyözött a titkár, hogy a közeli szigeten hotelben van. Eszt küldte a Torn titkár és esz az a tudós, aki elől begomboltam a szekrént. A Tejó monta, hogy én menjek eszért a tudósért és ládába vigyem kajütöm szekrényébe, ahol csak én érintkeznék vele. Így ez biztos. Elhozom és a kabinomban kezelem az elveszett tudóst, míg meglesz a kutatástól. Én vagyok az ügy lelke és a feje az egész fejetlenségnek. És elmentem motoros csónakkal a festői szigetbe, ahol ottan volt ety bajuszos 1-én, aki szoknyát hordott és különben is látszott, hogy nincs rendbe az apnormalitása.

Ő volt a Gustav. A szoknya is egyezett. Mert hogy nincs nadrágja aszt én idéztem, amikor a szekrénbe begomboltam. Most az arcát is láttam. Ez se szebb.

„Maga asz akit titkár kidobott?”

„Öccör is” - feleli.

„A Mr. Tejó miatt?”

„Iken. Egy bangból is mijatta.”

És mesélte, hoty nem volt neki nadrágja: Mondom aszt én tudom, mivel a szekrénből láttam sajnos. Most a fő, hogy gyerünk. Aszt mondja ő, hogy szeretne kicsit körülnézni Holló-Nunuluba, mer itten saját fija van neki és saját nadrágja, mert a mütöltőhöz küldte őket. Montam ez nekem nem diferens ás ő nem mehet sehova csak ládába. Ez neki nem tetszett. De montam hogy mégis úgy lesz, mer ez a Tejó paranca. Ez folyton kijabált, hogy vele ne csináljanak ilyet! Nem tűri! Már-már úgy látszott, hogy nem tudom teljesíteni a parancsolást, de mit tesz Isten; váratlanul úgy fejbe vágtam, hogy egészen csendes lett.

Még a reg nem is derengezett, amikor a pasast a ládából a kék szekrénybe tettem. Megpróbált lármászni, de én figyelmeztem, hogy csendet kérünk, mert ha itten ordítani merészel akkor én majd ötet két egyforma pofon következtében a földdel teszem egyenlővé.

Köszben a másik bezárt ládából előjött Ofélia, aki arám. És sétáltunk. Láttam, hogy a vörös Vaszics majd fel falja a szemével. De mondtam neki, hogy hiába gondol rá, mer esz nem olyan mint a többi, hanem ez olyan leány, hogyha valaki megpróbája elcsábítani annak én beverem a fejét egy szénlapáttal.

Úgy is lett. A Copra szigetig a legénység minden tagját fejbe vertem már a szénlapáttal. Volt olyan akit háromszor is. Sajnosak az utasok! Csak a Macbell nevű tudósfej nem lesz beverve, mert öreg és becsületes. De addig is szíves viszontlátással kelt, mint alul írva:

don St. James di Fülüg,

de megjártam, mert másnap amikor eszt a levelet bedobom már fix dolog, hogy a Macbell nevű tudósfej sem képez kivételt a beverés alól, egy szenes lapáttal. Tisztelettel:

don felülirott.

TIZENHETEDIK FEJEZET

A vad és ijesztő események a növekvő forróság ütemében fokozódtak, ahogy a hajó teljes gőzzel mind közelebb jutott az Indiai-óceánhoz. Kora délelőtt Mr. Theo félrevonta Wagner urat:

- Ide figyeljen! Egy régi ismerőse utazik velünk, akivel maga együtt volt bezárva régebben. Most azt szeretné, ha maga úgy tenne, mintha nem ismerné őt a Sing Singből. Nézze, ott jön...

Hamilton Lord sétált gyanútlanul valamivel távolabb, és nem is sejtette, hogy Wagner úr felismeri.

- Ez egy nagy csibész! De nem a Sing-Singben ültünk együtt, hanem San Franciscóban. Ott sokat lökdösik a foglyokat. Kérdezze majd meg tőle, hogy mi lett a Bicskás Harryból? Az neki jó barátja volt. Halló!... Jó, jó, nem fogom felismerni. Mit akar?... Maga mindig rángatja az embert.

Hamilton Lord döbbenetesen megállt a „halló”-zásra. Mintha csodát látna, úgy meredt a kék-szakállú torzonborz egyénre, aki éppen rákacsintott néhányszor, és megfenyegette mutatóujjával, de azután gyorsan a nadrágjához kapott.

Tipikus délelőtt a *Stanley Up To Date*-en: Egy kis szigetnél szemet vesz fel a hajó. Újságot is hoz a motoros. Quebra, a Pacific Óceánon bolyongó spanyol kalandor itt is, ott is kisebb zendülésekkel szítja a nyugtalanságot, és már kerek félmillió dollárt tűztek ki a fejére, de hiába!

Rövid intermezzo Sir Maxbellel, aki ma ismét ráfanyalodik az „orvosra”. De ez nem hajlandó a tanár megnyugtatóására lelkiismerete elleni diagnózist csinálni, Mr. Theo viszont nem hajlandó vesztegetni.

Maxbell tanár úr apró vörös pörsenéseket mutatott a karján Schwachta Szókratész vagy Knapp úrnak (ahogy tetszik).

- Azt hiszem - szólt Maxbell -, ez vérmérgezés.

- Én is úgy látom... de még nem biztos. Szédülést nem érez?...

- Nem.

- Hm... Szokott ön reggeli előtt sétálni?

- Nem...

- Akkor ez lépfene - mondta, és felvonta két vállát, mint aki sajnálja, de hát nem tehet róla.

- Mondja! Ön tréfál velem?! - kiáltotta dühösen a tudós. - Legalább tíz halálos betegséget állapított meg eddig nálam!

- Úgy van. Érthetetlen, hogy ön még él. És kérdem én: miért?... - Megfordult, kedélyesen a korlátra könyökölt, és csevegve magyarázta: - Az ön baja, Sir, ritka és gyógyíthatatlan: paralokális molesztitisz néven retteg tőle a tudomány. Sir Aurél Pincetta, a nagy oxfordi tudós szerint az ilyen embereket legjobb volna egy jól irányzott injekcióval megváltani kínjaiktól.

És belenézett gyönyörködve egycsovú messzelátójába. Mindig gyönyörködve nézett bele ebbe a csőbe.

Maxbell ordítva rohant Fülüg Jimmyhez.

- A maguk orvosa egy hóhér! Érti?

- Azért, mert valaki hóhér, még lehet orvos - mondta Fülíg Jimmy ijedten, mert azt hitte, hogy Maxbell rájött a csalásra.

- Ez az alak nem ért a mesterségéhez!

- Talán mégis ért hozzá - felelte tárgyilagosan. - Állítólag csak a kaucsuk kezelője okozta a bajt.

Ez a válasz végleg kihozta a sodrából Maxbellt, mert teljesen hülyének vélte. Tajtékozva sietett műszereihez. Ezalatt Rüger úr a szalonban pofonütötte a műötövst Pepita Ofélia következtében.

Mondom, kedélyes, megszokott délelőtnnek látszott ez is, mint a többi. Ekkor Mr. Teho megérintette Fülíg Jimmy vállát.

Ilyen sápadtnak még sohasem látta gazdáját.

- Rádiogram jött Honoluluból - szólt Mr. Theo rekedten. - Gustav Bahrné váratlanul meghalt. Repülőgépen akart jönni, és... útközben.

- Uram - szólt halkán Fülíg Jimmy. - Tudja, hogy nem vagyok babonás, de most legszívesebben visszafordulnék.

...És a *Brigittá*-ra gondolt. Ezt a kalandját elhallgatta Mr. Theo előtt.

A milliomos már nem mosolygott a fregattfőhadnagy naivitásán.

Gyönyörű napsütésben csillogott a sima, végtelen óceán, derült, búzakéksínű volt a mennybolt felettük, és mégis...

Itt a Halál!

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Kezdődött...!

Először csak apró, baljós előjelek villámlása, azután a végzet mennykőcsapásai sújtottak le gyors egymásutánban.

Fülig Jimmynek Theo megbízásából vállalnia kellett, hogy tapintatosan közli az asszony halálát „Gustav Bahrral”. Tehát először csak ennyit írt a szekrény alján becsúsztatott levélben:

„*Van-e szíves tudomása tisztelettel, hogy értesültünk: Gustav Bahrné elindula San Franciscóból és ezentúl Honoluluból repülőgépen jön. Alulírott.*”

„Nem tudtam, Hős asszony. Imponál. Mondja, hát egy percre se ereszt ki a levegőre, maga bitang?”

- Cinikus fráter - mormogta Theo, amikor értesült a válaszról.

A második levél az események kíméletes előkészítése:

„Van szerencsém közlésbe hozni, hogy értesülünk: Gustav Bahrné megbetegedett a levegőben, hova maga nem mehet járni, mert itt állok bottal.”

Válasz:

„Amennyiben továbbra is visszatart, úgy elátkozom, hogy ön is beteg legyen! Pimasz!”

No itt a legfőbb ideje, közölni a valót.

„Vettem nb. átkait és ezennel van szerencsém, hogy legyen erős. (Asz nem árt errefelé.) Most gyött egy gramm rádió és miszerint van szerencséje tisztelettel alantiakat: Gustaf Bárné útközben légűdés következménye elhalálozott.”

A válasz érthetetlen és meglepő volt:

„Sajnálom szegényt. Megtehetné, hogy ad nekem egy kis szalámit. Utálom az örökös marhahúst. Ezt értsék meg, könyörgöm!”

Fülig Jimmyt annyira felháborította e hihetetlen lelketlenség, hogy aznap nem adott sem enni, sem inni a szekrény rabjának. És délután beadott neki a szekrénybe egy imakönyvet.

- Maga elfajzott istentelen! - szólt erélyesen. - Imádkozzék legalább szegény asszony lelki üdvéért!

- Én imádkozom - felelte a portás ekkeseredetten -, de adjon szalámit. Nem bírom a marhahúst...

Fülig Jimmy erre leöntötte egy kancsó vízzel.

Szegény portás keservesen sírt, és könnyeit törölte az ágyterítőbe. Ha ezt tudja, dehogyis jön el. Mindennek a nadrág az oka, amit a bank cégjelzőjével, egy csomagolópapír alatt véletlenül perforáltak.

És este beviharzottak a végzetes események.

Sok csillag ragyogott, a víz is furcsa, halványzöld izzással vált szét a hajó körül, és hosszú vonalon irizált mögöttük a felkavart világító állatkák fénye, és nagyon távolról egy melódiát hozott a szél.

Wagner úr énekelte a Zöld Disznó belépőjét a Bajazzók című operából mélységes bánatában, amiért bezárták egy burgonyaraktárba, mivel nem tűrhették tovább, hogy a délután folyamán negyedszer is elájult a futballbíró felesége. De hát ki tudott volna ellenállni Wagner úr helyében, amikor megpillantotta egy régi cimboráját, hogy ne tárja mindkét karját ölelésre?

És ezt Wagner úr nem tehetett többé!

Pepita Ofélia Maxbell tanár mellett ült, és elfogódottan játszott egy szeksztánszal.

- Milyen szép este van... - rebegette a művésznő. - Sohasem hallotta, hogy vannak, akik kiválasztanak egy csillagot?

- Hogyne - bólintott a tanár. - Archimédesszel történt. A csillagokról kijelentette, hogy válasszanak neki az űrben egy pontot, és elmozdítja helyéből a földet. Ez a pont tetszés szerint választható. A fő, hogy fix legyen.

- Az igaz - bólintott Ofélia -, fontos, hogy fix legyen, de ha nincs mellékes, az sem jó. Válasszunk csillagot... - Majd rövid szünet után még ezt súgta: - Én már választottam.

A szellőztető kürtő mögött Fülíg Jimmy komor árnya figyelte őket. És ekkor történt, hogy a Vörös Vaszics elszántan belépett a milliomos fülkéjébe:

- Uram! A legénység nagyon ideges. Hallottuk, hogy meghalt az a tanárné.

- Na és?

- És mostan szájharmonikázik itten valaki!

Így kezdődött.

A legénység összeröffen, kis csoportokban. Valami nyugtalanság feszült a hajón. Ideges rekedt hangok vitáztak. Theo Vasziccsal az egyik csoporthoz sietett.

- Én hallottam a harmonikát - süvítette hangtalan beszédével Petters. - És Buzgó Mócsing!

- A lépcsőlejártnál álltam - szólt Buzgó, és kivett néhány apró szöveget a fogai közül -, mert a huzalt szereltük Tüskés Vanekkel. Tüskés bement valamiért a konyhába...

- Egy baltát hoztam ki.

- Úgy van - folytatta Buzgó Mócsing -, én is ettem belőle, illetve én is nézegettem a baltát, és közben a szerszámraktárból meghallottam a szájharmonikázást.

Markáns, nyugtalan matrózarcok fogták körül Theót... Kinyitották a szerszámraktárt, és ahogy ezt előre sejtették: semmi.

- Végre is nem gyerekek maguk, hogy ettől megijedjenek! - mondta kevés meggyőződéssel.

- A Zöld Pofa zónájában senki se csodálkozott volna, ha a tanár meghalt felesége előjönne... - monda Borck.

- Aki rémhírekkel nyugtalanságot kelt - szólt hűvösen Watson -, az hamar találkozhat a tanár feleségének lelkével. Tizenkét golyóra töltött gyorsvonatom van ilyen utazás céljaira.

- És különben is! - kiáltotta Fülíg Jimmy, mert jól tudta, hogy ezek kizárólag halott embertől ijednek meg, tehát Watsontól is csak akkor félnek majd, ha már megölték. - Én tavaly a Jóreménység Foknál négyszer hajóztam el a Kriptafejű Morton árnyékújja mellett, de nem gyulladt be senki úgy, mint ti; az igaz, hogy ottan szív- és idegbeteg fűszerkereskedőket lehetőleg mellőztünk a matrózfelvételnél.

Mire befejezte rövid és különleges szónoklatát, lassanként elsompolygott az egész társaság, és Mr. Theo, bár némely tekintetben nem osztotta az előtte szóló okfejtését, belátta, hogy a leghelyesebb, ha mindenféle társadalmi rétegre a megfelelő pszichológiai eszközzel hatnak.

- Azonban - mondta mellettük halkán Mr. Theo - mégiscsak viccel itt valaki a harmonikával.

- Én nem vagyok babonás...

- Ez most már olyan világos, hogy nem is kell bizonyítania többé. Elsősorban szépen feltűnés nélkül kutassuk át a hajót.

Éppen indultak volna, amikor megdöbbenően horpadt oldalával, jó távol, ahol a tenger széle, mint pörgő tányér, éppen nagy ívben emelkedett, hihetetlenül rozzant bordáival feltűnt egy kávédaráló módjára döcögő hajó. A *Wagner Úr!*

Lerövidítették a hajó nevét, mely ekkor már világhírű lett mint képtelenség. Néhánynapos előnyét elég gyorsan behozták.

Az elaggott propellert pár óra múltán beláthatatlan távolságra és örökre elhagyják, annyi bizonyos.

Viszont Tüskés Vanek, az asztmás Petters és Buzgó Mócsing sokáig néznek a rezgő párák távlatában lassanként elmosódó *Wagner Úr*-ra. És azután észreveszik Fülíg Jimmyt, aki éppen a kapitányi hídon áll Watson előtt, de nyitott szájjal mered a tenger elmosódó szegélye irányában a messzeségbe, és vértelen az arca.

Csak ők tudják, hogy az özönvíz előtti papucs átfestve a komikus névvel, voltaképpen *Brigitta*, a pestishajó!

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Másnap Mr. Theo Fülig Jimmyvel tanácskozott. A hangulat, még az utasok között is, érezhetően nyomott volt a hajón.

A műötvs aggodalmaskodva mondta Fülig Jimmynek, hogy kevés a mentőcsónak, s ő ezt nyomban látta. A válasz rövid volt és markáns, de leírhatatlanul hatásos. Dr. Rügernek eszébe jutott, hogy gyermekkor óta nem imádkozott, pedig igazán istenfélő ember volt. Csak Schwachta Szókratész vagy Knapp (ahogy tetszik) nyugtalanította környezetét prózai nyugalomával. Egyre elegánsabb és rikítóbb angol raglánokban, kockás teveszőr sapkáknban és egészen sárga vakító cipőkben járkált a korlátnál, élvezettel nézve egycsovű messzelátóján a hajó mellett közvetlenül, tömören álló ködfalat.

Maxbell szerint egy komoly tudós, Du Bois Reymont ugyancsak hitt a kísértetekben, és Haeckellel leveleztek e tárgyban. Viszont Haeckel szerint, ha léteznek is kísértetek, azokat a fizika, a logika, a matematika és a kémia törvényei szerint eltehetik egy befőttesüvegben. Pepita Ofélia erre azt ajánlotta, hogy bontsák fel valamennyi befőtteset a hajón, hogy ne lehessen kísértet, és végül készítsenek bólét, azután, ha tangózni akarnak, ő majd játszik a citeráján. Az mégiscsak jobb, mint a szájharmonika.

Vaszics néhány legénnyel a fedélközön tanakodott. Nyugtalanág vibrált a levegőben, ingerlő és különös.

- Most külön átok - mondja Mr. Theo -, hogy a tudós két fokkal Tsiui mellett a Déli-sarkra vezet bennünket. És halálpontosan, mert olyan műszerei vannak, amelyeknek gyártását ellenőrizte.

- Azon már segítettem - ismerte be Fülig Jimmy. - Egyenesen Tsiui felé megyünk, mert van neki az a súlyos platinázott vacca, és elintéztem egy drót révén, hogy két fokkal hibádzik. Amit én gyártok, azt ő nem ellenőrizheti.

Lassan elcsendesedett a fedélzet. Mr. Theo bement a fülkéjébe, de nem feküdt le.

Egyedül akart szembenézni ezzel a kísértettel!... A mindenségit... Felvette a viharkabátját, külső zsebébe csúsztatta a revolverét és a kézi villanylámpáját. Azután kiment. Hol tartózkodhat valaki észrevétlenül egy hajón? Ez a kérdés! Újra lement a hajófenébe, ahol dr. A. Winter azon az utálatos napon eltűnt. Most is úgy álltak a ládák, zsákok és az iratszekrény. Pedig itt van... Jól tudta: a megoldás itt lappang a sötét, néma fenékben.

Felkattintotta a zseblámpáját.

Egy széles fénysáv lassan végigsiklott mindenben... A bordázat... a ládák... az iratszekrény... Gyengén hangzó zörgést hallott most...

Mi ez?...

Hiszen egy láthatatlan kéz már kiengedte A. Wintert. Üres a szekrény! És mégis! Megisméltődött...

Odament... Gyorsan elfordította a kulcsot, amely most is a zárban volt és kinyitotta az ajtót.

A lámpa kihullott a kezéből!

...Az iratszekrényben, félig holt állapotban Gustav Bahr, a földrajzkutató kuporgott kétségbeesetten...

HUSZADIK FEJEZET

Mr. Theo odaintett egy matrózt a fedélzeten.

- Hozzák fel az iratszekrényemet a fenékből, úgy látszik, kikezdte a penész! - intézkedett Theo.

...És végre, annyi viszontagság után és oly hihetetlenül komplikált módon, Gustav Bahr csakugyan ott volt ama milliomos ifjú szekrényében, aki elindult egy napon, hogy akár a halállal is dacolva megkeresse. Most azután kiderült a következő:

Gustav Bahr szerzett a porszívóvállalattól annyi pénzt, hogy repülőgépen Honoluluba mehetett. Váratlanul, amint a kikötőben sétált, egy nyájas őrült a nyakába borult, megölelte és megcsókolta, mert felismerni vélte Gustav Bahrban régi cimboráját, kivel a tokiói toloncházban feledhetetlenül meghitt napokat töltött együtt. Gustav Bahr szerencsés félreértésnek látta ezt, amikor megtudta, hogy a kedves üvöltöző egy hatalmas hajóvállalat vezérigazgatója! A tudós megemléltette, hogy lemaradt a *Stanley Up To Date*-ről, és szeretne valahogy feljutni titokban, de úgy, hogy csak a tulajdonossal, Mr. Theóval beszéljen. Az ordítóva csevegő idegen nyomban közölte, hogy Mr. Theo régi jó barátja, rokona is, és szép időt töltöttek el együtt több fegyházban, amiről Gustav Bahr most őszintén kimondta, hogy ha előbb tudomására jut, úgy semmi körülmények között sem társul a milliomossal. Szóval, Mr. Theónak ez a rokona vállalkozott, hogy felcsempészi őt a *Stanley Up to Date*-re, így került a parton egy ládába. Azután hiába igyekezett kijönni innen. Pedig azt is tudta már, hogy másik hajóra vitték. Azonban későn jött rá! A láda fedele nem volt csukva, de állandóan tartózkodott valaki a közelben, és valahányszor kibújt kissé, nyomban felpofozták, úgyhogy ezt egy idő múltán abbahagyta. Később észrevette, hogy senki sem tartózkodik a fenékben, viszont a csapóajtóra súlyos ládát vagy hasonlót helyezhettek, mivel képtelen volt felnyitni. Azután egy éjjel valaki belopódzhatott a hajóra. Óvatos lépésekkel közeledett. Azután a lopakodó alak egyszer csak azt mondta: *Uramatyám...!*, és elrohant, mit sem törődve azzal, hogy zajt üt. Ekkor a tanár elhagyta a kis ládát, amelyben a Wagner úr által feldicsért mutatványát végezte, mely büszkévé teszi. Viszont lehet, hogy nem tud többé teljesen felegyenesedni, ami azonban az ő korában már mellőzhető. Szóval lemaszott a hajóról, és a körül vesztegelő sampanok egyikével a *Stanley Up To Date*-hez evezett. Itt felmászott egy kötélre, besurrant a raktárba. Várta az iratszekrényben, hogy Theo lejjön végre. Tegnap, az ördög lehetett, hiszen lépést sem hallott, ráfordították a kulcsot, és már haldoklott, amikor ma kiszabadította a milliomos.

- Mondja csak - suttogta Theo -, mitől ijedhetett meg az a belopódzó a hajófenékben?

- Fogalmam sincs. Ott ládák voltak mindenfelé. És mindössze ezt láttam. Továbbá néhány egészen nagy pofont.

- Nem tudja, hogy hívták ezt a hajót, mielőtt „Na Mi Újság, Wagner Úr?” névre keresztelték?

- Mi volt a neve a hajónak? - kérdezte rémulten a tanár. - Ön tréfál!

- Nem. Ez volt a technokrácia korának szenzációja. A hajó neve, melyen Önt fogva tartották, *Na Mi Újság, Wagner Úr?*.

A tanár visszaroskadt, és megtörten suttogta:

- Uram, ennek nem szabad kiderülni... Már az is ijesztő lesz, ha életrajzíróim ilyen címen írják meg történetemet: „*Tűzön, poklon, tengereken át egy iratszekrényben!*” De kérdem Önt, hogy festene Columbus, vagy hogy ne mondjam, Peary élete, ha ennek egyik nevezetes fejezetcíme így hangzana: „*Na mi újság, Wagner úr az örök hó hazájában!*”

- Egészen öreg professzorok és fiatal művésznők mindent a hiúságukon keresztül ítélnék meg. És közben sejtelve sincs, kérem, hogy milyen szörnyű helyzetben vagyok. Ugyanis ezen a hajón...

- Uram! Ne folytassa! Egy szót mondok, és belátja, hogy az én helyzetem sokkal szörnyűbb volt. - Felemelkedett, és a pusztaságra visszaemlékezéstől remegve és kuszált haját még inkább kuszálván ujjával ezt rebegette: - A hajón, ahol én egy ládában voltam... éjszaka egy kísértet szájharmonikázott!

- Meleg van... - mondta furcsa szünet után Mr. Theo, és mutatóujjával kissé tágitott félkörben a gallérján, holott ez nem volt szűk! Viszont kínos volt, hogy egyetlen igen hosszú és keskeny kajütszekrény állt csupán a tanár rendelkezésére lakóhelyül.

- Uram... - súgta dilemmában - a láda következtében nem történt komoly bajom. Az én koromban igazán nem fontos, hogy valaha is kiegyenesedjek az életben, de ha e keskeny szekrényben sokáig állok, úgy soha többé nem tudok meghajolni, és ez vesztemet okozná. A kenyerekről van szó...

- Sajnálom. Ha ön nem fürdik azon a napon, úgy lakhatna most úri módon a zománcozott kék szekrényben, amelyet olyan szépen berendeztettem önnek, mint egy titkos szerelmi tanyát.

- Beépített rádió volt... - súgta könnyes hangon. - És mennyi szalámi... Az a fürdő nyomorékká tett, és végül belehalok. Uram! Nekem senki se mondja többé, hogy tisztaság fél egészség! A higiéné áldozata lettem!

De a Vörös Vaszcis jelentkezett most csendes kopogtatással, és így a tanárnak további pályafutását kockáztatva be kellett lépni a testhez álló, szinte jól szabott szekrénybe, és még szerencséje, hogy állt benne, s így fizikailag lehetetlen volt számára összeroskadni, ha meghal is, mert a Vörös Vaszcis ijedten ámuló, bizonytalan és halk hangon jelentette:

- Mr. Theo... tenni kell valamit, mert itten szájharmonikáznak...

HUSZONEGYEDIK FEJEZET

Ezalatt egy hasonlóan kísérteties jelenet játszódott le Fülíg Jimmy kabinjában e titokzatos, éji órán, és talán még jelentősebb örültekházává avatta a hajót, mint amilyen az ideig már ügyis volt. Az eset előzménye még a koraesti órákra nyúlik vissza, amikor Mr. Theo nem találta meg az igazi tanárt, és elhatározta, hogy megkísérli véget vetni az útnak. Majd egy közelebbi szigetnél kiteszik a tanárt (Fülíg Jimmy szekrényéből), és megtalálják. Mindegy! Leplezzék le... Itt emberek életéről van szó. Többről is!

Fülíg Jimmyt hívatta.

- Figyeljen. Kap ötezer dollárt, ha vállalja, hogy maga száll partra, és ha baj lesz, magára vállalja a botrányt, büntetés nem jár érte.

- Az részletkérdés.

- A fő, hogy előbb tesszük partra. Most figyeljen. Zárkózzék be Gustav Bahrral, és próbálja el azt a Livingstone-szerű jelenetet.

- Az milyen szerű?

- Gustav Bahr tudja, hogy mit kell mondani. Maga most jegyezze meg, és próbálja ki vele. A parton, ahová éjszaka kitesszük, várja majd önt a tanár egy benmszülött sátra előtt. Mint egykor szegény Livingstone a Kongó vidékén Stanley-t. Maga odalép, és azt mondja: „Ha nem csalódom, ön Mr. Gustav Bahr?” Erre ő azt feleli: „Yes...” Ön valami olyat mond: „Áldom az Istent, hogy megtaláltam...”

- Megjegyzem eléggé igaz a mondás. És ki a Livingstone?

- Egy másik tudós, aki régen meghalt Afrikában, de előbb eltűnt, mint ez a Gustav Bahr.

Fülíg Jimmy alig várta, hogy elcsendesedjék a hajó. Most lesietett a kabinba, bezárta az ajtót, és kiengedte utasát az első osztályú szekrényből.

- A fene egye meg magukat - szólt elsősorban a nagy ember, kissé sápadtan, és tagjait lendítve, mint egy életre kelt átmeneti kabát, ha örül, hogy végre „kilógja magát”. A laza tartású ágyterítőt még most is viselte. E tekintetben Wagner úréhoz hasonló anarchia jellemezte.

- Itt most ne saját szöveget mondjon. Figyeljen ide. Magát partra tesszük. Ott ül majd a sátorban, én odalépek, megkérdezem a nevét, ön azt mondja:

„Yes”, én azt mondom: „Az Isten áldja meg.”

- Ez egy marhaság.

- Az biztos. De hát alkalmazott ne kritizáljon.

És lejátszódott a világhírű párjelenet ekképpen:

Fülíg Jimmy, mintha most érkezne, a szerkényhez sietett.

- Á! Jó reggelt! - üdvözölte a portást, ki hanyagul, de világhírű emberhez méltó pózban, vállán átvett ágyterítővel állt ott. - Jó, hogy látom! Ugyebár ön Gustav Bahr, a nyomaveszett földrajztanár?

Meglepő válasz következett:

- Nem. Én Livingstone vagyok.

Fülig Jimmy a fejéhez kapott dühében:

- Maga ló! Az egy másik színdarab! Az eltűnt a Kongónál, és nagyon régen történt, habár szintén beteg egyén volt. Ne kavarja itt össze nekem! Maga a saját nevét mondja. Tehát: kicsoda ön?

A másik vállat vont, mint akinek nem áll módjában segíteni a dolgon:

- Higgye el, nekem sem kellemes, de én Baruch T. Livingstone vagyok. Ha akarja, mondhatok álnevet, de a tényállás ez - védekezett a Pacioci portása.

- Maga eltűnt már egyszer a Kongónál is? Nem először csinálja ezt a szélhámosságot?

- Én húsz év előtt csakugyan eltűntem, de Bostonból, mert egy elárusítóleány papája töltött revolverrel keresett a városban.

Livingstone életét egy véletlen szerencse mentette meg: Mr. Theo lépett be a kabinba, és kiszabadította.

Már kék volt.

- Ez a gazember hülyét csinál belőlem! - üvöltötte a fregattfőhadnagy.

- Uram... - nyöszörögte a portás - mire esküdjem meg, hogy Livingstone vagyok?

- Ez az ember csakugyan Livingstone - tisztázta az ügyet a milliomos.

- Szóval, akkor nem halt meg a Kongónál?

- Majd mindent megmagyarázok, most jöjjön velem, beszélni akarok magával.

Fülig Jimmy aggódva követte. Elállt az eső és a szél. Gyönyörű éjszaka volt.

- Mi történt?

- Alig jelentős. Watson gazember.

Sötét éjszaka volt. És a kis hajó teljes gőzzel haladt távol a civilizációtól, egyre bizonytalanabb, misztikusabb és fenyegetőbb sors elé...

HUSZONKETTEDIK FEJEZET

Theo Vasziccsal kilépett a kajütből.

- Hol harmonikáztak? - kérdezte az orosz.

Vaszics helyett másvalaki felelt. Hosszú sípfutam. Egy rácsos lámpa lengett, csapkodott veszett zörgéssel.

A szél átsüvített a hajón, és feltűnt a morajló tenger rézsút emelkedő lapja, véges-végig fehér, harsogó tarajok özönlésében. A *Stanley Up To Date* csikorogva megdőlt.

Watson is sápadt volt. Akár van kísértet, akár nincs, pánik fenyeget. Ez bizonyos.

Most másfelől hallatszott a fuvallat. Egészen halk, leheletnyi, zizzenő sípfoszlányai egy harmonikának.

- Ez nem lesz így jó, kapitány - dörmögte valaki.

- Keressük, emberek! - mondta Theo. - Itt csirkefogásról van szó, és pofonok következnek.

De jól tudta, hogy ezt nem hiszik. Theo a hajófenékben kutatott, Watsonnal együtt. A Winter rejtélyét is itt nyelte el a fenék.

- Itt nem bújhat el senki - szólt Watson. - Úgy szoktam a rakodást intézni, hogy ilyesmire ne legyen mód.

Theo a földre pillantott véletlenül. Meghökken. Egy könyv! Most már Watsonnal sem merte közölni egyes észrevételeit. Úgyesen felemelte a földről, hogy a kapitány ne lássa, és zsebre csúsztassa gyorsan.

Egy harmonikafutam... Azután veszett lábdobogás felettük. A matrózok rohantak a hajó orrába. Üldözték a láthatatlan harmonikázót.

Semmi! Pedig innen jött a hang.

- Menjen mindenki lefeküdni - mondta Mr. Theo. És ő is a kabinjába ment. Üres lett a fedélzet. Az eső alig szemerkélt. Mr. Theo egy lámpánál megnézte a könyvet. Még jó, hogy ő találta meg.

Az ördög látott ilyet. A fedelén ez állt:

HARMONIKAGYAKORLATOK

És alatta tollal: „Gustav Bahrné”.

Csak állt és nézte. Mi lehet?... Van kísértet? Mégiscsak lenne valami?... A saját kabinja előtt állt, és egész világosan hallott egy halk futamot. Éppen az ő kabinjából!

Egy ugrás és benn volt...

Lehet, hogy végül hinnie kell a kísértetekben?! Senkit sem látott. De a földön egy szájharmos. A szoba közepén, ahol öt perc előtt még nem feküdt a hangszer. A szekrényt belülről bágyadtan kaparászták. Gustav Bahr még él? Ezt nem hitte volna!

- Járt itt valaki?...

- Uram... Borzasztó...

- Vegyen erőt magán!

A tanár siralmasan súgta:

- Honnan?...

Mr. Theo kisurrant. Hát most majd utána néz!

Érezte, hogy ott kint az éjszakai hajón rátalál a megoldásra. Kivette a revolverét és megnézte. Pedig már ő is sejtette, hogy itt revolverrel nem lehet harcolni. Most megérintette valaki a karját, és egy hang súgta:

- Jöjjön le a hajófenékbe...

Nő volt! Megfordult, de addig már elsuhant. Most! Most érezte, hogy valami megoldás jön. Valami félelmetes, de valószínűségénél fogva megnyugtató. A sötét, ázott fedélzeten végigsietett, és lement a fenékbe.

Ijedten hátrahökölt nyomban, és eltakarta a szemét.

Valahol fent, egész magasan, váratlanul fény gyúlt ki, és egyenesen az arcába világított, hogy elvakította.

- Maradjon ott, ahol van! - mondta egy halk, de értelmes női hang a gazdátlanak tűnő fényforrás mögött. - Ha jelt ad, vagy megmozdul, nem talál meg soha!

- Nem fogok mozdulni, de oltsa el a lámpát. Idegesíti a fény az arcomat, és megláthatják fentről.

A fény kialudt.

És abban a pillanatban a fiú kezében megcsillant a készen tartott lámpa, és egyenesen oda világított, ahol az iménti hangot hallotta.

...Lilian Hiller ült ott fenn, gumikabátban.

- Maga... maga rendezi... ezt az ostoba komédiát?!

- A komédiát maga rendezte - szólt a nő, és helyreállt lelki egyensúlyát jelző pimaszsággal harangozott ott fenn, két csinos lábát lengetve.

- Kérem, itt a raktárban tilos a dohányzás! - szólt erélyesen Theo. - Ön meggyújthatja az egész hajót!

- Az sem volna csoda. Naponta hajszoznak, mint egy vadat. Kész szerencse, hogy a férfiaknak nincs eszük. Ön természetesen kivétel. Magának sincs esze, de nem férfi.

- És miért, ha szabadna tudnom?

- Mert fenyeget egy védtelen nőt.

- Mondja kérem, miért csinálja ezt a szájharmonikázást?

- Ha becsületszavamat adom magának arra, hogy nem én harmonikázok, akkor elhiszi?

- Nem.

- Hát akkor becsületszavamat adom. És amennyiben nem hiszi el, úgy megsértett. Nem én szájharmonikázok, de tudom, hogy ki szájharmonikázik, és nem árulom el.

- Szereti?

A nő letámasztott tenyérrel két kezefejét térdhajlái alá feszítve üldögélt ott fenn a magasban, és csücsörítette a száját, hangtalan füttyöréssel. Theo legszívesebben felpofozta volna ezt a szentelent.

- Azt kérdeztem, hogy szereti-e?! Feleljen az embernek!
  - Hogy ordít!
  - Szereti?
  - Ki szereti, ha ordítanak? Ezt írja, mert így hozza a helyzet, ha egy védtelen kísértet és egy nevetlen milliomos találkoznak.
  - És ha szépen kérem, hogy mondja meg: azt az illetőt szereti, aki harmonikázik?
  - Nagyon.
  - Miért jött a hajóra titokban? Hiszen meghívtam!
  - Maga teljesen modor nélküli kijelentéseket használt rólam, a fülem hallatára! Esze ágában sem volt felvenni a hajóra.
  - És ezt nekem mondja?! Hát nem könyörögtem?
  - Akkor már nem szállhattam a *Stanley Up To Date*-re. Pedig akartam. Elsőrangú rabló-támadást rendeztem, de ki tehet arról, ha bérencem, ez a szenvedélyes amatőr, rablónak álcázva úgy szájon kapta, hogy kegyed elájult, mivel tejfölből van és selyemcukorból.
- És cigarettára gyújtott. És harangozott a lábaival.
- A nő káprázatos pimaszsága olyan hatalmas szuggesztív erővel hatott, hogy szinte képtelen volt szólni.
- Szóval ön bérelte fel a támadóimat?
  - Pardon... Én a saját támadóimat béreltem fel. Köztük sajnos a második tisztjét, akit Nyakig Jimmynek hívnak...
  - Nem Nyakig, hanem Fülíg!
  - Lehet. Ha befejezte anatómiai előadását, hadd folytatom. Most hogy szálljak fel a hajóra, amikor minden pillanatban elárulhat ez a... Szemig Elek.
  - És nem mondaná meg, hogy kicsoda ön?
  - Gustav Bahrné.
- Ez erős volt! Pedig hát folyton ezt mondták, és egy könyvet is talált, és ennek ellenére főbekólintotta a hír.
- Ma... ga... Gustav Bahrné?
  - Igen! Aki elől szökött. Ne vegye részemről szimpátia jelének, ha ez nem sikerült önnek!
- És most igaz könnyecseppek csillantak meg a szemén, és kitérte karját ott a magasban, mint egy boldogtalan légtornász a trapézen, támasz nélkül. - A férjem után jöttem! Gustav! Akit sem a spiritizmus, sem a tudomány nem bírt visszaszerezni...
- Mr. Theo egy pillanatra kissé szégyenkezve lehajtotta fejét, és ez a pillanat úgy látszik, elég volt a kétségbeesett hölgynek arra, hogy a férfi fejére essen.
- Mr. Theo összeverte az arcát, fejét a ládák között, de felugrott és megmarkolta az elsuhanó Lilian vékony vállát. Szövet recscent... szakadt valami, egy pofon hullott. Theo nem eresztette!... Rántott egyet. Egész közletről érezte a kölniszagú lihegést:
- Eresszen... Kérem, eresszen... - súgta reszketve. - Én elárultam magamat... önként, mert láttam, hogy előhúzza a revolverét, és rettenetesen megijedtem... hogy öngyilkos lesz...

Miért hitte ezt el nyomban? Nem volt öntelt férfi. És mégis tudta: ez a közveszélyesen hazug kis hölgy igazat mondott.

- És a szájharmonika?

Felesleges volt folytatnia. Valahol a sötétben, mintha egy halk lélegzet kapna visszhangot, egészen légies nesze zizzent egy harmonikafutam kezdetének és azon nyomban elhalt...

A fiatalember másodpercnyi zsibbadt ámulása közben Lilian ügyesen kirántotta csuklóját, és eltűnt...

...Hajnalodott, és lassan botorkált a lépcsőn. A fedélzet már néptelen volt. Elhatározta, hogy tapasztalatát nem közli senkivel. Még önmagával sem tudja megértetni mi volt, amit tapasztalt? De hová a csudába tud eltűnni egy pillanat alatt, hogy nem találni?

Erről a nőről csak egyet tudott most már csalhatatlan bizonyossággal megállapítani. Azt, hogy ő szereti. De örületesen... A nőnek sem lehet közömbös, mivel szemtelen, pimasz és goromba, mint egy pokróc. Ólordsgága kabinjához ért... Valamit dörmögött magában.

...Watson fülkéje. Ez a csinos, fiatal kapitány rossz akvizíció volt. A bolondos, örökké bajt kereső Fülig Jimmy, továbbá a félszemű, de sosem félig részeg Vaszics nélkül nem sokra ment volna. Ezt lássuk be férfiasan...

Ritkás esőcseppek csapódnak az arcába, és figyel. Kissé ideges... Rosszul működik a szív errefelé... Valaki azt mondja halkan Watson fülkéjében:

- Halomra dönti minden számításunkat, ha Quebra nem jön elénk!

- Attól nem félek - mondta egy másik hang. - De ez az átkozott harmonika elronthat mindent.

Hohó!... Mi ez?

Kopogtatott és belépett. Szinte kiesett az ajtón ámulatában.

Ördög és pokol! Watson egyedül volt a kabinban!

Hol van az, akivel beszélt? Elbújni itt nem lehet.

- Parancsol, uram? - kérdezte hűvös udvariassággal, a szokott kirakatbábu-mosolya kíséretében Watson. Theo erőt vett magán.

Ösztönösen érezte: helyesebb, ha nem említi, hogy hallott valamit. Mit kezdhet a nyílt tengeren, ha színvallásra kényszeríti Watson.

- Aggasztónak tartja a legénység hangulatát! - Eléggé...

Hová tűnhetett, akivel beszélt?

- Remélem, nem lesz több meglepetés.

De tévedett. Amikor Fülig Jimmyvel közölte, hogy a kapitány és a legénység terveznek valamit, váratlanul megjelent a rádiós.

- Egy hajó vészjeleket ad. Kazánrobbanás érte!

- Teljes gőzzel odasietünk! - kiáltotta Theo. - Mi a neve a hajónak?

- *Na Mi Újság, Wagner Úr?*

HUSZONHARMADIK FEJEZET

Bizony...

A *Na Mi Újság, Wagner Úr?* befejezte földi, illetve tengeri pályafutását, vagy helyesebben pályaballagását. Mivel a roskatag gőzös, mint fáradt öreg egyének, úgyszólván ballagott az óceánon vagy bandukolt, sőt tán jobb, ha azt mondom: csoszogott. És bizonyára meg is állt olykor szuszogva, lihegve, mint fásult postások kézbesítés közben, de már nyugdíjazás előtt.

Ez életében sem jeles gőzös, strapált, rozszant testét, gyűrött kéményeit szinte ásítva és végelgyengülten álmra hajtotta az óceán mélyén elterülő finom iszapra, mely lágy, mint valami anyaszív. Szegény, jó asztmás propeller, továbbá Pizskos Fred, a Kapitány és gyanús legénysége elmerültek. Ott pihen velük a roppant betűkkel följegyzett élénk érdeklődés is: *Na Mi Újság, Wagner Úr?*

„Semmi különös”, felelik a habok, és ebben bizonyára igazuk is van.

Hajnali 5 óra. A *Stanley Up To Date* teljes gőzzel odaér a katasztrófa színhelyére. Az özönlő napfényben sziporkázó óceánon már nyoma sincs a befejezett tragédiának. De mégis... Éppen mellettük, a hajó oldalának koccan néhány roncs a bordázatból... meg egy hordó...

- Megérezte... - motyogta Buzgó Mócsing.

Lord Hamilton levette a kalapját. Valamennyien fedetlen fővel álltak ott. Csendben nézték a vízen táncoló fadarabokat, sok apró hulladékot és mindazt, ami ilyenkor rövid időre az óceán végtelenjén még jelzi, hogy nemrégiben hajó sietett valamerre itt, emberekkel, és ambíciókkal, néhány órája talán, hogy a fűtő egy darab sonkát tett a zsebébe két kenyér között, és a kormányos esetleg elhatározta, hogy másnap mégiscsak ír a családjának, mert húsz év nagy idő; nem lehetetlen, hogy valaki behajtott egy könyvoldalt, és most csak ez a kis gunyoros szeméthalom, ami az egészből megmaradt, rövid időre, ahogy himbálódzva, lustán elfekszik a napfénytől sziporkázó vízen, mint végső rezüméje a nagy káosznak: ez a kis, tehetetlenül nyugvó, megbékélt, leülepedett szemét.

Ez volt. És ti nem tudtátok...

Néhány ijedt, kérdő és vádló pillantás. Tüskés Vanek, a Bökezű Rócsild... Fülíg Jimmy és Mondmár Fülöp... Riadtan mozgó tekintetük a kis halomra tapad. A *Brigitta*. A rémület, a pestis hajója. És most egy rövid, tragikomikus epizód következik. Midőn jön Wagner úr, a bánattól is rogyadozva, mint a gyászoló családfő, aki előtt szétnyílik a részvevők csoportja, hogy utat nyisson némán. De hol az az út, amely elég széles Wagner úr lépéseinek kilengési síkjához mérten? Arca komor volt, szeme nedves, és jött, illetve hozta magát, a nadrágjánál fogva, némán és férfias erővel leplezve bánatát, sőt rendkívüli részegségét is leplezni akarta, de csuklott egyet, és ettől a kalapja mellé tűzött gyertya koppanva a földre hullott. Megállt a korlátnál, a vizet nézte, mely a róla elnevezett járművet elnyelte, mintha egyetlen pohárka pálinka lett volna. Benyúlt a zsebébe, hogy hervadt virágok tárolt készletéből a tengerre hajtson, gyásza jeléül, és midőn hökkenten látta, hogy egy aranykeretes szemüveg repül a vízbe, tudatára ébredt, hogy mégsem a saját zsebébe nyúlhatott.

Ez alkalommal nem bántották Wagner urat a szituációra való tekintettel, és hagyták ott állni, és a nagy csendben halk csipogás hallatszott a belső zsebéből.

- Indulás! Fordulunk!... Teljes gőz!... - recsegett Watson hangja a szócsöbe.

Maxbell csendesen azt mondta Mr. Theónak, hogy ha végez vele valami hirtelen fellépő kór, melynek következtében meghal, úgy arra kéri: balzsamoztassa be. Amennyiben nem halna meg, úgy ez természetesen felesleges.

Mr. Theo megígérte, hogy így lesz, azután kajütjébe ment. Mr. Theo töprengett. Nézzük csak: A tanár a szekrényben van, és az asszony erről nem tud. Az asszony a hajón van, és a tanár erről nem tud. Közölni kellene vele felesége halálhírét, de az asszony él. Meg kellene mondani, hogy a felesége él, de hiszen a tanár nem tudja, hogy meghalt. De, hiszen nem is halt meg...

Várjunk csak! Nem kell összekavarni mindent... Hogy is van ez? Mondjuk a pikk dáma az asszony halálhíre, ez a treff bubi itt egy szekrény...

- A maga idegrendszerére nagyon jó - mondta Fülíg Jimmy -, ha most ezt a magánkártyázást folytatja. Mert ha igaz, hogy ez a Watson gazember, akkor mit csinálhatunk?

- Kérdés, hogy mit akar, mielőtt félünk tőle. És kérdés, hogy állunk a matrózokkal?

- Itten a legénység nagy része mindenféle szemét, akiket Watson szedett össze.

- Akiket maga szerződtetett, azok tisztességesek?

- Hm... Szökőkutak még egyik sem lopott. Azt sem hiszem róluk, hogy ellenem gyöjjenek, vagy maga ellen. Senki sem mondhatja Vaszcisról vagy énrólam, hogy eladtuk azt, aki felfogadott bennünket. Sok minden aljasságot fog rólunk hallani, aminek egy része nem is igaz. De ilyet sohasem...

Enyhe kaparászás hallatszott a szekrényen. Mr. Theo odament, és a két nagy szellőztetőlyuk egyikén beszólt:

- Nyughasson - suttogta -, csak este jöhet ki!

- Szerintem az is sok - jegyezte meg Fülíg Jimmy. Mivel a kaparászás nem szűnt meg, mégiscsak kinyitották kissé az ajtót.

- Uraim... - súgta a tanár - megfulladok. Szerette volna még részletezni a dolgokat, de a milliomos máris egy gyengéd mozdulattal visszasajtolta a szekrénybe, kissé a térdével is segítve, mivel a tanár hízásnak indult. Siralmas rebegés szállt a szellőztetőlyukból:

- Könyörgöm, uraim... A molyok kiesznek!

- Már én is gondoltam erre - súgta vissza Mr. Theo -, még holnap behintjük naftalinnal magát.

Molyokról többé nem volt szó.

A hajó viszont mintha maga is érezné, hogy a lerázhatatlan balsors elöl futnak, mely teljes gőzzel a nyomukban van, fekete gyászfátyol-gomolyban özönlő füst alatt rohant távoli célja felé, és a balsors láthatatlan vérebe állandóan közvetlen mögöttük csaholt...

Theo nyugtalanul járkált a fedélzeten. Hol a csodában bujkál itt Lilian? Hirtelen egy sovány, kunkorodott végű, keskeny bajuszos, kürtőkalapú, szigorú egyén lépett eléje.

- Kérem, ne vonja ki magát a megbeszélések alól! Mindennek van határa! A kórboncnok befolyásolja a futballbírókat, hogy tartsunk egyenesen Tsiui felé! Így nem lehet expedíciót vezetni!

- Bocsánat - jegyezte meg szerényen Theo -, kihez van szerencsém?

- Ne haragudjon - felelte indignálódva a köcsögkalapú, és ettől össze kellett csücsöríteni a száját, miáltal kunkorodott bajuszának két hegye megfogta orrcimpáit, mint egy ráknak az ollói, ha kitapintják a zsákmányt. - Ismernie kellene munkatársait a halál torkában! Legalábbis idáig úgy éreztem, hogy összeforrtunk a küzdelemben!

- Elismerem, hogy összeforrtam önnel, de ez még nem zárja ki, hogy bemutatkozzunk egymásnak, mivel úri szavamra kijelentem, hogy nem ismerem.

A magas kalapos, cérnasovány, kunkorbajuszú úr fájdalmasan mondta:

- Nem szabadna expedícióra vállalkozni, ha nem ismer rám, miután igen sokszor nyitottam kaput önnek. A házmesterének az öccse vagyok. Mint vízvezeték-, gáz- és jégsekrényszerelőt hozott el. Nevem Brogles, svéd származású vagyok, de atyám már az Államokban született, és terménykereskedő volt Massachusetts-államban.

- Felesleges ilyen túl precízen bemutatkoznia.

- Szeretném, ha az adataimat megjegyezné, hogy ismerje őket, mikor a lexikonéktól tudakolják. Arról van kérem szó, hogy szerintem és Sir Maxbell szerint a Csütörtök-szigeteket érintenünk kell. A kórboncnok viszont azt állítja, hogy kitérő nélkül kell mennünk Tsiuira.

Mire Theo is odaért, a vita kissé elfajult. A műötvs, a kórboncnok és a szerelők között tumultuózus jelenetre került sor, úgyszólván a bíró ösztönszerűen sípjába fújt a kavargás láttán.

- Mi az ön véleménye, Sir? - kérdezte Theo a tanárt, midőn lecsillapodott a forrongás.

- Vizsgálódásaim, méréseim és Gustav Bahr alig jelentős művei nyomán megtalálom a kutatót! Mivel augusztusban még Tsiui felé ment, ha él, úgy szeptember után a kis Tongánál volt. Mert hajója csekély úrtartalma révén készletei fogytán lehetnek. Az egyetlen út a nagyon erős sarki áramlás segítségével elérni a Farőr-fokot, ahonnan már nem téveszthette el a portugál Sambi-Sumbit.

- És ha... Ha téved...

A trónoló Zeus gögös villámai cikáztak pillantásából.

- Ez, uram, tiszta acél, sőt acélabb: ez papír, amin a számok, a logika és az emberi agy fenséges működésének eredménye íródott le e halhatatlan, holtbizonyos felismeréssel, hogy kétszer kettő az valószínűleg négy! Nem állítjuk holtbizonyossággal négynek! Ez érzékeléseinkkel szemben kötelező egzakt kételkedésünkből fakad. És éppen e mindenekfölött egzakt törekvésünk teszi csalhatatlanul bizonyossá, hogy kétszer kettő az valóban és visszavonhatatlanul négy.

Theo idegesen sietett a kabinba... Kinyitotta a szekrényajtót, és suttogni kezdtek.

- Mondja csak! Mi történt volna, ha ön tovább megy Tsiuiról a Tonga szigetek felé?

- Precíz pontossággal megmondhatom: a környező tengerészeim nyomban lefognak, megkötöznek, és vészjelekkel értesítik a világot, hogy Gustav Bahr megőrült, továbbá hogy amennyiben lehetséges, mentsék meg lelkeiket. Honnan szedte ezt a tücsköt?

- Na na... Nem is olyan tücsök...

- Bocsásson meg uram, de ez ciripel! Ilyet csak egy ostoba laikus mondhat, ne vegye rossznéven. Én augusztusban voltam Tsiuin, és ha decemberig elmozdulok onnan, a Farőr-fok irányába, úgy az áramlat egyenesen belevisz a sarokról menetrendszerűen induló jéghegyekbe.

Mr. Theo hosszan nézte Gustav Bahrt. Most kinek higyjen az ember a két tudós közül.

- Kis térfogatú hajója volt - idézte Sir Maxbellt. - Ha elhagyta Tsiuit a kis Tonga érintésével, az áramlatra kellett bízni magát, a Farőr-fokig, hogy Sambí-Sumbin kiegészítse készletét.

- Na ne!... - felelte röhögve. - Most már maga is bedől annak, hogy én Sambí-Sumbin vagyok? Uram, esküszöm, ez olyan képtelenség, mintha...

- Szent Isten!... Mi ez?!...

Gustav Bahr követte Mr. Theo tekintetét, és megroggyantak a térdei.

A kis kajütblak előtt spárgára kötve egy ráerősített papír társaságában csontfoglatatú szájharmonika lebegett figyelmeztetően.

HUSZONNEGYEDIK FEJEZET

„Csütörtök Szigeteknél beszálok. Addig közölje a hajón mindenkivel, hogy rádiogram cáfolta halálhíreimet. Nagyon rossz helyzetben fekvé írom ezt a levelet kis helyen, ezért ilyen krixkrax. Rém ronda ember maga, a vállam most is kék. Bahrné.”

Ez állt a papíron.

- Mutassa... - szólt a tudós.

Hogyne! „A vállam most is kék” - jól nézne ki egy féltékeny férjjel a szekrényben.

- Vigyázzon, jönnek... - mondta gyorsan, mintha lépteket hallana és belökte a tanárt a szekrénybe. Így ezzel elkerülte a további érdeklődést.

A kedélyek kissé lecsillapodtak. A hajó tatján ült Theo, és a csontharmonikát nézte. Körül a jól megvilágított sík fedélzetrész. Ez fontos az események szempontjából.

Távolabb a futballbíró felesége beszélgetett a kórboncnokkal. Elmesélte, hogy a sportpálya melletti épületben laktak, és a büfét bérelték. Férjét egy válogatott mérkőzésről ismerte. Tizenötezer ember mutatta be a délután folyamán. Azt mondták a bírónak, hogy hülye, marha, szélhámós, paralitikus, de a férje fütyült rájuk, és a tizenegyes pontra mutatott. Berúgták a gólt, és ő akkor beleszeretett. Egy szál virágot küldött oda a kornervonálról. Ez a vad sportember azután este bemászott az ablakán. A sötét hálósobájába! Ilyen örült fiú volt. A nő ijedten közölte a bírónak, hogy ha kompromittálja, és nem veszi feleségül, akkor az apja lelövi. A szerelmes bíró a sötétben nyomban megkérte a kezét. - Így történt - fejezte be a nő. - Sportházasság volt.

- Igen - bólogatott a kórboncnok -, a futball veszélyes testgyakorlás.

- Szeretem a sportembereket. Tudja, milyen szívük van?

- Hogyne! - legyintett fölényesen. - Aritmiás, és a határok erősen megnagyobbodtak. Ismerem egy híres futballistát, akit Wichmann-nak hívtak, és egy unokahúgomnak udvarolt. Ennek húszéves korában már a duplájára tágult az aortája. Nagyon érdekes szíve volt. Valahol meg is van otthon.

Ilyen szép este volt. Mint mindig, ha valami szörnyűség történt.

Pepita Ofélia lehajtott fejjel állt a szerelő mellett, és azt súgta:

- Állítólag... ha gondol az ember valamit... és egy szerencsés csillagra néz, az teljesedik... Maga hisz ebben?

- ...Sok furcsaság van. Egyszer éjszaka leesett a falról a nagyapám képe, és egy hónap múlva tönkrementem a tőzsdén... Azóta hiszem, hogy kell lenni valaminek... - és közelebb lépett. - Válasszunk csillagot...

- Én már választottam - súgta lesütött szemmel Ofélia, és véletlenül hozzáért a keze Borges úr kezéhez.

És most történt! Egy pillanat volt az egész:

...Theo leejtette a szájharmónikát. Miközben utánanyúlt, egy másodpercre a hajó közepe felé nézett, azután fel akarta venni a szájharmónikát...

És a szájharmónika eltűnt!

Körül a kivilágított sima tat, sehol egy ember. Mi ez?...

Öt perc múlva teljes zűrzavar és a hisztéria!

Valahol a hajó másik végén, azután a közepén, halk, elvesző harmonikaszó-zízenések. És kezdődik ismét minden előről...

- Ez a hajó rossz csillagzattal indult! - kiáltotta Vaszics.

A matrózok ismét sápadtan nézik egymást.

- Piszkos Fred előre tudta... - dünnyögték.

Theo, mint az őrült járt keresztül-kasul a hajón, a fenékbe, a kamrákba, hogy ezt a nőt megtalálja. Egész éjszaka bolyong Lilian nyomát keresve, azután a fedélközben megbotlik valamiben.

...És hideg lesz a gerincén végig hirtelen.

...Borck, a gorillaszerű matróz feküdt a lábánál.

Leszúrta valaki!

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET

...A *Stanley Up To Date* valahonnan a mennybolt magasságából nézve kétségbeesetten rohant, egyedül a sarki áramlat felé, teljes gőzzel, és nyomában a halál! A Zöld Pofa nevű végzet személyesen, a látóhatárból kihatalmasodva, az ég félköre mentén egészen a hajó felé dőlve, mely tehetetlenül fut előre Honolulu óta és nem rázhatja le, sőt egyre halálosabb harapással érzi a torkán csüngeneni minden utas külön-külön!

Azután értesülnek a Csütörtök-sziget közelében, hogy Gustav Bahrné halálhíre valótlan volt, és repülőgépen leszállt a Csütörtök-szigeten. De mégis idegesítő, hogy néha leheletnyi rezdülése hallatszik egy szájharmonika zizegő síprendszerének. És mintha itt csoportokra szakadtak volna. Fülíg Jimmy Honoluluban felszedett alakjai és Watson San Franciscóban alkalmazott legényei nem fordítanak hátat egymásnak. Éjszaka külön öröket állítanak. Pofa Jenőt felváltja Mondmár Fülöp és három órákor a Buzgó Mócsing.

Azután furcsa, hogy a Vörös Vaszics és Fülíg Jimmy együtt tartják az ellenőrzőkörutat. A Vörös és a fregattfőhadnagy egymás hátát fedezik állandóan. Mr. Theo érzi, hogy valami zajlik, sustorog, forr itt mögötte, amit már mindenki tud, csak ő nem, ő „civil” a szemükben.

És hol van Lilian?... Végigjárja ismét a hajót. Egy sötét fordulónál felbukik hosszában, mivel ott feküdt Wagner úr, aki a *Corporation* elsüllyedése óta kissé hallgatagabb lett, alig énekelt, sőt részegnek sem látszott, mert annyit ivott, hogy egyáltalán nem bírt szólni vagy mozogni. Ahogy ő mondta, alkoholba fojtotta a részegségét. Liliant nem találta!

Reggel még különösebb volt. Tüskés Vaneknek kék véraláfutással bedagadt a fél arca. Egy Hubert nevű matróz viszont eltűnt. Többen is látták, hogy a tengerbe esett. Pofa Jenő is látta. Az asztmás Petters is és a Vörös Vaszics szintén. Watson matrózai nem szóltak semmit. Sötétén álltak.

Így futottak be az elhagyatott Csütörtök-sziget festői fővárosába, melyet a környező, kevésbé jelentős szigetek között fővárossá emelt természetétől fogva szerencsés helyzete és kiépítettsége. Hogy ki építette azt a bódét, amelyben a révkapitány lakott, ez nem is fontos. A lényeg az, hogy e bódé jelzi a fővárost, és ez már lámpát is jelent a bódén, amely világítótorony is. Este érkezik a hajó, és az acetilénlámpa morzejelezése figyelmezteti, hogy nem futhat be a kikötőbe.

Egy óra múlva azt pislogja a lámpa, hogy szabad az út. És a *Stanley Up To Date* beáll. A révkapitány, miközben a gátig jön, kétszer hasraesik, de mosolyogva vigasztalja a legénységet, hogy ez nem baj. A hajóról lekiabálják a révkapitánynak, hogy küldjön fel vizet, amennyi éppen van.

Az illető azt feleli, hogy szívesen elénekli, és belekezd az *Aida* című operából a franciakártyák kórusába. Ekkor végre megismerik, hogy valami ördögi módon Wagner úr tart szabadtéri előadást a parton, és senki sem tud hova lenni a csodálkozástól. Szerencsére a francia kártyáknak ez a kórusa aránylag rövid, és csak arról szól, hogy a Bajazzo kacag, mert ingatag az asszony, ám az arénában mosolygó nézők előtt már várja a bika!

A rejtély megfejtése egyszerű. Amíg álltak, azalatt lemászott kötélén a csónakjába. Mivel Wagner úr csónakja, amelyen a hajóhoz érkezett, ott himbálódzott a tathoz kötve Honolulu óta. Most a félóra várakozás közben kivezett, de már jön is, kalapján imbolyog a gyertya, és harsányan búcsúzik a révkapitánytól:

- Szervusz, öreg barátom!... Nem akarom lekésni a hajót, ki tudja, mikor jön a következő, és ezek itt mind jó pofák! Csupa nagy csibész! Csak üljenek nyugodtan, nem a csónak himbálódzik, hanem én szédülök, és ettől látják úgy... Hoppla! Na nézd csak... Halló, Sztrovacsek! Küldjél egy csónakot, mert az egyik lapát olyan részeg volt, hogy eltörött! Utasokat hozok! Majd jól kirabolhatjuk őket!... Most énekeljük el, tisztelt utasaim, hogy „Szülőhazám tehozzád visszatérek, ha úgy sincs más dolgom...”

És elénekelte ezt a dalt a Walkürből, amíg értük ment egy csónak, és hozta az utasokat is. Mr. Theo és Fülíg Jimmy legnagyobb megdöbbenésére Lilian Hillert, illetve Gustav Bahrét és...

Igen!

És A. Wintert! A. Wintert, aki eljött, hogy az expedíció szenvedései kissé lefogyasszák, aki egy hét alatt többet szenvedett, mint Nansen a teljes esztendőn át, míg befagyva, a sarki jég vaktában sodorta hajójával a póluson át. A. Winter, ki később, ha sarkutazók ilyen történeteket meséltek, csak kacagott és legyintett: Mit tudják ezek, hogy mi az igazi verés, szóval A. Winter is ott volt, *mindezek után legalább tíz kilóval kövérebben!*

Hogy kerültek ezek ide? Világos, hogy Wagner úr vitte ki őket titokban partra, hogy most beszálljanak. Ez fáj Theónak. Wagner úr érzékeny pontja volt. Wagner úr, távol minden földi intrikától, a nyílt kedélyű világbohém, agyában az alkohol, lelkében az optimizmus mámora, kalapja mellett a gondtalanság vidám transzparensének egyetlen gyertyafényű világításával, hátán a háza, keblén a kenyere, zsebében a madarai, és kezében a nadrágja... Ez az ember szintén megcsalta őt! Eh! Keserű iskola egy ilyen expedíció!

És ni! A kis farizeus!...

Lilian szomorú, felhős arccal, szinte transzban mutatkozott be sorban, minden mozdulatában benne volt már, hogy a nagy tudós előrelátható özvegye. Mikor a híres tanárt meglátta, halk, hirtelen sóhajt hallatott, odasietett, és a vállára borult.

- Oh, Maxbell... Hozza őt vissza...

- Mindent meg fogunk tenni, asszonyom - felelte halkán a szerelő.

- Néhány szavam volna önhöz, Mr. A. Winter - kezdte Theo. - Szeretném megmagyarázni...

- Uram - szólt az orvos, - menjünk egy zárt helyiségbe, és üssenek, de azután szeretnék valami meleget enni.

Amikor Gustav Bahr megtudta, hogy felesége a hajón van, összeroskadt volna, csak a fogas tartotta állva, mely beleakadt hátul a gallérja alá.

És a *Stanley Up To Date* nyomában a végzettel, ismét úton volt. Már jóformán fel sem figyeltek, midőn a kora esti órákban velőtrázó sikoly hallatszott. Gustav Bahr előrelátható özvegye egy apró majmot hozott magával, amely hirtelen a futballbíróné hátára ugrott, hogy sürgősen kiszakítsa a haját.

- Mi történt? - kérdezte Theo, a helyszínre érve.

- Bobby rosszkodott - felelte a nő, a karján ülő majmot becézve. A majom most Lilian retiküljéből kikapta a szájharmonikát és az ajkaihoz illesztette, ahogy az emberek. Apró lihegése halk, zizzenő síphangokat visszhangoztak a hangszerből. A milliomos ráncolt homlokkal, mereven nézte az asszonyt.

- Őt szereti? - kérdezte, és az állatra mutatott.

- Igen - felelte lesütött szemmel Lilian. - Általában - tette hozzá sűgva - minden majmot szeretek...

És mélyen lehajtotta a fejét. És Theo rettenetesen nevetett, mivel most már megértette a kísérteties harmonikázást! Hát persze... A kis majom elszabadult, és ide-oda futkározott a harmonikával. Könnyen ki-bemászott a kajütblakokon. Ha a szája elé tette a harmonikát, a lélegzése nyomán zizegő hangok keletkeztek... Milyen egyszerű! És senki sem gondolt rá!

Most Mr. A. Winterhez sietett, aki asztalkendővel a nyakában vacsorára várt. Senki sem volt rajtuk kívül a szalonban.

- Mondja uram, kicsoda ön?

- Dr. A. Winter, az expedíció orvosa. Remélem, most már a vacsoráig nem bántanak?! Nekem igen fontos közlendőim vannak az ön számára.

- Uram, önt senki sem fogja többé bántani - mondta Mr. Theo.

És ebben tévedett...

Mindössze egy percig hagyta egyedül A. Wintert, és mire visszatért, ott állt a gőzölgő vacsora érintetlenül az asztalon, viszont az orvos már nem volt sehol.

Mert abban a pillanatban, amikor Mr. Theo kilépett a szalonból, egy kéz ragadta nyakon hátulról A. Wintert. Mivel az orvos mondani akart valamit, úgy vágta szájon, hogy halk csuklással letett erről. Azután becsavarták valamibe, és vitték, rúgták, gurították, és ő zuhant lefelé, vaslépcsőkön végig... azután becsapódott fölötte valami.

...A *Stanley Up To Date* rohant, mint a szélvész, hogy átkozott útját befejezhesse végre, ha elérte Tsiuit.

HUSZONHATODIK FEJEZET

A hajó kikötött Tsiuban.

Éjszaka Fülíg Jimmy a partra csempészte egy csónakban Gustav Bahrt, és diszkréten jelentette Mr. Theónak, hogy a tudós a missziósházig jutott ügyesen.

Most kiszálltak. Délfelé járt az idő. A parton teljes számban megjelent a bennszülött emberevő törzs, élükön a főnök, egy ünnepi alkalmakra tartogatott pompás habverőbe öltözve, bal kezében a főnöki méltósággal apáról fiúra szálló ébresztőóra, jobbában a törvény sérthetlenségét jelképező redőnyhúzó, a három cilinderrel!

Nagy nap!

A varázsló, ki egy kemény ingmell és egy fél gyertyatartó révén valóságos állam lett az államban, mélyen meghajolt.

A főnököt Ödön névre keresztelték egy misszión, és a varázslóra mutat, mint előzékeny artista, ha partnerére hárítja a tapsot. A törzs zsbongva nézelődött.

Sir Maxbell jól tudta: ez az ő napja! Minden szem figyeli. Előrelépett, és a bennszülöttek nyelvén így szólt:

- Keresni, hivi-hivi - (fehér földrajzkutatót jelent) - nektek, nálatok eltűnést gazi-hazi hozzátok, tőled bisunga orang mami-hami!

És kissé büszkén körülnézett. Ödön, a kannibál főnök vállat vonva mondta Watsonnak, korrekt angolsággal:

- Ez hülye, nem? Öreg urakkal előfordul az óceánon.

Kiderült, hogy csak egészen agg kannibálok emlékeznek még e zavaros karattyolásra, melyet a kecskeszerű idegen használ. Viszont, ha másképp nem tud beszélni, úgy ők majd lehívják a kilencvenéves nyugalmazott szakácsot, hogy tolmácsolja a gyengélkedő idegen szavait, mivel ők csak angolul értenek, de hát sajnos, ez távoli sziget, ahová lassabban ér el a kultúra.

- Emberek! Egy kutató él itt nálatok, akit a civilizáció visszavár - szólt Lord Hamilton. - Érte jöttünk.

Ödön, a kannibál vállat vont.

- Szívesen átnézem a húsz év előtti étlapokat, amikor még nem kellett tagadni, hogy emberhúst eszünk, mivel az őszinteséget kívánták. Pillanatnyilag azonban nem él közöttünk európai. De szolgálhatunk egy félkarú hinduval, aki tizenöt éve érkezett, azóta állandóan eszik, és nagyon titokzatos egyén, mert senki sem tudja, hogy miért nem rúgjuk ki innen?

Mi van?!...

Fülíg Jimmy összenézett a milliommossal.

- Ember! Gondold meg! - kiáltotta Theo - nem emlékeztek egy alacsony, kövér tudósra??!

A főnök megnyalta a száját, és többen is nagyot nyeltek.

- Régebben sűrűn járt itt ilyen népség - felelte Ödön, a kannibál. - Évek előtt süleve-főve megfordultak itt a tudós urak, de újabban nem járt nálunk egy sem. Hallgass rám, és vidd el, uram, a hindut, mert az sokat eszik, és mégis sovány ahhoz, hogy nyoma vesszen vacsorára.

Van nekünk európai bennszülötteknek való csecsebecse áru. Ha elviszitek, szárított kókusz kaptok, sőt gumit is, amiből a punktroller nevű előétel készül.

Mr. Theo Fülíg Jimmyvel együtt besétált a szigetre. Az őserdei úton állott a régi missziósház, és a ház előtt, alig háromszáz lépésnyire az expedíciótól, ült Gustav Bahr szomorúan és borotvátlanul.

- Uram! - ordította Mr. Theo. - Megtaláltam!

- Hol van maga attól... - legyintett búsan a tudós. - Talán valami nyomra akadt? Vagy itt akarja világgá kürtölni, hogy megtalált, miután ideszállított repülőgépen?

- Hogy értsem ezt?

- A bennszülötteknek valami szomorú tapasztalatuk lehet. Azt mondták, ha engem itt megtalálnak, abból világbotrány lesz.

- Uram - mondta a kannibál Ödön, aki idáig jött -, megmondtuk ennek az úrnak, hogy nincs szükségünk olajkutatókra, menetjegyirodára, híradóra és fertőző betegségekre. Mi békében akarunk itt élni, és álomfejtő varázslóink szerint a civilizációról álmodni közeli útépitést jelent. Hajóra vihetitek a fehér embert, van itt egy heringes hordó, abba elfér, de ha nem, mi örömmel levágunk valamit belőle, azon ne múljon, de itt nem fedezheted fel.

- Beláthatja, hogy reménytelen...

Illetve csodálatos. De még szomorúbb, ami később történt. Eredmény is volt.

Az agg varázsló, akit lehívtak, azt mondta Arthur Maxbellnek, hogy emlékszik még a megszökött hideg vacsorára. Szívesen ad felvilágosítást, mert a kecskeszerű, bágyadt idegen zsebében lát egy evőeszközt. Már máskor is tapasztalta előzékeny sülteknél, hogy nyers állapotban mellékelik a ruhájukhoz tűzve ezt a Wattermann nevű fogpiszkálót. Milyen kár, mondta még, hogy Worcseszter-szószt vagy törött borsot nem tűznek zsebeik mellé. Am a kor halad, és a technika vívmányai között még ez is lehetséges idővel. Mivel megkapta a töltőtollat, elmondta, hogy ez a kis köpcös fogás egy kis hajóval járt itt, melyen már fogytán volt a készlet. Mivel azonban fél évig kellett volna maradnia, elhatározta, hogy a Tonga-szigetek felé indul, ahol egy Áramlás nevű nagy főnök várja, amely gyorsan elvezeti valamerre készleteinek kiegészítése céljából.

Gustav Bahr ezt a heringes hordóban hallotta, és hogy nem ütötte meg a guta, azt ma sem érti. Fülíg Jimmy mérgében elsápadt, és Theo arcából is lefutott a vér. Itt valami szörnyű csalás van!

- A tudomány csalhatatlan! - kiáltotta Sir Arthur Maxbell. - Ahogy kiszámítottuk, úgy történt.

- Úgy van, uram - mondta Ödön, a kannibál -, és mi ezt szeretnénk elkerülni. Kicsiny szigetünkön előfordul, hogy megeszik a halott embert, ám jelenleg még az élők békében megvannak, és hadd éljen boldogan a szigetünk az ismeretlen távoli óceánon, közlekedés, verses drámák és dalárdaegyletek nélkül. Legutóbb nálunk járt egy kiváló tudós, aki rákot akart kutatni, mivel ez nagy áldása a kultúrának, és mi összeszedtük neki valamennyi folyami rákunkat, továbbá pisztrángjainkat, de olyan rákot nem talált itt, amelyet ő szeretett volna kutatni, és ezért nagyon lenézett bennünket. Ha nem lett volna olyan sovány és csúnya, mint e tiszteletre méltó kecskeszerű beteg itt, úgy megettük volna, hogy szegényünknek ne maradjon nyoma.

Ezek után felszedték a horgonyt, és elindultak.

HUSZONHETEDIK FEJEZET

A végzetűjtotta expedíció nekivágott, hogy még távolabbra, még vadabb sarki vizeken keressék a tanárt, aki odalenn volt Mr. Theo szekrényében.

Nem az első eset, hogy a tudomány hosszú és fárasztó vargabetűvel egy távoli évszázadban találta meg azt a kis igazságot, amit a nagyképűség és a kapzsiság meghamisított iránytűje nélkül a szomszédos évtizedből könnyen kivehetett volna, mintha csak a szekrényében tartaná.

Gustav Bahr, ahogy Mr. Theo kibocsátotta egy percre, búsulva hajtotta homlokát két tenyerébe.

- Uram, én nem tehetek róla!

- Stanley ugyan nem vitte magával Livingstone-t a hajón - tűnődött Mr. Theo -, de legalább megtalálta!

No, de ez még hagyján! Semmi az egész! Mert most jött a nő! Az embernek kedve volna pofonütni! Ez a bestia jól tudja, hogy Mr. Theo ismeri! Tisztában van könnyed és vidám egyéniségével, mely képessé teszi, hogy bérencekkel fejbe veresse az embert, tangót táncoljon és nevetgéljen. Jelenleg viszont úgy jön-megy itt méltósággal és ókori andalgással, mint a Kaméliás Hölggy című társadalmi színmű hősnője.

- Mondja kérem, miért csinálja ezt? - kérdezi, amikor végre ketten vannak, és leül melléje.

- Mr. Theo... - bújja olyasféleképpen, mintha megtört szívvel siratná -, legyen ön „lélek-testvér”, érintkezzék velem asztrál úton, akkor módunkban lesz szeanszot rendezni, és meg-idézzük Gustavot.

„Addig idézi nekem, amíg kijön a szekrényből...” - gondolta dühösen, de fennhangon csak így felelt:

- Nézze, ne csinálja ezt! Úgyis idegesek itt a hajón, és érthetetlen, de nincs erőm ahhoz, hogy a tengerbe hajítsam magát, gonosz boszorkány!

A nő bús mosolyával bólogatott, és azon az undok színházi hangon bűgött, amitől Theónak ökölbe szorult a keze.

- Korholjon, bűnös ember... A férjemért ezt is eltűröm...!

Véletlen volt vagy nem?... Theo hiába gondolkozott felette. Annyi bizonyos, hogy Lilian az asztal alatt megérintette a kezét, futólag, ahogy egy cigarettára gyújtott. Ha azt hitte egy pillanatra, hogy véletlen, kétségeit hamar eloszlatva a transzban bóbiskoló asszonyi szemek hirtelen felfénylése, azzal a különös művészetével némely tekintetnek, amellyel egyszerre, mint sötét nézőtér a felvonásvég után, felragyog a belülről áramló izzás.

- Miért néz így rám, ha a férjét szereti? És miért higgyem, hogy nem csap be?

- Ezt ne is higgye. - És sóhajtva folytatta. - Ugyanis én becsapom magát. Napjában többször is. Gyengék vagyunk mi ahhoz, hogy tegyünk valamit ez ellen... Gustavra pedig ne féltékenykedjék. Ami hozzá köt, az valami egészen más... Muzsikus lelkek voltunk. Szerette, ha harmonikáztam neki... Érdekes, mitől ilyen sápadt?

- Tessék?... Igen azt hiszem, sápadt lehetek... Hát köszönöm, és mindent értek már... Bocsásson meg, de felkeresem Sir Maxbellt, hogy kölcsönözzön egy kombinált port...

Nagyot nyelt, és remegő térdekkel elindult. Igaza volt a tudósnak! Ez a nő olyan, mint Afrika: a legsötétebb!

És most robbant!... Alattomosan, mint rejtett akna...

Megint az a tipikus békés este a *Stanley Up To Date*-en, amire egy helyi viszonyokkal ismerős intézmény csak a legmagasabb díjtétel mellett vállalná a hajó nyugalmának biztosítását reggelig.

Maxbell lebilincselő modorában magyarázott a futballbíróknak a napot és a földet összekötő képzeltegyenesről, amely egyforma sebességgel halad a pályáján. A futballbíró szerint nem minden összekötőnél van így, mert sokan leromlanak a második féldőben, és csak ácsorognak a pályán. Mivel a tudós ezt nem értette, jelentősen bólogatott.

- Hölgyeim és uraim - közölte vidáman, fagyott kirakatbábu mosolyával Watson. - Ma felszereltünk egy hangszórót a fedélzeten, és rövidesen hallhatják Londont.

Pepita Ofélia ott állt a korlátnál, mellette Schwachta Szókratész úr, vagy Knapp (ahogy tetszik).

- Milyen szép ez a mai este - mondta elragadtatással a művésznő. - Engem a csillagos ég mindig felvillanyoz.

- Apropos felvillanyoz. Itt éppen van két szék, nem ülnénk le? - ajánlotta a hóhér. És leültek.

- Azt mondják - szólt csendben Pepita Ofélia -, hogy aki sokáig nézi valamelyik csillagot, annak felsőbb hatalmak teljesítik egy kívánságát.

- A törvény előírja - mondta az ítéletvégrehajtó -, hogy teljesíteni kell a kívánságot, ha nem lehetetlen, de itt figyelembe veszik azt is, hogy pusztán az élet örömeit vagy a lélek épülését is szolgálja-e a kívánság.

- Válasszunk csillagot... - mondta halkan Pepita Ofélia, majd lehajtott fejjel hozzátette, sűgva: - Én már választottam.

...És véletlenül összeért a kezük. Egy kajüt mellett Fülüg Jimmy komor árnya figyelte őket.

Ekkor, mint valami jeladás, felharsant Londonból a dzsessz. Az idő kissé nedves volt. Olykor a ködpárák közül kicsillan a hold sugara, és pillanatokra, mintha ismeretlen fényforrásból vagy a víz mélyéből jönne, itt is, ott is, felragyog a tenger egy darabon. A rádióban elhallgat a dzsessz, és a szpíker bemondja, hogy a Westminster Apátság harangszavát közvetítik éjfélkor...

Halk hangon duruzsolnak itt is, ott is.

Ebbe a nyugodt hangulatba Wagner úr hangja rikolt bele, veszett papagáj módján:

- Ej nézd csak!... Becsületszavam dacára mondom! Ott az én öreg hajóm! My old *Corporation*! Ha ez tévedés, akkor itt vágatom el a nyakamat, és ne legyen Wagner a nevem, pedig szép!... Ott jön az elsüllyedt hajó!...

A következő másodpercben megélnékült a fedélzet!

A matrózok egymás háta mögött ágaskodva nyújtogatták a nyakukat, és bámulták a távoli, ködös óceánt... A süllyedő-emelkedő víztányér peremén, mint már régebben is, a messzeségben elmosódva látszott egy kis gőzös, oldalán bizonytalan fehér csíkok rémlettek, ahogy homályosan és küszködve halad...

- Kapitány! - kiáltott Mr. Theo Watsonra. - Miért nem utasítja a rádióst, hogy vegye fel az érintkezést a hajóval?!

- Már utasítottam! A hajó hívásra nem válaszol.

- De kedves Paramount Oceán Pictures barátom! - kiáltja természetellenes harsogással Wagner úr - hát egy vezérigazgató csak megismeri a hajóját! Az ott a *Corporation* gőzöse!... Azt én hordtam a nevem alatt!... Megismerem, mert biceg az egyik gőzcsavarja, és kettő nincs neki!...

- Azonnal fogja be a száját, maga részeges mamlasz - üvöltötte Theo -, mert áthajítom a korláton a tengerbe!

- Nagy kunszt! Próbáljon áthajítani a korláton a szárazföldre!... Hát nézze meg! Mostan a hold is rásüt! Az én hajóm... Ez a gőzös egy nagy csibész! Ez szépen feljött a víz alól! Ez egy jó pofa, úgy éljek! Nézd csak!... - És tölcserít csinált a kezéből. - Halló! My old Pizskos Fred!... Hahó!

...Az emberek gerincén végigfutott a hideg, ahogy ez itt rikoltozva hívta az elmerült gőzöst, mely ott a holdfényben... ez tagadhatatlan: a *Wagner Úr*-ra emlékeztetett. Most eltűnt egy pillanatra, és a lesüllyedő tányér kerek szegélyénél ismét felbukkant a hold láthatatlan fényforrásának krétaszínű sugárzásában, oldalán elmosódott, fehér csíkokkal, egy rozogán siető gőzös, és...

És a némaságban, csoda hogy nem haltak bele mindannyian: mélységes, csengő-bongó kondulással megszólalt a Westminster-Apátság mélyszavú harangja! Kegyetlenül, könyörtelenül, egyre-másra kongatta az éjfélt, csupa rettentő furkósbót-ütésekkel e döbbszent emberek agyvelejére, hogy kiloccsant tőle idegrendszerükből a rémület!

Már Mr. Theo sem szólt, és a kis gőzös lihegve küszködött a messzeségben... Csak jobban látná az ember... Nyugtalanságba dermedt, tátott szájú matrózfejek ámultak egymás mellett, és zengett-búgott a harang...

A *Stanley Up To Date*-re megérkezett a tengerek legfőbb ura: a pánik!

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

Reggel a legénység nem akart tovább menni. Mindenki azt állította, hogy a távoli gőzös a *Wagner Úr* volt. A matrózok azt követelték, hogy a kékszakállú mondjon el mindent!

Wagner úr a földön ült, hátával a korlátnak támaszkodva, mivel már félórása nem akadt, aki felemelje. A különös egyén gombjához kötött madara most már bátortalan röppenéssel időnként felszállott a keménykalap peremére, megkopogtatta a gyertyát csőrével, és csipogott. A verebet, mivel felnőtt közben, elnevezte Arnoldnak, és kabátgombja révén rövid röppályát biztosított számára.

- Miért hozta el ezt a szegény madarat? - mondta Borges, a szerelő. - Itt nem talál megfelelő párt. Szegény...

- Úgy látom én is - szólt Wagner Úr rosszkedvűen. - Ez a futballbíróné tetszik neki.

- Mondja meg most - jött oda Theo erélyesen -, miért állította tegnap éjjel, hogy a maga hajója jön? Mi?! - Mögötte ott állt fenyegetően a legénység.

Wagner úr nyomban válaszolt, ünnepélyesen és komoran! Először is zsebre vágta Arnold nevű verebét, azután felhúzta a cénakesztyűt.

- Tehát tudjátok meg, hogy Pizskos Fred miért érezte halálát, és tudjátok meg, miért örülök én mindig, amiért jó fiú voltam, és vagyoni helyzetemhez mérten támogattam még a szegénysorsú madarakat is -, szólt komor udvariassággal Wagner úr, és megemelte a kalapját, amit utóbb megbánt, mivel kiesett alóla egy marinírozott halszelet. - Természetesen madárelledelnek tároltam a fejemen ezt a halat... Szóval, én Port Saidban voltam, ahol Pizskos Freddel bankot alapítottunk igen szerény alaptőkével, de rulettbanknál a pénz nem fontos, mivel a játékosok úgyszólván hoznak magukkal, és ekkor történt a kínos intermezzo, ahogy operánál a nyitányt mondják. Befutott egy bizonyos *Brigitta* nevű hajó, amelyik előzőleg pestis nevű betegséget rakodott árunak. Port Saidban az ilyen importot nem tűrhetik. Amikor kiderült a nyitány, nagy rémülettel rohantak az emberek szerteszét. És később kihirdették, hogy a *Brigittát* elégetik a nyílt tengeren. És én vállaltam csak az egész kikötőben, és nem volt ehhez más társ, mint my old Pizskos Fred barátom, a Kapitány. Mikor aztán nyílt tengerre értünk, azt mondja az én barátom, hogy: Te Wagner cimborá, bizony kár ezért a rendes gőzösért, kár a pestisrakományért elégetni szegényt. Ejnye, feleltem, igazat beszélsz, öreg barátom, előéletemre mondom, elsőrangú ötlet... Nahát erre mi a hajón található deszkaholmit lefröcsköltük petróleummal, meggyújtottuk, és egyre távolodva, vízbe dobáltuk az égő deszkákat. Mivel nagy vihar támadt, jól befűtöttük a gépet, azután teljes gőzzel megalakult a Wagner Corporation, és Pizskos Freddel a hajó mélyén elrendezett sok pestises elhunytat a vízbe dobáltuk... Hé!... Hova mennek?... Micsoda gyerekség ez? Megnyugtathatok mindenkit: én nem hiszem, hogy a pestises halottak miatt járkal a *Brigitta* éjszaka a tengeren. Vagy ha igen, mert az is lehet, még igazán nem kell idegeskedni.

Mr. Theo legszívesebben keresztüllötte volna Wagner urat, mint egy kutyát, holott ez jámboran ült a korlát mellett, Arnold verébnek, ahogy ott előtte álldogált, egy morzsát mutatott magasról, mivel elhatározta, hogy megtaníttja védencét szolgálni.

Délben feltűnt a Tonga szigetcsoport.

Mint már annyiszor, most is tévedett.

A kis sziget bennszülöttei alázatos tisztelettel fogadták őket. A főnök hajlongva eléjük jött.

- Mit tudnak a tudósról? - kérdezte Maxbell.

Ó, ők sok tudósról bírnak értesüléssel. A kis köpcös? Hát persze, hogy ismerik. Erre járt.

Mi?! Theo és Fülíg Jimmy szédültek. Hiszen erre nem járt!! Hát mi ez?!

- Erre járt a tudós úr két év előtt, nyár előtt éppen.

- Mit tudtok róla?

- Itt hagyott egy írást, amin az áll, hogy merre megy.

„Továbbmentem, hogy az áramlattal Sambi-Sumbit elérjem. Kevés a készletem, de megkísérlem a lehetetlent is. Gustav Bahr.”

- Íme! - kiáltotta Maxbell. - Gustav Bahrt feltalálta a tudomány!

Ezután átkutatták a sziget belsejét. Egy barlangot mutatott a főnök.

- Itt táboroztak.

„Kik? Te jó Isten! Mi ez?!” - hüledezett Theo.

- Nézzenek ide! Az oklevele!

És ott volt a barlangban Gustav Bahr akadémiai díszoklevele!

Visszatértek a hajóra, ahol Mr. Theo elsősorban a kabinjába sietett, és sohasem értette meg, hogy mitől maradt életben Gustav Bahr, mikor a tényeket ridegen közölte vele.

- Ez tiszta szélhámosság! - súgta levegő után kapkodva. - Az oklevél otthon volt berámázva a falon! Ez a levél nem az én írásom! És sohasem jártam ezen az undok Tonga-szigeten!

- Ha ilyeneket mond, akkor ön nem ért a földrajzhoz! Azért nincs még veszve semmi. Most én megmutatom a levelet a feleségének, és őnagysága felismeri, hogy hamisítvány.

És ment. Ez az angyal! Olyasmit várt a nőtől, hogy megmenti! A férfiak ősi naivitása alig hanyatlott valamit a kőkorszak óta. Ez a körülmény magyarázhatja csak Mr. Theo reményét, amellyel visszatért a fedélzetre. És itt végre találkozott Liliannal. Egy kis batiszt zsebkendőt gyúrt az ujjai között, izgalomtól remegve. A hangja most rekedtes is volt, mintha sírt volna, és úgy búgta reszketően:

- Mutassa kérem - búgta -, mutassa!

„Ó” -, gondolta a férfi - „hogya is lehetek én ebbe szerelmes?! Miért is olyan szép ez a nő?”

És átadta az írást Liliannak. Még nem is láthatta jóformán, amikor már így kiáltott:

- Az ő írása! Ó, hogy ismerem minden betűjét! Gustav, Gustav, miért tetted ezt velem?!

És zokogott. És Mr. Theo teljesen elbágyadt az alantas orvtámadástól. Füstölgő szivarját félárbocra eresztette elernyedő ajkai közül, hogy szinte kiesett a szájából. „Uram! Te látod, hogy mit tesz velem, te látod, hogy állok itt, te tudod, hogy ehhez képest mártír volt mindama bájítallal és méregkeveréssel foglalkozó boszorkány, kiket hajdan gótikus főtereken megégettek... Hol vannak ezek a régi szép idők?...”

Fülíg Jimmy ezalatt néhányszor mély lélegzetet vett, mivel rosszullét környékezte. Watson sápadtan állt, és a matrózok morogtak, miközben a nő ismét megkérdezte a vén óceántól, hogy miért tette ezt vele? - (Gustav! Gustav!) - Hogy ő miért teszi ezt velük, amely kérdés érdekesebb és drámaibb volt e pillanatban, azzal a priznices szultána nem foglalkozott.

- Bizonyos ön abban, amit állít, asszonyom?

- Uram! A férjem áldott kezevonását csak megismerem?!... Az én tudósom! - búgta.

Á! Ő ezt nem csinálja! Elhozza a gardróbszekrényből a földrajzkutatót ennek a nőnek! Idevágja neki a férjét, azután kivágja őt a tengerbe, és jöjjön a villamosság, a mindent a muzsikus lelkének!

Ezt gondolta, és állt, búsan csüngő szivarjával, melyről mint gyászoló fejre lassan hulldogált a hamu, végig a kabátján. Csak állt, és ilyeneket gondolt, és nincs kizárva, hogy a kígyó is effélekén tűnődik, mialatt szinte mozdulatlanul nézi bővölőjét és táncol.

Ám új remény csillan! Jön! A mentőangyal!

Halihó!... Nincs veszve semmi! Itt az expedíció gyöngye, a törvény villámainak nyugalmazott Jupitere, Schwachta Szókratész, vagy Knapp úr, ez most mindegy, ahogy tetszik... A csoporthoz lép! Barna flanellruhában van és kockás sapkában, valamint kurta pipát is visel a szája szélén, mint a mesterdetektívek.

- Bocsánat - szól a rikító mentőangyal -, nem akarok beleszólni az expedíció intravénás ügyeibe, mivel a sporthoz nem értek, és fiatalság bolondság. De számos orvosi könyvből tudjuk, hogy aggódó nők, hisztériás állapotban, az altudat nevű szekréción mirigyek zavarától vágyálmodásba esnek, és ilyenkor valósággal állítják, ami voltaképpen csak beteges feltevés, vagy ahogy Pasteur írja, *maxima fantazmagória*. Engedjék meg, hogy én, aki számos fakszimilében tanulmányoztam már a földrajzkutató Gustav Bahr kezeírását, és sok levelet őrzök tőle gyűjteményemben, most tárgyilagosan közreműködjek.

Mr. Theo szeme felcsillant.

- Ostobaság! - kiáltotta a nő. - Én megismerem a férjem írását!

- Kérem - szól Mr. Theo -, itt a tárgyilagos szakértő dönthet csak.

A kaucsukkézelő hivatali vértanúja átvette az írást, hosszan megnézte, vállat vont és bólintott:

- Semmi kétség, ez Gustav Bahr írása... - Lassan továbbment, és egycsővű messzelátóját szeme előtt forgatva, elmerülten a tájat nézegette. Mr. Theo az út folyamán soha ilyen halálosan nem sápadt el dühében, mint ez alkalommal. És Fülig Jimmy, amint elnézte széles ulster-kabátjában, pompás eleganciájában a hóhért, egy költői merengésnek adta át magát. Elképzelte, hogy megy le a nap, ő álmatagon ott áll a hajó korlátjánál, azt ismétli búsan: „szeret, nem szeret” és apró darabonként eltépdesi az ítéletvégrehajtót, miközben egy-egy lassú, de könnyed, kecses mozdulattal odadobálja az alant nyüzsgő szelíd cápáknak.

Theo lement a fülkébe.

- Jöjjön ki!

A tanár ki akart jönni, de magával rántotta a szekrényt is, mivel a gallérjába hátul beleakadt egy fogas.

- Akasszon le!

- Most nem erről van szó. Bár az ellenkezőjét készséggel megtenném.

- Miért nem hozott mindjárt egy hóhért is magával?

- Nyugodt lehet, nem mulasztottam el. Ez az expedíció jól van megszervezve. De mit szól a feleségének ama kétszer hangoztatott kijelentéséhez, hogy „Gustav”, majd azt kérdezte harsányan, hogy mit tett ön vele?

- Uram, mit tehettem én vele? - hebegte ijedten Gustav Bahr - ön tudja, hogy San Franciscóban porszívókat árusítottam.

- A fene ette volna meg magát, mielőtt megismertem! Azt állítja a felesége, hogy ön az utazásaira magával hordta a diplomáját is!...

- Ez az állítás olyan átlátszó és pontosan fordított, mint a Fata Morgana a sivatag fölött negyvenöt fokos szögben.

- De azt legalább elviheti egy forgószéll!

- Heves forgószél már élő embert is elsodort - jegyezte meg némi optimizmussal a tanár, és úgy látszott, ábrándozik.

Kopogás hallatszott, mire Gustav Bahr gyorsan visszament a szekrénybe. Fülíg Jimmy jött be idegesen:

- Nagy baj van. A legénység most követeli, hogy azonnal forduljunk vissza, miután nem kötelesek folytatni az utat, ha Ön megőrült.

- Tessék?!

Ez történt. Váratlanul megjelent Borges, a szerelő, és vele volt Pepita Ofélia is.

- Uraim - mondta a kürtőkalapú -, sajnos, szomorú hírt kell közölnöm. Szeretett urunk, Mr. Theo megzavarodott, ami különben életmódja miatt előrelátható volt. A művésznővel sétáltunk, és Mr. Theo ajtajánál hallottuk, hogy a szerencsétlen magában beszél. Menjenek le hozzá, és kötözzék meg.

- Ostobaság! - kiáltotta Fülíg Jimmy.

- Ha Mr. Theo, a felelős vállalkozó megőrült, akkor vissza kell fordulnunk - szólt mohón Watson.

A legénység zúgolódott. És most megjelent Mr. Theo is, miután Fülíg Jimmy hívta. Mielőtt azonban megszólalhatott volna, özvegy (?) Gustav Bahrné lelkesen mondta:

- Ah, önök tévednek! Mr. Theo szintén spiritiszta testvér, és megbeszéltük, hogy lent a kajütben ő szól hozzám, én erősen rágondolok, és hallani fogom. Hallottam! És köszönöm az üzenettedet, lélektestvér!

- Kérem... - hebegte dühösen és siralmasan, de elfogadva a mentőövet Mr. Theo -, igazán örülök...

Ezt úgy-ahogy el kellett fogadni. Még Watsonnak is. Csak Borges mondta tünődve és csodálkozva Pepita Oféliának:

- Ezek a spiritiszták... A nő itt fenn meghallja, amint a lélektestvér azt mondja neki ott lenn transzban: „A fene ette volna meg magát, mielőtt megismertem...”

És a *Stanley Up To Date* most már utolsó fordulójában útjának, ismét elindult az utasok nagy részének balsejtelmeitől kísérvé, láthatatlan vontatókötelén a lerázhatatlan végzettel.

HUSZONKILENCEDIK FEJEZET

Ezután a legkülönbözőbb hírek kerültek forgalomba a *Stanley Up To Date*-ről. Rongy Aurél a Húsvét-szigetek felé tartott, amikor útjába került az expedíció. A fedélzeten matrózokat, polgári egyéneket látott, és külsőleg semmi különöset sem tapasztalt a hajón. Belátta, hogy ő maga sem hinné ezt, ha más állítaná. Neki sem hitték.

Váratlanul különös vészjeleket fogtak fel, amelyek megdöbbenették az egész világot: *S.O.S.... S.O.S.... Stanley Up To Date! Farőr-fok... Savanyú uborkánk elfogyott!... Nem találunk szódabikarbónát!... S.O.S.... S.O.S....!*

Ezután következett a *Renown* torpedóromboló jelentése: A Farőr-foknál feltűnt a *Stanley Up To Date*, és a romboló morzejelek útján felvette az érintkezést. A hajó nyomban felelt, szintén zászlóval, éspedig azt, hogy: „*No megállj, te taknyos! Ha megtudja az apád, az a vén cirkáló, hogy leszólitod itt a hajókat, hát elsüllyed szégyenében. Figyelem: Vikenden, nyaralóban, otthon és utazás közben felvidítja az Ericson varrógép. Minden drogériában kapható.*”

A hajó ezután teljes gözzel ismét eltűnt.

Bricsesz kapitány, aki az utolsó közkegyelem után *Luxus* nevű teherhajójával salétromot vitt Jávára, és most betegen fekszik a lakásán, mivel a sarki tenger felé, amerre embernek nem lehet dolga, megpillantotta a *Stanley Up To Date*-et, a kormányállásában Pepita Ofélia nevű egykori másodalkoholistájával, fürdőtrikóban, fején egy igen rongyos, fekete keménykalap! És ami a legfélelmetesebb: egy veréb röpködött a kalap körül. A *Luxus* megközelítette az expedíciót, és még kísértetiesebb lett a látvány: mindössze néhány estélyi ruhás hölgy és frakkos férfi tartózkodott a fedélzeten, igen emelkedett hangulatban, integettek, és a kapitányi hídon egy kecskeszakállas, komor külsejű úr, római virilistáknál divatozó vörös tógában egy zenekart vezényel. Ünnepeles testtartásban, fedetlen fővel a közlő hajónak elénekelték a „Fel, skóciai levélhordók, fel-fel, a munka vár!” szövegű kardalt. Bricsesz kapitány bátor ember, tehát átkiabált. Megkérdezte, mi van velük.

Ekkor a kémény pereméről, a vaslétra legfelsőbb fokán bocsánatot kért egy gardróbszekrény, amiért közbeszól, és megkérte Bricsesz kapitányt hogy ha lát valahol egy gyorsjáratú tébolydát a tengeren, küldje értük. Ezután egy sportnadrágos, frakkos úr lépett elő, aki cirkuszigazgatóra emlékeztetett, és a következőket kiáltotta át a tölcséren:

- Valamennyi utas leprás! Nevem körülbelül Schwachta Arisztotelész vagy Arisztofanész, vagy Knapp vagy Homérosz, ahogy tetszik, nem kívánt törlendő! Délután Dr. A. Wintert megoperáltam, de már jól vagyok. És most legyen szabad a mi kedves közönségünknek előadni társulatunk slágerét: *Csak a Horszi-Horszi igazán szép!*

Ezt a slágeret a konyhából hozott edények éktelen csörömpölésével tették hangulatossá.

A *Luxus* nevű teherhajó erre eszeveszetten elrohant a *Stanley Up To Date* közeléből...

...Még egy jelentés érkezett a Tonga-szigetek környékéről. Valamelyik borús éjszakán, robbanásig túlhevített kazánal, remegő bordázattal, veszélyes partközelen robogott a hajó. Gyorsan távolodott, és a ködben segélykiáltásokat hallottak a fedélzetről.

Tök Harry, egy kétszáz kilós kapitány megesküszik rá, hogy tizenharmadikán, pénteken éjszaka három és négy óra között látta a *Stanley Up To Date*-et az égen, amint a Tejút felől a Déli Kereszt irányában haladt.

És múlt az idő, de a *Stanley Up To Date* felől nem jött hír. Tán elnyelte az óceán, vagy felszippantotta a mennybolt?... Ki tudhatja?...

Amikor elindultak a Sambi-csoport fővárosa (Sambi-Sumbi) felé, még úgy látszott, elkerüli őket a régóta fenyegető végzet. Kissé borús az ég, de azért épp elég csillag látszik ahhoz, hogy Pepita Ofélia odalépjen egy magában búslakodó egyén mellé.

- Mennyi csillag van... - súgja halkán a művésznő.

- Mit tudom én, mennyi csillag van? Azt kérdezze, aki rováncsolni szokott odafent! - feleli a sötétből Wagner úr idegesen, és utána madárhangokat hallat.

- Ön az... Wagner úr? Tudja, hogy én jól ismerem a Velő Tanyáról? Négy év előtt távozott öt percre, és adós maradt egy dollárral, de nem azért jöttem el az expedícióval - közölte Pepita Ofélia, és csodálkozva nézett körül. - Mitől cuppog ön?

- Én nem „cuppog”, hanem csicsér - magyarázta Wagner úr. - Egy Arnold nevű szegény sorsú veréb tette a megjegyzést itt a belső zsebemben. Már szépen csicsergi a Mendelssohn című operából a Lohengrin gyászindulóját. Később ennek a hősnek meg kell halnia, mert úgy vágyott élni, azonban nem tehetette.

- Különös dolgok történnek manapság az ön belső zsebében - tűnődött Pepita Ofélia, és felemlte Wagner urat, mert az, mint valami hóember, szép lassan a padlóig csökkent, a futballbíróné kabinja mentén. - Ön talán részeg?

- Ezt kikérem magamnak! - kiáltotta erélyesen Wagner úr, és gögös, könnyed pózban kinyújtotta karját, és tenyerével a kabinhoz dőlt. Ettől vállig belezuhant a kajütblakba. A közletről suttagó kórboncnokot és a futballbíróné orron-szájon találva, átsuhant Wagner úr keze az arcaik között. Ő maga rajtaütésszerűen elaludt, mialatt a karja lengedezve belógott hozzájuk, és Rüger doktor mintegy figyelmeztetőleg tenyeréhez érintette a szivarját. Wagner úr nagyot ordított, és kirántotta a kezét, de máris mosolygott, amikor észrevette, hogy szivarja lett.

- Ez egy jó kajüt - mondta boldogan Oféliának.

A hóhér korán lefeküdt, szobájába kérte a vacsorát, és általában békés utasok pihentek a hajón, kajütökben, szekrényekben, amint illett.

Gustav Bahrné és Mr. Theo beszélgetnek.

- Talán, ha előbb ismerem önt, sohasem szánom rá magam erre az útra - szölt később Theo.

- Miért?

- Nem akartam volna megtalálni Gustav Bahrt.

- Mindennek maga az oka! Titokban érkeztem San Franciscóba, és értesültem, hogy nem akar bevárni. Mégis eljöttem. Valaki az én szerepemet eljátszotta az ön titkárának, egy barátnőm. Ő az, aki holt híremet is költötte.

- És ez a kövér ismeretlen, A. Winter?

- Itt találkoztam vele éjszaka. Mint két kísértet bolyongtunk a konyhaablak körül. A. Winter sokat köszönhet nekem, azaz a majomnak. Bobi elszökött tőlem, és a fenékbe bújt. Ott látta, amint A. Wintert bezárták. Mikor egyedül maradt, játszott a kulccsal, utánozta, amit látott, és így véletlenül kizárta az ajtót, így jött ki A. Winter.

- Hm... És bizonyára így záródott az iratszekrénybe Gustav Bahr: A majom ráfordította a kulcsot. Kár volt kinyitni.

Hallgattak.

- Jó éjszakát - szólt Lilian. - Adjon kölcsön egy könyvet... Rosszul alszom...

- Én is... Még csak azt mondja meg: hol bújt el a hajón?

Theo valahová a rezgő semmibe nézett. Már néhány napja furcsa elkedvetlenedés keserítette. Mit akarunk? Mitől harsogunk, tervezünk, győzünk és szenvedünk, és minek hiszünk?

Egyáltalán, mi ez a cirkusz?

- Az a baj - panaszkodott a futballbíró a műtövösnek, mert kibékültek és konyakot ittak -, hogy a tizenegyes büntetőrúgás meghatározása nem elég szabatos. Ha a játékos kézzel érinti a labdát, úgy *hentzet* vét. Én azért vagyok itt, hogy ítéljek! Kézzel érintette a 16-oson belül! Tizenegyes! Sajnos ön művész, és nem érti a futballt...

- Ezt nem tudom - szólt a másik. - Különösen mi ötösök, szoros vonatkozást tartunk fenn a futballal, mivel atyamesterünk, Benvenuto Cellini, durva, verekedő fráter volt.

- Az említett mérkőzés azonban a befejezés után durvult csak el igazán: A tizenegyesből kifolyólag megismerkedtem mai nőmmel! Az ablakán át hozzá menekültem, mielőtt tizenötezer néző kérdőre vonhatott volna. Ő még ma sem tudja. Amikor szerelmet vallottam, csak az lebegett előttem, hogy ne legyen e hölgy matróna, ki ősz és botra görnyedve jár. Amikor megkértem a kezét, még nem tudtam, hogy hívják! És itt történt a futballbíráskodás legnagyobb *justic mordja*: A hentz miatt megházasodtam. Holott a leányt egy ujjal sem érintettem előzőleg, és nem is a tizenhatoson belül történt, mivel Ernesztin ez idő tájt húszéves múlt.

- Durva sport, ez kétségtelen. - És koccintottak. Finom szél kerekedett, mintegy előhírnöke valami lappangó nyugtalanságnak...

- Mi jut eszébe a csillagokról? - kérdezte Ofélia Wagner urat, aki erre felébredt.

- Az jut eszembe, de csak ha muszáj, hogy miféle magas rangú katona lehetne ez az ég, ennyi csillaggal tényleges szolgálatban! És még arany csík is van rajta amikor lehullik egy-egy mennykő, izé kő... Na! Hogy is hívják azt a szállodát Honoluluban, ahová a turisták miatt nem jár senki?

- Meteor?

- Igen... Amikor egy ilyen szállodakő lehullik az égről, még aranycsík is van a csillaghoz, és hajnalra felvarrják a Vénus nevű kitüntetést...

- Más nem jut eszébe a csillagokról?

- Becsületszavamra, igaza van! Mert eszembe jut, hogy atyám azt hitte egy énekesről: nagy csillag lesz. Valami Titta Ruffo volt. De nem hallottam róla azóta. Lehet, hogy elzüllött. A legtöbb kardalos valósággal elhülyül a részegségtől.

- Ön kardalos?

- Tessék?! Én amatőr vagyok. Volt már ön az operában?

- Nem. De a fivéremnek kivették a vakbelét.

- Igazán?! Honnan?!... No nézd csak ezt a családot! De úgy látom ön összetéveszt egy műtétet a Nürnbergi Mesterdalnokokkal! Ezek gyönyörű operák! Tudja ön például, hogy mi az a Parasztbecsület?

- Hogyne! Mondjuk, ha maga most megadja az egy dolláromat, amivel tartozik.

Wagner úr jóindulatúan megsimogatta a haját.

- Nagy gyerek, maga lányom, ha ezzel foglalkozik. Nem fordulhat elő. És miért ne beszéljünk a zenéről, ahol egy Ofélia is előfordul? Egy Pepita nevezetű király lánya ez, Sekszpír karnagy úr művében, ahol Otello, egy hisztérikus dán tenorista nem lesz boldog velem, mert megátkozta az apja szelleme, hogy ahányszor megcsókolnák egymást, közbelépjen a zenekar, és akkor nekik énekelni kell.

- Ez nagyon szomorú... - felelte Ofélia, és lehajtott fejjel közel lépett Wagner úrhoz, mire az hanyatt esett.

- Továbbá - folytatta Wagner úr a földön - az ég éppolyan, mintha kirakat előtt áll az ember, zárás előtt, amikor én éppúgy nem hozhatok el a boltból semmit, mint más ember zárás után. Ha alkalmilag meghalok, majd láthatom odafent nem üveg mögött tartják-e a csillagokat, mint egy tizenkét személyes ezüst evőkészletet? Az ember nem mászhat fel éjféli után, hogy lyukat csináljon a Tejúton üvegívvel, amin kivehet egy csillagot, vagy akár csak egy szép, nagy Metropolit...

- Az nem Metropolit...

- Tehát Continentált, ami egyre megy, mivel nincs az a lehulló nagyszálló, amit ellophatna az ember a Tejútról, és ilyen az élet: Hiába álmodozunk, a valóság csak annyit ér, amennyit öreg barátom, az old Pinkerton fizet egy lopott rendszámátláért...

Sóhajtott, keresztbe tette a lábát, és kinyújtott karral nekidőlt a bal tenyerének, de mert arra nem volt kajüt, hát kis híján keresztülzuhant a korláton át a tengerbe.

- Mennyi hézag! - kiáltotta rémulten és dühösen. - Ez mind a maga hülye csillagai miatt van.

- Ön téved - szólt Ofélia... - A csillagválasztás nem hülyeség... - Lesütötte a szemét elfogódottan. - Én már választottam...

- Igen? Ez kedves. Akkor nem zavarom tovább - mondta Wagner úr, megemelte a kalapját, és távozott. Azonban odább lezuhant a fedélközbe, betörte az orrát, majd énekelt, és végül elaludt...

...Theo kezet csókolt Liliannak, bement a kabinjába, és dühösen látta, hogy a tanár előjött.

- Kérem, kihíztam ezt a szekrényt... - mentegetődzött Gustav Bahr. - Nem lehetne...

Puff! Lilian, szeles módján, hirtelen benyitott a könyv miatt, amelyet kért, és...

Férj és feleség! Találkoztak... Theo fülében már előrevetette artikulátlan árnyát a nyomban bekövetkező sikoly! De mi ez?!

Hé!... Ide hallgassanak! Gustav Bahr kissé megszeppen, de aránylag közömbösen bólint!!

- Pardon. - Ezt mondja Lilian.

És kimegy! Theónak megroggyan a térde.

- Bocsásson meg - mondja Gustav Bahr sajnálkozva -, talán nem olyan nagy baj...

- Ember! Hiszen ez a felesége volt!

- A sors füle, az ön szája és az én feleségem! Ezt a kedves hölgyet most láttam az életben először. Na!... Mi az? Igyon egy kis vizet!

HARMINCADIK FEJEZET

Most aztán kitört a vihar! Gustav Bahr, amikor megtudott mindent, a haját tépte, és Mr. Theo segíteni akart ebben neki.

- Követelem - kiáltotta a tanár -, hogy adja át a rendőrségnek!

- Jó! A legközelebbi korallzátonyon posztoló rendőrt idehívom! Hogy képzeled különben?! - üvöltötte. - Honnan tudom én, hogy a hölgy nem az ön felesége?

- Ezt kikérem...

Mr. Theo dühbe gurult, és egyszerűen benyomta Gustav Bahrt a szekrénybe, rácsapta az ajtót, azután megfordította, és a falhoz tolta. A tudós helyzete ezáltal olyan volt, mint egy tetszhalotté, akit állva eltemettek.

Mr. Theo nem bírt gondolkozni. Két halántékán egy-egy láthatatlan kötötű fúródott az agyába. Elaludt...

...Egy idegbeteg orvos később kikérdezte, hogy ki mit álmodott a *Stanley Up To Date*-en ez éjszakán, és valami lehetett a levegőben, vagy déli áramlás lappangott a csontokban, annyi bizonyos, hogy az alvók mellkasából a készülő dráma előérzete verejtékes, nyomasztó álmokat préselt ki.

Sir Arthur Maxbell például azt álmodta, hogy Kopernikusszal ül egy főkapitányság útlevelel-osztályán, és itt kiderül, hogy a föld nem gömbölyű, hanem négyszögletes, továbbá a bolygók-nak nem ellipszis, hanem ródlipályájuk van, melyek gyújtópontjában nap mint nap Pepita Ofélia áll és gitározik...

A futballbíró álmában egy válogatott mérkőzés döntő gólja után kettőt akar fűjni a sípba, de a fűtülő második hangja néma. Rémulten fűj, de hiába, és mindenki azt hiszi, hogy nem adta meg a gólt. Ő szeretné azt mondani, hogy érvényes, de elromlott a fűtülő. Mielőtt megszólalhatna, már ízekre szaggatták, és mindenki eltesz belőle egy kis darabkát emlékebe.

És Theo?... Övé a legszörnyűbb álom. A Trafalgar Square-en találkozik Kannibál Ödönnel. Ez végre megsúgja neki, hogy Gustav Bahrt egy banketten elhasználták szendvicsekre, kenő-májjasnak, és sajnos Mr. Theót kell vinni helyette, hogy megtaláljanak valakit, mert nem dezavualhatják a Királyi Földrajzi Társaságot, melynek elnöke, Sir Pepita Ofélia kijelentette, hogy a tudomány csalhatatlan, csak Fülíg Jimmy csalható, amit ő minden napfogyatkozásor hajlandó bizonyítani egy kiküldött bizottságnak a sarkvidéken. A bizottság útnak indult egy modern, hárommotoros, hernyótalpas, elsővonalbeli vadász-járványkórházon, ahol pestisbetegeket ápolnak. Theót gondosan elrejtik egy plüssfotel huzatába, de nem közlik vele, hogy a bútordarab tulajdonképpen villamosszék... Valahonnan az úrből egy gúnyos hang üvölti: „*Ne féljen! Most levettem a mandzsettámat!*”... Ezer ponton fúródik testébe a sziporkázó áram, a villanyhalál irtózatosságot okozó rázásában elveszíti öntudatát, és felébred...

Fülíg Jimmy rázza.

- Uram, jöjjön fel - mondja alig hallhatóan.

- Mi történt?

- Egy mér földre tölünk... Felénk tart a *Wagner Úr*...

HARMINCEGYEDIK FEJEZET

A szél kitepte kezéből a kabinajtót, és odacsattantja feltárva a falig! Egy pillanatig vakon támolyogtak a szemközt zúduló esősziporkáktól. Igazi, kísértetnek való éjszaka!

Valahol kiáltoznak... Fülig Jimmy túlüvölti a szél sívítását:

- A Kékszakállút vízbe akarják dobni!

Wagner urat csakugyan ezzel a verzióval keltették álmából, és ő mindenképpen ellene volt. Talán ne mellőzzük röviden, néhány szóban, Wagner úr álmát sem e vihartempóban száguldó szörnyűségek közben.

Így volt. Gordonnal az élen jött a legénység, hogy az operák és szerencsejátékok nagy ismerőjét a vízbe dobják. És ez nem volt álom.

Azonban Tüskés Vanek, Pofa Jenő és Buzgó Mócsing megmentik életét a matrózok kezéből. (Amiért később sok kellemetlenségük volt.)

Ráncigálják... Vita... És Wagner úr közben, nyakával Gordon tenyerében, elalszik kissé, amíg megállapodnak ezek.

De máris megragadják, és épp a tenyerét érinti valaki, ahol megégette a kórboncnok. Erre felriadt. A másodperc alatt, míg belenyilallt a sajtós, a következőt álmodta:

Meghalt valahogyan, de sebj, és itt egy rácsos kapu, amin ez áll:

VIGYÁZAT, TÚLVILÁG!

*„Ember, ki ide belépsz,
hagyj fel minden reménytelenséggel!”
(idézet egy Dante című operából)
Belépés előtt kéretik a vágyakat letörölni!
Kerékpárokat a kapu alá behozni, vagy azokat
onnan ellopni nem tilos, de nincs semmi értelme!*

Halló! No nézd, de kedves!... Egy ősz portás kinyitja a kaput. A jobb hangzású név kedvéért úgy mutatkozik be, hogy ő a Havasi Wagner. Az öreg erre becsapja a kaput. Wágner úr magától feláll a földről. „Sebj”, gondolja, és benyúl a madárfészekbe. Szerencsére itt nevelődik néhány álkulcsfióka, és ezekkel kinyitja a zárat! „Mit hazudott?” - förmedt rá az ősz portás. „Hiszen maga nem a Havasi Wagner, hanem a Fészkesi, akinél veréb van! Nagy különbség! Akkor ez nem álkulcs, hanem valódi! Ergo maga lesz itt a házmester.” Wagner úr kalapja mellett ezres fényű lámpák ragyognak, és ő kisiet a kulccsal. Csattogó flanelpapucsban, dalolva megy, hiszen az ősz portás szerint harminc cent jár nyitásonként...! Közben azonban, míg ő ebéd utáni örök álmát aludta, új táblát akasztott ki valaki ezzel a felírással:

TÚLVILÁG!
LÁTOGATÓINK FIGYELMÉBE!

*Wagner úr régi ismerősei részére, minden este tíz
óra után díjtalan kapunyitást rendez.
Volt rabtársainak ebből is jelentős kedvezményt ad!*

És erre... A legnagyobb szemtelenség! Vadidegen alakok érkeznek kedélyesen ordítóva, és azt állítják, hogy ismerik őt! Frakkos és grófiruhás, sőt aktatáskás egyének már messziről

kiáltják: „*Mi újság?! Mi újság?! Halló, Wagner!*” Persze ő dühösen rájuk ripakodik, hogy itt nincs semmi újság, és összetévesztik egy másik részegessel, de ezek az urak nevetve magyarázzák egymásnak, hogy: „Ez egy jó pofa!” És hiába akar kikérni magának mindenféle bizalmaskodást, ezek jönnek! Túlkiabálják, kacsingatnak egymásra, hogy jól ismerik őt, „*Ez egy nagy csibész, most lopott valahonnan egy kulcsot, és nem akar senkit ismerni! Ez egy nagyszerű alak!*” És hiába minden. Egész éjjel összesen harminc centet keresett! Azt is egy gyerekkori jóbarátjától, aki inkább fizet harminc centet, semhogy a Wagner úrral való ismeretségére hivatkozzék. És kinyújtott tenyerébe teszi a harminc cent ára tüzes mennyei Metropol-követ, ami megégeti...

Ezt álmodta a pillanat alatt, amíg megfógták a tenyerét, ott, ahol Rüger doktor szivarja hozzáért.

- Ez az átkozott gazember hozta a pestist!

- De fiaim! Ne dobjatok a vízbe! Egy élő madár van a kalapom alatt!...

Fülig Jimmynek és Mr. Theónak is közbe kell vetni magát, hogy megmentse kétségbeesett helyzetéből Wagner urat.

A tengeren egyenletes, nagy hullámok vonulnak. A terjengő, nyújtódzó felhőrongyok ismeretlen mélyéről bizonytalan visszfény ugrál, a tarajba omló vízen...

- Ott...!

...Messze, a látóhatárnál, ferde holdsugárnyalábok füstszerű sugárzásában, rozoga gőzös iparkodik a tengeren, inogva, rezegve, kéményéből hosszú gyászfátylak integetnek, és látszik, amint a sok fehér betű átvonul a fény alatt... a hajó bordázatán:

„NA MI ÚJSÁG, WAGNER ÚR?!”

- Uram irgalmazz... - súgja az egyik matróz, és valamennyien leveszik a sapkájukat.

A pestishajó!

Most eltűnt a holdsugár a sűrűsödő felhők alatt, és sötét lett, mint nyíltszíni változásnál, ha kioltják a lámpákat... A gőzös szinte rémülten rohant a vízen, és pestises holtak árnyait rajzolta köréjük minden hullám...

- Hej, kapitány! Forduljunk vissza!

Theo karba font kezekkel állt, és átsodorta szivarját egyik szájsarkából a másikba.

- Aki engedély nélkül a mentőcsónakokhoz nyúl, azt föbelövöm!

A legénység morogva tárgyalta az esetet. Fülig Jimmy kajütjén kopogtak, és egy ijedt, szőke fej nézett be, Ólordsága!

- Ide figyeljen - szólt egész halkán az első tiszthez e nagyon előkelő és nagyon ijedt fiatal-ember. - Elhatároztam, hogy vállalom a felelősséget, ha Mr. Theo visszafordul az expedícióval.

- De ezt önnek kell szíves tudtára hozni, Sir...

Lord Hamilton elment. De ismét kopogtak!

Livingstone zörög a szekrényben! Belülről!... Ugyanis közben egy levelet csúsztatott ki a szekrény alján. Hogy az a...! Mérgesen kapta fel a levelet. Ezt írta a Pacioci portása: „*Ki volt az az ember, aki megállt az ajtóban? Hogy néz ki? Nem láttam az arcát!*”

Ilyen egy pimasz! Na megállj!

„Az az ember a Velci herceg úr volt és az egyik füle tőből süket, de nem baj, mert övigbe érő szakála van neki. De ha maga levelez velem, akkor postafordulással van szerencsém úgy kupánvágni, hogy attól kéreget. Erre most jó az alkalom, mert itt

marattunk kettesben:
Don Fülíg di St. James.”

Theo jött most csapzottan!

- Adjon inni valamit! - mondta dühösen. - Ha a lord akarja, hát visszafordulunk... Egészségére. De alig emelte szájához a poharat, kopogtak a szekrényen, és megjelent alul egy levél. Ez állt benne:

„Mr. Theo! Becsületszavamra kijelentem, hogy a Velszi herceg az én nadrágomat hordja. Livingstone.”

...Öt perc múlva Theo belépett a lord kabinjába.

- Nos?... Fordulunk már? - kérdezte a lord.

- Igen. Nyomban visszafordulunk, amint az önök papírjait átnézhettem. - felelte keményen.

A két főúr riadtan összenézett.

- Hát kérem...

- Fel a kezekkel! - Mr. Theo revolvere egyenesen az arcukba meredt. - Elég a mókából! Ön egy Livingstone nevű portás fia?!

A „lord” elsápadt és... Puff!

Ebben a pillanatban a milliomos háta mögül lecsapott egy gumibot. Ájultan elterült a kajüt padlóján. Az elválasztófal ügyesen nyitható hasadékában ott állt mögötte Watson!

- Majdnem a vesztünket okozta azzal, hogy olyan mulyának látszott eleinte.

- De honnan tudta, hogy ki vagyok?

Arra igazán nem gondolt, hogy az apja, aki derékig látta a kulcslyukon át, az imént *felismerte a műtömés ellenére a Pacific Ocean Trust perforálójával belelyukasztott cégjelzést a nadrágon.*

...A fedélzeten közben felborult a rend! Ordítottak.

- Csónakkal elérjük a Tonga-szigetet!

- Itt előbb-utóbb elvisz az ördög!

- Ostoba fajankók vagytok! - kiáltotta Fülíg Jimmy. - Modern ember tudja, hogy akit az ördög el akar vinni, azt a Tonga-szigetéről is elviszi!

Lilian jött izgatottan, és félrevonta Fülíg Jimmyt.

- Watson vissza akar fordulni.

- Hol van Mr. Theo?

- Nem tudom. Talán maga is... a Watson embere?

- Embere a mennydörgős mennykő.

Lesietett a csigalépcsőn. A gépházban meghiúsíthatják Watson tervét. Amikor leért, éppen recsegett a szócsó.

Egy fűtő állt pipázva, a gép felé fordulva.

- Megállj! - kiáltott rá Fülüg Jimmy.
- Csak te ne idegeskedj - mondta a gépész -, eddig is megvoltunk nélküled, ezután is elleszünk.
- Pizkos Fred!... - kiáltott rémulten, és leült!

HARMINCKETTIK FEJEZET

- Halló! Mire vár! - hallatszott a szócsöből.

Piszkos Fred kézbe vette a kagylót, és beleszólt:

- Ne pofázzon állandóan, maga csirkefogó, mert feljövök egy szeneslapáttal, és végighúzom a képin.

- Freddy bátyám... - hebegte Fülíg Jimmy - Maga... maga... él?

- Úgy látszik, hogy elhúzom még egy ideig...

Most feltűnt dr. A. Winter. Szenet tolt, és mangalicasima bőrén fénylett a verejték.

- Mozogjon, maga lajhár! - kiáltott a Kapitány.

Fülíg Jimmy szomorúan állt.

- Eredj csak fel, ott inkább használhatnak. Hallod? - mondta Piszkos Fred.

Veszett dobogás, ordítás kezdődött fent.

Fülíg Jimmy rémulten rohant. Uram irgalmazz!

Messziről, de egy torpedórombolót túlszárnyaló sebességgel rohant feléjük, egyenesen a luxusgőzös oldalának tartva... a pestishajó!

Szél süvített, eső csapkodott, és a megvadult legénység sem törődött többé!

És most következik Fülíg Jimmy szereplésének hősi eposzba illő része! Szoborfehér volt, és benne is tombolt a pánik! És arra gondolt, hogy mit tesz most egy tiszt, aki jogosan hordja a bőr lábszárvédőt? Fülíg Jimmynek eszébe ötlött, életében először, a „kötelesség” szó. Előhúzta a revolverét:

- Aki a csónakhoz nyúl, azt lelövöm!

És következett a harc. Rövid, de elkeseredett...

...Egy matróz hanyatt bukott, bezúzott arccal! És következik három-négy lövés... tágult a kör.

Kaszál az ökle... De nem tarthat soká... Feléje zúg valami a magasból. Fejbe találják... Elterül...

...A szél bűg, rekedt hangok ordítanak, és a legénység nagy része már csónakban himbálódzik a vizen... Menekülnek. A halál elől! De ni, éppen a lehangosabbak maradtak! A Tüskés, a Bőkezű...

Mi ez?... Fülíg Jimmy szédelegve előbbre jön, és kimerülten egy szekrénynek dől, de a gromba bútor idegesen ráförmed:

- Nem megy innen?! Mit tehénkedik rám?! - és odább sétált: - Nézd csak!

Ez sok. Fülíg Jimmy térdei megroppannak.

...Mr. Theo arra ébredt, hogy feje Lilian ölében van, és a nő egy nedves kendőt szorít a zúzódásra.

- Mi... Mi van... a hajón? - kérdezte.

- Lázadás. És most már szedje össze magát.

- Mi baja? - kérdi, mert Lilian liheg.

- Kicipeltem a kabinból, és nehéz volt... Na!

Mr. Theo megcsókolta. És ott a zűrzavarban csókolódtak egy ideig. Ki hallott még ilyen örültséget?

Én. A szerelemnek nevezett önkívületi állapot jellemző tünete ez a határtalan, indolens önzés. Két ember függetleníti magát időben és térben mindentől azért, hogy mondjuk tűzvészben, az égő ház tetején, addig is, amíg odaérnek a tűzoltók, csókolózzék egy kissé.

Néhány pisztolylövés dörren... Mr. Theo kisiet. Sötét van. Lövések villannak. Valaki felordít!...

Az ítélet-végrehajtó most erélyesen kiszól a kajütje ablakából:

- Csendet kérek! - És a párkányra csap.

- Becsületszavamra, milyen igaza van - jegyzi meg valahonnan a láthatatlan Wagner úr kísérteties hangja. - Ez így megy minden éjjel. De majd jön Sztrovacsek, az én brutális barátom, néhány elsőrangú pofonnal, és akkor csend lesz... Aludj szépen, Arnold. Itt vagyok...

„Úszó örültekháza!” - Ezt gondolta Theo. Majd később szabályos, harcszerű kúszással felkereste a rádiófülkét. Közben egy előretolt alak valóságos sortüzet ad le rá a közelből. Férfihang hallatszik bentről. Éppen leadnak valamit... Most csipogás... Itt van Wagner úr is!

- Halló... - mondja a rádiós. - Ismétlem: *Stanley Up To Date! Stanley Up To Date.* Kérem, adják le a következőt lapomnak: „Teljes gőzzel haladunk a cél felé. A. Winter...”

Mr. Theónak fejébe száll a vér! Hát mégis férfi ez a firkász?!... Most megvan! Benyit...

Wagner úr a nadrágja szélét fogja, és a falhoz dőlve alszik.

- Köszönöm - mondja Lilian a rádiósnak. Most észreveszi Theót. Elsápad, és a szája megremeg... A milliomos nevet, de szintén egész fehér.

- Igen! Én vagyok A. Winter! - vágja oda Lilian. - Maga kezdte ezt a harcot!

- Ön nyert - mondja rekedten. - Eszközei minden gentleman felett biztosítják a győzelmét!

- Szemtelen! Érti?

- Elég, asszonyom... Nem érdekel az ügye! Rádiós! Adjon le vészjeleket...

A nő kezében megcsillan egy revolver.

- Fel a kezekkel!... - kiáltja...

És már felsikolt, és elájul nyomban! Lilian elvesztette a játszmat, mivel nem látta előre azt, ami a leglogikusabb volt: hogy Wagner úrnak (ki tudja, miért?) kedves az élete, tehát feltartja a két kezét.

...És ezt, sajnos, Wagner úr nem tehetett akkoriban.

...Theo intézkedésére a rádiós vészjeleket ad, és Wagner porig alázva, mélyen alszik feltartott kézzel...

A hajó csupa önálló, egymástól teljesen független, sőt ellenséges részre oszlott. A végén Vaszi-csék tüzeltek, a túldalalon Watson és cimborái, utánuk következett az autonóm Schwachta Szókratész, vagy Knapp úr (ahogy tetszik), aki továbbra is mint magánzó élt a kabinjában, és időnként vaktában leadott egy lövést valamerre. Ez itt most a helyi szokásokhoz tartozik...

Semleges különítményt képeztek még: Sir Maxbell, aki olykor kidugta fejét egy hordóból, és Brusier, francia fizikus, aki eddig nem szerepelt a regényben, és a továbbiakban sem fog már, mivel a tengeri betegség ágyhoz kötötte az út eleje óta. Órála most már késő volna külön megemlékezni, és nem is fontos.

A fedélközt Mr. Theo, a futballbíró, a szerelő meg a műötvs tartották megszállva, és néha itt is, ott is feltűnt egy hosszú, keskeny szekrény, gyalog. Erre mindenfelől nyomban tüzeltek. Később a szekrény kék bútorrokona is jön, szintén mezítláb.

Gustav Bahr a szekrény tetejét akarta kinyomni, és ehelyett felemelte azt alapjáról, amitől a lába kiszabadult. Mit tehetett volna különben elhagyatva?

Egy nap különbséggel, a korpulens, kék rokon, Livingstone is megjelent, hogy e példátlan külsővel fokozza a teljes fejtelenséget.

A kórboncnok és Pepita Ofélia ezalatt úgy-ahogy kormányozzák a hajót, és ennek következtében a *Stanley Up To Date* olyasformán fest az óceánon, mintha hetykén félrekapott kéménnyel most jönne a csapszékből.

Wagner úr e nehéz órákat a műtőben töltötte, ahol lefeküdt az asztalra, és aludt vagy énekelt. Később Schwachta Szókratész kis híján megoperálta. A homlokáig szénporos A. Winter volt a páciens, akinek a lába fáj, és az orvoshoz fordult.

- A. Winter vagyok, és itt egy ekcémám volt hajdan - közölte Wagner úrral, akit elsősorban talált a műtőben. - Szeretném ha megnézné, kolléga úr...

- Kollégája a hóhér - felelte Wagner úr. - és várja meg, amíg idejön!

Ezzel elaludt.

Bumm!... Egy golyó ütötte át a deszkát. Bum! Bum!... A. Winter a szék alá ült, és nem értette, hogy Wagner úr itt hortyog. Azután valóban jött Schwachta.

- Nem hiszem, hogy életben marad - konstataulta nyomban. - Vannak hozzátartozói? Üzen nekik?

- De kérem... Ez csak egy régi heg. Talán villanyozni lehetne?

- Rendben van - szólt lelkesen Szókratész úr, és a szeme felragyogott!... Levette kezelőjét. Istenem! A régi szép idők!... Bekapcsolja!... Zúgás... szikrák... Zene füleinek. Lehunyt pillával élvezte.

Bumm! Egy golyó átüt a falon. A. Winter csuklik...

- Köszönöm - szólt hálásan és reszketve A. Winter. - Az ön páciensei bizonyára hálásak voltak.

- Hát... Egy sem panaszkodott a villanyozásra kezelés után - feleli öntelten. Bum! Bum! Bum!

- Becsületszavamra - szólt idegesen Wagner úr, és felült -, ilyet még nem láttam. Egy műtőbe jönnek beszélgetni, mintha valami szekrény volna. Itt nem lehet aludni, ha állandóan ez a fecsegés van...

Ekkor becsapott a legújabb villám: kiderült, hogy a vizeshordókat valaki kifúrta éjjel. Nincs víz! Az ellenségek parlamentoer jellegű vízfordói elosztják a szeszesital-készletet. Ez az egyedüli iható folyadék.

Déli 12.10-kor kiosztották az egyliteres fejadagot. Délután 1.05 órakor nincs többé ellenség a hajón! Mr. Theo, Watson és Vaszics vidáman félkaréjban ültek mind a fedélzet közepén, érzelmes dalokat énekeltek, szájharmonika- és gitárkísérettel.

Ismétlem: déli egykor osztották ki az egyliteres adagot, és délután ötkor Wagner úr kijózanodott!

...Negyed hatkor bús arccal körüljárt, és bemutatkozott sorban mindenkinek.

- Zaturek Manfréd vagyok - szólt halkán.

Ha Wagner úr nem volna markáns egyéniség e hasonlathoz, azt mondanám, úgy állt ott, mint Csipkerózsika százéves álmából riadtan, gyanakvó ijedtséggel, a Déli Sark táján. Búzakék szakállal!...

Idegesen ténfergett, és a szalonban egy napilapot keresett, mert szerette volna tudni, hogy hová fejlődött időközben az orosz-japán háború? Állítólag Csemulpónál készül valami. Később levelet írt a feleségének, melyben közölte, hogy jól utazik. Érdekli ez a kiállítás. Majd meglátja azt a repülő-gépeket. Egész éjjel dinamogépeket látott röpdösni a levegőben, szárnyakon (!) sokáig! Ez persze a veronézertől lehetett. Attól mindig nyugtalanul alszik. Az ember ne egyen sok vacsorát. De főként ne akarjon repülni. Az nem adatott meg. Van telefonhírmondónk, szabadonfutó (kontrafékes!) biciklink, telefon, sürgöny, öngyújtó és fényképezés. Quo vadis? Mi kell még?

Nincs tovább, Edit, hidd el! Ha fejlődne még a technika, Isten lenne az emberből! És az ilyesmi ritkán vezet jóra. Egy rádium nevű dobozról (?) is álmodtam. Ha csak hozzányúltak, azonnal Londonból és Münchenből énekelt a veronézer. És zongorázott is ez a nehéz felvágott. Valami hülye cipelte őt álmában még négerék és kínaiak között is, és gyertya volt a kalapja mellett. És hemzsegett minden ezektől a kinematográfvetítőkről, és az volt a legszörnyűbb: Képzeld! A képek beszéltek (!) énekeltek (!) és csurgott az emberről a veríték és nem tudott felébredni. Soha többé nem viszek veronézert! Nehéz idők, drága fiam - írta még, mert egyre írnia kellett. - A mi korunkban minden esztendő duplán számít! De jó lenne 30-40 évvel öregebbnek lenni! Akkor nem ül majd az egész világ gondterhelten a telefonhírmondónál, hogy jaj, mi van Csemulpónál vagy a boxerlázadókkal? És most megint azt mondják, hogy Moszkvában (ez egy nagy orosz város) lázadást csinált valami Benin, vagy Levin, vagy Lenin, vagy tudom is én... De lehet, hogy azért e rosszkedv, mert kóstoltam egy kortyot. Te tudod, ez a babona nálunk a családban (ostobaság!), hogy aki egy kortyot iszik, az alkoholista lesz, és nem hagyja soha abba, mert mindnyájan szégyelljük, hogy a papa, ha ivott, hát dúdolt a lépcsőházban. És meleg volt, hát ittam egy kortyot. De hogy dúdoltam volna, azt nem hiszem. Remélem, te se. Még nem látom Pólát, úgy látszik, késik a hajó...

...És írt és írt, és a többiek daloltak, és Theónak jött a remek ötlete: öltözzenek estélyi ruhába!

Meleg volt, és sós párák szállongtak, tehát inni kellett mindenkinek, és így az ál-lord később, tudj Isten honnan, egy szigonyt szerzett, és eltorzult arccal üzte Pepita Oféliát. Ez kacarászva, sikoltozva futott, gitárral a kezében, egy-egy fordulónál számárfület mutatott, vagy énekelt néhány víg stancát az ámokfutó bosszantására. Végül egy szekrénybe menekült. Hamilton belerúgott... A szekrény ezen csak kacagott.

Őlordsága erre elhozta szerszámait, és srófolt!

- Na, na!... - mondta a szekrény... - mit akar?

- Hallgass, piszok bútor, ma aprófát pofozok belőled! Ofélia, térj vissza! Megbocsátok...

Az ajtó nyílik erre, Hamilton tárt karral lép Oféliáért, és ijedten látja, hogy a Pacioci portását ölelte át.

- Fiam! - kiáltja ez, elhajtva gitárját.

Megrendítő pillanat! Atya és fiú szemben állnak.

- Kérlek, papa... - hebegi a fiú -, jó, hogy jössz. Nem találtam otthon a mütömöt...

- És a legközelebbi szabó a Déli Sarkon volt?!

Azért átkarolja a fiát, és sír egy kicsit, és szemrehányást is tesz, de végül nem bánja: sok szépet látott ezen a tanulságos tengeri úton, mert a szekrényben illusztrált lapok voltak.

Theo és Watson a büfépolc előtt isznak.

- Azt mondd meg, öregem... - kérdezi Theo -, mit akartál te... ezen a hajón?...

- Én, kérlek alássan... Szervusz... ex! Ez a te hajód... egy megvesztegetett mérnök miatt kettős bordázattal készült... És a fenék két bordázata között teli volt fegyverrel... No most te bezártad azt a kövér A. Wintert, és ő kihallgatta, amikor a bordázat között elrejtett fegyverekről tárgyaltam. Ott bújt el ő és az újságíró is előlünk. És Fülíg Jimmy meg a barátai megtudták a nőtől a fegyverek dolgát. És ezek a Vörös Vaszics martalócai, nagy titokban, éjjel a vízbe dobták a fegyvereket!... Akkor kezdődött Vaszics legényei meg az én embereim között a hecc! Elintézték egymást néhányan.

...A sötét tenger felett jégmadarak íveltek ferde siklással. Theónak kapart a torka. De nem ivott. Most van az utolsó alkalom! Pepita Ofélia énekelt, táncolt, ivott és nevetett, mint egy rekordsebességre felfokozott, áramvonalas Puck a Szentivánéji Lázálomból.

Livingstone kövér arcába úgy belesüppedtek a szemek részegségében, mint egy utolsó negyedét görnyedő holdkaréjon. Valahonnan előkerítette a portásapkáját, és abban ült, hízottan, önszínűen, üveges tekintettel.

Theo lassan elosont a kajütök árnya mentén. Valamit tenni kell! Hová robog ez az átkozott hajó?

Kissé ájuldozott a szomjúságtól. A fedélköz matrózfülkéjénél világosság. Az egyik legénységi szobában a Mócsing nevű néptanító külsejű és két ember, akiket sohasem látott a hajón.

- Ez az újságíró ügyes.

- Igaz. A fő mégis az, hogy Fülíg Jimmyt elintéztük - szólt az egyik.

Szegény fregattfőhadnagy!...

Bestia ez a Lilian.

A tömzsi ásít, és elindul az ajtó felé, ahol Theo áll. Eh, ha benne van, gyerünk!... Felkap egy széket, és máris lecsap a tömzsire, hogy mint a kő zuhan hanyatt. Buzgó Mócsing is egy ütést kap, és vérbe borultan hanyatt esik. Egymás torkát szorítva gurultak a hosszúval. Végül ez is mozdulatlanul fekszik.

A hármat megkötözi és legurítja őket a fenékbe. Gyerünk tovább... Lihegve oson a fal mentén. Egy pillanatra megáll. A futballbíró üvölt odafenn.

- Az semmi. Ide hallgassanak! Én híres akartam lenni! Volt egy találmányom is! Ez a lényeg! Mint futballbírónak egy volt a célom: Korrektség! Elfogulatlanság! Fegyelem! és még sok más...

Ebben a pillanatban jött Schwachta Szókratész.

- Senki se hagyja el a hajót, amíg a rendőrség jön! Lezárták a tengerszorosokat. Eltűnt egy fontos távcső! Mindenkit megmotoznak, ha Zürichben kikötünk!

...Közben a Vörös Vaszics Theo után osont, és leütötték egy karosszékkal. Mondmár Fülöpre is rászakad valami... Elájul. A fenékbe kerülnek.

Most a szerszámkamrához ért.

Hangokat hall... Odaszorítja fülét. Ez Lilian!

- A maga papája... cirkusznál volt?

- Igen. Nagyapám sokat mesélte - siránkozott A. Winter. - Anyukám volt az attrakció, egy bambusszal egyensúlyozott. Apus megtanulta, hogy könnyű legyen, ha emelik. Szóval anyukám egy bambusz végén kitarotta az apámat...

Theo kopogott az apró, kerek ablakon.

- Kérem... Menjen innen... - szólt ijedten Lilian, miután Theo kizárta az ajtót.

- Kedves, hogy így aggódik...

- Theo... - mondta a nő remegve. És kilépett.

- Megkötöztem őket - kezdte a vörös fiatalember csúfolódva -, és a fenékben...

...A nő hirtelen mellbe lökte, hogy beleszédült a szerszámkamrába, azután rázárta.

Theo fejjel rohant az ajtónak dühében...

A fedélzeten most kitört a pánik. Valakinek eszébe jutott, hogy nincs enivaló. Miért hitte? Rejtély! Egy perc múlva izgatott tanácskozás kezdődött. Schwachta Szókratész kérte az embereket, hogy őrizték meg nyugalmukat, és beleesett az esőgyűjtőbe, ahonnan kihúzták. Ne veszítsék el a fejüket, mondta, tengeren éhhalál ellen jól bevált szokás van. Majd elfogyasztanak egy utast. Matrózslakoma lesz!

Jajveszékelés és fejetlenség tört ki! Maxwell kért mindenkit, hogy ha rá esne a választás, úgy étkezés előtt balzsamozzák be. Amennyiben életben marad, akkor ez természetesen felesleges. A futballbíró felugrott az asztal tetejére, és ordított.

- Uraim - kiáltotta vadul. - Én feláldozom magamat... Na... Jaj! Várjon maga hülye! - (A türelmetlen Sigorszki ugyanis, amíg a futballbíró beszélt, megsózta a kezét, és beleharapott.) - Én tudom, mi a kötelesség, felajánlom a feleségemet!...

- Pfuj bíró! Hü-lye! Hü-lye!

- Ha egyszer úgy áll a dolog, hogy valamelyikünknek meg kell halni, igyunk egy kortyot - mondta Maxwell, és felhajtott egy fél üveg pálinkát, és ettől rajtaütésszerűen ájult részeg lett. Újabb pánik! Pepita Ofélia segítségért kiáltozott valahol... Odarohannak, és látják, hogy a művésznő a szerelőn térdel, és egy lábassal veri a fejét.

- Segítség! - sikoltotta - egyedül így nem bírom agyonverni! Hozzatok a fűtőktől egy lapátot.

Rohantak lapátért.

- Sokkal okosabb lett volna az expedíció helyett egy buta kis nővel beülni valami olcsó cukrászdába - kiáltja Maxwell. - Adjanak le vészjeleket! - És megkapaszkodott egy pózna felett függő kötélbe, és ott lógott vigyorogva. Amikor arra jött Livingstone portásapjában, aprópénzt nyújtott át:

- Adjon egy szakaszt a Picadillyig, és itt van külön, ezért adjon vészjeleket. Ne csináljunk ebből presztizskérdést - hadonászott röhögve Maxwell, és nyíltszíni tapsot kapott, mert visszakézzel inzultálta a futballbíróvét. - A portás csöngesse le a hajót!... És a presztizst... azt... kérem...

teljesen hagyjuk ki a játékból... Én a világ legnagyobb teleszkópján keresztül láttam azt a csodálatos, végtelen űrt, amit az ember a saját fejében érez, ha sokáig nézi a csillagos eget. Mert, igen tisztelt akadémiai aggtársaim, kit érdekel alássan a távoli fényévek végtelenje?!... Mi lesz itten a közeli fénytelen évek véges ügyével?... Itt a földön egyetlen fénypercet ellopni a haláltól. *That is the question...* hogy Shakespeare karnagy úr szavaival éljek; egyetlen nagy csillagászt ismerek, prof... Pepita Oféliát! Aki... minden este... a szívünk mellett áll és gitározik... My old Ofélia. Én... hatvanéves lettem innen-onnan. Különben mindegy, hogy honnan! Annyi lettem! - motyogta a tanár, és keskeny spirálisban törökülésbe süllyedt a pózna tövébe. - Az archimédeszi igazság... ez: Adjatok... ebben a végtelen ürességben egy fix lánytekintetet, hogy kimozdítsam magam a világba... Mert ez a világ... egy mozgóképpalota... az élet nem algebra, hanem hangosfilm...

- Igaz! Epurci move... - szólt a szerelő.

- „És mégis *mozi* a föld!” - bólintott Maxbell. De már akkor, ahogy dőlt a hajó, vagy ötszáz métert merült, hogy aztán a Mont-Blanc csúcsáig emelkedjék, és itt megpillantotta a fennsíkron Adrient, kit húsz éve nem látott, és szomorúan mondta: „*ön Tibetből jön, ezt látom az iránytűmön, és ott tanult egy titkot, amitől maga ilyen fiatal maradt, és én ennyire megöregedtem.*” A lány csak legyintett, és csillogott a szája és a szeme, és a Mount Everest jeges fuvallata meglebbentette világoskék szövetblúzáját, amin súlyos, remek, szőke fonatok nyugodtak vastagon, puhán, és nevetett, olyan csengőn, mint ahogy a gleccser jege pattogzik szilánkokká, ha rátűz a nap.

...És most megjelent álarcban a dalai láma, de Maxbell röhögve mutogatta a leánynak: „Ez egy jó pofa, én régen ismerem! Evvel együtt voltunk bezárva a British Museum néprajzi osztályán! Most lopott valahol egy fennsíkot, és nem akar megismerni! Ez egy nagy csibész!” - Ekkor hallotta, hogy peng valahol! Hátralépett! A dalai láma vádlóan rámutatott, és ő elhült a rémülettől, mert *érezte, hogy Pepita Ofélia a gyomrában áll és gitározik!...*

A fedélzeten beteljesedett az óceánjáró utasainak tragédiája! Megették az utolsó darab kenyérhéjat, és egy órája forralták a szerelő bőrövéjét. Hiába! Mr. Szókratész merev mosollyal állt ott. Ostoba kísérletek. Itt tengerészlakoma lehet csak! És máris kiosztotta a külön e célra szolgáló kérdőíveket, amiket jó előre megkeresett a kapitány fülkéjében. Mindenki kitöltötte atyja, anyja nevét, állandó lakhelyét, foglalkozását, és az ív aljára mindenki odaírta a „Megjegyzések” rovatába, hogy amennyiben a sorshúzás révén elfogyasztják, úgy közli, hogy saját elhatározásából ették meg, erre senki sem kényszerítette, nem is befolyásolták...

- Jöjjenek vacsorázni! - kiáltott a futballbíró.

- Még e pillanatban is az evésen jár az esze? - dörgött rá megsemmisítően Sigorszki. A futballbíró most kihúzott egy cédulát, és komoran szólt:

- Melyik önök között... a Schwachta nevű Szókratész?

- Hohó! Itt csalás történt. Én a maga nevét írtam fel. Tehát önt fogjuk megenni. Legyen erős.

- Idő! Bíró! - kiáltozták. „Szemüveget a bírónak!”

- Ki mondta, hogy hülye?! - lihegte a bíró.

- Húzok egy új kérdőívet! - harsogta a hóhér, és máris olvasta: - „*Swachta Szók...*” Ez disznóság!

...És kiderült, hogy valamennyi cédulán a hóhér neve állt. Erre ismét kitört az általános dalolás...

...Körülbelül erre az időpontra eshetett, hogy Lilian kiszabadította a foglyokat. Megígértette velük, hogy nem bántják Theót, és ő maga is igyekezett elbújni valamerre. Benyitott a teljesen félreeső burgonyaraktaiba, de egy kéz torkon ragadta Liliant:

- Theo! - kiáltotta - Theo, segítség!

- Én vagyok - súgta a támadó. És csakugyan Theo volt, akit a mindenhol előforduló Pepita Ofélia kiengedett közben.

Hiába is szépíteném: be kell ismerni, hogy ez a végsőkig gyötört, rettentően összevissza becsapdosott ifjú, ez most hm... Ez felpofozta a hölgyet! Ott a sötétben szóltanul, elszántan zajlott a csata... Azután lihegtek kétségbeesett daccal, elkeseredve, és csókolódtak egy kicsit...

Aztán tovább folyt a kézitusa!

...Közben a fedélzeten kitálalták a szárazbabfőzeléket vacsorára. Az egyetlen velőscsontért közelharc folyt, és Pepita Oféliáé lett, aki jól bekente sóval és borssal, azután odaütögette a tányér széléhez, és csodálkozott, hogy törött üvegdarabok hullanak ki belőle. A hóhér sírva borult az asztalra...

Az egycsővű messzelátó volt a velőscsont!

És Milánó hullott ki belőle! Sőt Róma is, és Tokió! És a halálsápadt ítélet-végrehajtó vallott:

- Ez volt a titkom! A kockázatmentes derűlátás szabadalma! Legyen bár köd vagy eső, hó vagy gyomorrontás; a látcső végén látszik Tokió, Stockholm, Milánó, Bécs sőt Lucien Boyer is. A hazugság helyett diapozitívumoknak éltem!

- Uram atyám... - motyogta a futballbíró. - Micsoda borzalmakat ér meg az ember a tengeren...

- Ez történt a látcsővel... - folytatta a hóhér. - És most már ne ütögesse a tányérhoz... mindössze Athén van benne, és azt sem lehet kenyérré kenni. Most lelepleztek, és az vesse rám az első követ, aki még le tud hajolni, anélkül, hogy orra essék... tudják meg, hogy azért lettem Schwachta, mert egy hasonnevű hentesbolt előtt találtak Karnevál hajnalán, Knapp lettem, mivel egy fodrász örökbe fogadott inasnak, és Szókratész, mivel valaki meghülyült, és ezt a nevet rám sózta... Ezért az én nevem Schwachta Szókratész, Knapp és Achmed is a gyönyörű turbánviselet kedvéért, mert tizenhét éves koromban bejártam Közép-Amerikát, egy operett címszerepében... Így lettem hóhér...

Nagy, nagy megilletődöttséggel aludtak ekkor már valamennyien és Schwachta Szókratész, Knapp vagy Achmed hunyódó pillákkal rágyújtott egy szivarra Sigorszki felsőzsebéből.

De rövidesen kihullott a szájából. Éjfél után egy óra volt. A hajó valamennyi utasa aludt. Theo és Lilian is, elgyötörten, összehajoltan, és egymást fojtogatva...

Az ég, mint valami végtelen dóm kupolája ragyogott a víz fölé domborultan, amelynek végtelen síkján csak a *Stanley Up To Date* rohant kissé cikcakkban és imbolyogva, mivel a kormányánál egész nap Pepita Ofélia állt és aludt...

Hajnalban ismét feltűnt a közelben a *Brigitta*, és a Főorvos vezetésével a kalózok megszállták a hajót.

„Most érünk Trieszthez, drágám - írta Wagner úr. - Itt a vámvizsgálat!”

HARMINCHARMADIK FEJEZET

Mr. Theo iszonyú fejfájással ébredt a kabinjában, és ahogy felült, egy táblát látott az ajtón:

AGYONLÖVETÉS ELKERÜLÉSE VÉGETT:
SZÍVESKEDJÉK A FÜLKÉJÉBEN NYUGODTAN MARADNI,
ELLENESETBEN KICSINÁLJUK!

Sambi-Sumbinál álltak.

Most a szekrény odalépett Mr. Theohoz, és alázatosan mondta:

- Zárja ki rólam az ajtót, hogy ne kelljen lehúzni ezt a bútort, mint egy hálóinget.
- Csak menjen vissza a helyére! Érti?!

A szekrény csüggedten visszatért a falhoz. Kintről behallatszik Sir Arthur Maxbell hangja:

- Mehetünk! És biztosíthatom önöket, hogy ide Gustav Bahrral fogunk visszatérni.

A szekrény felcacagott, és Mr. Theo dühösen figyelmeztette, hogy ne fogja olajozni, ha ezt nem hagyja abba.

A kikötőben ott állt a Sambi-szigetcsoport kormányzója, néhány bennszülött katona, egy tüskéshajú, bazedovkóros kormányzósági írnok és a híres festő, rövid úszónadrágban. Várták az expedíciót.

Theo kabinjában váratlanul megjelent Buzgó Mócsing, a népoktató külsejű kalóz.

- Hajlandó hölglátogatót fogadni? Ha rám hallgat, azt mondja most, hogy nem. Az igazi Gustav Bahrnérol van szó. Ezt a Rézgróf fogadta a San Franciscói pályaudvaron, és elvitte az ön nevében a *Wagner Úr*-ra.

- Elcsalták őt arra a rozoga, vén gőzösre?!

- Kérem - mondta Buzgó Mócsing szigorúan -, a hölgy mit sem vethet szemére a gőzösnek. Sőt. Nekem a gőzös jobban tetszik.

...Buzgó Mócsing elment, és jött a szekrényben idegeskedő tanár özvegye. Az igazi Gustav Bahrné! Ez nem bűgött. De időnként egy sóhajszerű apró hördüléssel összerezett. Hegyes kontya van, csúf és öreg.

- Örülök, hogy megismertem - mondja és felhördül, és Theónak mindkét szemöldöke vibrál. - Csak tegnap értesültem, hogy kedves öccsével összetévesztettem. Hi!

- Tessék egy pohár... hopplá!... vizet inni. Ez mitől van?

- Régi tünetem. A másik miszter szintén vörös. Ő említette, hogy ön kegyes életű ifjú, és a vadonba szándékozik hittérítőnek. Hi!... Mindig így pislog?

- Ezentúl mindig...

Úgy érezte, hogy tombolni fog. Mit mondjon? Hogy a Rézgróf nem az öccse? Ehhez az ő fején is sok vaj van.

- Csak ketten vannak testvérek? - kérdi a nő.

- Tessék?... Nem. Van fent egy Vaszics nevű idült bátyánk is. Remélem, megtaláljuk a férjét.

- Szegény Gustavom... Sajnos, szellemi frissességéből sokat vesztett az utolsó évben... Ön baromfit tart a szekrényben?

- Félig... Lehet, megjegyzem, hogy egér van bent, ilyenkor így teszek...

- Nem árt az a nagy kancsó víz a szekrénynek?

- Nem fontos. A nyílt tengeren eldobom ezt az ócska bútort. Frissességét elveszítette. Jól éltek önök? - kérdezte, mert mondani illik valamit.

- Boldog voltam Gustavval, pedig kevés illúzióm lehetett... Ugyanis Gustav Bahrt tizennyolc éves korában Zpruzic Tódornak hívták. Atyám gyarmatáru üzletében segéd volt... Mégis inkább patkány lehet abban a szekrényben. Mennyi víz! Nem árt az?! Szóval egy ballépést követett el, hi!... elutazott a pénztárral. Néhány év múlva váratlanul megpillantottam Zpruzicot...

- Ha megkérhetem, ezt a nevet ne tessék mondani. Ingerel...

- Kérem... A hűtlen kezelésért járó egy év helyett hogyan lett a hűségért kezeskedő örökös „holtomiglan...”, nem tudom. Nekem már mint gyermeknek tetszett, mivel hűtlenül kezelte a mazsolát is, hogy megajándékozzon. Ez volt Zpru... Nem, nem mondom... Ön igen ideges...

Csak nehezen lehetett lerázni a hölgyet. A tanár sápadtan állt a szekrényben, amikor Theo kinyitotta.

- Röviden Csuzlinak fogom nevezni önt, és megállapítom, hogy mint segéd hűtlenül kezelte a mazsolát és a pénztárt, mint férj egyszerűen elsikkasztotta önmagát, önmagát és a mazsolákat, amellyel viszonzásképpen atyja vagyonáért a hölgy életét akarta megédesíteni. Huzlovics úr, szégyellje magát! Elszökött a sorsa elől!

- Uram! Sikkasztásért nem jár életfogytiglan!

- További gazsága: e tiszteletre méltó hölgy sohasem volt hófehér bőrű, mint az Északi Sark, ez nem volt olyan szép, mint egy korallzátony, nem kacér, mint az Egyesült Államok, nem karcsú, mint a Tűzföld, nem kékszemű, mint az Iráni Fennsík, és nem csókolt soha úgy, mint Afrika!

- Beismerve. Mit mondtam volna? Hogy egy cégtábla révén kerültem összefüggésbe a gyarmatokkal, és első utamon még nem én voltam a kutató, hanem a rendőrség?

- Ez az ön legnagyobb bűne, Husovszki úr! Mert ha ön azt mondja, hogy a felesége egy vérszegény, már-már pártában maradt leányzó, akihez odakényszerítette magát a szükség, miután törvényt bontott, akkor én elkerülöm azt a nőt, aki csakugyan karcsú, mint a Tűzföld, és a legsötétebb, mint Afrika! De azonfelül kacér, mint a Jóremény-fok, és nagyobbakat hazudik, mint a Himalája!

- Sajnálom, ha akaratlanul is becsaptam.

De erre Mr. Theo is becsapta. A szekrényajtót.

Mert zaj hallatszott fent, kiáltozás, lárma, azután kemény léptek, és belép a tudomány bajnoka, lihegve!

- Uram! Eljöttem ide, és közlöm önnel, hogy Gustav Bahrt megtaláltuk! És e pillanatban már a hajón gondos ápolásban részesül! Adjon egy darab keménypapírt... Meg kell támasztani a szekrény alját.

A bizonytalanul ingadozó bútordarab alá elhelyezett egy darab keménypapírt. Theo szédült... Mi van itt?! Elhűlten nézte ezeket.

- Uram! - kiáltott a futballbíró. - Én csak azt mondhatom, amit Sir Maxbell: A tudomány védhetetlen! A tudomány egy félmagas labda, kapásból megcsavarva, külső rüsszettel a bal felső léc alá!

- Úgy van! - mondta lelkesen Maxbell, mivel egy szót sem értett az egészből. És távoztak.

Mit lehetett itt tenni?... A tudomány védhetetlen. Mit szólhatott a föld, amikor Maxbell korai előfutárai kiderítették, hogy tányéralakja van? És mit tehetett volna, ha kiszámítják, hogy kés-villa is fekszik mellette az űrben? És a fókuszában egy lekváros gombóc található? Gustav Bahr bizonyára tudja a kötelességét, és hátralévő éveit ebben a szekrényben fogja eltölteni. Mert ha csak egy pillanatra is kijön, összeomlana a valóság. Mi történnék, ha kiderülne most, hogy minden test annyit veszít a súlyából, amennyit akar, és az egyenlő szárú háromszög szögeinek összege szerény havi életjáradék? Másnap feloszlatnák a dalárdaegyesületeket, mindenki elkésne az irodából, és az emberiség leinná magát a sárga földre.

Bátortalan kopogás hallatszott a szekrényen, mire Theo sziszegve mondta:

- Ha életjelt merészel adni, az emberiség jól felfogott érdekében elégetem, mint egy hindu özvegyet!

Ez történt voltaképpen. Csónakkal partra érkeztek négyen: Sir Arthur Maxbell, a Rézgróf (mint Theo) és Lilian (Gustav Bahrné szerepét játszotta, amiért külön fáradtsággal megtanult szájharmonikázni). Fülíg Jimmy képviselőjében ott volt a Főorvos úr.

A kormányzót meghatotta a *nagy ember hitvese*.

- Segítsen rajtam, kormányzó úr! - sírta a „hitves”. - Félek, hogy a férjem nem akar majd jönni. Nagy beteg szegény... Szellemileg sem a régi...

- Amennyire tudom, a hegyek között élő vadaknál megfordul egy európai, aki Bahrnak mondja magát.

- Ó! ha elvihetnénk... Ha nem kellene itt maradnom miatta - szólt az asszony bűgő hangon, azután kissé szájharmonikázott. Nyomban utána a kormányzó kijelentette, hogy semmiképpen sem kell majd itt maradnia, mivel erkölcsi kötelességének érzi, hogy a beteg embert visszaadja családjának.

A hegyek közt élő bennszülöttek társaságában egy kunyhóban valóban ott élt „Gustav Bahr”, ez a kis köpcös, őszhajú, monoklis egyén. Sokat tanácskozott a törzsfőnökkel, elsőrangú szivarokat szítt, és éjszaka vette fel sokszínű, szebbik ruháját, amit senki sem értett, mivel ágyban feküdt benne. Most érkezik egy ember, akinek olyan színű a haja, mint a lemenő nap, és az arca pöttyös. Nyomban elnevezik Pöttyös Alkonyonak, vele van Áll Szőr, az ideges kecske és Fehérsapka (a Főorvos), aki pofonokat hozott magával, és a poggyász körül megforduló kíváncsi bennszülötteknek bőkezűen osztogatott belőlük. Továbbá egy nő is jött.

- Hogy hívnak téged? - kérdezi Pöttyös Alkony a főnököt.

- Hazug Hal a nevem, de ez nem igaz.

- Egy tudóst keresünk itt nálatok... - Pöttyös Alkony elmondta a kormányzó üzenetét. De közben megérkezett a „*tanár*”.

A köpcös egyén szivarozva sétált, és meghült benne a vér, amikor egy hölgy, akit életében sohasem látott, olyant sikított, hogy a bennszülöttek egy része lerohant a tengerpartra, mert azt hitte, hajó jött. És zokogva a nyakába esik, és öleli a rémült embert, s a közelben megszólal egy távirópózna, kalapját levéve:

- Üdvözlöm a Földrajztársaság nevében.

A tudós tisztában volt vele, hogy a felelet is korrekt lesz az irodalom szempontjából. Most ama néhány robusztusan egyszerű mondat következik, amely minden regényes életrajz nagy jelenetéhez elengedhetetlen. Az a pár „*sponán*” szó, amelyen évekig gondolkozik a tudós, amíg felkutatójára vár, és valahogy így fest majd a műben: *A hallatlan erőfeszítés után, amikor megvalósul a valószínűtlen, azzal a dikciószerű és mégis pátoszmentes angolszász ünnepélyességgel így szólt:* És most következik néhány mesterien egyszerű szó.

De még Maurois is tehetetlen lett volna Gustav Bahr feleletével, amely így hangzott:

- Micsoda hülyeség ez?! - szólt idegesen. - Nem ismerem a hölgyet. Különben is jól érzem itt magamat!

- Nem mondasz igazat, uram, pedig én vagyok a Hazug Hal - szólt a bennszülött. - Neked fáj a szíved, fáj az agyad, téged gyógykezelgetni kell.

És ebben igaza lett, mert ő maga úgy ütötte fejbe Quebrát, hogy nyomban hosszú kezelés vált időszerűvé.

...És mert a tudomány csalhatatlan, sikerült a csalás. Az elhült, fejbecsapott Quebrát váratlanul meglepte a sikoltozó nő, és valamivel a karjába szúrtak. Quebra nagyot kiáltva revolveréhez kapott, de a sok ölelgető kar, továbbá egy szeretettel fojtogató kéz még fél percig ellenálltak, és ezalatt hatott az injekció.

Így sikerült a portugál felségjog megsértése nélkül amerikai hajóra vinni a gengsztert! Mert ez volt az elérhetetlennek tűnő cél! „Kiemelni” az idegen állam érinthetetlen területéről Quebrát! Akit a jámbor portugál kormányzó mind a négy csendőrével sem fogott volna el, ha posta útján kéri a kiadatását.

Hogy lehetséges mégis ez az ünneplés? Ni! Az összes lapokban hasábos cikkek... És itt egy fénykép is!... De hiszen ez az *igazi* Gustav Bahr! És a nő sem Lilian, hanem a hegyeskontyú éltes hölgy... Hogy van ez? Kicserélték őket? Igen!

Gustav Bahrt másnap kibocsátották a szekrényből, és megmagyarázták, hogy választhat a leleplezett szélhámosság, vagy az érdem nélkül vállalt ünneplés között, és a nagy tudós engedve a kényszernek, belenyugodott a világhírbe. Maxbellt szintén ezen választás elé állították: világröhögés vagy Nobel-díj-jelöltség, és a zseniális ember keserű szájjal belenyugodott a Nobel-díjba. Nem ő az oka, hogy Brusier, ez az elkallódott fizikus esélyesebb jelölt, mivel unokafivére a Világ Szeme Pictures operatőrje volt, és így a fizikus állandóan megjelent a híradóban, mosolyogva és cilinderét csóválva, míg lassan cégjelzésnek vélték már, mint a Metro régóta bólogató oroszlánját.

...És a Tonga-szigeteken az éjszaka leple alatt két csónakkal felvették a régi legénységet, majd megsúgták nekik, hogy választhatnak: vagy vállalják a felkutatást, vagy mint lázadók törvény elé kerülnek. Az emberek az utóbbit választották. Mire a legénység elfoglalta a helyét a *Stanley Up To Date*-en, a *Wagner Úr* nevű pestishajó messze járt Quebrával, és mikor a látóhatáron kívül ért, *megkezdték bordázatáról eltávolítani a karosszéria módjára rászerezelt ócska hajóvázat, horpadt kéményt, korhadt deszkákat...*

...Ugyan ki mondta volna, amikor San Franciscóba befutott a gyorsjáratú *Radzeer* cirkáló, hogy ez volt még nemrég, a *Mi Újság Wagner Úr*?

...És a kikötő fényárban úszott, a tribünön előkelőségek, világhírnevek, a kordon mögött életveszélyes áradat, hangszórók bömbölnek, autótülkök, szirénák lármáznak. És a szpiker izgatott hangja száll: *Halló! Ismétlem... Halló! Már feltűnik a Stanley Up To Date...*

...Mr. Theo nem száll le a hajóról, azt mondta, beteg. És Lilian nem hajlandó nyilatkozni, és szintén nem száll le, de itt van Pepita Ofélia, szerény gesztussal átvesz egy csokor virágot, és megörökítik a híradóban, amint a kikötőben áll, és minden percben mosolyog! Lépésben megy az autó a város felé, és mindenhol éltetik Brusier fizikust, éltetnek mindenkit, éltetik a halhatatlanokat, és éltetik az élhetetleneket.

...És a *Mi Újság Wagner Úr?*, illetve a *Radzeer* legénysége elindult Pizskos Freddel meg Peterssel és a Vörös Vasziccsal, meg a Főorvos úrral a *Nyakát Neki Ricc* étterem felé a külvárosba, és veszekszenek, mert ez a Fred itt megint manipulált. Hogy a fenébe került az olaj pénzbe, amikor most is a *Stanley Up To Date* lepecsételt kannáival van tele a *Radzeer*?

Pizskos Fred hátraböki a sapkáját:

- Én megint torkig vagyok veletek! - És otthagyja őket.

...A sarkon egy gödrös síkátor gázlámpája még rásugárzik homályos üvege mögül, amint szvetterében, zsebre csapott kézzel, vállára vetett kiskabátban, csámpásan megy, és a külváros keskeny, ódon házainak misztikus homályában eltűnik, mintha árnyá hatalmasodva a görbe kémények között felszívódna, hogy azután Cape Townban vagy Malmöben lássák ugyanígy, mogorván és egykedvűen, rengeteg eszével, kriptaszagú életének ismeretlen, régi tragédiáival, e gáncsolható, de félelem nélküli lovagját legendáknak, bűnügyi balladáknak...

- Becsületszavamra... Ez a Sztrovacsek ez mindig lop az osztozásnál... Ezt ti nem ismeritek, ez a Pizskos Fred, egy régi martalóckapitány... Ezzel Port-Szuezen elégettük a hajót, csak azért, hogy a frászt kapja mindenki. És mert szép este van, búcsúzzunk, Arnold, ajánlom magamat.

...És megemelte kalapját, mire felszállt egy veréb boldog röppenéssel, üdvözlő kört írva a régi elszedült lelkiállapotának egyensúlyában túl boldog Wagner úr felett a magasban, mire ez biztatólag utánaşólt:

- No csak ne hozzá! szégyent a fejemre... Egy szegénysorsú veréb ne legyen olyan fenn mindjárt - de rémülten kiált máris. - Jaj, Istenem! Becsületszavamra, ez elvitt egy álkulcsot...

...És vidáman ment hetyke kalapgyertyájával, dalaival, hervadt virágokkal tömve a zsebe, és így kiáltott a fényárban úszó városháza előtt:

- Milyen dísz van ma! Úgy látszik, ünnep lett! Akkor elénekelem Mendelssohnból a makkhús indulóját!

És elénekelte...

...Míg a kivilágított városháza dísztermében gyönyörű pohárköszöntők hangzottak el, az erkélyen ott állt a Pepita Ofélia, A. Winter mellett.

- Milyen szép este... Tudja, mi jut eszembe?

- Én azt gondolom - szólt A. Winter -, hogy jó volna csillagot választani, mint gyermekkorunkban.

„Az én szövegem”, gondolta dühösen Ofélia.

- Azért se választok csillagot - szólt szárazon.

- Jó a gyermekeknek. Ők mindenben hihetnek - folytatta ijedten A. Winter. - A nagyszüleim Mikuláskor selyemcukrot helyeztek el a cipőmben, az ablakpárkányon. De kérdem én: mit tesznek a felnőttek cipőjébe?

- Sámfát! - felelte dühösen Pepita Ofélia.

Dr. A. Winter ettől a szótól halálosan elsápadt:

- Sá... sá hám fát?... Csak nem Hannibál következik, meg a száraztészta, és a filmszínészek?!

- Tudja mit? - mondta jókedvűen a művésznő, mert megszánta: - Válasszunk mégis csillagot.

- Hát tessék... - szólt kissé bizakodóbban. - Maga melyik csillagot kedveli?

- Én? - felelte Pepita Ofélia, és egy remek bemondás jutott eszébe. - Az én kedvenc csillagom a Charlie Chaplin! Ez a tündéri alak és...

És mire felnézett, egyedül volt. A. Winter kalap, kabát nélkül, futva menekült a kivilágított utcákon...

GYÁSZJELENTÉS

A Gustav Bahr (Man for man) - expedíció résztvevői

őszinte szomorúsággal tudatják, hogy a *Fülig Jimmy* néven közismert, polgári nevén ismeretlen, kb. 25 éves fiatalember, aki eddig még meg nem állapított helyen született, felderíthetetlen módon elhalálozott. Fentnevezett hűségével, bátorságával és korszerű felvilágosodottságával, önfeláldozóan szolgálta az expedíció ügyét.

EMLÉKÉT MEGŐRIZZÜK!

193... III.18. San Francisco A *Stanley Up To Date* expedíció „Man for man” társasága nevében:

Brusier elnök.

A Gustav Bahr Felkutatásának Emlékére Alapított Királyi Földrajzi Érem tulajdonosa, akadémiai tag, stb.

VIGYÁSZ-JELENTÉS

Idevigyászon mnindenki, ha elszámollása vagy más dolga volt evvel a

FÜLIG JIMMYVEL.

Annak most megadták. Elkészült!

A Gyarmatoknak Szingapuri Klubvilága gyászjelentt, hogy a *Hűséges Almák* (nem esnek fejre a fájuktól), továbbá a *Kés vagy Bevételi* társaság mint tagját, a „*Mindennek Van Határa, De Megkerüljük*” csempészegyesülés, mint titkárát, megtört szívvel elintéztnek veszi. Emlékkét néhány pasas, aki nem tetszett neki, élete végéig ápolni fogja. Eszt a gyászjelentést a világ számos főhelyén kifüggőzik a lebujokba, hogy a cimborái ne keressék, adósai nyugodtan alhassanak és hitelezői gyászolhassák. Hűséges menyasszonya, Pepita Ofélia siratja, minden este nyolc órától a Velő Tanyán.

(Az úri közönség táncol)

Halottakról vagy jót, vagy semmit!

FÜLIG JIMMY BARÁTAI

MEGEMLEKEZÉS

Mi, Őfelsége St. Antonio Főherceg, a Boldogság Szigetek uralkodója, kegyesen megemlékezünk hűségese alattvalóinkról, az elhunyt

FÜLIG JIMMYRŐL

aki uralkodója iránti őszinte ragaszkodásának, önfeláldozásának számos bizonyosságát adta. Ezért neki a II. osztályú Hűség-Érdemrendet és szigetünk állampolgárságát adományoztuk, továbbá az 193.. januárjában megkötött rendőri kiadatási egyezményből külön záradékkal e hívünket kivételnek mondtuk, és a személyére vonatkozó megkereséseket nem vettük figyelembe, azokat két díszes albumba kötve levéltárunkban helyeztük el. Néhány őszinte emberi tulajdonsága miatt kegyeinket bírta.

Béke hamvaira!

Kelt, Almira, 193.. III.19.

Őfelsége nevében, kabinetirodája útján:
Y' Sangenaro di Costado Gomperez, hidalgó s.k.

FÜLIG JIMMY LEVELE ŐFELSÉGE ST. ANTONIÓ FŐHERCEGHEZ

Tisztelt Királyi Úr, Kedves Királyné Felséges Asszony és a kedves mama őjóságossága.

Továbbá nagyon örültem hallálom fölötti szomorúságán és őszinte részvétét, melyel ondolált, vagyok bátor asz elhunyt nevében megtört szívvel hálás köszönetem nyilvánítását.

Szomorú dolog asz, ha valaki meghal, de kiderül, hogy ez csak tecc. Ha az ember jön a túlvilágról és látja, hoty a Dokok, a kikötők, raktárházak, örömök és pofonok meg minden ép ojan mint volt.

Mer itt mégis abban a tudatban vannak, hogy mekhalt a Fülüg Jimmy és mégis csak épen úgy mennek és lármáznak, mint tegnap. A Hazug Alisz a „*Főzd Meg*” késlokál és panzió direktrossza ép úgy veri a sofőrt, mint tegnap.

Ép úgy futkálnak az autók, ép annyit haszudik a Buszkó Mócsink és ép úgy csilingelnek a villanyosok és ami a legkínosabb: ép úgy süt a nap!

Nem tudom, teccik-e érteni?

Én sose gondoltam arra, hogyha mekhallok, akkor szüneteljen a forgalom és átalakítás miatt zárva legyen a napfény. Én nem kívántam, hogy szűnjön mek az óceán és a Buszkó Mócsink ne hazudjon (amire eddig még detektívek is csak fenytéssel bírták szorgalmazni). Minek kívánjam, hogy ne táncoljon úgy a sok por it a lármába? És mért ne üsse Hazug Alisz a direktrossz az ő sofőrijét? És mégis...

...Esz ety nagy tanulcság volt. És sajnos, hogy ettől se komojodtam meg. Csak az vigasztal, hogy nagy urakkal is ez nincs sokkal máskép. Ha elgondolom, hogy mennyi órjasi tömeggel, pompával ünnevelt nagy temetés volt a világon, amit nem szerettem, mer a gyász jeléül mindég valamelyik főfelügyelő monta, hoty másnapig legyen benn nála a hivatalba, amíg a szertartás és csődülés lesz. Esz mindig nagyon kellemetlen. Aszt hiszik, hoty az ember lop. Pedig mit lehet lopni egy rendőri hivatalban?

De most a tárgyterés. Hogyan lett nekem a hírem holt, amit költöttek? Felsékednek már többször említém, hogy van iten ez a róla elnevezett Pizskos Fred. Hát ez ölt meg. Ölésbe a legjobb szakmunkás. Asz uty volt, hogy kitört a hajón az általános hecc. Én alaposan

megálltam ott és letettem a sarat. Amikor Felső a kirájnő önegységével 1-bekelt akkor kocsija után hullott, hullott a sok pénc és porza a négylovas üveghinta. Hát ugyanesz volt. Ott álltam a korlátnál és csak hulla bőségesen annyi pofon, hogy csak úgy porzott és csak hulla, hulla az egész társaság, mígnem fejemhez vágta egy viharlámpát és beszüntem, mivel sok lúd disznót knokautol, ami vonatkozik rám.

Így volt, hogy jól bántak velem és beszártak a Brigittára. És halálos hírem is úgy lett, mert ezáltal a hajóról szinte eltüntettem.

És így mentünk vissza! Ránk irányult minden figyelem! A világ szeme a rádiót hallgatta!

És esz a Tejó 1. naccerú fiyu, mer asz én nevemet bedicsérte az ügybe. És ot leszek egy főt téren ünneplésben a lápszárvédőmben és az egyenruhámban talpig fejr sapkában. Esz a fejr sapka gyönyörű! Két srófhúzó a mentési szót jelenti rajta, hogy „*vigyász ha jön a vonat!*” (Nem is aszt jelenti...). Egy jelmondat, csak elfelejtettem. Felsőked tudja, hogy nem vagyok hiju, de esz nagyon dagadozóvá tesz kebelben, hogy jönnek majd mind az előkelő urak, fejükön fényes zsaket és azt megemelik két ujuk között.

És mentünk vissza és kiderül, hogy ez a hajó a Radzeer! Csak kitararozszták rozogazának! Persze hogy gyorsaságban megeszi a Hilde Franc nevű kékszallagot is.

És Tsiuin az Ödön kaniláb főnököt fenyegetve és vesztegetve megtanították a mesére, amivel Tongára külgyön minket. Tonga-sziget főnököt is dettó, hogy mint mondjon a „*Hogy Érzy Magát Ez a Wágner*”-nek. Tehát ők így aztán a Simi-Soma-szigetről elcsórták a Quebrát, aki ott volt ép, mint a tanár. Esz most lent van itt és nagyon lármázott, és ezek csitítgatták, de már egészen jól van.

Hát esze van a Kapitánynak, lángesze! Az biztos! De eccer úgyis kicsinálom, asz nem tárgyalhat vitaképzést nálam. Most már fiksz! Én megbocsájtottam neki, hoty mindenütt kavarta, ahol nekem valami üzlet lehetett és hoty itta a málnaszórt, pedig ha erről álmodok, akkor felkeltenek, mer nyögök hozzá. De ami most volt, eszt trónunkra mondom, megtorlöm!

Mer közelettünk már Szanfranciskóhoz. És pucoltam lápszárvédőm, a sapka gombot, amin a srófhúzó jelenti, hogy: „*Tilos a dohányzás.*” (Esz sem az igazi. Egy jó mondás pedig.) Szanfranciskóban kitettek a partra, mer ők mennek dolgukra és én a Tejóhoz, mert este lesz az ünneplés! De nem szabad tudni, hogy én külön jövök a Zekszpejicijótól. Ezért ladába tároltak a rakodópartra.

Pizok Alfréd ült a ládán miben gugsolék és dohánza. És asztán mondá: „Emlékszel-e fijjam, hogy én eccer ijen ladába, téged kértelek és te engemet nem eresztél ki? Sőt! Rámtettél még ladákat.” (Csakugyan ijesmi lehetett eccer). És mondtam: „Fredy bátyám még ezen tréfát megjegyze kedves fejébe?” Mire ő felele: „Nem hinném, hogy szórakozott vagyok.” Megjegyzem ez igaz. Nekem nem volt kellemes érzés! Mer este szól hozzám a világszeme, és lápszárvédőmben a főt téren állok a mentő sapkámmal két srófhúzó jelzi a fejemen, hogy: „*Vigyázat mély viz!*” (Ez sem asz.) Erre aszonban mondja ő, hogy nem bosszujáló és máris megy be a városba, mert ott sincs semmi dolga. Mondom: Nyissa ki a ladákat. Aszongya ő nem asztales, hagyjam békében. És elmegy. Hát esz se ojan nagy baj, mer nekem nem csak a sapkám van srófhúzó. És szépen feszítgettem a fát asztán kibújék, de akkor már többen is álltak ott körül, kedves pénzügyörök és más rossz álmok. De hát ebből nem lesz baj, mer a Tejo kihoz, mire ünneplés jön. Mer asz mindenhonnan kihoz. És én megmozdulék, mire aszonban két-három revolver csöve irányula rám és akkor én is láttam... A láda, nagy betűkkel így szolt kívülről:

BRIGITTA GŐZÖS

VIGYÁZAT! PESTIS! ELÉGETNI!

Esz most karantén lesz! És már akkor elzárák aszt a kikötőrészt pestis ellen és lefröccsentének karbolla. És vittek és én este néhány haldokló lakótársammal beszélgetve, hallom a rádiót asz ápolószobából, ahoty beszél a főt téren a zekszpejícijóhoz a világ szeme, amit ez a Piszok Alfréd kitolt velem. Itt voltam a gyönyörű sapkával, amiről most eszembe jut, hogy mit jelent a srófhúzó:

MINDNYÁJUNKAT ÉRHET BALESET!

Ezzel bezárom soromat, amelyet alulírtam kiválójan. Kelt most lent, saját teteműleg, mintahogy Londoni kartárcsaimra mongyák: Mekhalt a kiráj, élve a kiráj! Hallgatásomra mentségül, csak most halálom után exhumálom magam. Felséked bús kolégája

Etykori, sőt néhai uralkodó:
don St. James di Fülíg

HARMINCNEGYEDIK FEJEZET

Mr. Theo nem vett részt semmiféle ünneplésben. Mint megtört ember otthon ült. De délután női hang hívta fel a telefonban:

- Halló! Szellemtestvér! Nincs kedve egy pocsek áruló kémnővel ötórai teára jönni?

- Sajnos, nem ismerem önt!

- Még jobb. Akkor várom félóra múlva az Opera előtt! - És letette a kagylót. Nahát, azért sem megy. Majd megmutatja...

Néhány perccel előbb érkezett, mint a nő. Kissé ünnepélyes és szigorú arccal várta, de sajnós e próbálkozása összeomlott, mert Lilian belekarolt, és szélvészgyorsasággal húzta magával, hogy leesett a kalapja és a szivarja... Ilyen egy örült.

Mit mondjak? Hiszen az olvasó éppúgy tisztában volt e fiatalember eljövendő sorsával, mint én. Rövidesen beráncigálta őt Lilian egy villába, és egy tengerésztisztet hozott valahonnan:

- Ez itt Milton Winter korvettkapitány, a bátyám. Jó napot. - És otthagya őket.

Itt valami tévedés lehet... A haditengerészet uniformisába öltözve... Igen... ez... ez a Rézgróf!

- Örülök, hogy megismerhettem, Mr. Lincoln.

- Ön... Ön... - hebegte Theo.

- Én most jöttem szabadságról. Floridában kihevertem egy influenzát - mondta és mosolygott.

Azután uzsonnáztak. Mr. Theót felvilágosították, hogy az országnak új, friss és fiatal erőkre van szüksége a hajógyártás terén, szeretnék hát, ha felkeresné ez ügyben az államtitkárt.

- Én holnap az államtitkárnál vagyok - mondta a korvettkapitány -, hogy megköszönjem a kitüntetést.

- Érdekes - szólta Theo. - Ön olyan hősiezen viselte el az influenzát, hogy kitüntették?

A korvettkapitány nagyon piros lett, és nem szólt semmit.

...A hóhér és a portás expedíció-felszerelési szaküzletet nyitottak „Vidám Hősök” néven, és szintén sokat meséltek az út veszélyeiről, fáradságairól, keserű mosollyal fűzve hozzá, hogy a kisemberek, kik adott esetben életük kockáztatásával néztek szembe a veszéllyel, nem kaptak semmit a dicsőségből, csak hitvány dollárezreket.

- Dollárt adtak, és megint csak dollárt - szólta ironikusan Baruch T. Livingstone egy ismerősüknek. - Mert azt hiszik, hogy a pénz boldogít.

- Úgy van - bólintott Schwachta Szókratész -, azt hiszik az ostobák. És sajnós igazuk van.

Theo esküvőjén ezrekre menő embertömeg szorongott. Megjelent mindenki, aki csak valamennyire is számított San Franciscóban. Mindössze egy zavaró incidense volt az előkelő násznak. Amikor a fiatal pár megjelent a templom előtt, és Mr. Theo cilinderét lengette a tömeg felé, egy harsány hang hallatszott:

- No nézd! Ezt a vörös csibészt jól ismerem! Együtt voltunk bezárva! Ez egy jó pofa, becsületszavamra...

.oOo.